

**Program Zrównoważonego Rozwoju
Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem
czasowym do roku 2030**

projekt

Słowo wstępne

1.	PRZESŁANKI I ZAŁOŻENIA PROGRAMU	8
1.1	ZAKRES I FUNKCJE PROGRAMU.....	9
2.	DIAGNOZA POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO	12
2.1	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	12
2.2	UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE.....	16
2.2.1	ZMIANY ZALUDNIENIA.....	16
2.2.2	URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY	16
2.2.3	MIGRACJE	17
2.2.4	STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI	17
2.2.5	PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	20
2.3	ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA	22
2.3.1	RZEŻBA TERENU.....	22
2.3.2	ZASOBY NATURALNE	23
2.3.3	GLEBY.....	24
2.3.4	ZASOBY WODNE	26
2.3.5	WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	28
2.3.6	KLIMAT.....	42
2.3.7	OCHRONA POWIETRZA.....	43
2.3.8	KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	45
2.3.9	ANALIZA SWOT	46
2.3.10	GŁÓWNE WYZWANIA.....	48
2.4	DZIEDZICTWO KULTUROWE	49
2.4.1	ZADANIA I KOMPETENCJE POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW I OPIEKI NAD ZABYTKAMI.....	49
2.4.2	ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU	50
2.4.3	STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH I ARCHEOLOGICZNYCH	54
2.4.4	ANALIZA SWOT	55

2.4.5	GŁÓWNE WYZWANIA	56
2.5	INFRASTRUKTURA DROGOWA	58
2.5.1	SIEĆ DROGOWA I STAN DRÓG.....	58
2.5.2	NATĘŻENIE RUCHU	63
2.5.3	ANALIZA SWOT	65
2.5.4	GŁÓWNE WYZWANIA	65
2.6	ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO.....	67
2.6.1	KOMUNIKACJA PUBLICZNA	67
2.6.2	TRANSPORT WODNY	69
2.6.3	ANALIZA SWOT	70
2.6.4	GŁÓWNE WYZWANIA	71
2.7	GOSPODARKA I RYNEK PRACY	72
2.7.1	PODMIOTY GOSPODARCZE	72
2.7.2	ROLNICTWO.....	74
2.7.3	RYNEK PRACY.....	75
2.7.4	POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA	76
2.7.5	ANALIZA SWOT	83
2.7.6	GŁÓWNE WYZWANIA	84
2.8	EDUKACJA.....	85
2.8.1	ANALIZA SWOT	89
2.8.2	GŁÓWNE WYZWANIA	89
2.9	POMOC SPOŁECZNA	91
2.9.1	POMOC OSOBOM STARSZYM	93
2.9.2	POMOC DZIECKU I RODZINIE.....	94
2.9.3	DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	95
2.9.4	ANALIZA SWOT	97
2.9.5	GŁÓWNE WYZWANIA	98

2.10	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	99
2.10.1	ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO	99
2.10.2	POLICJA.....	100
2.10.3	STRAŻ POŻARNA	102
2.10.4	POWIATOWY RZECZNIK KONSUMENTÓW	103
2.10.5	POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W KROŚNIE ODRZAŃSKIM.....	104
2.10.6	POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W KROŚNIE ODRZAŃSKIM ..	104
2.10.7	ANALIZA SWOT	105
2.10.8	GŁÓWNE WYZWANIA	105
2.11	OPIEKA ZDROWOTNA.....	106
2.11.1	ANALIZA SWOT	109
2.11.2	GŁÓWNE WYZWANIA	109
2.12	KULTURA.....	111
2.12.1	ANALIZA SWOT	113
2.12.2	GŁÓWNE WYZWANIA	113
2.13	SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	114
2.13.1	OBIEKTY SPORTOWE NA TERENIE POWIATU	119
2.13.2	BAZA NOCLEGOWA	120
2.13.3	ANALIZA SWOT	122
2.13.4	GŁÓWNE WYZWANIA	122
2.14	WIZERUNEK I PROMOCJA.....	124
2.14.1	ANALIZA SWOT	125
2.14.2	GŁÓWNE WYZWANIA	126
2.15	USŁUGI ADMINISTRACYJNE	127
2.15.1	ANALIZA SWOT	128
2.15.2	GŁÓWNE WYZWANIA	129

2.16	WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA.....	130
2.16.1	ANALIZA SWOT	130
2.16.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	131
2.17	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE	132
2.17.1	ANALIZA SWOT	132
2.17.2	GŁÓWNE WYZWANIA.....	133
2.18	SYTUACJA FINANSOWA POWIATU	134
2.18.1	DYNAMIKA DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2014-2019.....	135
2.18.2	PROGNOZA FINANSOWA	138
2.18.3	ANALIZA SWOT	139
2.18.4	GŁÓWNE WYZWANIA.....	140
3.	WYZWANIA I PRIORYTETY ROZWOJU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO.....	141
3.1	TRENDY I WYZWANIA ROZWOJU POWIATU	141
3.1.1	WYZWANIA POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO W PERSPEKTYWIE 2030 ROKU.	142
3.1.2	WYZWANIA STRATEGICZNE W ŚWIELE ZADAŃ SAMORZĄDU POWIATOWEGO.....	143
4.	MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO.....	145
5.	CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I DZIAŁANIA POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO.....	146
5.1	CEL STRATEGICZNY 1 - OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO	148
5.2	CEL STRATEGICZNY 2 - OCHRONA ZDROWIA, WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, PORZĄDEK PUBLICZNY I BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI	159
5.3	CEL STRATEGICZNY 3 – WSPARCIE EDUKACJI I RYNKU PRACY.....	174
5.4	CEL STRATEGICZNY 4 – SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU	182
5.5	CEL STRATEGICZNY 5 – INNOWACYJNA I SPRAWNA ADMINISTRACJA, WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA I KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO	187
6.	PROCES REALIZACJI PROGRAMU: WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA	191

7.	BADANIE ANKIETOWE I KONSULTACJE SPOŁECZNE.....	195
8.	PROGRAMU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO Z HORYZONTEM CZASOWYM DO ROKU 2030 A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	197
8.1	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FAŁA NOWOCZESNOŚCI”	197
8.2	STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.).....	197
8.3	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE.....	199
8.4	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	199
8.5	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.....	200
8.6	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO 2030.....	201
8.7	PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO 202	
9.	ZAŁĄCZNIKI	204
10.	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	215

1. PRZESŁANKI I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

„Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030” jest głównym dokumentem programowym tworzącym politykę samorządu powiatowego w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w określonym horyzoncie czasu. Nakreśla on zakres dla sektorowych programów i projektów realizacyjnych Powiatu. Dotychczasowy „Program Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego” obowiązywał do 2020 roku. W związku z tym zasadnym stała się potrzeba stworzenia nowego dokumentu, który wyznacza długookresowe cele Powiatu oraz uzyskuje dla nich wsparcie społeczne.

Proces budowy Programu – etapy:

- Założenia Programu:
 - Określenie sposobów przebiegu tworzenia dokumentu;
- Diagnoza strategiczna:
 - Badania diagnostyczne różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i środowiska przyrodniczego Powiatu Krośnieńskiego;
 - Analiza SWOT Powiatu Krośnieńskiego;
 - Analiza planów i programów rozwoju Powiatu Krośnieńskiego;
 - Przegląd strategii i programów rozwoju jednostek centralnych (województwo lubuskie, kraj, UE).
- Określenie celów strategicznych:
 - Określenie misji i wizji Powiatu Krośnieńskiego;
 - Wyznaczenie celów strategicznych i celów operacyjnych rozwoju Powiatu Krośnieńskiego;
 - Wyznaczenie działań strategicznych z uwzględnieniem realizatorów i źródeł finansowania;
 - Opracowanie sposobów wdrażania, monitorowania i ewaluacji Programu.
- Konsultacje projektu Programu:
 - Poddanie dokumentu konsultacjom społecznym;
 - Analiza wniosków i uwag do Programu;
 - Opracowanie ostatecznej wersji dokumentu Programu.
- Zatwierdzenie Programu:
 - Przyjęcie Programu przez Radę Powiatu w Krośnie Odrzańskim.

„Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030” (dalej *Program*) opierać się będzie na szeregu konkretnych celów, których osiągnięcie będzie prowadziło do wymaganego efektu. Cele te łącznie będą składać się na uzupełniający się plan rozwoju Powiatu. Na przyszłość niebagatelny wpływ ma szczegółowe planowanie oraz przestrzeganie i realizowanie wytycznych zaprezentowanych w niniejszym dokumencie. Jasne cele, które są efektem pracy wielu zaangażowanych ludzi pozwalają na jak najdoskonalszą realizację założeń. Tworzenie *Programu*, wdrażanie z dokładnym określeniem warunków, na jakich mają się odbywać poszczególne zadania oraz zaangażowanie ludzi do tworzenia wspólnego dobra ma na celu podniesienie poziomu zaspokajania potrzeb mieszkańców. Powiat, ze względu na swoje specyficzne ułożenie w organizacji życia samorządowego w Polsce ma w zakresie swoich obowiązków wiele odpowiedzialnych zadań. Bez właściwego planowania, antycypacji przyszłych trendów, niektóre z nich, takie jak np. organizacja szkolnictwa zawodowego czy system komunikacji nie będą służyć mieszkańcom. Stąd waga planowania dla właściwego gospodarowania budżetami.

Program dotyczy sfer i tematów, które są przedmiotem interwencji publicznej i odnosi się do zadań i kompetencji samorządu. Definiuje cele dla działań, wskazuje zakres i formy współpracy. Przyjęty i wdrażany *Program* pozwoli nie tylko efektywnie prowadzić politykę rozwoju Powiatu, ale także będzie zasadniczym dokumentem umożliwiającym skorzystanie z licznych instrumentów finansowych wspierających rozwój lokalny i regionalny, w tym pochodzących z perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień *Programu*. Podsumowując niniejszy dokument ma charakter otwarty i nie zamyka się przed zmianami oraz wprowadzaniem nie ujętych w aktualnej wersji dokumentu rozwiązań.

1.1 ZAKRES I FUNKCJE PROGRAMU

„Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030” podzielony jest na dwa obszary:

- Diagnostyczny – opisujący stan, dynamikę oraz wyzwania i priorytety rozwoju Powiatu;

- Normatywny – przedstawiającej wizję, cele i działania rozwoju Powiatu wraz z zasadami ich wdrażania.

W pierwszym obszarze „Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030” zawiera diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu. Diagnozę stworzono dla 18 obszarów, związanych z procesem funkcjonowania Powiatu:

- Położenie i struktura administracyjna Powiatu;
- Aktualna i prognozowana sytuacja demograficzna;
- Środowisko przyrodnicze;
- Dziedzictwo kulturowe;
- Infrastruktura drogowa;
- Organizacja transportu publicznego;
- Gospodarka i rynek pracy;
- Edukacja;
- Pomoc społeczna;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Opieka zdrowotna;
- Kultura;
- Sport, rekreacja i turystyka
- Wizerunek i promocja;
- Usługi administracyjne;
- Współpraca samorządowa;
- Organizacje pozarządowe;
- Sytuacja finansowa Powiatu.

Podczas tworzenia diagnoz strategicznych dla każdego z obszarów korzystano z oficjalnych statystyk GUS i danych źródłowych Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim. Każdy z obszarów, w swoim zakresie, podsumowany został analizą SWOT Powiatu w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. Na ich podstawie zostały przedstawione wyzwania jakie stoją przed samorządem powiatowym oraz priorytety w procesie długofalowej interwencji.

„Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030” jest dokumentem przeznaczonym nie tylko do władz, administracji i mieszkańców, ale także do organizacji pozarządowych oraz jednostek administracji publicznej wszystkich

szczegółu. *Program* jest w pełni zbieżny z dokumentami strategicznymi wojewódzkiego i krajowego. Niniejszy dokument będzie systematycznie monitorowany i poddawany ewaluacji. Pomoże to uniknąć dezaktualizacji wyzwań określonych w *Programie* w czasie jego obowiązywania.

2. DIAGNOZA POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO

2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat Krośnieński położony jest w środkowo-zachodniej części województwa lubuskiego, w dorzeczu środkowego biegu Odry. Powiat jest jednym z dwunastu powiatów ziemskich funkcjonujących w województwie lubuskim. Powiat graniczy z:

- Powiatem słubickim – od strony północnej,
- Powiatem sulęcińskim – od strony północnej,
- Powiatem świebodzińskim – od strony wschodniej,
- Powiatem zielonogórskim – od strony wschodniej,
- Powiatem żarskim – od strony południowej,
- Republiką Federalną Niemiec (powiaty: Spree-Neiße i Oder-Spree) – od strony zachodniej.

Rys. 1 Powiat Krośnieński na mapie województwa lubuskiego
źródło: pkw.gov.pl

Powiat Krośnieński zajmuje powierzchnię 1.391 km² (139.125 ha) co stanowi 9,94% powierzchni województwa i 0,44% powierzchni kraju. W 2019 roku zamieszkały był przez 54.829 osób¹ (5,42% ludności województwa i 0,14% ludności kraju). Powiat tworzy 7 gmin. Jedną gminą miejską (Gubin), jedną gminą miejsko-wiejską (Krosno Odrzańskie) oraz 5 gmin wiejskich (Bobrowice, Bytnica, Dąbie, Gubin i Maszewo). Pod względem powierzchni największą gminą Powiatu jest gmina wiejska Gubin, a pod względem liczby mieszkańców Krosno Odrzańskie.

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Krośnieńskiego w 2019 roku

Jednostka	Status jednostki	Powierzchnia [km ²]	Ludność	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Powiat Krośnieński	Powiat ziemski	1.391	54.829	39
Gubin Miasto	miejska	21	16.614	803
Bobrowice	wiejska	185	3.178	17
Bytnica	wiejska	209	2.507	12
Dąbie	wiejska	171	4.923	29
Gubin	wiejska	379	7.138	19
Krosno Odrzańskie	miejsko-wiejska	212	17.670	83
Maszewo	wiejska	214	2.799	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Sieć osadniczą Powiatu Krośnieńskiego tworzą 154 jednostki osadnicze podzielone na 119 sołectw i 2 miasta. Siedzibą władz Powiatu jest miasto Krosno Odrzańskie. Powiat położony jest w stosunkowo niewielkiej odległości od dużych aglomeracji miejskich: Berlin, Poznań, Wrocław, Szczecin.

Tabela 2 Sieć osadnicza w Powiecie Krośnieńskim (miasta i sołectwa)

Gmina	Miasta	Sołectwa
Gubin (M)	Gubin	
Bobrowice		Barłogi, Bobrowice, Bronków, Brzezinka, Chojnowo, Chromów, Dachów, Dęby, Dychów, Janiszowice, Kukadło, Przychów, Tarnawa Krośnieńska, Strużka, Wełmice, Żarków ²
Bytnica		Bytnica, Budachów, Dobrosłów, Gryżyna, Struga, Grabin, Drzewica ³
Dąbie		Brzeźnica, Budynia, Ciemnice, Dąbie, Dąbki, Gola, Gronów, Kosierz, Lubiatów, Łągów, Nowy Zagór, Pław, Połupin, Stary Zagór, Szczawno, Trzebule ⁴
Gubin		Bieżyce, Brzozów, Budoradz, Chęciny, Chlebowo, Chociejów, Czarnowice, Dobrzyń, Drzeńsk Mały, Drzeńsk Wielki, Dzikowo, Gębice, Grabice-Luboszyce, Grochów, Gubinek, Jaromirowice, Jazów, Kaniów, Komorów, Koperno, Kosarzyn, Kozów, Kujawa, Luboszyce, Łazy, Łomy, Markosice, Mielno, Nowa Wioska, Pleśno, Polanowice, Pole, Późna, Przyborowice-Dobre, Sadzarzowice, Sękowice, Sieńsk, Stargard Gubiński, Starosiedle, Strzegów, Wałowice, Węgliny, Wielotów, Witaszkowo, Zawada, Żeniuchów, Zytowań ⁵

¹ Źródło: GUS

² Źródło: <https://bobrowice.pl/gmina/solectwa/>

³ Źródło: <https://bytnica.pl/cms/11105/solectwa>

⁴ Źródło: https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugdabie/40/Jednostki_pomocnicze/

⁵ Źródło: https://bip.gminagubin.pl/67/Solectwa_w_Gminie/

Krosno Odrzańskie	Krosno Odrzańskie	Bielów, Brzózka, Chojna, Chyże, Czarnowo, Czetowice, Gostchorze, Kamień-Morsko, Łochowice, Marcinowice, Nowy Raduszec, Retno, Osiecznica, Radnica, Sarbia, Stary Raduszec, Strumiennie, Szklarka Radnicka, Wężyska ⁶
Maszewo		Bytomiec, Chlebów, Gęstowice, Granice, Korczyców, Lubogoszcz, Maszewo, Miłów, Połęcko, Radomicko, Rybaki, Rzeczyca, Skarbona, Skórzyn, Trzebiechów-Siedlisko,

Źródło: Opracowanie własne

Rys. 2 Powiat Krośnieński – gminy
 źródło: Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim

Powierzchnia 1.391 km² – stawia Powiat Krośnieński na 2 miejscu w gronie powiatów ziemskich województwa lubuskiego. Ze względu na liczbę mieszkańców – ponad 54 tys. – Powiat Krośnieński jest 10 najbardziej zaludnionym powiatem województwa. Na wykonanie zadań, samorząd rozporządza dochodami w wysokości ponad 62 mln zł rocznie (2019 r.). Po stronie wydatków największe sumy przekazywane są na oświatę, opiekę wychowawczą, pomoc społeczną, ochronę zdrowia oraz drogi powiatowe. Kierunki działania samorządu

⁶ Źródło: <https://bip.wrota.lubuskie.pl/ugkroсноodrzańskie/182/Solectwa/>

powiatowego dotyczą także m.in. spraw edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Tabela 3 Podstawowe dane dla Powiatu Krośnieńskiego (2019 r.)

Powierzchnia	1.391 km ²
Liczba mieszkańców	54.829 os.
Gęstość zaludnienia	39 os/km ²
Dochody Powiatu	62.095.444,15 zł
Średnie dochody Powiatu na 1 mieszkańca	1.128,64 zł
Liczba podmiotów gospodarczych (REGON) (2020 r.)	6.088
Liczba spółek z kapitałem zagranicznym (2020 r.)	76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W rankingu Związku Powiatów Polskich Powiat Krośnieński, w swoich kategoriach, w 2021 roku zajął 29 miejsce. Ocenie zostały poddane następujące obszary: działania proinwestycyjne i prorozwojowe, rozwiązania poprawiające jakość obsługi mieszkańca oraz funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego, rozwój społeczeństwa informacyjnego, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, promocja rozwiązań z zakresu ochrony zdrowia i pomocy społecznej, promocja rozwiązań z zakresu edukacji, kultury i sportu, wspieranie działań na rzecz gospodarki rynkowej, promocja rozwiązań ekoenergetycznych i proekologicznych, współpraca krajowa i międzynarodowa, działania promocyjne. Wyżej wymienione obszary (a także inne), zdiagnozowano w następujących rozdziałach niniejszego dokumentu.

2.2 UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

W Powiecie Krośnieńskim od kilkunastu lat zachodzą intensywne procesy demograficzne. Mają one istotny wpływ na rozwój przestrzenny, społeczny i gospodarczy. Spadek liczby ludności bardzo znacząco oddziałuje na kwestie związane z zarządzaniem publicznym, wskazując władzom samorządu Powiatu Krośnieńskiego nowe wyzwania rozwojowe.

2.2.1 ZMIANY ZALUDNIENIA⁷

Według danych GUS (stan na 31.12.2019 r.) Powiat Krośnieński zamieszkiwało 54.829 osób, w tym: 27.868 kobiet oraz 26.961 mężczyzn. W ciągu 5 lat w stosunku do 2014 r., populacja Powiatu zmniejszyła się o 1.406 osób. W związku z systematycznym spadkiem liczby ludności, gęstość zaludnienia w Powiecie Krośnieńskim zmalała w badanym okresie z 40 do 39 osób na km². Największy odpływ mieszkańców zanotowała gmina Maszewo (ponad 4%), a najmniejszy gmina Bobrowice (około 0,4%).

Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ogółem	56 235	55 943	55 759	55 512	55 245	54 829
Mężczyźni	27 612	27 457	27 413	27 306	27 158	26 961
Kobiety	28 623	28 486	28 346	28 206	28 087	27 868
Gęstość zaludnienia [os/km ²]	40	40	40	40	40	39

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 5 Dynamika zmian zaludnienia w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2014-2019 (2014=100%)
Powiat Krośnieński	56 235	55 943	55 759	55 512	55 245	54 829	97,50
Gubin Miasto	16 874	16 815	16 773	16 740	16 687	16 614	98,46
Bobrowice	3 190	3 203	3 219	3 210	3 205	3 178	99,62
Bytnica	2 572	2 542	2 514	2 523	2 520	2 507	97,47
Dąbie	5 044	5 045	5 025	4 989	4 943	4 923	97,60
Gubin	7 343	7 299	7 295	7 239	7 168	7 138	97,21
Krosno Odrzańskie	18 293	18 157	18 105	17 980	17 898	17 670	96,59
Maszewo	2 919	2 882	2 828	2 831	2 824	2 799	95,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2.2 URODZENIA, ZGONY I PRZYROST NATURALNY

Liczba urodzeń w Powiecie Krośnieńskim od 2014 roku konsekwentnie maleje. W 2019 roku urodziło się o 108 dzieci mniej niż w 2014 roku. Liczba zgonów w badanym okresie pozostawała na podobnym poziomie (z niewielkimi wahaniami).

⁷ Dane GUS dotyczą osób zameldowanych w gminie. Gminy posiadają także własne dane dotyczące liczby mieszkańców według „deklaracji śmieciowych”. Z uwagi na konieczność zachowania zasady porównywalności, w analizach dynamiki i struktury ludności w Powiecie Krośnieńskim przyjęto oficjalne dane GUS.

Takie uwarunkowania z demograficznego punktu widzenia są bardzo niekorzystne. Przewaga zgonów nad urodzeniami oznacza ujemny przyrost naturalny (-3,53 na 1000 osób). Z pewnością za pozytyw w latach 2014-2019 uznać należy zwiększenie się dzietności kobiet (liczby dzieci przypadających na kobietę w wieku prokreacyjnym) z 1,267 w 2014 r. do 1,326 w 2019 r. W dalszym ciągu jednak stan ten nie jest zadowalający, ponieważ nie zapewnia tzw. prostej zastępowalności pokoleń, która występuje, gdy dzietność kobiet wynosi co najmniej 2,1.

Tabela 6 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Urodzenia żywe	541	533	494	546	526	433
Zgony	583	592	542	586	584	627
Przyrost naturalny	-42	-59	-48	-40	-58	-194
Współczynnik przyrostu naturalnego (na 1000 os.)	-0,74	-1,05	-0,86	-0,72	-1,05	-3,53
Dzietność kobiet (lubuskie)	1,267	1,253	1,326	1,430	1,353	1,326

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.2.3 MIGRACJE

Kolejnym znaczącym bodźcem, wpływającym na liczbę ludności są migracje ludności. Powiat Krośnieński jest obszarem, w którym liczba emigrantów jest znacznie większa niż liczba imigrantów. W 2019 roku na terenie Powiatu zameldowało się 299 osób, w tym 193 z miast i 106 ze wsi. W tym samym roku wymeldowało się ogółem 531 osób. W badanym okresie saldo migracji było niezmiennie ujemne, w 2019 roku wynosiło -232. Przyrost rzeczywisty (suma przyrostu naturalnego i salda migracji) w 2019 r. był także ujemny i wynosił -426 osób. Stwierdzić należy, że spadek zaludnienia Powiatu w 54% wytwarzają migracje, a w 46% przyrost naturalny.

Tabela 7 Migracje w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zameldowania ogółem	304	317	287	300	352	299
Zameldowania z miast	160	206	191	192	250	193
Zameldowania ze wsi	144	111	96	108	102	106
Wymeldowania ogółem	509	447	427	554	519	531
Wymeldowania do miast	371	325	309	376	366	365
Wymeldowania na wieś	138	122	118	178	153	166
Saldo migracji	-205	-130	-140	-254	-167	-232
Przyrost rzeczywisty	-247	-189	-188	-294	-225	-426

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

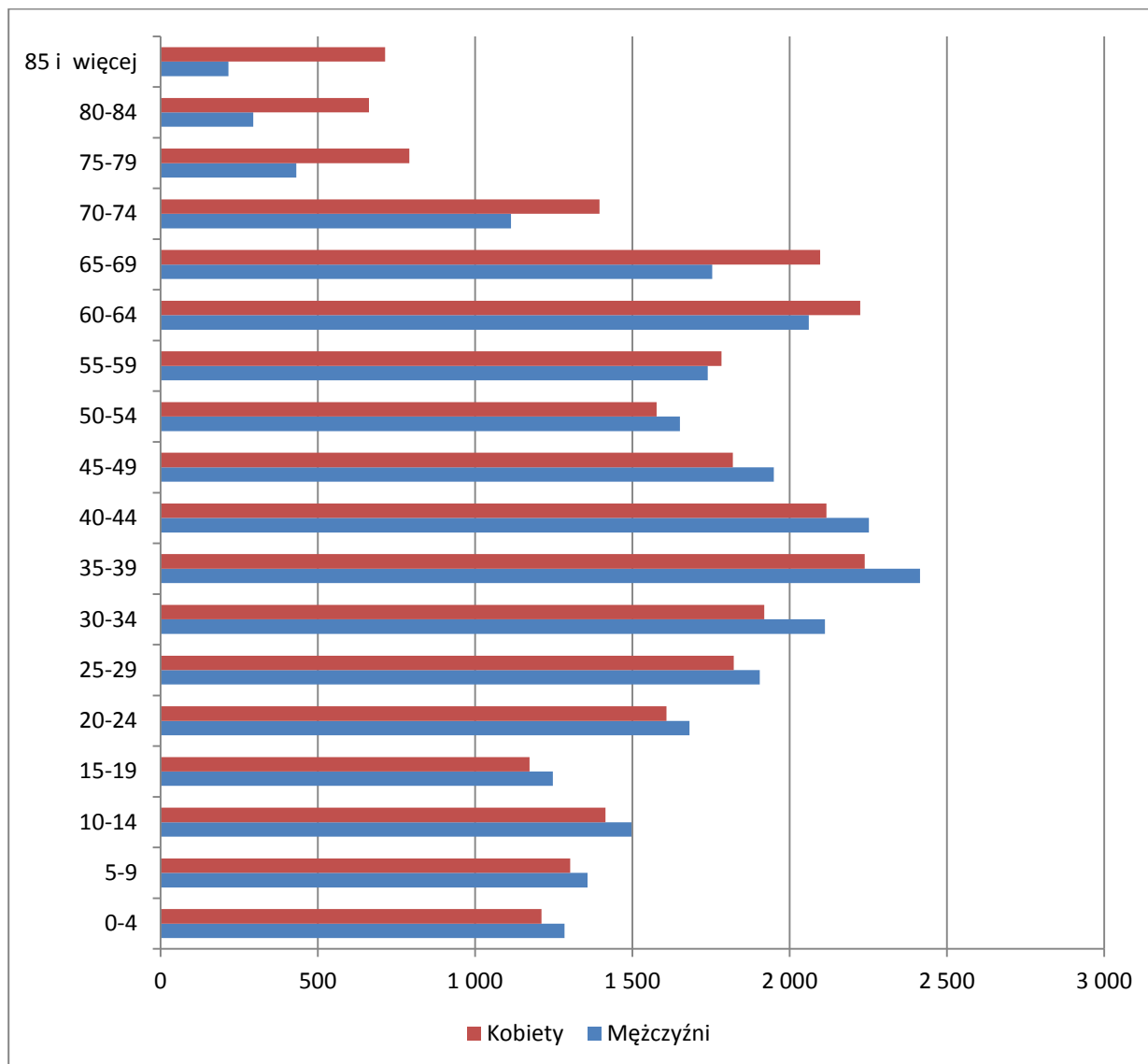
2.2.4 STRUKTURA LUDNOŚCI WEDŁUG WIEKU I PŁCI

Z obecnego stanu rozwoju demograficznego w Powiecie Krośnieńskim wywnioskować można, że potęgować się będzie starzenie się społeczeństwa. W latach 2010-2020 w wiek emerytalny

weszli mieszkańcy urodzeni w powojennym wyżu demograficznym z lat 50. W Powiecie podwyższa się długość oczekiwanego trwania życia. W chwili obecnej, mieszkańiec Powiatu Krośnieńskiego średnio dożywa 77 lat (kobiety - 81 lat, mężczyźni - 73 lata).

Jeśli spojrzeć na strukturę płci w Powiecie Krośnieńskim to przeważają kobiety. Liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn (wskaźnik feminizacji) w 2019 r. wynosiła 103 i była zbliżona do sytuacji w całym kraju. W 2019 r. w Powiecie urodziło się więcej dziewczynek niż chłopców (o 2%). W grupach wiekowych do 54 lat przeważają mężczyźni. W starszych grupach wiekowych, widoczna jest znaczna przewaga kobiet nad mężczyznami.

Z wykresu 1 można wywnioskować, że w Powiecie Krośnieńskim duży udział w populacji stanowią dzieci i młodzież. Jest to sytuacja pożądana, ponieważ zapewnia względną zastępowalność pokoleń. Z uwagi na wydłużanie się przeciętnego trwania życia należy spodziewać się w najbliższych latach, stałego wzrostu liczby osób starszych. W latach 2014-2019 liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje. Ma to z pewnością związek ze spadającą liczbą urodzeń. Liczba osób w wieku produkcyjnym także spada. Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie powiększa się. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Powiatu Krośnieńskiego wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

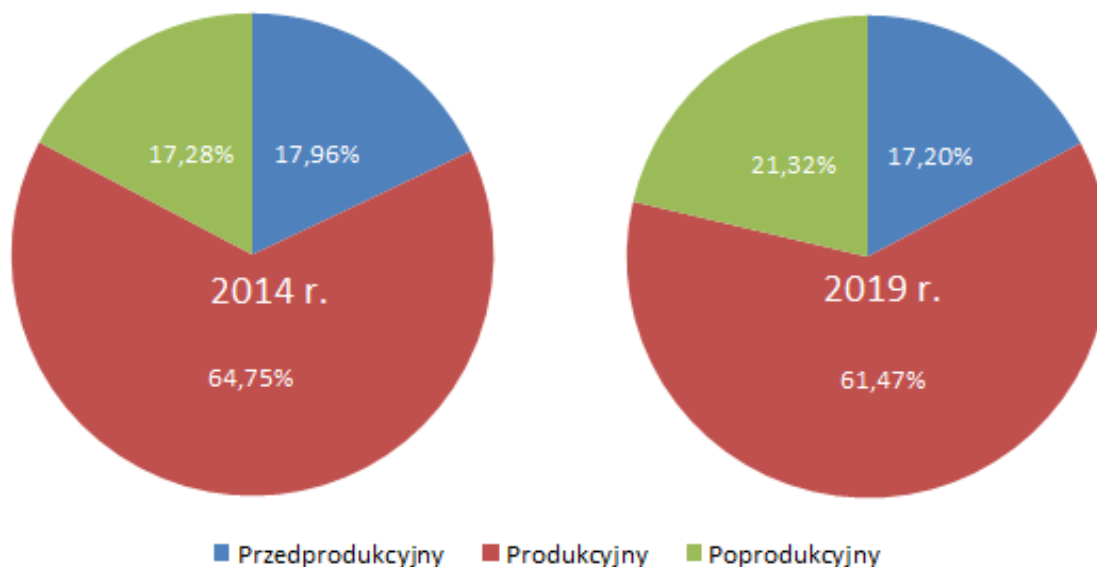
Wykres 1 Struktura ludności wg płci i wieku w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r.
 źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba ludności w Powiecie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2014-2019, spadła o 669 osób czyli o ponad 6%. Największy spadek zanotowano w gminie Gubin (prawie 15%) a najmniejszy w gminie Bytnica (niecały 2%). W żadnej z gmin liczba ludności w tej grupie wiekowej nie wzrasta. Od 2014 roku grono mieszkańców Powiatu w wieku produkcyjnym zmniejszyło się o 2.709 osób – czyli o ponad 7%. We wszystkich gminach Powiatu notuje się spadek liczby mieszkańców w tym przedziale wiekowym. Największy nastąpił w gminie Krosno Odrzańskie (prawie 10%) a najmniejszy w gminie Gubin (około 4%). Inaczej sytuacja wygląda z liczbą mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W tym przypadku zanotowano wzrost o 1.972 osoby (ponad 20%). Największa liczba seniorów przybyła w gminie Dąbie (wzrost o ponad 25%). Wskaźnik obciążenia ekonomicznego ludności (liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w Powiecie Krośnieńskim wzrósł z 26,7 (2014 r.) do 34,7 (2019 r.).

Tabela 8 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019

Ludność w wieku	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Przedprodukcyjnym	10 102	9 932	9 729	9 646	9 591	9 433
Produkcyjnym	36 413	35 904	35 460	34 888	34 304	33 704
Poprodukcyjnym	9 720	10 107	10 570	10 978	11 350	11 692

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wykres 2 Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w Powiecie Krośnieńskim w 2014 r. i 2019 r.
źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Z powyższej analizy wywnioskować można, że sytuacja pod względem skali i dynamiki procesów demograficznych w Powiecie Krośnieńskim jest zbliżona do sytuacji w województwie lubuskim, a także w całym kraju. W ostatnich 6 latach w Powiecie następuje spadek liczby ludności, ma miejsce ujemny przyrost naturalny i ujemny wskaźnik salda migracji. Względnie młodej populacji Powiatu wtóruje bardzo szybki proces starzenia się społeczności.

2.2.5 PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Przygotowana w 2017 r. przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030” sygnalizuje, że w najbliższych latach na terenie Powiatu Krośnieńskiego zachodzą będą wzmożone procesy demograficzne, które doprowadzić będą do dalszego spadku liczby mieszkańców Powiatu.

Tabela 9 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r. i 2030 r. (prognoza)

Ludność w wieku	2019	2030	Różnica [%]
Przedprodukcyjnym	9 433	8 229	-12,76
Produkcyjnym	33 704	29 734	-11,78
Poprodukcyjnym	11 692	13 725	+17,39
Razem	54 829	51 758	-5,60

źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Według prognozy GUS na obszarze Powiatu Krośnieńskiego oczekiwać należy:

- Zmniejszenia liczby ludności (w stosunku do roku 2019) o 3.071 osób (o 5,6%);
- Spadku liczby ludności w Powiecie w wieku przedprodukcyjnym (o 12,76%) i produkcyjnym (o 11,78%);
- Wzrostu udziału w populacji osób w wieku poprodukcyjnym (o 17,39%).

Pozwala to na wysunięcie wniosku, że najślabzszymi stronami demografii Powiatu są m.in.:

- Zmniejszający się poziom urodzeń;
- Zmniejszający się udział ludności w wieku produkcyjnym,
- Ujemny przyrost naturalny;
- Ujemne saldo migracji;
- Niekorzystne prognozy demograficzne na kolejne 10 lat.

Bardzo niepożądanym pod względem demograficznym zjawiskiem, mogącym nasilić i uwidocznić się w najbliższych latach w Powiecie Krośnieńskim, jest przyrost liczby ludzi starszych w ogólnej populacji Powiatu (z 21,3% w 2019 r. do 26,5% w 2030 r.) – starzenie się społeczeństwa.

Takie zmiany struktur wieku populacji w Powiecie Krośnieńskim, będą miały duże znaczenie w sposobie zarządzania sferą usług publicznych. Starzenie się społeczeństwa obliguje m. in. zwiększenie nakładów na sferę związaną z zapewnieniem opieki osobom starszym. Spadek liczby mieszkańców zobowiązuje władze do tworzenia możliwości odwrócenia niekorzystnego trendu. Malejąca liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym może spowodować regres w rozwoju rynku pracy. Opisane procesy demograficzne znacznie wpłyną na potrzeby społeczeństwa lokalnego w zakresie dostępności do usług publicznych (edukacyjnych, zdrowotnych, sportowo-rekreacyjnych, administracyjnych itd.). Odpowiedzialność związana z zaspokojeniem tych potrzeb w większości spocznie na władzach publicznych, które zmuszone będą do podejmowania wspólnych działań w aspekcie gminnym i powiatowym. Zmieniające się potrzeby społeczne i przede wszystkim sposoby w jaki zostaną zaspokojone z pewnością wpłyną na konkurencyjność Powiatu Krośnieńskiego, ale głównie na jakość życia mieszkańców.

2.3 ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO OCHRONA

W niniejszym rozdziale zobrazowano środowisko naturalne Powiatu tak, aby w części kierunkowej dokumentu zaprezentować propozycje działań, które Powiat powinien realizować w celu ochrony swoich zasobów środowiskowych.

2.3.1 RZEŻBA TERENU

Według podziału fizyczno-geograficznego, opracowanego przez Jerzego Kondrackiego, Powiat Krośnieński leży w obrębie megaregionu Pozaalpejska Europa Środkowa, prowincji Niż Środkowoeuropejski, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, w makroregionach Wzniesienia Zielonogórskie, Pradolina Warciańsko-Odrzańska i Pojezierze Lubuskie oraz w granicach pięciu mezoregionów: Wzniesienia Gubińskie, Dolina Środkowej Odry, Dolina Dolnego Bobru, Wysoczyzna Czerwieńska, Równina Torzymska.

Powiat Krośnieński leży w centrum przewężenia rozległego Niżu Europejskiego, w dorzeczu środkowego biegu Odry, między 14°30' i 15°30' długości geograficznej, a 51°10' i 52°10' szerokości geograficznej. Zachodni wierzchołek powiatu opiera się o Nysę Łużycką.

Budowę geologiczną obszarów Powiatu tworzą osady trzeciorzędowe (iły, mułki) o miąższości 100 -120 m oraz wierzchnie warstwy osadów czwartorzędowych o miąższości 20-40 m. Ważny element na terenie Powiatu stanowią doliny rzek Odry i Bobru oraz rynny subglacjalne. Ich dna wypełniają osady pochodzenia rzeczno- i organicznego np. mady piaszczyste i mady gliniaste. Ważnym komponentem środowiska geologicznego terenów Powiatu są torfy typu niskiego o zróżnicowanej miąższości (2 -4,5 m). Większość z utworów geologicznych związana jest z plejstocenem-m.in.: piaski zwałowe, sandrowe piaski i żwiry moren czołowych, glina zwałowa. Znaczną powierzchnię zajmują utwory holocenu związane z torfami, murszami, piaskami rzeczno- i holoceniowymi, a także polami piasków eolicznych przykrywających starsze utwory. Głębsze podłoże geologiczne budują utwory trzeciorzędowe wykształcone na przemianlegle, ułożone horyzontalnie piaski, iły, mułki i węgle brunatne.⁸

⁸ Źródło: Opracowanie Ekofizjograficzne do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Krosno Odrzańskie

2.3.2 ZASOBY NATURALNE

Zasoby złóż kopalin na terenie Powiatu Krośnieńskiego są pochodną budowy geologicznej tego obszaru. Wieloletnie prace geologiczne pozwoliły na udokumentowanie, a następnie na gospodarcze wykorzystanie udokumentowanych złóż kopalin.

Tabela 10 Wykaz złóż na terenie Powiatu Krośnieńskiego

Lp.	Nazwa złoża	Kopalina	Stan zag. złoża ⁹	Zasoby geologiczne bilansowe	Zasoby przemysłowe	Wydobycie
1.	Breslack-Kosarzyn	Gaz ziemny	Z	-	-	-
2.	Brzózka	Gaz ziemny	P	75,40 mln m ³	-	-
3.	Czeklin	Gaz ziemny	P	95,00 mln m ³	-	-
4.	Gryżyna	Gaz ziemny	R	420,82 mln m ³	10,63 mln m ³	-
5.	Kosarzyn-E	Gaz ziemny	Z	-	-	-
6.	Kosarzyn-S	Gaz ziemny	Z	-	-	-
7.	Kosarzyn-N	Gaz ziemny	Z	-	-	-
8.	Połęcko	Gaz ziemny	R	12,90 mln m ³	12,88 mln m ³	-
9.	Retno	Gaz ziemny	E	1,44 mln m ³	-	0,21 mln m ³
10.	Breslack-Kosarzyn	Ropa naftowa	Z	-	-	-
11.	Gryżyna	Ropa naftowa	R	72,33 tys. t	55,41 tys. t	-
12.	Kosarzyn-E	Ropa naftowa	Z	-	-	-
13.	Kosarzyn-S	Ropa naftowa	Z	-	-	-
14.	Kosarzyn-N	Ropa naftowa	Z	-	-	-
15.	Połęcko	Ropa naftowa	R	45,50 tys. t	45,50 tys. t	-
16.	Retno	Ropa naftowa	E	10,29 tys. t	10,29 tys. t	1,90 tys. t
17.	Rybaki	Ropa naftowa	Z	-	-	-
18.	Cybinka	Węgle brunatne	P	237 487 tys. t	-	-
19.	Gubin	Węgle brunatne	R	227 930 tys. t	-	-
20.	Gubin 1	Węgle brunatne	R	351 769 tys. t	-	-
	Gubin 2	Węgle brunatne	R	1 033 801 tys. t	-	-
21.	Gubin-Zasieki-Brody	Węgle brunatne	P	2 018 970 tys. t	-	-
22.	Sądów	Węgle brunatne	P	226 469 tys. t	-	-
23.	Łomy	Kreda jeziorna i kreda pisząca	P	375 tys. t	-	-
24.	Bobrowice	Piaski i żwiry	P	15 654 tys. t	-	-
25.	Bobrowice I	Piaski i żwiry	Z	158 tys. t	-	-
26.	Bobrowice II	Piaski i żwiry	Z	2 705 tys. t	-	-
27.	Bobrowice-B	Piaski i żwiry	R	729 tys. t	-	-
28.	Bronków	Piaski i żwiry	Z	5 359 tys. t	-	-
29.	Chlebowo	Piaski i żwiry	T	1 949 tys. t	1 510 tys. t	-
30.	Chlebowo I	Piaski i żwiry	R	2 087 tys. t	2 087 tys. t	-
31.	Chlebowo II	Piaski i żwiry	T	539 tys. t	-	-
32.	Chlebowo-Wschód	Piaski i żwiry	R	1 990 tys. t	1 976 tys. t	-
33.	Chojnowo	Piaski i żwiry	R	29 755 tys. t	29 575 tys. t	-
34.	Czarnowice	Piaski i żwiry	R	2 020 tys. t	-	-
35.	Gubin	Piaski i żwiry	E	337 tys. t	227 tys. t	9 tys. t
36.	Markosice	Piaski i żwiry	Z	193 tys. t	-	-

⁹ E – eksploatowane, T - złoża zagospodarowane, eksploatowane okresowo, R – rozpoznane szczegółowo, Z – złoża, z którego wydobycie zostało zaniechane, P - złoża o zasobach rozpoznanych wstępnie.

37.	Pleśno	Piaski i żwiry	R	1 681 tys. t	-	-
38.	Pław II	Piaski i żwiry	T	32 tys. t	-	-
39.	Pole	Piaski i żwiry	R	129 tys. t	-	-
40.	Połupin	Piaski i żwiry	R	1 622 tys. t	-	-
41.	Połupin – B&F TRANS	Piaski i żwiry	T	110 tys. t	-	-
42.	Połupin I	Piaski i żwiry	E	198 tys. t	-	-
43.	Raduszc Stary E	Piaski i żwiry	Z	7 142 tys. t	-	-
44.	Stary Raduszc	Piaski i żwiry	P	5 690 tys. t		
45.	Tarnawa Krośnieńska	Piaski i żwiry	E	9 796 tys. t	1 733 tys. t	167 tys. t
46.	Tarnawa Krośnieńska I	Piaski i żwiry	E	-	-	143 tys. t
47.	Trzebule	Piaski i żwiry	T	205 tys. t	-	-
48.	Czarnowo I	Torfy	R	6,99 tys. m ³	-	-
49.	Grabin I	Torfy	E	28,56 tys. m ³	-	1,51 tys. m ³
50.	Gronów	Torfy	Z	37,06 tys. m ³	-	-
51.	Kosierz-Trzebule	Torfy	E	1 019,30 tys. m ³	1 038,19 tys. m ³	43,03 tys. m ³

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2019 r.

Należy pamiętać, że jakakolwiek eksploatacja złóż powoduje duże zmiany w przypowierzchniowej warstwie skorupy ziemskiej, między innymi w postaci znacznych obszarów wyłączonych z użytkowania (grunty zdewastowane i zdegradowane). Prowadzone prace rekultywacyjne po zakończonej eksploatacji z jednej strony, w niewielkim stopniu łagodzą przeobrażenia spowodowane wydobywaniem kopalin, jednak przy dobrze przeprowadzonych pracach mogą wzbogacać krajobraz w nowe elementy, których zaistnienie nie byłoby możliwe bez eksploatacji.

Analizując możliwości wykorzystania zasobów naturalnych odnawialnych należy stwierdzić, że Powiat Krośnieński posiada bardzo dobre warunki dla wprowadzania i eksploatacji specjalistycznych urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE). Preferowanymi urządzeniami typu OZE są systemy solarne, tj. kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne, a także biogazownie, kotłownie na biomasę, pompy ciepła i farmy wiatrowe. Potencjał energetyczny rzek Powiatu jest niewielki a koszty środowiskowe pozyskiwania energii z ruchu wody są zbyt duże w stosunku do uzyskanych potencjalnych korzyści. W związku z tym zasoby energii zgromadzonej w wodzie należy uznać na dziś za teoretyczne.

2.3.3 GLEBY

Na terenie Powiatu dominują gleby o niskiej klasie bonitacji. Powiat jest częścią rejonu dolnośląskiego, który charakteryzuje się różnorodnymi glebami jak: bielcowe, gliniaste, mady,

czarne ziemie. W gminie Gubin występują gleby torfowe, które zajmują jeden z największych obszarów w województwie lubuskim.

Powierzchnia gruntów rolnych w Powiecie wynosi 43.164 ha (31,0%), w tym gruntów ornych – 25.274 ha (58,5%), zaś łąk i pastwisk 21.413 ha (31,3%). Sady zajmują powierzchnię ok. 145 ha. Można zauważyć, że ze względu na użytkowanie gruntów Powiat Krośnieński nie jest typowym powiatem rolniczym. Zdecydowaną

Tabela 11 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Krośnieńskim

Grundy	Powierzchnia [ha]							
	Powiat Krośnieński	Miasto Gubin	Gmina Bobrowice	Gmina Bytnica	Gmina Dąbie	Gmina Gubin	Gmina Krosno Odrzańskie	Gmina Maszewo
Obszar	139 125	2 068	18 493	20 873	17 091	37 960	20 425	21 400
Użytki rolne razem	43 164	1 228	4 596	3 548	7 158	12 549	7 707	6 149
• Grunty orne	25 274	742	2 801	2 114	3 911	7 460	4 128	4 015
• Sady	145	41	7	4	14	30	31	15
• Łąki trwałe	9 650	157	960	651	2 229	2 990	1 650	942
• Pastwiska trwałe	3 882	210	282	313	543	1 207	743	550
• Grunty rolne zabudowane	1 063	18	138	89	181	261	228	143
• Grunty pod stawami	963	1	2	163	28	180	438	197
• Grunty pod rowami	529	13	55	24	96	204	74	60
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	86 727	113	12 473	16 631	9 186	23 224	10 645	14 379
• Lasy	86 537	108	12 449	16 603	9 136	23 178	10 625	14 364
Grunty pod wodami	2 869	23	660	220	110	410	1 067	311
• Płynącymi	2 447	23	467	201	76	393	957	264
• Stojącymi	422	0	193	19	34	17	110	47
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	4 655	575	444	422	588	1 105	626	453
• Tereny mieszkaniowe	524	157	29	25	38	120	37	31
• Tereny przemysłowe	186	31	9	11	22	26	9	4
• Tereny inne zabudowane	300	76	12	18	25	51	15	7
• Tereny zurbanizowane niezabudowane	244	84	12	10	10	19	13	16
• Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	278	69	36	17	28	60	26	15
• Tereny komunikacyjne – drogi	2 703	134	299	243	405	747	453	358
• Tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	377+1	24	42	88	56	71	66+1	16

• Użytki kopalne	39	0	3	10	4	11	6	5
Użytki ekologiczne	716	0	300	30	26	134	183	43
Nieużytki	1 129	32	267	116	125	137	309	139

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim

2.3.4 ZASOBY WODNE

Wody powierzchniowe są istotnym elementem różnorodności krajobrazowej Powiatu Krośnieńskiego, wpływającym na funkcjonowanie i bogactwo lokalnych ekosystemów. Udział wód powierzchniowych w ogólnej powierzchni Powiatu przedstawia się następująco:

- Miasto Gubin – 1,11%,
- gmina Bobrowice – 3,56%,
- gmina Bytnica – 1,05%,
- gmina Dąbie – 0,64%,
- gmina Gubin – 1,08%,
- gmina Krosno Odrzańskie – 5,22%,
- gmina Maszewo – 1,45%

Zasoby wodne, a więc teren Powiatu pod wodami stojącymi i płynącymi to 2.869 ha, w tym: wody płynące – 2.447 ha i wody stojące – 422 ha. Ogółem wody stanowią ok. 2% powierzchni Powiatu. Dodatkową powierzchnię wód uzyskano w wyniku działalności człowieka. Stawy rybne stanowią 963 ha, natomiast rowy 529 ha. Po uwzględnieniu powyższego łącznie pod wodami znajduje się ponad 3% powierzchni Powiatu

Ważniejsze rzeki przepływające przez Powiat to: Odra, Biała, Gryżynka, Bóbr, Jeziornica, Strumień, Nysa Łużycka, Lubsza, Młynna, Budoradzanka, Steklnik, Konotop, Pliszka, Kolna. Na terenie powiatu znajdują się kanały: Kanał Dychowski, Kanał Zimna Woda, Zimny Potok, Kanał Leniwy, Bobrowice-Dachów, Kamień- Morsko.

Rys. 3 Sieć hydrograficzna Powiatu Krośnieńskiego
 źródło: Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim

Ważniejsze jeziora z terenu Powiatu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Ważniejsze jeziora w Powiecie Krośnieńskim

Gmina	Miejscowość	Nazwa jeziora	Powierzchnia [ha]	Głębokość [m]
Bobrowice	Bronków	Błeszno	51,9	5,0
	Bronków	Piaszno	25,4	2,5
	Strużka	Jańsko	153	2,9
	Wełmice	Wełmickie	106	b.d.
Bytnica	Gryżyna	Kątek	24,3	22,6
	Dobrosułów	Dobrosułowskie	51,5	b.d.
	Bytnica	Bytnickie	53,4	2,1
	Głębokie	Głębokie	74,3	2,6
	Bytnica	Kolno	33,5	2,0
	Grabin	Grabinek	7,6	b.d.

Dąbie	Dąbie	Dąbie Wielkie	34,8	14,3
	Dąbie	Pławie	9,2	b.d.
Gubin	Kosarzyn	Borek	62	8,0
Krosno Odrzańskie	Łochowice	Gibiel	26,2	15,3
	Osiecznica	Moczydło	12	4,3
	Szklarka Radnicka	Jelito	46,6	36,3
	Szklarka Radnicka	Czyżykowo	25,4	5,4
Maszewo	Lubogoszcz	Graniczne	48,6	2,4

źródło: Program Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego 2020

Najbogatsze w jeziora są doliny rzeczne: Białej, Gryżynki i Pliszki z tym, że północ powiatu posiada znacznie większy udział w powierzchni jeziornej niż jego południowa część.

Cechą charakterystyczną powiatu krośnieńskiego jest duża ilość stawów rybnych. Na terenie powiatu gospodarstwa rybackie prowadzą hodowlę ryb, głównie typu karpiego. Największe stawy hodowlane znajdują się w gminie Krosno Odrzańskie: w obrębie Skórzyn - Czetowice ok. 332 ha. w obrębie Czetowice ok. 118 ha i w obrębie Grabin ok.49 ha. Na terenie gminy Gubin stawy znajdują się w obrębie Chęciny - Starosiedle ok. 50 ha i w obrębie Chociejów ok. 24 ha. W gminie Bobrowice znajduje się kompleks stawów w obrębie Bronków – Kołatka o pow. ok. 50 ha. Ponadto zbudowano ok. 30 stawów o powierzchni 1 ha. Znaczącą rolę odgrywają tzw. łowiska komercyjne dostępne dla turystów. Łowiska takie zlokalizowano: w Chromowie, Dychowie (gm. Bobrowice), w Dąbiu (przy drodze do Brzeźnicy), w Sękowicach, Żenichowie, Żytowaniu i Chlebowie (gm.Gubin) oraz w Bielowie (gm. Krosno Odrzańskie). Duże znaczenie dla małej retencji mają setki tzw. „oczek wodnych” (o pow. do 35 m²) które budują inwestorzy na podstawie zgłoszenia budowlanego przy domach jednorodzinnych.

Według aktualnego podziału Polski na jednolite części wód podziemnych (JCWPd), w obrębie Powiatu Krośnieńskiego położone są 3 JCWPd. Zgodnie z danymi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, stan ilościowy i jakościowy jednolitych części wód podziemnych w obrębie Powiatu Krośnieńskiego, oceniono jako dobry.

2.3.5 WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, chronione są w Powiecie obszary i obiekty o najwyższych walorach przyrodniczych.

Lesistość w Powiecie w 2019 roku wynosiła 60,2%. Jest ona zdecydowanie wyższa od lesistości województwa lubuskiego (49,3%) i kraju (29,6%). Sytuacja w poszczególnych gminach przedstawia się następująco:

- Gubin Miasto: 5,0%;

- Bobrowice: 65,2%;
- Bytnica: 76,8%;
- Dąbie: 51,7%;
- Gubin: 59,3%;
- Krosno Odrzańskie: 48,3%;
- Maszewo: 65,0%

Największą część powierzchni siedlisk zajmują siedliska boru świeżego. Kolejnym znaczącym typem siedliska są siedliska boru mieszanego świeżego. Udział pozostałych typów siedlisk na terenie powiatu jest niewielki. Łącznie siedliska borowe zajmują w powiecie 97 %, co stanowi bardzo wysoki udział, przewyższający średnią krajową dla lasów Polski aż o 30 %. Natomiast siedliska lasowe i olszy zajmują około 3 %, co w stosunku do średniej ilości tych siedlisk w lasach Polski jest o ponad 30 % mniejsze. Najważniejszym gatunkiem jest sosna. Udział pozostałych gatunków szczególnie liściastych na terenie powiatu jest niewielki i odbiega znacznie od średniej dla województwa i kraju. Przyczyną tego jest fakt, że na niektórych siedliskach typu boru świeżego, boru mieszanego świeżego oraz lasowego świeżego występują niedobory gatunków liściastych. Przyjęte w obecnych planach hodowlanych typy drzewostanów powinny częściowo poprawić składy gatunkowe przyszłych drzewostanów w danych siedliskach.

Nieodzownym elementem środowiska leśnego i gospodarki leśnej w powiecie krośnieńskim są zwierzęta leśne. Decydującą grupę stanowią tu gatunki łowne zwierzyny grubej jak jelenie dziki i sarny. Gatunki te stanowią podstawę prowadzonej gospodarki łowieckiej opartej na podziale nadleśnictw wraz z towarzyszącymi gruntami rolnymi na obwody łowieckie. Na terenie powiatu występuje również licznie zwierzyna drobna jak lisy, borsuki, zające, oraz łowne ptactwo wodne.

Położone wśród lasów sosnowych liczne lokalne bagna, torfowiska, łąki śródleśne fragmenty lasów łągowych i olsowych charakteryzują się dużym spokojem, niewielką penetracją i ingerencją człowieka. To sprawia, że miejsca te są dzisiaj ostoją wielu ginących gatunków zwierząt i roślin. Bezpośrednio związana z tymi biotopami jest ornitofauna reprezentowana na terenie powiatu krośnieńskiego przez takie cenne i znane gatunki jak: bielik, orlik krzykliwy, kania ruda i czarna, zimorodek, pliszka górską, bocian czarny, żurawie oraz pojawiające się czaple białe. Wymienione gatunki stanowią zaledwie mały procent bogactwa całej ornitofauny zamieszkującej liczne małe oczka śródleśne, jeziora i torfowiska. Równie bogato

zamieszkiwane przez płazy są biotopy, dla płazów niewielkie najczęściej płytkie zeutrofizowane zbiorniki wodne stanowią idealne miejsce do rozrodu. Do spotykanych rzadkich płazów na terenie powiatu krośnieńskiego zaliczyć można: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, rzekotka, ropucha zielona i paskówka. Tereny te są również ostoją gadów, na szczególne podkreślenie zasługuje występowanie wprawdzie, coraz radsze, żółwia błotnego. Niemniej bogaty jest również świat owadów, dla których opisane powyżej tereny są niekiedy jedyną ostoją. Spośród ssaków na podkreślenie zasługuje występowanie wydry i bobrów. W niektórych rejonach jak Dolina Gryżynki zwierzęta te rozmnożyły się nadmiernie powodując duże straty zarówno w gospodarce leśnej (nadmierna ilość uszkodzonych drzew) jak i lokalnej gospodarce rybackiej (wyjadanie ryb, uszkodzanie grobli). Jeszcze bardziej bogaty od świata zwierzęcego jest świat roślinny związany bezpośrednio z opisanymi śródleśnymi biotopami podmokłymi. Wiele występujących tu gatunków jest objęta międzynarodową, unijną i krajową ochroną prawną. Ekstensywna produkcja ryb, niewielka ingerencja człowieka, duża ilość stawów porośniętych roślinnością nieużytkowanych rybacko, liczne fragmenty lasów olsowych wyjątkowo bogata baza żerowa stwarzają warunki dzięki którym opisana powyżej ornitofauna, płazy owady i flora występuje tutaj wyjątkowo licznie.

Szczególnie wzdłuż Odry znajdują się obszarowo duże kompleksy wilgotnych łąk. Kompleks łąk pomiędzy Krosnem Odrz. a Sulechowem należy do największych w dolinie Odry. Cały kompleks łąkowy był w okresie powojennym do połowy lat 90 – tych wykorzystywany ekstensywnie jako pastwiska i łąki kośne. Pozwoliło to zachować a wręcz umocnić walory przyrodnicze związane nie tylko z łąkowym charakterem obszaru, ale również z bogatym starorzeczem oraz łągami wierzbowymi i wiązowo-jesionowymi. Również kompleks łąk pomiędzy Osiecznicą a Krzesinem posiada podobne walory przyrodnicze, które stanowią o bogactwie bioróżnorodności tego obszaru, część terenu jest prawnie chroniona w ramach Krzesińskiego Parku Krajobrazowego. Dlatego też na obszarze tym występuje około 8 gatunków ptaków (bocian czarny *Ciconia nigra*, bocian biały *Ciconia ciconia*, kania ruda *Milvus milvus*, kania czarna *Milvus migrans*, orzeł bielik *Haliaeetus albicilla*, zimorodek *Alcedo atthis*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus* czy żuraw *Grus grus*), 5 gatunków zwierząt chronionych prawem unijnym (żółw błotny *Emys orbicularis*, kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo* czy wydra *Lutra lutra*) oraz liczne gatunki roślinne znajdujące się w Polskiej Czerwonej Księdze (turzyca obła *Carex diandra*, turzyca bagienna *Carex limosa*, żurawina błotna *Vaccinium oxycoccus* i inne).

Ponadto około 50 % powierzchni łąk stanowią interesujące siedliska klasyfikujące się do ochrony prawem unijnym (Dyrektywa 92/43/EEC) takie jak: łąki trzęślicowe, torfowiska przejściowe, lasy nadrzeczne z olszą czarną i jesionem, lasy mieszane dębowo-wiązowo-jesionowe. Poza wymienionymi dużymi kompleksami na terenie Powiatu występuje jeszcze wiele mniejszych o podobnych walorach przyrodniczych stanowiących ostoję bioróżnorodności. Obszary takie znajdują się w zlewni Nysy Łużyckiej, Lubszy, Młynówki Kosierskiej, Lińskiej Strugi i Bieli.

Dolina Pliszki stanowi więc z punktu widzenia bioróżnorodności szczególną wartość, gdyż dotyczy ona zarówno bogactwa krajobrazu, bogactwa form i wielkości ekosystemów wodno-bagiennych, torfowisk, fragmentów ekosystemów lasu mieszanego oraz występujących tu rzadkich gatunków ptactwa wodnego, wodno-błotnego, drapieżnego, płazów, roślin i owadów. Na podkreślenie zasługują gatunki ryb występujące w Pliszce. Do nich zaliczamy: minóg strumieniowy, koza, śliz i piekielnica. Wymienione gatunki zaliczane są do najrzadziej spotykanych i chronionych. Ponadto w Pliszce spotykamy pstrąga potokowego, kielba, miętusa i wiele innych mniej i bardziej pospolitych gatunków ryb.

Pozostałą część szaty roślinnej stanowią tereny użytkowane rolniczo (pola, łąki, sady), które są specyficznym typem biocenozy charakteryzującym się z reguły znacznym uproszczeniem pod względem składu gatunkowego w porównaniu z biocenozą naturalną oraz roślinność ruderalna zasiedlająca podłoża zmienione przez człowieka, charakterystyczna dla terenów zurbanizowanych.

Ponadto część obszaru Powiatu, z uwagi na cenne walory przyrodnicze, objęta jest różnymi formami ochrony przyrody w postaci¹⁰:

- Obszary NATURA 2000:
 - **Mierkowskie Wydmy** PLH080039 (gmina Gubin) – obszar obejmuje kompleks suchych borów sosnowych leżących w granicach leśnego kompleksu promocyjnego Bory Lubuskie w Nadleśnictwie Lubsko. Dominują tu suche i bardzo ubogie florystycznie bory chrobotkowe, porastające rozległą kulminację piaszczystych (wydmowych) wyniesień. Prawie całą powierzchnię porastają lasy użytkowane gospodarczo, przeważnie w wieku 40-80 lat, miejscami młodsze, a na ok. 1/5 powierzchni starsze, wyjątkowo nawet

¹⁰ Źródło: <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

w wieku około 200 lat. W zagłębieniach terenu rozwijają się torfowiska zdominowane przez zbiorowiska przygiełki białej *Rhynchospora alba*;

- **Rynna Gryżyny** PLH080067 (gminy: Bytnica i Krosno Odrzańskie) – rynna terenowa z ciekami i jeziorami; cenne choć mało powierzchniowe siedliska przyrodnicze są skupione na jej dnie. Bardzo dobrze zachowane łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe wraz fragmentami kwaśnych dąbrów oraz torfowisk przepływowych. Sama rzeka Gryżyna ma charakter cieku włośienicznikowego. Na łąkach i w murawkach napiaskowych stwierdzono występowanie storczyków: kruszczyka rdzawoczerwonego i kukawkę. Obszar skupia regionalnie ważne stanowiska poczwarówki zwężonej, trzepli zielonej, jelonka rogacza oraz kumaka nizinnego i żółwia błotnego, a także wydry i bobra europejskiego. Dla jelonka jest to jednak z kluczowych ostoj na Ziemi Lubuskiej - rozmnaża się w pojedynczych dębach oraz w alejach dębowych rosnących na zboczach doliny i na wierzchołku w pobliżu krawędzi doliny. Lęgowa awifauna obejmuje ponad 110 gatunków;
- **Bory Chrobotkowe koło Bytomca** PLH080048 (gmina Maszewo) – obszar stanowi mozaikę suchych borów chrobotkowych i borów świeżych oraz – w nieznacznym stopniu – innych zbiorowisk, przy czym te ostatnie w części południowej obszaru mają charakter lasów porolnych;
- **Bory Chrobotkowe koło Brzózki** PLH080031 (gmina Krosno Odrzańskie) – dominującymi zbiorowiskami leśnymi są: bór świeży *Leucobryo-Pinetum* i bór chrobotkowy *Cladonio-Pinetum*. Podłożem są luźne piaski sandrowe tworzące na pograniczu Doliny środkowej Odry i Wzniesień Gubińskich rozległe piaszczyste tarasy wznoszące się ponad tarasem łąkowym na północy i wyspami morenowymi na zachodzie i południu. Na części obszaru piaski są drobnoziarniste w wyniku eolicznego przesortowania. Takie bardzo ubogie podłoże nie sprzyja rozwojowi roślin zielnych. Jedynie w miejscach otwartych, głównie wzdłuż torowiska przecinającego cały obszar rozwijają się pionierskie zbiorowiska muraw napiaskowych o bardzo uproszczonym składzie gatunkowym. Zarówno na terenach leśnych jak i w części muraw dominują porosty ze znacznym udziałem chrobotków z podrodzaju *Cladina* (*Cladonia arbuscula*, *C. rangiferina* i in.);

- **Bytnica** PLH080034 (gmina Bytnica) – Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Bytnicy z XVIII wieku. Na strychu kościoła egzystuje kolonia rozrodcza nocka dużego *Myotis myotis*. Dolot do kolonii zapewniają nieszczelności wieży i drzwi umożliwiające wyjście na dach świątyni. Jest to jedna z ważniejszych w Polsce zachodniej znana kolonia rozrodcza tego gatunku;
- **Diabelski Staw koło Radomicka** PLH080056 (gmina Maszewo) – obszar stanowi dobrze zachowane jezioro eutroficzne z osoką aloesowatą i grzybieniami białymi, z otaczającym torfowiskiem przejściowym, znajdujące się w niewielkim zagłębieniu terenowym. Od strony zachodniej jezioro i torfowisko otaczają bory i lasy bagienne (*Vaccinio-Betuletum*);
- **Dolina Dolnego Bobru** PLH080068 (gminy Dąbie i Bobrowice) – ukształtowanie terenu całego obszaru jest typowe dla średniej wielkości rzek nizinnych ze stosunkowo głęboko wciętych korytem Bobru oraz różnej szerokości płaskimi terasami zalewowymi rozciągającymi się na obu jego brzegach. Przebieg rzeki ma charakter naturalny z meandrami i starorzeczami. Brzegom rzeki towarzyszy zwykle pas nadrzecznych zarośli wierzbowych oraz pozostałości łągów wierzbowych. Terasa zalewowa stanowi mozaikę łąk i wkraczających na nie w wyniku sukcesji wtórnej zarośli krzewiastych i niewielkich zadrzewień, a także pól uprawnych, małych lub średniej wielkości lasów łągowych i grądowych oraz rozproszonych zbiorników wodnych;
- **Jezioro Janiszowice** PLH080053 (gmina Bobrowice) – obszar chroni siedliska torfowiskowe o dużym stopniu naturalności, związane z jeziorem, w tym siedlisko gałuszki. Kompleksy brzezin bagiennych i olsów torfowcowych otaczające jezioro, ze względu na wysoki poziom wód, uniemożliwiają przedostanie się do linii brzegowej jeziora i pła nachodzącego na lustro wody.
- **Dąbrowy Gubińskie** PLH080069 (gminy: Gubin, Bobrowice, Krosno Odrzańskie) – bardzo dobrze zachowany kompleks kwaśnych dąbrów, miejscami tylko pofragmentowany młodnikami sosnowymi. Z fragmentami kwaśnych buczyn oraz torfowisk przejściowych i trzęsawiska. Ważne stanowiska jelonka rogacza oraz pachnicy dębowej. Jeden z najważniejszych na Ziemi Lubuskiej obszarów występowania jelonka w naturalnym krajobrazie leśnym;
- **Dębowe Aleje w Gryżynie i Zawiszach** PLH080035 (gmina Bytnica) – obszar składa się z dwóch części alei dębowych położonych na północ od miejscowości

Gryżyna w gminie Bytnica oraz alei dębowych położonych na południowy-zachód od miejscowości Zawisze w gminie Skąpe;

- **Jeziora Brodzkie** PLH080052 (gmina Gubin) – obszar charakteryzuje się wybitnymi walorami przyrodniczymi, zarówno na poziomie fitocenotycznym jak i krajobrazowym. Do priorytetowych siedlisk należą tam zbiorowiska łągów olszowych i olszowo-jesionowych, często o wzorcowo wykształconej strukturze i fizjonomii, a lokalnie także częstym udziałem jesionu w drzewostanie. Niewątpliwie jednym z najcenniejszych elementów szaty roślinnej są zbiorowiska wodno-błotne z klasy Isoëto-Nanojuncetea;
- **Dolina Pliszki** PLH080011 (gminy: Bytnica i Maszewo) – Obszar ważny w szczególności dla ochrony leśnych siedlisk przyrodniczych w typie lasów łągowych a także siedlisk torfowiskowych (7140, 7220, 7230) oraz stanowisk rzadkich gatunków bezkręgowców poczwarówki zwężonej i poczwarówki jajowatej;
- **Lasy Dobrosułowskie** PLH080037 (gminy: Bytnica, Maszewo i Krosno Odrzańskie) – obszar ważny w szczególności dla ochrony populacji wilka oraz ksylobiontycznych i dendrofilnych chrząszczy – kozioroga dębosza, jelonka rogacza oraz pachnicy dębowej. Obszar tworzą głównie piaszczyste tereny sandrowe, dość liczne jeziora oraz drzewostan o charakterze monokultury, w którym zdecydowanie dominuje sosna zwyczajna. Nielicznie spotyka się drzewostany o charakterze naturalnym, np. buczyny, dąbrowy, grądy czy łąg;
- **Krośnieńska Dolina Odry** PLH080028 (gminy: Gubin, Dąbie, Maszewo, Krosno Odrzańskie) – obszar ważny dla zachowania siedlisk i gatunków związanych z doliną wielkiej rzeki. Ważny korytarz ekologiczny. Zachowane starorzecza, lasy łągowe, duże kompleksy łąk wyczyńcowych i selernicowych. Fragmenty łągów jesionowo - wiązowych (np. kompleks k. Krępy) i łągów wierzbowych. Ostoja obejmuje również dobrze wykształcone łągi k. Czarnej Łachy w pobliżu Krosna Odrzańskiego;
- **Dolina Środkowej Odry** PLB080004 (gminy: Maszewo, Krosno Odrzańskie, Gubin, Dąbie) – obszar ważny w szczególności dla ochrony łąkowej i przelotnej populacji 14 gatunków ptaków. W ostoi utrzymują się rozległe powierzchnie terenów otwartych, w części wykorzystywanych jako łąki

i pastwiska oraz grunty orne, występujące w przestrzennej mozaice z doskonale zachowanymi lasami łągowymi, starorzeczami, i kanałami;

- Parki Krajobrazowe:
 - **Krześniński Park Krajobrazowy** (gminy Gubin, Maszewo i Krosno Odrzańskie): Charakterystyczną cechą Parku jest duży udział często zalewanych łąk i pastwisk położonych w dolinie Odry. Na terenie Parku stwierdzono występowanie 155 gatunków ptaków, w tym wiele rzadkich i narażonych na wyginięcie: kulik wielki, błotniak stawowy, gągoł, kania ruda. Najcenniejszym miejscem dla ptaków migrujących jest polder Krzesin - Bytomiec, gdzie w okresie wiosennych przelotów można obserwować stada ptaków liczące po kilkaset osobników. We wsi Kłopot, w północnej części Parku, znajduje się około 37 gniazd bociana białego, z tego względu funkcjonuje tam Muzeum Bociana Białego. Powierzchnia Parku: 8.546 ha;
 - **Gryżyński Park Krajobrazowy** (gminy Bytnica i Krosno Odrzańskie): o powierzchni 2.755 ha, najmniejszy z siedmiu parków Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego. Największą powierzchnię Parku zajmują lasy 86,6%, wody powierzchniowe 6,6%, użytki zielone i nieużytki bagienne 2,6%, a grunty zabudowane 2,4%. Na terenie Parku aktualnie znajdują się cztery aleje dębów szypułkowych oraz jedno drzewo – dąb szypułkowy, chronione w postaci pomnika przyrody. Przedmiotem ochrony jest najgłębszy i najpiękniejszy krajobrazowo wąwóz, który powstał w wyniku działalności wód płynących głównie w okresie po ustąpieniu lodowca, a przed pojawieniem się szaty roślinnej na tym terenie. „Gryżyńskie Szuwary” – obszar o pow. 32,86 ha, teren podmokły i niedostępny stanowi ostoję zwierzyny, a przede wszystkim: bobra, wydry, żurawia. „Bagno Żurawinowe” – obszar o pow. 2,81 ha – to torfowisko przejściowe z cennymi gatunkami roślin m.in. rosiczką okrągłolistną i pośrednią oraz żurawiną błotną, modrzewnicą zwyczajną, bagnicą torfową, przygielką białą. Ponadto w Parku prowadzona jest strefa ochronna gniazd bielika.
- Rezerwaty przyrody:
 - **Dębowiec** (gmina Gubin) – celem ochrony jest zachowanie starodrzewu dębowego oraz stanowisk chronionych owadów: jelonka rogacza i kozioroga dębosza. Powierzchnia rezerwatu: 9,39 ha;

- **Uroczysko Węglińskie** (gmina Gubin) – celem ochrony jest zachowanie naturalnego, wielogatunkowego starodrzewu. Powierzchnia rezerwatu: 6,82 ha;
- **Gubińskie Mokradła** (miasto Gubin) – celem ochrony jest zachowanie populacji ptaków wodnych i błotnych oraz najcenniejszych pod względem ornitologicznym siedlisk będących ostoją w okresie lęgów jak i podczas wędrówek. Powierzchnia rezerwatu wynosi 99,8 ha;
- Obszary chronionego krajobrazu:
 - **Bronków-Janiszowice** (gmina Bobrowice) – powierzchnia obszaru to 3.428,1 ha;
 - **Dolina Bobru** (gminy: Dąbie, Bobrowice, Krosno Odrzańskie) – powierzchnia obszaru to 11.863,5 ha;
 - **Dolina Nysy** (gmina Gubin) – powierzchnia obszaru to 3.207,6 ha;
 - **Gubińskie Mokradła** (gminy: Gubin Miasto i Gubin) – powierzchnia obszaru to 1.974,5 ha;
 - **Krośnieńska Dolina Odry** (gminy: Gubin, Dąbie, Maszewo, Krosno Odrzańskie) – powierzchnia obszaru to 12.448,7 ha;
 - **Puszcza nad Pliszką** (gminy: Bytnica i Maszewo) – obszar o powierzchni 32.244,0 ha;
 - **Rynna Pławska** (gmina Dąbie) – obszar o powierzchni 2.727,2 ha;
 - **Zachodnie okolice Lubuska** (gmina Gubin) – obszar o powierzchni 17.536,0 ha
- Użytki ekologiczne:

Tabela 13 Użytki ekologiczne w Powiecie Krośnieńskim

Lp.	Użytek ekologiczny	Przybliżona lokalizacja	Data ustanowienia
Gmina Miejska Gubin			
1.	Skarpa moreny czołowej	Teren przedszkola nr 1 przy ul. Piastowskiej 20	1995-09-19
2.	Skarpa moreny czołowej	Skarpa między ul. Stromą a ul. Piastowską oraz między ul. Woj. Polskiego i ul. Zwycięstwa	1995-09-19
3.	Skarpa moreny czołowej	Teren byłego Amfiteatru oraz teren skarpy przy budynku siedziby "Euroregionu" ul. Piastowska	1995-09-19
4.	Skarpa moreny czołowej	Park „Waszkiewiczza” przy ul. Królewskiej łącznie ze skarpią między tym parkiem a ulicami Piastowską i Grunwaldzką (u podnóża kościoła)	1995-09-19
5.	Skarpa moreny czołowej, wąwóz zielony	Teren starego cmentarza przy ul. Królewskiej z wyłączeniem terenu użytkowanego na boisko szkolne	1995-09-19
6.	Skarpa moreny czołowej z placem B. Chrobrego	Teren ul. Kresowej – wąwóz zielony od ul. Rycerskiej do ul. Repatriantów Obr. 3 miasta Gubina	1995-09-19
7.	Skarpa moreny czołowej	Skarpa moreny czołowej z placem B. Chrobrego	1995-09-19
8.	Skarpa moreny czołowej	Teren wokół przedszkola i byłego żłobka przy ul. T.	1995-09-19

Kunickiego			
9.	Skarpa moreny czołowej	Teren skarpy stanowiącej otoczenie doliny położonej na wschód od byłej posiadłości dr T. Kunickiego	1995-09-19
Gmina Bobrowice			
10.	Osiem Hektarów	Obszar położony na północny zachód od miejscowości Brzezinka	2002-05-04
11.	Dachów	Obszar położony na zachód od wsi Chojnowo pomiędzy drogą powiatową nr 1140F a kanałem Dychowskim	2002-05-04
12.	Bobrowy Las	Obszar położony na wschód od miejscowości Bobrowice	2002-05-04
13.	Strużka	Obszar położony na północny wschód od wsi Strużka	2002-05-04
14.	Bagna Bejtlicha	Obszar położony na południowy zachód od Dychowskiego jeziora zaporowego	2002-05-04
15.	Sitowisko	Obszar położony na południe od wsi Tarnawa Krośnieńska nad rzeką Bóbr - oddz. 126g	2002-05-04
16.	Przełom Bobru	Obszar położony na południe od wsi Tarnawa Krośnieńska nad rzeką Bóbr	2002-05-04
17.	Bobrowe Wierzby	Obszar położony na południe od wsi Tarnawa Krośnieńska nad rzeką Bóbr	2002-05-04
18.	Dachowskie Ługi	Obszar położony jest pomiędzy kanałem Dychowskim a rzeką Bóbr oraz miejscowościami Żarków i Chojnowo	2015-03-20
Gmina Bytnica			
19.	Pod Orłem	N-ctwo Bytnica. Obszar położony w kierunku północnym od m. Krosna Odrz. Jadąc droga asfaltową w kierunku wsi Struga	2002-05-04
20.	Gryżyński Wąwóz	Obszar położony w kierunku południowym od wsi Gryżyna jadąc droga leśną	2002-05-04
21.	Gryżyńskie Szuwary	Obszar położony w kierunku południowym od wsi Gryżyna jadąc droga leśną	2002-05-04
22.	Bagno Żurawinowe	obszar położony w kierunku wschodnim od wsi Grabin jadąc droga gminna w kierunku Podłej Góry	2002-05-04
23.	Rantowskie Bagno	Obszar położony na zachód od miejscowości Pliszka	2002-05-04
24.	Żurawie Bagna	Obszar położony na zachód od miejscowości Dobrosułów	2002-05-04
Gmina Dąbie			
25.	Bagno Połupińskie	N-ctwo Brzózka L-ctwo Szczawno oddz. 75b, 77a	2002-05-04
26.	Pławie	N-ctwo Brzózka L-ctwo Pław oddz. 232t, 232cx, 233c,d,f, 234a, 250g, 249b,jl	2002-05-04
27.	Dwójka	N-ctwo Brzózka L-ctwo Szczawno oddz. 2c	2002-05-04
Gmina Gubin			
28.	Wrzosiec	N-ctwo Gubin L-ctwo Borek oddz. 8	1997-02-13
29.	Łomy	N-ctwo Gubin L-ctwo Botrek oddz. 28b	1997-02-13
30.	Szuwar	N-ctwo Gubin l-ctwo Drzeńsk oddz. 36c	1997-02-13
31.	Głębno	N-ctwo Gubin L-ctwo Borek oddz. 46h, 59a, 59c, 60a	1997-02-13
32.	Topiel I	N-ctwo Gubin L-ctwo Gubin oddz. 239h	1997-02-13
33.	Topiel II	N-ctwo Gubin L-ctwo Gubin oddz. 240c	1997-02-13
34.	Nysa	N-ctwo Gubin l-ctwo Strzegów oddz. 269h	1997-02-13
35.	Trzy Topole	N-ctwo Gubin L-ctwo Wałowice oddz. 98h	1997-02-13
36.	Płocie	N-ctwo Gubin L-ctwo Wałowice oddz. 121a	1997-02-13
37.	Rowy	N-ctwo Gubin L-ctwo Dzikowo oddz. 74c, 75c	1997-02-13
38.	Turzyca	N-ctwo Gubin L-ctwo Dzikowo oddz. 48f	1997-02-13
39.	Łoza	N-ctwo Gubin L-ctwo Wałowice oddz. 146i	1997-02-13
40.	Rosiczka	N-ctwo Gubin L-ctwo Wałowice oddz. 69i	2002-05-04
41.	Babrzysko	N-ctwo Gubin L-ctwo Wałowice oddz. 145f, 146d	1997-02-13
42.	Grobia	N-ctwo Gubin L-ctwo Zawada oddz. 53w	1997-02-13
43.	Chociejów	N-ctwo Gubin L-ctwo Zawada oddz. 42i	1997-02-13
44.	Tatarak	N-ctwo Gubin L-ctwo Kaniów oddz. 245g	1997-02-13
45.	Polana	N-ctwo Gubin L-ctwo Sękowice oddz. 63l	1997-02-13
46.	Mokre	N-ctwo Gubin L-ctwo Sękowice oddz. 96b	1997-02-13

47.	Koperno	N-ctwo Gubin L-ctwo Sękowice oddz.97b	1997-02-13
48.	Stawy	N-ctwo Gubin L-ctwo Strzegów oddz. 203g, 204i	1997-02-13
49.	Sumiki	N-ctwo Gubin L-ctwo Borek oddz. 44t, 45f, 56d,n,k	1997-02-13
Gmina Krosno Odrzańskie			
50.	Międzywale I	N-ctwo Zielona Góra -ctwo Lasko oddz. 347a,d,c,b,i,j,k,l,m; 348b,c,k,o; 349b	2002-05-04
51.	Żurawie	N-ctwo Bytnica L-ctwo Morsko oddz. 273m,n; 274j, 275k	2002-05-04
52.	Sucha Niemka	N-ctwo Bytnica L-ctwo Radnica oddz. 211g, 212g	2002-05-04
53.	Olszyny	N-ctwo Bytnica L-ctwo Radnica oddz. 269g	2002-05-04
54.	Grabina	N-ctwo Bytnica L-ctwo Morsko oddz. 292j, 293a	2002-05-04
55.	Bagno Gorbuna	N-ctwo Brzózka L-ctwo Wężyska oddz. 110b,c, 86h	2002-05-04
56.	Raduszec	N-ctwo Brzózka L-ctwo Łąkowa oddz. 115j,l,n,m 137a	2002-05-04
57.	Długie Bagno	N-ctwo Brzózka L-ctwo Łąkowa oddz. 32b	2002-05-04
58.	Bagno Łozowskiego	N-ctwo Brzózka L-ctwo Czarnowo oddz. 73f, 74b	2002-05-04
59.	Retno	N-ctwo Brzózka L-ctwo Łąkowa oddz. 6c,d	2002-05-04
60.	Bagno Koziarskiego	N-ctwo Brzózka L-ctwo Łąkowa oddz. 95f	2002-05-04
61.	Bagna Jeziora Moczydło	167a, 167g, 167j, 168f, 168n	2006-10-13
62.	Ostoja Skórzyn	Nadleśnictwo Krosno, oddz. 101 c	2008-06-13
63.	Zalew	Położony na terenie Nadleśnictwa Krosno z siedzibą w Osiecznicy	2016-09-16
Gmina Maszewo			
64.	Odra	N-ctwo Gubin L-ctwo Chlebowo oddz. 209b.	2002-05-04
65.	Małe Trzciny	N-ctwo Krosno L-ctwo Siedlisko oddz. 75b	2002-05-04
66.	Duże Trzciny	N-ctwo Krosno L-ctwo Siedlisko oddz. 75b	2002-05-04
67.	Stawy Nad Pliszką	N-ctwo Krosno obręb leśny Rzeczyca oddz. 33f,	2007-06-06
68.	Leśna Ostoja	N-ctwo Krosno obręb leśny Rzeczyca oddz. 55h, 55f	2007-06-06
69.	Uroczysko Radomicko	N-ctwo Krosno oddz. 6d, 7a, 13a,b,c	2009-05-05
70.	Diabelski Staw Koło Radomicka	N-ctwo Krosno z/s w Osiecznicy	2012-07-13

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

- Pomniki przyrody:

Tabela 14 Pomniki przyrody w Powiecie Krośnieńskim

Lp.	Pomnik	Przybliżona lokalizacja	Data ustanowienia
Gmina Miejska Gubin			
1.	Cypryśnik błotny	Rośnie na terenie przedszkola przy ulicy Kunickiego 8a, w willowej dzielnicy Gubina.	1995-09-19
2.	Dąb szypułkowy	Rośnie przy ul. Zwycięstwa 14, pomiędzy dwoma budynkami	1995-09-19
3.	Dąb szypułkowy	Rośnie na rozległym trawniku przy ul. Dąbrowskiego 17 w Gubinie	1995-09-19
4.	Grupa drzew: 2 platany klonolistne	Rosną w parku przy restauracji ul. Chopina (przy byłym sklepie meblowym)	1995-09-19
5.	Platan klonolistny	Rośnie na trawniku przy pływalni Al. Woj. Polskiego	1995-09-19
6.	Grupa drzew: 2 Sofory chińskie	Rosną przy murach obronnych, przy ul. 3 Maja w Gubinie	1995-09-19
7.	Miżorząd dwuklapowy	Rośnie przy ulicy Piastowskiej 16, przed frontem ambasady (nieдалеко Sądu Grodzkiego)	1995-09-19
8.	Grupa drzew: 2 Grujeczniaki japońskie	Rosną w parku przy restauracji ul. Chopina (przy byłym sklepie meblowym)	1995-09-19
9.	Daglezja zielona	Rośnie przy ulicy Piastowskiej 26, na terenie boiska szkolnego	1995-09-19
10.	Surmia bignoniowa	Rośnie na prywatnej posesji przy ul. Piastowskiej	1995-09-19
11.	Wierzba biała	Rośnie na rogu skrzyżowania w Parku Wolności przy Al. II Armii Wojska Polskiego, w Gubinie	1995-09-19

12.	Dąb szypułkowy	Rośnie na placu przy bloku mieszkalnym ul. Piastowska 32-32e.	1970-01-01
13.	Dąb szypułkowy	Rośnie przy ulicy Zwycięstwa, tuż przy drodze, na skarpie	1984-12-19
14.	Miłorząb dwuklapowy	Rośnie na rogu ul Oświęcimskiej nr 3, na terenie prywatnej posesji	1984-12-19
15.	Cypryśnik błotny	Rośnie na terenie prywatnej posesji, przy ulicy Kunickiego, w willowej dzielnicy Gubina	1984-12-19
16.	Miłorząb dwuklapowy	Rośnie na terenie przedszkola, przy ulicy Kunickiego, w willowej dzielnicy Gubina	1984-12-19
17.	Aleja drzew: 7 platanów klonolistnych	Rosną w niewielkiej alei przy ul. Marszałka Żymierskiego, na północ od skrzyżowania z ul. Różaną w Gubinie	1985-03-06
18.	Platan klonolistny	Rośnie na placu, wykorzystywanym jako parking, przy ul. Różanej	1985-03-06
19.	Aleja drzew: 7 platanów klonolistnych	Rosną w niewielkiej alei przy ul. Rycerskiej, na południe od skrzyżowania z ul. Różaną w Gubinie	1985-03-06
Gmina Bobrowice			
20.	Dąb szypułkowy	Rośnie pośród łąk, przy osadzie Lubnica ok. 3 km na północ od m. Kukadło	1976-12-24
21.	Dąb szypułkowy – Żarkowiec	Rośnie przy mało uczęszczanej drodze leśnej, na wschód od G. Piaskownica.	1993-05-07
Gmina Bytnica			
22.	Grupa drzew – Czapliniec: wyspa stanowiąca łągowisko i miejsce pobytu czapli siwej. Liczba obiektów pomnika nieokreślona	Znajduje się na jeziorze Głębokie. N-ctwo Bytnica, L-ctwo Struga, oddz. 120 I	1985-10-12
23.	Dąb szypułkowy	Rośnie przy gruntowej, leśnej drodze Kępiny-Dobrosułów	1976-12-24
24.	Aleja drzew: 49 dębów szypułkowych	Rosną w alei przy bocznej drodze na obrzeżach wsi Budachów, po obu stronach drogi (przed i za wiaduktem kolejowym)	1982-01-16
25.	Grupa drzew: 2 lipy szerokolistne	Rosną przy placu zabaw (przedszkole), przy drodze prowadzącej do kościoła w Budachowie.	1983-12-27
26.	Aleja drzew: 105 dębów szypułkowych	N-ctwo Bytnica, obr. leśny Gryżyna, L-ctwo Augustynka, oddz. 343, 344.	1983-12-27
27.	Aleja drzew: 165 dębów szypułkowych	obr. leśny Gryżyna, L-ctwo Augustynka, oddz. 311-329, 330.	1983-12-27
28.	Aleja drzew: 299 dębów szypułkowych	rosną przy drodze gruntowej z Gryżyny do Kosobudza	1988-09-06
29.	Aleja drzew: 167 dębów szypułkowych	N-ctwo Bytnica, obr. leśny Gryżyna, L-ctwo Gryżyna. Rosną przy drodze gruntowej z Gryżyny w kierunku północnym skrajem lasu- równoległe do alei nr 13, na zachód od niej, oddz: 240 b, g, 263 a, b, c, 284 a	1988-09-06
30.	Dąb szypułkowy	Rośnie na skarpie doliny Pliszki, w zadrzewieniu liściastym, przy mostku	2006-06-01
31.	Lipa drobnolistna	Rośnie na skarpie doliny Pliszki, w zadrzewieniu liściastym, przy mostku	2006-06-01
32.	Dąb szypułkowy	Rośnie nad suchym rowem melioracyjnym, nieopodal gruntowej drogi leśnej, prowadzącej do Leśniczówki Łasiczyn	2006-06-01
33.	Dąb szypułkowy	Rośnie nad suchym rowem melioracyjnym, nieopodal gruntowej drogi leśnej, prowadzącej do Leśniczówki Łasiczyn	2006-06-01
34.	Dąb szypułkowy	Rośnie kilkadziesiąt m w głąb lasu od sporadycznie użytkowanej drogi leśnej	2006-06-01

35.	Wiąz górski	Rośnie na pastwisku ogrodzonym siatką leśną przy Leśniczówce Łasiczyn	2006-06-01
36.	Grupa drzew: 10 dębów szypułkowych	Rosną w tzw. 'Starym Lesie' na tyłach Leśniczówki Łasiczyn	2006-06-01
37.	Sosna zwyczajna	Brak danych	2006-05-31
Gmina Dąbie			
38.	Jesion wyniosły	Obr. ewid. Pław, dz. nr 70/4, własność: Skarb Państwa – Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim. Rośnie w pasie drogowym na terenie zieleni przed placem kościelnym w Pławiu	1995-01-25
39.	Lipa drobnolistna	Obr. ewid. Lubiatów, dz. nr 216, własność: Parafia Rzymsko-Katolicka w Bobrowicach. Drzewo rośnie na terenie Placu Kościelnego w Lubiatowie	1984-05-07
40.	Lipa drobnolistna	Obr. ewid. Kosierz, dz. nr 91, własność: Parafia Rzymsko-Katolicka w Bobrowicach. Drzewo rośnie na Placu Kościelnym w Kosierzu	1984-05-07
41.	Lipa drobnolistna	Obr. ewid. Kosierz, dz. nr 91, własność: Parafia Rzymsko-Katolicka w Bobrowicach. Drzewo rośnie na Placu Kościelnym w Kosierzu	1984-05-07
42.	Dąb szypułkowy	Obr. ewid. Kosierz, dz. nr 91, własność: Parafia Rzymsko-Katolicka w Bobrowicach. Drzewo rośnie na Placu Kościelnym w Kosierzu	1984-05-07
43.	Lipa drobnolistna	Obr. ewid. Lubiatów, dz. nr 216. Rośnie na placu kościelnym przed budynkiem świątyni na gruntach Parafii Rzymsko-Katolickiej	1970-01-01
44.	Dąb szypułkowy	Obr. ewid. Ciemnice, dz. nr 376, własność: Skarb Państwa w zarządzie Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim. Rośnie obok przystanku autobusowego w Ciemnicach przy ul. Łąkowej, naprzeciw posesji nr 1	1988-09-06
45.	Dąb szypułkowy	Obr. ewid. Trzebule, dz. nr 119/2, własność: Skarb Państwa w zarządzie N-ctwa Brzózka, obr. leśny Pław, L-ctwo Lubiatów, oddz. 119 a.	1988-09-06
46.	Dąb szypułkowy – Dąb Piotr	Rosnące w miejscowości Dąbki na działce o nr ew. 42, obręb geodezyjny Dąbki	2016-03-31
47.	Dąb szypułkowy	Obr. ewid. Brzeźnica, dz. nr 21/2, własność: Skarb Państwa w zarządzie Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim – Dom Pomocy Społecznej w Brzeźnicy. Rośnie na łące nad strumieniem.	2006-06-03
Gmina Gubin			
48.	Dąb szypułkowy	Rośnie w drzewostanie dębowym, przy ścieżce edukacyjnej, niedaleko leśniczówki, w osadzie Dzikowo	1985-10-12
49.	Dąb bezszypułkowy	Rośnie w drzewostanie dębowym, przy ścieżce edukacyjnej, niedaleko leśniczówki, w osadzie Dzikowo	1985-10-12
50.	Dąb bezszypułkowy	Rośnie w drzewostanie dębowym, przy ścieżce edukacyjnej, niedaleko leśniczówki, w osadzie Dzikowo	1985-10-12
51.	Grupa drzew: 2 dęby szypułkowe	Rosną w drzewostanie dębowym, przy ścieżce edukacyjnej, niedaleko leśniczówki, w osadzie Dzikowo	1985-10-12
52.	Grupa drzew: 4 dęby szypułkowe	Rosną na terenie zdziczałego parku koło Gębic - "park gębicki"	1976-12-24
53.	Dąb szypułkowy	Rośnie w zadrzewieniu śródpolnym, na północ od miejscowości Węgliny, przy dzikim wyrobisku piasku	1987-12-18
54.	Dąb szypułkowy	Rośnie na środku podwórza starego PGRu (obecnie park) w miejscowości Starosiedl	1970-01-01
55.	Dąb szypułkowy	Rośnie na środku podwórza starego PGRu (obecnie park) w miejscowości Starosiedle	1970-01-01
56.	Dąb szypułkowy	Rośnie na środku podwórza starego PGRu (obecnie park) w miejscowości Starosiedle	1970-01-01
57.	Wiąz szypułkowy	Rośnie w centrum Komorowa, przy ul. Generała Karola	1970-01-01

Świerczewskiego 7			
58.	Wiąz szypułkowy	Rośnie w centralnej części wsi, przy drodze, przy posesji nr 16	1993-05-07
59.	Dąb szypułkowy	Rośnie w środku drzewostanu, tuż przy drodze i przy mostku przez bezimienny ciek	1997-12-27
60.	Dąb szypułkowy	Rośnie na dawnej grobli, otoczony lasem łęgowym, na południe od miejscowości Węgliny, 300 m. od drogi Węgliny – Kumiałowice	1984-01-24
61.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 63/2 obręb Markosice. Rośnie na boisku za posesją nr 17	2018-04-13
62.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 164 obręb Markosice. Rośnie na przeciwko świetlicy obok posesji nr 27	2018-04-13
63.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 159 obręb Późna. Rośnie obok posesji nr 14	2018-04-13
64.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 641 obręb Strzegów. Rośnie obok krzyża na przeciwko posesji nr 14	2018-04-13
65.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 551/4 obręb Strzegów. Rośnie obok posesji nr 82	2018-04-13
66.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 93 obręb Grabice. Rośnie obok posesji nr 46	2018-04-13
67.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 80 obręb Jazów. Rośnie obok posesji nr 13	2018-04-13
68.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 19 obręb Kaniów. Rośnie w centrum wsi obok kościoła.	2018-04-13
69.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 52/1 obręb Sękowice. Rośnie w centrum wsi Sękowice (plac gminny obok kościoła)	2018-04-13
70.	Lipa drobnolistna	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 52/1 obręb Sękowice. Rośnie w centrum wsi Sękowice (plac gminny obok kościoła)	2018-04-13
71.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 65/9 obręb Czarnowice. Rośnie obok mostu na rzece Lubszy naprzeciwko posesji nr 16	2018-04-13
72.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 65/9 obręb Czarnowice. Rośnie obok mostu na rzece Lubszy naprzeciwko posesji nr 16	2018-04-13
73.	Dąb szypułkowy	Rośnie na terenie nieruchomości o numerze ewidencyjnym działki 65/9 obręb Czarnowice. Rośnie obok mostu na rzece Lubszy naprzeciwko posesji nr 16.	2018-04-13
Gmina Krosno Odrzańskie			
74.	Grupa drzew: 3 dęby szypułkowe	Rosną w parku, przy wjeździe, blisko budynku dawnego pałacu w Osiecznicy przy ul. Krośnieńskiej (obecnie punkt sprzedaży ryb)	1976-12-24
75.	Dąb szypułkowy	Rośnie przy parkingu, przy bulwarze Jana Pawła II nad Odrą, w miejscowości Krosno Odrzańskie	1986-11-10
76.	Dąb szypułkowy	Rośnie w parku, w bezpośrednim sąsiedztwie budynku UMIG, przy ulicy Parkowej 1, powyżej skarpy doliny Odry w Krośnie Odrzańskim	1986-11-10
77.	Dąb szypułkowy	Rośnie w bezpośrednim sąsiedztwie ruchliwej drogi wylotowej z Krosna Odrzańskiego - ul. Bohaterów	1986-11-10

		Wojska Polskiego, przy moście prowadzącym przez odnogę (starorzecze) Odry	
78.	Grupa drzew: 4 dęby szypułkowe	Na działce ewidencyjnej nr 295, położonej – obręb geodezyjny Czetowice	2006-06-22
79.	Grupa drzew: 2 dęby szypułkowe	Na działce ewidencyjnej nr 202/1, położonej – obręb geodezyjny Bielów	2006-06-22
80.	Dąb szypułkowy	Na działce ewidencyjnej nr 120/3, położonej – obręb geodezyjny Czetowice	2006-06-22
81.	Sosna zwyczajna	Na działce ewidencyjnej nr 169/3, położonej – obręb geodezyjny Osiecznica	2006-06-22
Gmina Maszewo			
82.	Sosna zwyczajna - Dwójka	Rośnie w drzewostanie sosnowym, przy drodze leśnej, nieopodal wsi Siedlisko	2006-06-03
83.	Grupa drzew: 2 wiązy szypułkowe	Rosną w zdziczałym parku na obrzeżach Skórzyna	2006-06-03
84.	Grupa drzew: 2 buki pospolite	Rosną w zdziczałym parku na obrzeżach Skórzyna	2006-06-03
85.	Jesion wyniosły	Rośnie w zdziczałym parku na obrzeżach Skórzyna	2006-06-03
86.	Grupa drzew: 3 dęby szypułkowe	Rośnie w zdziczałym parku na obrzeżach Skórzyna	2006-06-03
87.	Dąb szypułkowy	Rośnie w drzewostanie przyległym do wsi Korczyców (dawny park) od strony zach. przy drodze do Maszewa	1984-12-19
88.	Dąb szypułkowy	Rośnie w drzewostanie sosnowo-świerkowym, niedaleko gruntowej drogi leśnej	1984-12-19

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

Obszar Powiatu Krośnieńskiego charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Należy uznać, że zróżnicowane i często unikatowe zasoby przyrodnicze Powiatu są dobrze chronione, a dodatkowo zwiększają atrakcyjność turystyczną regionu.

Warto podkreślić, że zgodnie ze współczesną wiedzą, niewystarczającym działaniem jest obejmowanie ochroną prawną wyizolowanych fragmentów o wyróżniających się walorach przyrodniczych. Nowoczesne podejście do ochrony przyrody skupia się na zapewnieniu trwałości procesów przyrodniczych w krajobrazie, zwłaszcza poprzez ukształtowanie w obrębie mozaiki różnych typów pokrycia terenu, powiązanego przestrzennie układu płątów i korytarzy o wysokich walorach przyrodniczych, określanego mianem zielonej infrastruktury.

2.3.6 KLIMAT

Położenie Powiatu Krośnieńskiego sprawia, że nad ten obszar napływają różnorodne masy powietrzne, z których główne to powietrze polarnomorskie i podzwrotnikowo-morskie oraz polarno-kontynentalne kształtujące układ pogód. Ścieranie się mas powietrznych o różnych cechach termiczno-wilgotnościowych powoduje, że klimat określa się jako „przejściowy” z wyraźną przewagą cech oceanicznych. Amplitudy roczne i dobowe temperatur powietrza są mniejsze niż w centrum kraju, a okres wegetacyjny dłuższy (223 dni). Występuje przewaga

wiatrów z kierunków zachodnich. Średnia roczna temperatura wynosi 8°C. Średnia temperatura powietrza w półroczu zimowym wynosi 1,8°C, w półroczu letnim 14,6°C. Średnie sumy roczne promieniowania słonecznego całkowitego wynoszą 355 kJ/cm² energii słonecznej. W ciągu roku na obszar powiatu spada 550 mm deszczu z tym, że na południu od Odry latem spada 350-400 mm, a na północ od Odry poniżej 350 mm. Na uwagę zasługują również czasy zlodzenia rzek. Czas trwania zjawisk lodowych na Odrze wynosi średnio 45 dni, na Bobrze 20 dni a na Nysie Łużyckiej 15 dni. Początek zjawisk lodowych występuje na Odrze w II dekadzie grudnia, a na Bobrze i Nysie Łużyckiej w końcu grudnia. Według atlasu W. Okołowicza teren powiatu należy do 27 krainy klimatycznej – Środkowe Nadodrze, którą cechują następujące dane:

- temperatura stycznia: 1,0°C,
- temperatura lipca: 18,1°C,
- czas trwania zimy: 60 dni,
- czas trwania lata: 95 dni,
- dni pogodnych: 60,
- dni pochmurnych: 110,
- opady roczne: poniżej 600 mm,
- pokrywa śnieżna: 45 dni

2.3.7 OCHRONA POWIETRZA

Głównymi źródłami zanieczyszczeń na terenie Powiatu Krośnieńskiego są rozproszone emisje z sektora komunalno-bytowego m.in. kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, które emitują do powietrza zanieczyszczenia powstające w wyniku spalania węgla gazu ziemnego i paliw płynnych. Znaczny udział w emisji zanieczyszczeń mają także zanieczyszczenia komunikacyjne, takie jak: tlenki węgla, azotu i siarki, sadze oraz węglowodory. Zanieczyszczenia ze źródeł liniowych powodują także zapylenie wtórne poprzez ścieranie się nawierzchni dróg i opon pojazdów. Na poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu wpływ mają także zanieczyszczenia napływowe oraz lokalna emisja zanieczyszczeń do powietrza, jak również warunki klimatyczne i topografia terenu. Mimo wzrostu liczby źródeł zanieczyszczenia powietrza, Powiat Krośnieński nadal charakteryzuje się stosunkowo niewielkim poziomem emisji. Największa ilość zanieczyszczeń gazowych przypada na sektor wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę.

Ponadto jakość powietrza w Powiecie Krośnieńskim charakteryzuje się wyraźną zmiennością sezonową, wskazuje na to pogarszająca się jakość powietrza w chłodnych miesiącach roku. Zróżnicowanie poziomu stężeń zanieczyszczeń wskazuje, że dominujący wpływ na stan aerosanitarny Powiatu Krośnieńskiego mają jak wspomniano wcześniej energetyczne źródła spalania paliw.

Wpływ na stan aerosanitarny powiatu ma również jego położenie geograficzne. Bliskie sąsiedztwo Niemiec i istniejąca róża wiatrów wiąże się z napływem zanieczyszczeń z terenów wschodnich Niemiec. Znajduje się on w strefie oddziaływania kilkunastu elektrowni i elektrociepłowni zlokalizowanych w Cottbus oraz huty żelaza Eisenhüttenstadt. Ponadto zanieczyszczenia migrują z wiatrami pld.-wsch. z terenów Legnicy i Głogowa z kompleksów górniczo-hutniczych. Jednakże wpływ napływowych zanieczyszczeń jest na tyle nieduży, iż nie powoduje on przekroczeń wartości dopuszczalnych

Gminy Powiatu Krośnieńskiego znajdują się w strefie lubuskiej, dla której zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska prowadzi się ocenę jakości powietrza. Realizuje się ją z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych: ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia, jak i kryteriów dla ochrony roślin dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Tabela 15 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2019 rok

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
A	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej Oceny Jakości Powietrza w Województwie Lubuskim za 2019 rok

Wyniki oceny jakości powietrza wskazują na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w strefie lubuskiej oraz poziomu celu

długoterminowego dla ozonu. Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z podjęciem działań na rzecz poprawy jakości powietrza (klasa C) lub dążeniem do utrzymania dobrej jakości (klasa A). Ponadto, w dodatkowej ocenie wykonanej dla pyłu zawieszzonego PM_{2,5}, dotyczącej dotrzymania poziomu dopuszczalnego, tzw. II fazy, którego termin osiągnięcia wyznaczono na dzień 1 stycznia 2020 r., stwierdzono wystąpienie przekroczenia w strefie lubuskiej w miejscowościach : Nowa Sól, Wschowa, Krosno Odrzańskie oraz Świebodzin. W przypadku, gdy jest przekroczony poziom dopuszczalny substancji określone są obszary przekroczeń i opracowywane lub aktualizowane są Programy ochrony powietrza.

2.3.8 KLIMAT AKUSTYCZNY I POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny Powiatu zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalnych o stosunkowo niedużym zasięgu. Hałas komunikacyjny jest obecnie najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w środowisku zurbanizowanym. Ciągły wzrost liczby pojazdów mechanicznych, przy jednoczesnym braku właściwych rozwiązań drogowych, braku obwodnic miejskich, złej jakości nawierzchni znacząco powiększa obszar środowiska o ponadnormatywnym hałasie drogowym. Niekorzystny wpływ hałasu na stan zdrowia społeczeństwa wymaga zastosowania działań ograniczających i zabezpieczających. Stosowane są zarówno zabezpieczenia akustyczno-budowlane, jak również odpowiednia lokalizacja obiektów, właściwa organizacja ruchu drogowego, czy też poprawa nawierzchni dróg i stanu technicznego pojazdów.

Ostatnie badanie poziomu hałasu w Powiecie Krośnieńskim WIOŚ przeprowadził w 2017 r. Badano odcinek 31212 (Krosno Odrzańskie, przejście, DK 29). Analizą objęto tereny znajdujące się w promieniu 600 m po obu stronach dróg. Szczegółowe analizy pokazały, iż na terenie objętym analizą 534 osoby narażone były na hałas drogowy przekraczający dopuszczalne poziomy wskaźnik LDWNw przedziale do 5 dB. Zdecydowanie mniej osób (332) narażonych było na hałas o poziomie przekraczającym wartości normatywne o 5-10 dB. Przekroczenia rzędu 10-15 dB występują w przypadku 166 mieszkańców. Przekroczenia w przedziale 15-20 dB występują w przypadku 53 mieszkańców. Większych przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu (tj. >20dB) nie stwierdzono.¹¹

¹¹ Źródło: Raport oceny stanu klimatu akustycznego województwa lubuskiego na podstawie map akustycznych wykonanych w ramach III rundy mapowania w 2017 roku

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w 2018 roku przeprowadził pomiary poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w Gubinie i Bytnicy. Na podstawie wyników uzyskanych w 2018 r. nie stwierdzono występowania natężeń pól elektromagnetycznych o wartościach przekraczających poziom dopuszczalny [7 V/m]. Zmierzone wartości PEM w 2018 roku wahały się w granicach od <0,4 V/m (poniżej czułości sondy pomiarowej) do 2,39 V/m (w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Gorzowie Wlkp.).¹²

Ze względu na stale rosnącą liczbę stacji bazowych telefonii komórkowej, głównie na obszarach dużych miast, oraz rozwojem technologii niezbędnym dla zaspokojenia potrzeb społeczeństwa, a przy tym wzrostem niepokoju ludzi związanym z promieniowaniem elektromagnetycznym, którego wpływ na żywe organizmy nie jest dokładnie poznany uważa się za zasadne dalsze monitorowanie poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku (w miejscach dostępnych dla ludności).

2.3.9 ANALIZA SWOT

Tabela 16 Analiza SWOT

Zasoby naturalne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznane i udokumentowane złoża kruszyw naturalnych; dostępność energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; 	<ul style="list-style-type: none"> niska świadomość społeczna w zakresie legalnego pozyskiwania kopalin;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> edukacja ekologiczna; 	<ul style="list-style-type: none"> osuwanie się mas ziemnych; wykorzystanie wyrobisk poeksploatacyjnych do nielegalnego składowania odpadów;
Gleby	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niski stopień zanieczyszczenia gleb (np. metalami ciężkimi); cykliczne monitorowanie gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie pod kątem właściwości chemicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> silna presja inwestycyjna związana z przekształcaniem użytków rolnych na cele nierolne; nielegalne składowanie odpadów i związane z tym zanieczyszczenia; rozdrobienie gospodarstw rolnych; występowanie terenów wymagających rekultywacji;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> egzekwowanie regulacji prawnych w zakresie racjonalnego planowania przestrzennego i ograniczenia możliwości wyłączenia gruntów rolnych z produkcji; wzrost wymagań dla dużych zakładów 	<ul style="list-style-type: none"> zjawiska ekstremalne w przyrodzie takie jak susze i powodzie; zanieczyszczenia wynikające m.in. z nawożenia w rolnictwie; antropopresja wynikająca głównie

¹² Źródło: Ocena poziomu pól elektromagnetycznych wykonana na podstawie wyników pomiarów uzyskanych na terenie województwa lubuskiego w 2018 roku.

przemysłowych w zakresie warunków zapewniających ochronę gleby, ziemi i wód gruntowych, w tym środków mających na celu zapobieganie emisjom do gleby, ziemi i wód gruntowych oraz sposobów ich systematycznego nadzorowania;	z przekształcania gleb rolnych na cele nierolne;
Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • działalność „WÓD POLSKICH” w zakresie utrzymania i modernizacji systemów melioracyjnych; • monitoring stanu wód prowadzony przez WIOŚ; 	<ul style="list-style-type: none"> • spływy powierzchniowe z pól uprawnych; • średnia jakość wód powierzchniowych; • mała retencja wód opadowych i roztopowych; • zdekapitalizowana infrastruktura melioracyjna;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • budowa urządzeń przeciwpowodziowych; • budowa urządzeń małej retencji; • realizacja zobowiązań wynikających z implementacji przepisów Unii Europejskiej; • możliwość pozyskania środków zewnętrznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień po intensywnych opadach; • zanieczyszczenia wód powstające poza granicami Powiatu; • rozproszona urbanizacja; • intensyfikacja produkcji rolnej prowadząca do nadmiernego stosowania nawozów i pestycydów;
Zasoby przyrody	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • liczne formy ochrony przyrody i obszary prawnie chronione; • wysoka lesistość; • dobry stan lasów. 	<ul style="list-style-type: none"> • wycinka drzew i krzewów bez wymaganych zezwoleń lub niezgodnie z planami urządzania lasów; • likwidacja zadrzewień śródpolnych i przydrożnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zalesianie; • rozwój tzw. zielonej infrastruktury; • rosnąca świadomość społeczna o możliwości udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestycji mających wpływ na środowisko. 	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenia związane z atakami szkodników na drzewa; • zanieczyszczenia powietrza, wód i gleby; • okresowe występowanie deficytu wody lub zalewanie terenów; • rozproszona urbanizacja; • niszczenie cennych przyrodniczo siedlisk; • rosnąca presja turystyczna;
Klimat i powietrze	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • brak szczególnie uciążliwych gałęzi przemysłu; • monitoring jakości powietrza prowadzony przez WIOŚ; • realizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gmin Powiatu Krośnieńskiego; • inwestycje w obiektach należących do Powiatu, mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza; • zwiększanie atrakcyjności transportu zbiorowego i rowerowego (stopniowe polepszanie połączeń komunikacji zbiorowej, rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych). 	<ul style="list-style-type: none"> • emisja zanieczyszczeń ze środków transportu; • przekroczenia dopuszczalnych poziomów pyłu benzo(a)pirenu w powietrzu zanotowane w strefie lubuskiej; • uciążliwości zapachowe z instalacji do chowu lub hodowli zwierząt oraz z instalacji emitujących lotne związki organiczne (LZO);
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrastające zainteresowanie stosowaniem odnawialnych źródeł energii; • możliwości dofinansowania inwestycji przyczyniających się do zmniejszenia emisji 	<ul style="list-style-type: none"> • przypadki spalania odpadów w piecach domowych; • wzrost liczby samochodów i zwiększające się natężenie ruchu drogowego; • rozbudowa infrastruktury drogowej;

<ul style="list-style-type: none"> zanieczyszczeń do powietrza; zwiększenie atrakcyjności transportu zbiorowego i rowerowego (polepszenie połączeń komunikacji zbiorowej, rozbudowa infrastruktury ścieżek rowerowych); wdrożenie i realizacja Planów gospodarki niskoemisyjnej przez gminy Powiatu 	<ul style="list-style-type: none"> zagęszczenie zabudowy; przekroczenia standardów jakości powietrza; wysokie koszty stosowania niskoemisyjnych źródeł energii np. gazu;
Pola elektromagnetyczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM; prowadzenie ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne; 	<ul style="list-style-type: none"> inwestycje związane np. z rozwojem sieci elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> edukacja w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych; obowiązek prowadzenia przez WIOŚ badań w ramach PMS; 	<ul style="list-style-type: none"> zagęszczenie zabudowy; rozwój infrastruktury technicznej (elektroenergetycznej, telekomunikacyjnej);
Stan akustyczny	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> inwestycje drogowe uwzględniające rozwiązania mające na celu ochronę przed hałasem terenów sąsiednich (budowa ekranów akustycznych, stosowanie cichej nawierzchni); kontrola zakładów przemysłowych pod kątem emitowanego hałasu; monitoring hałasu komunikacyjnego i przemysłowego; 	<ul style="list-style-type: none"> wzrost natężenia ruchu drogowego; trudności w egzekwowaniu ustaleń decyzji nakładających obowiązek wykonywania zabezpieczeń akustycznych wzdłuż tras komunikacyjnych; wzrost emisji hałasu związany z montażem urządzeń wentylacyjnych, klimatyzacyjnych na budynkach;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> większe wymagania prawne konieczne do spełnienia przez zakłady przemysłowe; postęp technologiczny; 	<ul style="list-style-type: none"> rozbudowa sieci infrastruktury drogowej; hałas przemysłowy; zagęszczenie zabudowy;

Źródło: opracowanie własne

2.3.10 GŁÓWNE WYZWANIA

- Poprawa efektywności energetycznej w budynkach zarządzanych przez Starostwo Powiatowe;
- Podjęcie działań mających na celu całkowite usunięcie azbestu oraz wyrobów zawierających azbest;
- Wsparcie gmin Powiatu w zakresie podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców.

2.4 DZIEDZICTWO KULTUROWE

Podstawowym dokumentem programowym Powiatu Krośnieńskiego w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego jest „Program Opieki nad Zabytkami w Powiecie Krośnieńskim na lata 2021-2024”. Oprócz wyznaczenia działań kierunkowych, zawiera on również treści informacyjne, które zostały wykorzystane do sporządzenia niniejszej diagnozy.

2.4.1 ZADANIA I KOMPETENCJE POWIATU W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTEKÓW I OPIEKI NAD ZABYTEKAMI

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, wymienia wśród zadań publicznych Powiatu ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Ponadto, dodatkowe kompetencje Powiatu w przedmiotowym zakresie określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawy. Art. 4 określa sposób sprawowania ochrony nad zabytkami przez organy administracji publicznej. Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Na mocy art. 12. ustawy, Starosta w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, może umieszczać na zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru, znak informujący o tym, iż zabytek ten podlega ochronie. Zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy, w przypadku wystąpienia zagrożenia dla zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru, polegającego na możliwości jego zniszczenia lub uszkodzenia, Starosta, na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, może wydać decyzję o zabezpieczeniu tego zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do momentu usunięcia zagrożenia. W przypadku, gdy nie jest możliwe usunięcie zagrożenia,

zabytek nieruchomy może być na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wywłaszczony przez Starostę na rzecz Skarbu Państwa lub gminy właściwej ze względu na miejsce położenia tego zabytku, w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach o gospodarce nieruchomościami. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 81, dopuszcza możliwość udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru przez organ stanowiący Powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Dotacja może być udzielona w wysokości do 100% nakładów koniecznych na wykonanie przez wnioskodawcę prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru. Jednakże jednostki organizacyjne Powiatu mogą ustalać na drodze uchwały niższy procent, co pozwala wesprzeć i zrealizować większą liczbę zadań. Ponadto, w art. 103 ustawy, określono wyłączne kompetencje Starosty w zakresie powoływania społecznych opiekunów zabytków. Na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora, Starosta ustanawia społecznych opiekunów zabytków lub cofa takie ustanowienie. Równocześnie Starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków.

2.4.2 ZASOBY DZIEDZICTWA I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO POWIATU

Tereny Powiatu Krośnieńskiego przed rokiem 1945 były terenami należącymi do Niemiec. Podczas konferencji w Poczdamie ziemie ponemieckie zostały przekazane Polsce i stanowiły trzecią część terytorium państwa polskiego w nowych granicach. Posiadały dla Polski dużą wartość ze względów ekonomicznych, a również politycznych, wojskowych i społecznych. Wielu spośród osiedlonych osób pochodziło z województw zagarniętych po wojnie przez ZSRR, zaś pozostali to osadnicy z tzw. ziem dawnych, głównie z województw poznańskiego, rzeszowskiego, krakowskiego, kieleckiego, łódzkiego i warszawskiego. Władze przesiedliły w ramach akcji „Wisła” ludność pochodzenia ukraińskiego. Dotychczas mieszkali oni w południowo-wschodniej Polsce, w województwach rzeszowskim, lubelskim i krakowskim. W wyniku napływu ludności z całej Polski i nie tylko Powiat Krośnieński charakteryzuje się zróżnicowanym krajobrazem kulturowym, łączącym w sobie wiele cech odzwierciedlających dawne metody adaptacji środowiska naturalnego oraz metody gospodarowania. Charakter tego krajobrazu, obok cech środowiska przyrodniczego jest określany spuścizną materialną w postaci architektury sakralnej, rezydencjonalnej, mieszkalnej, architektury użyteczności publicznej, architektury obronnej, cmentarzy, zespołów zieleni w postaci parków, dziedzictwa archeologicznego określające najstarsze formy osadnicze oraz metody gospodarowania

w postaci dziedzictwa niematerialnego. Należy również wskazać, że składnikami określającymi krajobraz kulturowy pozostają takie elementy jak szlaki drogowe, rolnictwo oraz przemysł wpływające na współczesne przemiany i formy krajobrazu. Obok obszarów o wyraźnym zaludnieniu i wysokim stopniu zagospodarowania, można także wskazać na tereny o znacznie mniejszym nasyceniu zaludnienia, gdzie podstawową treścią pozostaje środowisko naturalne przede wszystkim w formie zwartych kompleksów leśnych, poddawanych mniej intensywnym procesom definiującym działalność człowieka. Brakuje na obszarze Powiatu natomiast obszarów, które można zaliczyć do krajobrazu pierwotnego. Charakter dziedzictwa kulturowego na terenie Powiatu określają dawne podziały historyczne wyraźnie definiujące formy architektoniczne, style, tendencje w obrębie dynamiki przemian minionych okresów. Uwarunkowania historyczne i kulturowe analizowanego obszaru wyraźnie określają różnice w zakresie cech stylowych, artystycznych.

Atrakcyjność Powiatu Krośnieńskiego wynika z jego wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości walorów krajoznawczych i kulturowych. Zarówno mieszkańcy, jak i turyści mogą cieszyć się wspaniałymi krajobrazami (dotkniętymi stosunkowo niedużą ingerencją człowieka). Powiat Krośnieński kryje różne niespodzianki, do których niewątpliwie należą interesujące zabytki architektury, są wśród nich pałace, dwory oraz kościoły. Na terenie Powiatu znajduje się 238 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości sporządzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Zielonej Górze.

Tabela 17 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Zielonej Górze w podziale na gminy Powiatu

Gmina	Liczba zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru
Powiat Krośnieński	238
Gubin Miasto	116
Bobrowice	10
Bytnica	10
Dąbie	20
Gubin	31
Krosno Odrzańskie	45
Maszewo	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://www.bip.wuoz.olsztyn.pl/863-menu/rejestr-zabytkow/zabytki-nieruchome.html>

Bogata i ciekawa historia Powiatu, której świadectwem są m.in. obiekty o znaczeniu ponadregionalnym, przyczynia się do rozwoju turystyki kulturowej tego terenu.

Do zabytków o najwyższym znaczeniu dla Powiatu zaliczyć można:

- **Kościół Farny w Gubinie** – centralnym punktem miasta, a zarazem najokazalszym zabytkiem miasta jest ruina kościoła farnego. Pierwsza wzmianka o kościele pochodzi

z roku 1324. W ówczesnym czasie Gubin był jednym z największych miast handlowych śląsko-łużyckich. Był to wówczas kościół zbudowany w stylu romańskim, w formie trójnawowej bazyliki. Na skutek uszkodzeń po trzęsieniach ziemi w XIV wieku, kościół ten ze względu na bezpieczeństwo został rozebrany, a na jego miejscu rozpoczęto budowę nowego gotyckiego kościoła - halowego z sześciokondygnacyjną, prostokątną wieżą z kruchtą. Ruiny tegoż stoją do dzisiaj.

- **Baszta Ostrowska** – wybudowana została około 1530 roku - ze względu na brak dokumentów nie można precyzyjnie określić jej wieku. "Gruba baszta" (Dicke Turm - gruba wieża), bo tak ją nazywali ją mieszkańcy Guben przed wojną, sięga na ponad siedem pięter, do fryzu na wysokość 23 metrów. Od tego miejsca, aż do szczytu, jest jeszcze 5,5 metra. Grubość ścian wynosi 2,75 m, średnica wewnątrz około 3,7 m, ma 24,8 m w obwodzie. W 1659 roku otrzymała pierwszy "bijący" zegar. Ze względu na swoją wysokość w XV, XVI i XVII w. podczas wojen baszta służyła głównie jako punkt obserwacyjny. Przed 1945 rokiem fryz baszty służył jako scena do występów artystycznych. Z tego miejsca przy różnych okazjach dudniła muzyka orkiestry dętej. "Gruba" była niegdyś symbolem przedwojennego Guben i pozostaje takim nadal w Gubinie.
- **Ratusz ul. Westerplatte** – prawo do budowy ratusza Gubin otrzymał w roku 1276. Ratusz symbolizował niezależność społeczności miejskiej. Ratusz jako reprezentacyjna siedziba władz gościł w swoich murach tak znamienite osoby, jak Zygmunt Jagiellończyk, Zygmunt Stary, August Mocny Sas (w 1709 r.), a w 1712 roku podejmowano cara Piotra I.
- **Zamek Piastowski w Krośnie Odrzańskim** – jest najbardziej na północ wysuniętym zamkiem średniowiecznego śląska. Jako budowla czteroskrzydłowa, zwrócony jest elewacją frontową w kierunku zachodnim. W skrzydle zachodnim znajduje się budynek bramny, wraz z sienią wjazdową, klatką schodową w wieży i basteję. Pozostałą część skrzydła zachodniego stanowią dobudowane do muru kurtynowego kaplica kalwińska, która w XVIII i XIX wieku pełniła funkcję magazynu. Na dziedzińcu zwracają uwagę renesansowe krużganki skrzydła południowego. Badania archeologiczne i analizy dendrochronologiczne wskazują, że najstarszy poziom osadnictwa odkryty na dziedzińcu można datować na początek XIII wieku. Zamek usytuowany został na północno-wschodnim skraju obecnego miasta, które uzyskało prawa miejskie w latach 1217-1232. Krośnieński zamek przez wiele lat był jedną z głównych rezydencji Henryka

Brodatego. Służył jako miejsce organizowania wypraw wojennych. W izbach muzealnych zamku piastowskiego znajdują się wystawy obrazujące historię Krosna Odrzańskiego.

- **Kościół Świętej Jadwigi Śląskiej w Krośnie Odrzańskim** – na podstawie badań architektonicznych prowadzonych w wieży świątyni można stwierdzić, że najwcześniejsze zachowane elementy budowli pochodzą z pierwszej połowy XIII stulecia.
- **Kościół w Chlebowie** – kościół gotycki p.w. Józefa Oblubieńca N.M.P. z XIII w. przebudowany w okresie XV-XVI w. Na ołtarzu stoi figura św. Józefa z Dzieciątkiem Jezus z XIX w.
- **Późnogotycki kościół z XV wieku w Czetowicach** – późnogotycki kościół pochodzący z XV wieku, przebudowany w XVI wieku w duchu renesansu. W kościele na uwagę zasługuje bogata kolekcja epitafiów z lat 1560-1590 o frontalnym wyobrażeniu zmarłych, a także zbudowany z piaskowca renesansowy ołtarz ambonowy. Zdecydowana większość wyposażenia wewnętrznego pochodzi z czasów XVI wieku.
- **Kościół w Gęstowicach** – budowla wzniesiona w latach 1696-1711 według projektu architekta francuskiego Bernarda Riegelana, założona na planie prostokąta z transeptem i prezbiterium zamkniętym trójbocznie, o wnętrzu gęsto artykułowanym pilastrami i gzymsami o czytelnym proveniencjach niderlandzkich. Elewacje zdobione szczytami z wolutowymi splotami.
- **Kościół w Kosierzu** – Zbudowano w XIII stuleciu - gotycki, murowany z kamienia polnego. W swojej historii kilkakrotnie przebudowywany: w XV wieku, 1693 roku (wieża) i w wieku XIX (przekształcono otwory okienne). Od strony zachodniej góruje drewniana wieża, którą wieńczy namiotowy daszek. Kościół, oprócz pełnienia funkcji sakralnych jest uroczą ozdobą wsi.
- **Kościół ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki, parafii pw. św. Piotra i Pawła w Bytnicy** – barokową budowlę jako zbór ewangelicki wzniesiono w 1750 roku na bazie starszej świątyni spalonej w 1747 roku.
- **Kościół pw. św. Józefa w Budachowie** – zbór ewangelicki, obecnie kościół rzymsko-katolicki. pw. św. Józefa. Barokowy, budowany w latach 1782-1785 z klasycystycznymi emporami dobudowanymi w pierwszej połowie XIX wieku.

Obszar Powiatu Krośnieńskiego został rozpoznany archeologicznie w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP). AZP to program badawczy obejmujący swym zasięgiem terytorium całej Polski. Pozwala na dokładne rozpoznanie zasobów archeologicznych. Należy jednak pamiętać, że baza danych AZP jest bazą otwartą. Dołączane są do niej ciągle nowe informacje pochodzące z kolejnych badań czy też weryfikacji badań wcześniejszych. W związku z powyższym dokumentacja stanowisk archeologicznych utworzona metodą AZP jest źródłem najbardziej aktualnej wiedzy o terenie. Spośród bliżej rozpoznanych zasobów archeologicznych do najliczniejszych należą pozostałości obozowisk i osad otwartych, cmentarzyska ciałopalne i kurhanowe. Dużą grupę stanowią grodziska wraz z przyległymi osadami. Zasób dziedzictwa archeologicznego na terenie Powiatu Krośnieńskiego pozostaje reprezentatywny dla wszystkich kultur o charakterze przedhistorycznym. Natomiast istotnym elementem tej spuścizny pozostają zasoby związane z okresami historycznymi, mające zasadnicze znaczenie dla badań procesów osadniczych i ich form począwszy od okresu średniowiecznego. Znaczenie dziedzictwa archeologicznego pozostaje jednym z podstawowych wyzwań dla podejmowanych działań ochronnych, nadto działań związanych z jego popularyzacją. Dziedzictwo archeologiczne, zwłaszcza obiekty takie jak grodziska, wały stanowią istotny składnik krajobrazu kulturowego o charakterze wizualno-przestrzennym. Z punktu widzenia ochrony, dziedzictwo archeologiczne pozostaje także obszarem konfliktogennym, głównie ze względu na znaczenie przy wszelkich podejmowanych inwestycjach budowlanych.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego nie występują muzea, co nie oznacza, że nie ma miejsc w których można znaleźć zbiory historyczne. Największymi zbiorami mogą poszczycić się Centrum Artystyczno-Kulturalne „Zamek” w Krośnie Odrzańskim oraz Izba Muzealna Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Gubińskiej w Gubinie.

2.4.3 STAN ZACHOWANIA ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH I ARCHEOLOGICZNYCH

Kilka obiektów jest w stanie ruiny i wskazane jest by zachęcić właścicieli tych obiektów do podjęcia prac remontowych (art. 5 i 36 Ustawy). Natomiast ewidencję zabytków stanowią zarówno zabytki wpisane, jak i nie wpisane do rejestru zabytków. Ewidencję zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie kart ewidencyjnych (art. 22 ust. 2 Ustawy), zaś ewidencję z terenu gminy prowadzi wójt/burmistrz w formie zbioru kart adresowych zabytków, objętych wojewódzką ewidencją

zabytków (art. 22 ust. 4). Karta zawiera w szczególności dane umożliwiające określenie zabytku, jego miejsce położenia lub przechowywania, opis cech i wartości kulturowych oraz wskazanie właściciela i posiadacza zabytku. Zgodnie z Ustawą ewidencja zabytków jest jedną z podstaw (art. 21) do sporządzenia programów opieki nad zabytkami (wojewódzkich, powiatowych i gminnych).

Rozpoznanie zasobów, stanu zachowania obiektów zabytków pozwala na wskazanie zagrożeń oraz sposobów reagowania w celu ochrony i powstrzymania degradacji zewidencjonowanych zabytków oraz ich otoczenia.

2.4.4 ANALIZA SWOT

Tabela 18 Analiza SWOT

Dziedzictwo kulturowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba zabytków, można je wykorzystać do celów turystycznych i gospodarczych, zabytki traktowane są jak produkt turystyczny, • ilość osób zaangażowanych w ochronę zabytków • świadomość społeczeństwa o wartości dziedzictwa narodowego, • funkcjonowanie miejsc pełniących rolę społecznych muzeów, organizacja lekcji historii w tych miejscach, • funkcjonowanie izb pamięci, • cykliczne imprezy kulturalne, • organizacja świąt plonów w gminach i Powiecie przy zachowaniu tradycji i obrzędów, • małe przekształcenia w obrębie większości zabytkowych obiektów gospodarczych i mieszkalnych, • istnienie edukacyjnych ścieżek przyrodniczych, • istnienie edukacyjnych ścieżek historycznych, • aktywne koła gospodyń wiejskich, • twórcy ludowi, • pasjonaci historii. 	<ul style="list-style-type: none"> • niedofinansowanie zabytków, brak środków finansowych w budżetach gmin i Powiatu, • brak aktualizacji rejestru /spisu zabytków w niektórych gminach, • mała ilość map / przewodników po zabytkach, • brak oznakowania wielu zabytków, • brak listy potrzeb w dziedzinie ochrony zabytków • brak wsparcia finansowego ze strony Państwa w kontekście zarządzania nieruchomościami Skarbu Państwa, • nieuporządkowana sytuacja prawna miejsc po cmentarzach, pomnikach, • postępujący proces niszczenia zabytków, • brak środków finansowych na wkład własny do programów europejskich, • mała ilość punktów sprzedaży pamiątek promocyjnych region,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększony ruch turystyczny w powiecie, • inicjatywy lokalnych organizacji pozarządowych, • świadomość regionalna, poczucie przywiązania do regionu, • wielokulturowy charakter dziedzictwa, • powstanie Klastra Turystyki Historycznej, • wzrost zainteresowania władz samorządowych oraz właścicieli obiektów zabytkowych ich ochroną i rewaloryzacją, • rozwój turystyki i agroturystyki z wykorzystaniem obiektów zabytkowych, • możliwość pozyskiwania środków do prac konserwatorskich i remontowych obiektów zabytkowych pochodzących z budżetu państwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • klęski i zdarzenia losowe np. powódzie, wichury • różnorodność własności zabytków, (m.in. związki wyznaniowe, osoby fizyczne, skarb państwa, itp.), • niewystarczający nadzór nad zabytkami ze strony instytucji do tego powołanych, • brak spójności przepisów prawa, • niski mecenat kultury, • niewystarczająca edukacja młodzieży o dziedzictwie kulturowym, • pogarszający się stan techniczny części zabytków i postępująca dewastacja dziedzictwa kulturowego, • podejmowanie działań konserwacyjnych, rewitalizacyjnych niegodnie ze sztuką,

<p>samorządów, Unii Europejskiej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • szersze uwzględnianie potrzeb ochrony zabytków w dokumentach programowych Powiatu i gmin wchodzących w skład Powiatu Krośnieńskiego, • promowanie krajobrazu kulturowego Powiatu i historii zabytków, • rozwój inicjatyw lokalnych i aktywności organizacji pozarządowych w zakresie opieki nad zabytkami, • edukacja w dziedzinie zarządzania dziedzictwem kulturowym. 	<p>zagrożających wartościom zabytkowym obiektów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększający się wpływ zunifikowanej kultury masowej, • niedostatek mechanizmów promujących działania na rzecz ochrony, konserwacji i rewaloryzacji zabytków.
--	---

Źródło: opracowanie własne

2.4.5 GŁÓWNE WYZWANIA

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego można wyróżnić kilka obszarów, które wymagają podjęcia działań:

- Poprawa stanu technicznego zabytkowych obiektów;
- Zahamowanie degradacji krajobrazu i zaśmiecania przestrzeni przez zabudowę;
- Upowszechnianie świadomości wartości jakości krajobrazu kulturowego;
- Budzenie zainteresowań dotyczących dziedzictwa kulturowego oraz pozytywnego ruchu społecznego na rzecz jego ochrony;
- Zainteresowanie władz samorządowych szczebla gminnego problematyką ochrony szeroko pojętego (m. in. jako tradycyjna przestrzeń) dziedzictwa kulturowego, uspołnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji.

Za najważniejsze zadania Powiatu Krośnieńskiego w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego w niniejszym Programie należy uznać:

- Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomych będących własnością Powiatu;
- Udzielanie na wniosek zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych;
- Rzetelna realizacja ustawowych obowiązków administracyjnych w zakresie opieki nad zabytkami;
- Wspieranie zainteresowanych gmin w inicjatywach tworzenia parków kulturowych;
- Wspieranie inicjatyw w sprawie ustanawiania Pomników Historii;
- Upowszechnianie wiedzy o zabytkach i zasobach kulturowych Powiatu;

- Współpraca w zakresie utrzymania istniejących i wytyczania nowych szlaków kulturowych;
- Budowa systemu ścieżek rowerowych łączących miejscowości turystyczno-historyczne.

2.5 INFRASTRUKTURA DROGOWA

Najbardziej istotnym układem transportowym na terenie Powiatu Krośnieńskiego jest sieć dróg kołowych. Transport samochodowy stanowi obecnie najpopularniejszą formę przemieszczania się. Dostępność drogowa Powiatu jest bardzo istotną podstawą konkurencyjności, która w dużym stopniu definiuje jego pozycję w sieci osadniczej kraju i świata. Jakość i kształt sieci drogowej wpływają także na koszty funkcjonowania gospodarki, stan środowiska przyrodniczego i poziom życia mieszkańców.

2.5.1 SIĘĆ DROGOWA I STAN DRÓG

Istotne znaczenie w kształtowaniu dostępności i mobilności na obszarze Powiatu ma sieć dróg powiatowych. Sieć drogowa Powiatu Krośnieńskiego liczy ogółem 436,8 km. W jej skład wchodzi drogi pozamiejskie – 404,1 km oraz ulice na terenie Krosna Odrzańskiego (6,9 km) i Gubina (25,8 km). W ciągach dróg zlokalizowanych jest 30 obiektów mostowych. Z uwagi na stosunkowo duży obszar działania, utworzony został Obwód Drogowy w Sękowicach, obejmujący teren miasta Gubin (31 ulic) oraz teren gminy Gubin (ponad 100 km dróg). Natomiast z siedziby jednostki w Krośnie Odrzańskim obsługiwane są pozostałe gminy: Krosno Odrzańskie, Bytnica, Dąbie, Bobrowice i Maszewo.

Tabela 19 Drogi administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi powiatowej	Długość drogi [km]	Klasa drogi
Poza granicami miast				
1.	1106F	granica powiatu - Mielno - Strzegów - Sadzarzewice	14,3	Z
2.	1128F	skrzyż. z drogą wojewódzką nr 287- Barłogi - Dachów - Dęby	8,3	L
3.	1129F	skrzyż. z drogą pow. nr 1139F - Pole - Chęciny - Łazy	10,4	L
4.	1132F	skrzyż. z drogą kr. nr 29 - Osiecznica - Budachów	6,6	L
5.	1134F	skrzyż. z drogą woj. nr 285 - Wielotów - Węgliny - Kumiałtowiec	3,6	L
6.	1135F	skrzyż. z drogą pow. nr 1128F - Dęby - Strużka	2,1	L
7.	1136F	skrzyż. z drogą pow. nr 1106F - Mielno - Grabice - Czarnowice - Zawada	21,0	L
8.	1137F	skrzyż. z drogą pow. nr 1129F - Chęciny - Stargard Gubiński - Luboszyce	11,5	L
9.	1138F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1129F - Dobrze - Kaniów	3,6	L
10.	1139F	Bieżyce - Kaniów - Wełmice - Przychów - Strużka - Dachów - Żarków	31,0	Z/L
11.	1140F	skrzyżowanie z drogą woj. nr 287 - Bobrowice - Chojnowo - Żarków	9,0	Z
12.	1141F	skrzyżowanie z drogą woj. nr 288 - Kosierz - Tarnawa Krośnieńska	8,0	L
13.	1142F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1141F - Tarnawa Krośnieńska - Grabowiec	5,0	L
14.	1143F	skrzyżowanie z drogą woj. nr 288 - Lubiatów - Trzebule - Łągów	7,6	L
15.	1144F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1143F - Trzebule - Drzonów	2,7	L
16.	1145F	Krosno Odrzańskie - Strumienno - Wężyska - Czeklin - Przychów	28,2	Z/L
17.	1146F	od dr pow. nr 1145F - Czeklin - Bronków - Bobrowice	9,9	L

18.	1147F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1146F - Bronków - Dychów - Dąbie - Ciemnice	23,0	L
19.	1148F	Krosno Odrzańskie - Nowy Zagór - Prądocinek	5,8	G/L
20.	1149F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1429F - Dychów - Chromów - Bobrowice	5,4	L
21.	1150F	skrzyżowanie z drogą woj. nr 287 - Kukadło - Gola - Brzeźnica - do dr kraj. nr 32	9,4	L
22.	1151F	skrzyżowanie z drogą kraj. nr 32 - Połupin - Szczawno	8,3	L
23.	1153F	Gubin - Kosarzyn - Chlebowo - Wężyska	23,5	Z
24.	1154F	granica państwa na rzece Nysa Łużycka- Żytowań - Drzeńsk Mały	8,0	L
25.	1156F	granica państwa na rzece Nysa Łużycka - Sękowice	1,1	L
26.	1157F	Krosno Odrzańskie - Bytnica - Gryżyna	22,1	Z
27.	1158F	granica powiatu - Rzeczycza -Trzebiechów - Budachów - Bytnica - Grabin	31,0	L
28.	1159F	granica powiatu - Bytomiec - Maszewo - Osiecznica	17,9	Z
29.	1160F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1159F - Maszewo - Lubogoszcz - Skórzyn - Budachów	16,3	L
30.	1161F	granica powiatu - Chlebow - Rybaki	6,1	L
31.	1162F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1160F - Lubogoszcz - Radomicko - Siedlisko	15,2	L
32.	1163F	Krosno Odrzańskie - Bielów - Czetowice	3,3	L
33.	1164F	skrzyżowanie z drogą kr. nr 32 - Pław - Szczawno	3,5	L
34.	1165F	skrzyżowanie z drogą woj. nr 276 - Szklarka Radnicka - Grabin	4,2	L
35.	1166F	skrzyżowanie z drogą pow. nr 1158F - Budachów - Dobrosułów	7,6	L
36.	1429F	skrzyżowanie z drogą woj. nr 287 Bobrowice -Dychów- do skrzyż z dr kraj. 32	7,2	Z
37.	2607F	Gubin - do drogi krajowej nr 32	2,4	G
Lp.	Nr drogi	Nazwa ulicy	Długość drogi [mb]	Klasa ulicy
Ulice powiatowe na terenie miasta Gubin				
1.	2614F	1-go Maja	941	Z
2.	1153F	3 - go Maja	84	Z
3.	2602F	Bat. Chłopskich	1 343	L
4.	2603F	Cmentarna	573	Z
5.	2605F	Dąbrowskiego	645	L
6.	2606F	Gdańska	271	Z
7.	1139F	Kaliska	1 956	Z
8.	2608F	Kosynierów	1 777	L
9.	2628F	Kossaka	287	L
10.	2609F	Kościuszki	778	L
11.	2607F	Kresowa	4 009	Z/G
12.	2610F	Królewska	532	Z
13.	2611F	Krzywoustego	327	L
14.	2612F	Legnicka	854	L
15.	2613F	Łukowa	599	Z
16.	2629F	Matejki	238	L
17.	2615F	Miodowa	540	L
18.	2616F	Jagiellońska	248	L
19.	2617F	Obrońców Pokoju	432	Z
20.	2618F	Paderewskiego	528	Z
21.	2619F	Piastowska	1 283	Z
22.	2620F	Roosevelta	316	Z
23.	2621F	Różana	157	Z
24.	1153F	Rycerska	411	Z
25.	1153F	Sikorskiego	3 493	Z
26.	2622F	Stroma	246	L
27.	2623F	Szkolna	292	L

28.	2625F	Wojska Polskiego	1 136	L
29.	2630F	Wrońskiego	252	L
30.	2627F	Żwirki i Wigury	610	Z
31.	1153F	Platanowa	600	Z
Ulice powiatowe na terenie miasta Krosno Odrzańskie				
1.	3103F	Osiedle Północne	633	L
2.	1157F	Wakacyjna	1 179	Z
3.	1163F	Działkowca	991	L
4.	1148F	Gubińska	972	G
5.	1163F	Kościuszki	753	L
6.	3101F	Metalowców	425	L
7.	3102F	Piastów	1 189	Z
8.	1148F	Bohaterów W. P.	760	G

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZDP w Krośnie Odrzańskim, aktualne na listopad 2020 r.

Udział ilościowy dróg powiatowych w rozbiu na gminy Powiatu wygląda następująco:

- miasto Gubin – 25,8 km,
- gmina Bobrowice – 89,5 km,
- gmina Bytnica – 52,7 km,
- gmina Dąbie – 52,6 km,
- gmina Gubin – 109,3 km,
- gmina Krosno Odrzańskie – 50,7 km,
- gmina Maszewo – 56,2 km.

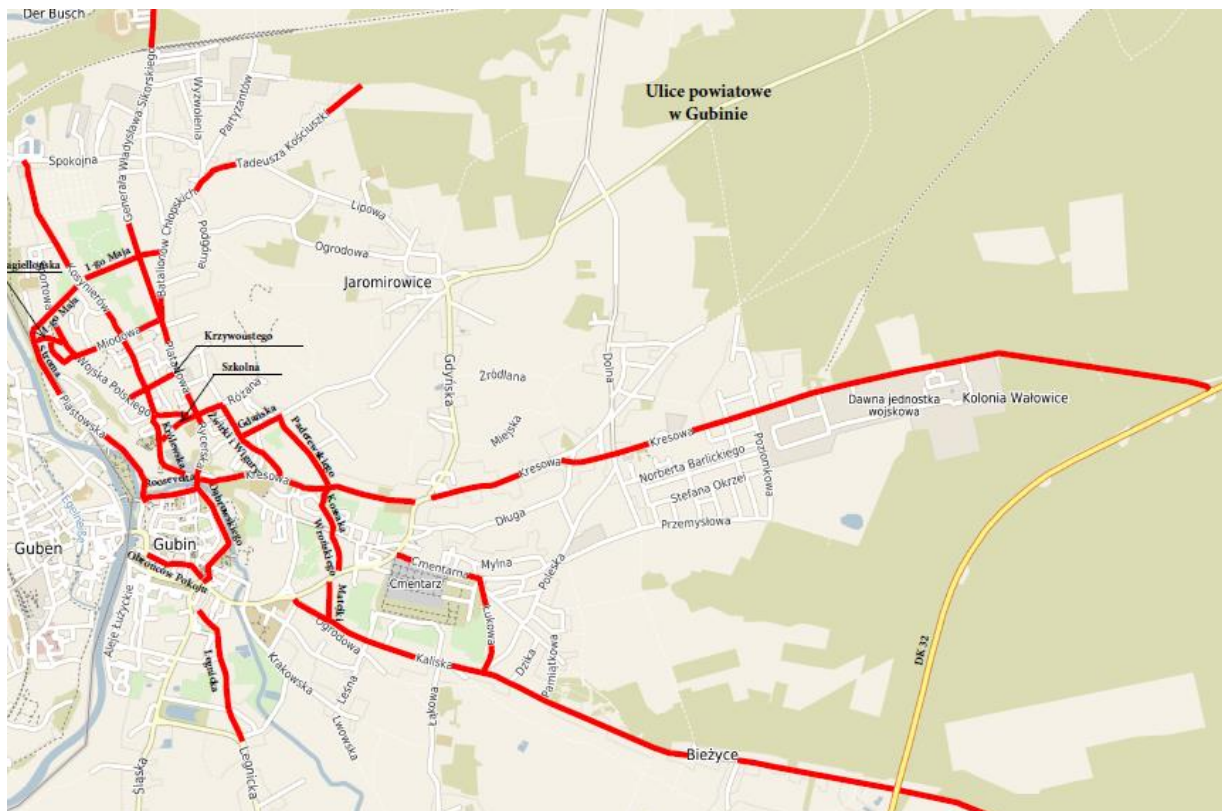
Stan techniczny nawierzchni dróg powiatowych w ciągu ostatnich lat ulega systematycznej poprawie. Jednakże nadal bardzo duża ilość dróg wymaga w najbliższej przyszłości remontów, przebudowy oraz rozbudowy. W zdecydowanej większości zły stan dróg powiatowych spowodowany jest licznymi deformacjami, spękaniami i słabą jakością nawierzchni, które w znacznej części są poddane już bardzo długim okresom eksploatacji. Ponadto podbudowy dróg powiatowych nie posiadają odpowiedniej wytrzymałości do przenoszenia coraz większych ciężarów i coraz większego natężenia ruchu pojazdów, szczególnie wzrostu natężenia ruchu pojazdów ciężarowych. Aby nie dopuścić do całkowitego zniszczenia dróg należy podjąć intensywne działania zmierzające do przebudowy i modernizacji dróg właśnie według opracowanej oceny stanu technicznego. Poważnym utrudnieniem w transporcie drogowym jest brak obwodnicy i drugiej przeprawy mostowej w Krośnie Odrzańskim.

Tabela 20 Ocena stanu dróg

Podział	Ocena stanu	Opis stanu	Ilość dróg [km]	% udział w sieci drogowej
Klasa A	Stan dobry	Drogi o nawierzchniach nowych i odnowionych	90,0	20,6%
Klasa B	Stan zły – nienormalatywne parametry	Drogi o nawierzchniach wymagających natychmiastowych remontów, przebudowy lub rozbudowy	238,8	54,7%
Klasa C	Drugi pozanormalatywne	Odcinki dróg o nawierzchni gruntowej	108,0	24,7%

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Krośnieńskiego za rok 2020

Rys. 4 Sieć dróg w Powiecie Krośnieńskim
źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim

Rys. 5 Sieć dróg (w tym powiatowych) w Gubinie
 źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim

Rys. 6 Sieć dróg (w tym powiatowych) w Krośnie Odrzańskim
 źródło: Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim

Sieć drogowa na terenie powiatu krośnieńskiego składa się z dróg publicznych, podzielonych na kategorie:

- drogi krajowe zarządzane przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad O/Zielona Góra – 71,2 km,
- drogi wojewódzkie zarządzane przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze – 119,2 km,
- drogi powiatowe zarządzane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim,
- drogi gminne zarządzane przez gminne organy samorządowe – 429,6 km.

Drogi krajowe przebiegające przez Powiat Krośnieński to:

- droga krajowa 29: granica państwa – Słubice – Krosno Odrzańskie,
- droga krajowa 32: granica państwa – Gubinek – Połupin – Zielona Góra – Sulechów – Wolsztyn – 5 (węzeł „Stęszew”)

Drogi wojewódzkie przebiegające przez Powiat Krośnieński to:

- droga wojewódzka 138: Gubin – Chlebowo – Połęczko – Maszewo – Torzym – Sulęcín,
- droga wojewódzka 276: Krosno Odrzańskie – Świebodzin,
- droga wojewódzka 278: Szklarka Radnicka – Nietkowice – Sulechów – Sława – Wschowa,
- droga wojewódzka 286: Gubin – Biecz,
- droga wojewódzka 287: Kosierz – Bobrowice – Lubsko – Żary,
- droga wojewódzka 288: Dąbie – Lubiatów – Bogaczów – Nowogród Bobrzański.

2.5.2 NATĘŻENIE RUCHU

Generalny Pomiar Ruchu 2015 (GPR 2015) przeprowadzony przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad jest podstawowym źródłem informacji na temat ruchu drogowego w Polsce. Na terenie Powiatu Krośnieńskiego pomiary zostały przeprowadzone na łącznie 9 odcinkach. W 2020 roku GDDKiA miał przeprowadzić powtórne pomiary natężenia ruchu, jednak z powodu sytuacji epidemicznej zostały one przeniesione na 2021. Wyniki pomiarów będą znane w 2021 lub 2022 roku.

Tabela 21 Średniodobowe natężenie ruchu na drogach krajowych w Powiecie

Nr drogi	Odcinek	Motocykle	Osobowe	Dostawcze	Ciężarowe	Autobusy	Ciągniki	łącznie
29	Urad - Korczyców	12	2 431	419	1 055	26	14	3 957
29	Korczyców - Krosno Odrzańskie	50	5 286	740	1 134	45	10	7 265
29	Krosno Odrzańskie /Przejście/	93	10 804	1 024	1 487	148	26	13 582
29	Krosno Odrzańskie - Droga 32	44	5 056	708	1 130	63	10	7 011
32	Gr. Państwa Gubinek - Droga 286	17	2 030	165	1 077	1	1	3 291
32	Droga 286 - Dzikowo	9	9 015	150	685	6	4	1 769
32	Dzikowo - Brzózka	18	3 043	356	806	21	6	4 250
32	Brzózka - Połupin	26	4 329	537	1 069	35	7	6 003
32	Połupin - Leśniów Wlk.	31	5 779	606	1 548	62	7	8 033

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Generalnego Pomiaru Ruchu 2015

Rys. 7 Graficzne zobrazowanie potoków pojazdów w Powiecie Krośnieńskim
źródło: Generalny Pomiar Ruchu 2015

Zgodnie z wynikami pomiarów natężenia ruchu, głównym jego źródłem są pojazdy osobowe, co wynika głównie z potrzeb ludności dojeżdżającej do pracy, szkół lub w celach rekreacyjnych.

Udziały pojazdów ciężarowych i dostawczych nie przekraczają 20%. Głównym źródłem ruchu pojazdów w regionie jest Krosno Odrzańskie. Wynika to z faktu, że jest to jedno z głównych miejsc pracy w regionie, są tu zlokalizowane sklepy i szkoły (nie badano natężenia ruchu w Gubinie).

2.5.3 ANALIZA SWOT

Tabela 22 Analiza SWOT

Infrastruktura drogowa	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobra dostępność Powiatu w sieci dróg wojewódzkich i krajowych; • rozbudowana sieć dróg powiatowych; • obecność międzynarodowych szlaków komunikacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • niski stan techniczny wielu odcinków dróg powiatowych; • duże natężenie ruchu na niektórych odcinkach dróg powiatowych (szczególnie na obszarze miast); • brak obwodnic miejscowości, przez które prowadzi obecnie ruch o dużym natężeniu; • wzrost negatywnych skutków mobilności (w tym uciążliwości wynikających ze wzrostu hałasu komunikacyjnego). • brak drugiej przeprawy mostowej w Krośnie Odrzańskim
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwość wykorzystania funduszy unijnych na poprawę stanu technicznego sieci drogowej; • wzrost finansowania zadań związanych z rozbudową i modernizacją sieci drogowej; • rozwój transportu publicznego (odciążenie układu drogowego). 	<ul style="list-style-type: none"> • zjawisko rozlewania się zabudowy; • utrzymanie dotychczasowych preferencji komunikacyjnych przejawiających się wzrostem liczby samochodów; • spadek jakości życia mieszkańców oraz obniżenie poziomu bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych; • duża kapitałochłonność inwestycji drogowych; • brak środków finansowych na realizację inwestycji drogowych; • niska aktywność pozostałych jednostek samorządowych przy realizacji wspólnych projektów.

Źródło: opracowanie własne

2.5.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Podstawowym problemem układu drogowego w Powiecie jest nadal niski stan techniczny ciągów dróg. Słabymi stronami układu drogowego w Powiecie są także: niedostosowanie istniejącej sieci do potrzeb mieszkańców, funkcjonowanie wielu odcinków szutrowych oraz brak obwodnic miejscowości, przez które prowadzi obecnie ruch o dużym natężeniu. Podstawowym wyzwaniem dla rozwoju układu drogowego jest potrzeba zapewnienia wysokiej klasy technicznej i funkcjonalnej głównego szkieletu drogowego, którego celem będzie usprawnienie ruchu lokalnego. Wskazuje się, że główne inwestycje w drogi powiatowe powinny mieć na celu dostosowanie ich sieci do przebiegów dróg wojewódzkich i krajowych.

Należy zaznaczyć, że istotnym wyzwaniem jest potrzeba podniesienia i poprawy spójności parametrów technicznych dróg powiatowych, co pozwoli znacząco poprawić bezpieczeństwo ruchu. Realizacja powyższych zadań wiąże się z koniecznością poniesienia dużych wydatków finansowych. Zdobycie finansowania w celu realizacji projektów oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego będą podstawowym wyzwaniem dla rozwoju sieci dróg powiatowych.

2.6 ORGANIZACJA TRANSPORTU PUBLICZNEGO

Sposób, w jaki zorganizowany jest transport zbiorowy znacznie wpływa na funkcjonowanie obszaru Powiatu jako całości. Poprawnie działająca sieć transportu zbiorowego jest dużą zachętą dla mieszkańców do codziennego przemieszczania się na większe odległości oraz ma pozytywny wpływ na dostępność miejsc pracy oraz placówek oświatowych i usługowych. Jest to szczególnie istotne dla osób, które nie mają możliwości korzystania z samochodu. Sprawna komunikacja wpływa bezpośrednio na funkcjonowanie całego zespołu miejskiego (a także powiatowego), m.in. poprzez zmniejszenie zjawiska zatorów drogowych czy redukcję emisji CO₂.

2.6.1 KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Powiat Krośnieński jest członkiem Krośnieńskiego Związku Powiatowo-Gminnego. Siedzibą Związku jest Krosno Odrzańskie. Związek został utworzony jako alternatywa dla pojedynczych organizatorów – gmin i Powiatu – w celu wspólnej organizacji publicznego transportu zbiorowego na sieci komunikacyjnej w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich na obszarze gmin i Powiatu. Członkami Związku są gminy: Bobrowice, Bytnica, Dąbie, Gubin, Miasto Gubin, Krosno Odrzańskie, Maszewo oraz Powiat Krośnieński. Ustawa z 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym określa pojęcie organizatora publicznego transportu zbiorowego. W Powiecie Krośnieńskim organizatorem tym jest Związek Powiatowo-Gminny. Zadania organizatora publicznego transportu zbiorowego wykonuje Zarząd Krośnieńskiego Związku Powiatowo-Gminnego na liniach komunikacyjnych w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich. Do zadań Związku należy przede wszystkim:

- Planowanie rozwoju transportu;
- Organizowanie publicznego transportu zbiorowego;
- Zarządzanie publicznym transportem zbiorowym.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego usługi świadczą trzy firmy przewozowe: PTU AVIATOR, Brunatni Spółka Jawna oraz PKS Zielona Góra Spółka z o.o., z którymi Zarząd Krośnieńskiego Związku Powiatowo-Gminnego zawarł umowy na świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego. Firmy te zapewniają dowóz uczniów do szkół na terenie działania Związku. Ponadto przewóz pasażerów odbywa się na liniach komunikacyjnych: Krosno Odrzańskie-

Wełmice przez Bronków, Bobrowice oraz Krosno Odrzańskie – Wełmice przez Bobrowice, Gubin, p.d. – Mielno przez Grabice, p.d. – Gubin, p.d. – przez Kosarzyn, Chlebowo i Gubin, p.d. – Przyborowice przez Zawada, Pole i Grochów.

Komunikacja w ramach ogólnodostępnego transportu publicznego w 2019 roku realizowana była na podstawie zezwoleń na wykonywanie regularnych przewozów osób w krajowym transporcie drogowym. Organem wydającym zezwolenia na terenie działania Związku są: Starosta Krośnieński oraz Burmistrz/Wójt Gminy Członek Zarządu.

Przez teren Powiatu Krośnieńskiego przebiegają trzy linie kolejowe, linia kolejowa Nr 273 Wrocław – Szczecin (przebiegająca przez Radnicę, Bytnicę, Budachów), linia Nr 358 Zbąszynek – Gubin – Granica Państwa (przebiegająca przez Ciemnice, Krosno Odrz., Stary Raduszec, Wężyska, Wałowice i Gubin) oraz linia Nr 275 Wrocław – Gubinek (przebiegająca przez Jasienicę Gubińską, Gębice, Sękowice, Gubinek). Linia kolejowa nr 273 tzw. „Odrzanka”, biegnąca ze Szczecina przez Kostrzyn nad Odrą, Zieloną Górę i Głogów do Wrocławia, stanowi ważne połączenie północy z południem kraju i należy do sieci TEN-T. Linia łączy rejon Śląska z portami Szczecin – Świnoujście oraz stanowi, wraz z drogą S3 i rzeką Odrą, element korytarza transportowego CETC. Jej stan techniczny z powodu intensywnej eksploatacji w ruchu towarowym jest na znacznej długości bardzo zły (dopuszczalne prędkości rzędu 30 km/h), dlatego linia ta wymaga modernizacji zarówno pod kątem ruchu pasażerskiego jak i towarowego. Aktualnie na linii kolejowej Nr 358 Zbąszynek – Gubin – Granica Państwa, na odcinku Czerwieńsk – Gubin – Granica Państwa, prowadzony jest tylko ruch towarowy. Zawieszenie przewozów pasażerskich na ww. odcinku znacząco wpłynęło na szybko postępujące pogorszenie stanu technicznego tego odcinka, jak również degradację poszczególnych przystanków kolejowych. Linia Nr 275 Wrocław – Gubinek na odcinku Lubsko – Gubinek wymaga modernizacji (ruch kolejowy na tym odcinku jest zawieszony). W przypadku budowy kompleksu energetycznego Gubin – Brody linia Nr 275 powinna zostać odnowiona lub zmodernizowana. Doskonale ułatwiłaby dowóz maszyn i urządzeń lub wywóz węgla, a przy okazji może być wykorzystana do rozszerzenia połączenia z Żagania do Guben i dalej do Berlina. Ogólny stan techniczny eksploatowanej w powiecie sieci kolejowej jest niezadawalający. Fakt zawieszenia zarówno przewozów pasażerskich, jak i części towarowych miał znaczny wpływ na szybko postępujące pogorszenie stanu technicznego poszczególnych odcinków. Dużych nakładów finansowych, zwłaszcza w przypadku linii (odcinków) znaczenia lokalnego, wymaga także cała infrastruktura towarzysząca (dworce kolejowe, perony, drogi

dojazdowe itp.). Szansą na wykorzystanie potencjału nieczynnych odcinków linii kolejowych może być tworzenie kolei muzealno-turystycznych. Przewidziane jest wznowienie przewozów pasażerskich na linii Nr 358 Zbąszynek – Gubin – Granica Państwa, na co oczekuje duża część mieszkańców Powiatu, ponieważ ułatwi to szybsze przemieszczanie się do dużych aglomeracji miejskich oraz odciążą ruch drogowy.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego nie znajduje się żaden port lotniczy, jak również lotniska prywatne. Najbliższe lotniska to:

- port lotniczy w Babimoście (w odległości ok. 50 km), który obsługuje połączenie do Warszawy,
- lotnisko międzynarodowe Poznań – Ławica (w odległości ok. 155 km),
- lotnisko międzynarodowe w Berlinie (w odległości ok. 130 km).

W Powiecie Krośnieńskim znajdują się trzy przejścia graniczne z Niemcami. Do przejść granicznych drogowych należą przejścia: Gubinek – Guben położone w miejscowości Sękowice, w ciągu drogi krajowej Nr 32 obsługujące ruch osobowy i towarowy oraz przejście Gubin – Guben, położone w miejscowości Gubin w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 138, obsługujące ruch osobowy. Przejście drogowe funkcjonuje także w ciągu drogi powiatowej 1154 F dzięki zrealizowanej w latach 2013-2014 inwestycji mostowej łączącej Coschen i Żytowań. Przejście graniczne kolejowe Gubin – Guben, usytuowane jest w ciągu linii kolejowej Nr 358 Zbąszynek – Gubin – Granica Państwa, położone w miejscowości Gubin (stacja kolejowa) i przeznaczone do obsługi ruchu towarowego i osobowego.

2.6.2 TRANSPORT WODNY

Największe rzeki w Powiecie Krośnieńskim to Odra, Bóbr, Nysa Łużycka oraz Lubrza i Pliszka. Jedyną żeglowną rzeką w Powiecie przez znaczną część roku jest Odra, po której odbywa się żegluga pasażerska i turystyczna oraz transport towarowy. Transport ten uzależniony jest od poziomu wody. W Krośnie Odrzańskim znajduje się port rzeczny należący do zespołu portów Odry Środkowej wraz z portami w Głogowie, Nowej Soli, Cigacicach, Uradzie, Słubicach i Kostrzynie nad Odrą. Przez większą część roku transport towarowy na Odrze jest znikomy ze względu na niski stan wody. Rzeka Odra ze względu na wypłylenia i niski poziom wody jest słabo wykorzystywana, a transport wodny jest to jedna z najtańszych gałęzi transportu, bezpieczny dla środowiska, który może być alternatywą dla pozostałych gałęzi transportu. Szansą na poprawę sytuacji jest rozpoczęty w 2002 r. kompleksowy program obejmujący

modernizację Odrzańskiej Drogi Wodnej (ODW) i przystosowanie jej do co najmniej III klasy żeglowności (głębokość 1,8 m, prześwit pod mostami 4,0 m). Odra jest jedyną rzeką w Polsce na całej długości stanowiącą drogę wodną do przewozów ładunków. Poprawa warunków żeglugowych, poprzez modernizację infrastruktury na drogach wodnych oraz rozbudowa infrastruktury, poprzez poprawę parametrów eksploatacyjnych, przyczyniłaby się do znacznie większego wykorzystania żeglugi śródlądowej do przewozu ładunków do portów morskich w Szczecinie i Świnoujściu oraz na południe Polski z jednoczesnym rozwojem funkcji turystycznej.

2.6.3 ANALIZA SWOT

Tabela 23 Analiza SWOT

Transport publiczny	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • znaczny zasięg obsługiwanego obszaru; • dobry stan taboru transportu publicznego; • relatywnie dobra dostępność ekonomiczna głównych celów podróży w Powiecie Krośnieńskim; 	<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie niewielu organizatorów transportu publicznego, • niski stopień dostępności i konkurencyjności czasowej transportu autobusowego, szczególnie na obszarach oddalonych od sieci dróg krajowych i wojewódzkich; • brak systemu zabezpieczenia połączeń przesiadkowych; • brak połączeń alternatywnych, w przypadku pojawienia się jakichkolwiek zakłóceń w funkcjonowaniu komunikacji autobusowej; • zbyt mała częstotliwość kursowania pociągów; • niekorzystna lokalizacja części przystanków; • brak własnego taboru transportu publicznego; • niewystarczająca ilość przystanków i połączeń; • duże odległości pomiędzy przystankami; • mała ilość nowoczesnej infrastruktury drogowej, dedykowanej bezpośrednio obsłudze transportu zbiorowego; • mały udział osób podróżujących komunikacją zbiorową; • niewystarczająco rozwinięta sieć komunikacji zbiorowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa i modernizacja infrastruktury; • możliwość wykorzystania funduszy unijnych na poprawę funkcjonowania transportu publicznego; • wzrost finansowania zadań związanych z rozwojem sieci transportu publicznego; • zwiększenie atrakcyjności publicznego transportu zbiorowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymanie dotychczasowych preferencji komunikacyjnych przejawiających się wzrostem liczby samochodów; • spadek jakości życia mieszkańców oraz obniżenie poziomu bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych; • duża kapitałochłonność inwestycji infrastrukturalnych; • brak środków finansowych na realizację inwestycji; • brak współpracy jednostek samorządu terytorialnego na rzecz rozbudowy sieci transportu publicznego.

Źródło: opracowanie własne

2.6.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Niewątpliwie konieczność poprawy funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w Powiecie jest jednym z ważniejszych wyzwań samorządu powiatowego. Przede wszystkim mowa tu o poprawie dostępności transportu publicznego poprzez np. zwiększenie liczby przystanków i połączeń oraz poprawę jakości infrastruktury technicznej.

2.7 GOSPODARKA I RYNEK PRACY

2.7.1 PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczba działających na terenie Powiatu Krośnieńskiego podmiotów gospodarczych na przestrzeni ostatnich 6 lat wzrosła o 9,8% z 5 522 w 2014 r. do 6 061 podmiotów w 2020 r.

Tabela 24 Podmioty gospodarcze w Powiecie w latach 2014-2020

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych		
	Ogółem	W sektorze publicznym	W sektorze prywatnym
2020	6 061	387	5 674
2019	5 872	388	5 484
2018	5 677	389	5 288
2017	5 603	399	5 204
2016	5 550	407	5 143
2015	5 538	406	5 132
2014	5 522	407	5 115

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Aktualnie (według danych na 31.12.2020 r.) liczba działających podmiotów gospodarczych w Powiecie stanowi 5,0% wszystkich zarejestrowanych w województwie lubuskim.

Tabela 25 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach Powiatu Krośnieńskiego

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat Krośnieński	5 522	5 538	5 550	5 603	5 677	5 872	6 061
Gubin Miasto	2 214	2 187	2 182	2 165	2 184	2 240	2 309
Bobrowice	236	239	229	238	236	244	266
Bytnica	148	155	148	160	159	166	179
Dąbie	377	387	398	414	407	452	473
Gubin	473	512	502	495	517	564	609
Krosno Odrzańskie	1 895	1 872	1 905	1 941	1 978	2 012	2 026
Maszewo	179	186	186	190	196	194	199

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Powiecie Krośnieńskim jest zróżnicowana. Ośrodkiem szczególnej koncentracji działalności gospodarczej są miasta Gubin i Krosno Odrzańskie. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 10 tys. mieszkańców jest tam najwyższy i wynosi odpowiednio 1 355 i 1 233¹³.

Tabela 26 Podmioty gospodarcze w Powiecie Krośnieńskim według wielkości w latach 2014-2020

Podmioty wg liczby zatrudnionych	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ogółem	5 522	5 538	5 550	5 603	5 677	5 872	6 061
0-9	5 319	5 339	5 347	5 405	5 490	5 690	5 882
10-49	164	161	166	164	153	148	145
50-249	33	32	31	30	30	30	30
250-999	5	5	5	3	3	3	3
1000 i więcej	1	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

¹³ Dane za 2019 r.

W strukturze wielkościowej podmiotów działających w Powiecie Krośnieńskim dominują mikro i małe przedsiębiorstwa. 97% wszystkich podmiotów gospodarczych w Powiecie zatrudnia do 9 osób. Ta grupa wielkościowa przedsiębiorstw w latach 2014-2020 charakteryzowała się największym przyrostem nowych podmiotów, wynoszącym 563 firmy. Filarem przedsiębiorczości w Powiecie Krośnieńskim jest dobrze rozwijający się sektor prywatny. 78% firm sektora prywatnego w Powiecie prowadzonych jest przez osoby fizyczne.

Powiat Krośnieński jest powiatem o charakterze rolno-usługowym z elementami przetwórstwa przemysłowego, jednocześnie atrakcyjnym turystycznie. Na terenie powiatu znajdują się ośrodki wypoczynkowe, stadniny koni, łowiska wędkarskie i gospodarstwa agroturystyczne. W gospodarce dominuje handel i usługi, a znaczącymi pracodawcami są podmioty działające w branży przetwórstwa drewna, produkcji maszyn i urządzeń oraz mebli. W Dychowie (gm. Bobrowice) zlokalizowana jest największa w województwie lubuskim elektrownia wodna. W Powiecie funkcjonuje także największa na środkowym zachodzie kraju rozlewnia gazu propan-butan (PETROGAZ). Na terenie Powiatu znajduje się Gubińska Podstrefa Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej oraz strefa przemysłowa w Krośnie Odrzańskim, które oferują przedsiębiorcom nowe możliwości rozwoju ich firm, a niektórym rozpoczęcie działalności na rynku. Mieszkańcy Powiatu sami bardzo chętnie rozpoczynają działalność gospodarczą i z dużym powodzeniem rozwijają swój potencjał. W malowniczej części powiatu intensywnie rozwija się agroturystyka.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego znajdują się dobrze przygotowane tereny inwestycyjne z bliskim dostępem do przejść granicznych z Niemcami – Gubin, Gubinek oraz Słubice. Atutem położenia jest ponadto bliskość dużych rynków zbytu oraz dobra infrastruktura drogowa łącząca Powiat z dużymi ośrodkami, takimi jak Berlin, Poznań, Wrocław, Szczecin.

Na terenie powiatu krośnieńskiego działają dynamicznie rozwijające się firmy. Największymi zakładami zajmującymi się produkcją na bazie drewna są HOMANIT Krosno Odrzańskie Sp. z o.o. – producent płyt pilśniowych, STOLHAUS Sp. z o.o. – producent domów drewnianych, AZ. Iwaniccy oraz ZEW Divani Kasprzak – producenci mebli tapicerowanych, PHU MEBLOSTYL oraz Zakład Produkcyjny POLSET – producenci mebli. Liderami wśród przedsiębiorstw są również: PKM Poniatowska – producent systemów wentylacyjnych, ogrodzeń, „HOREX”, Fabryka Maszyn i Urządzeń Gastronomicznych KROMET Sp. z o.o. oraz firma KROSNO METAL (Rilling) – producenci urządzeń gastronomicznych. Ze względu na dużą ilość zbiorników wodnych na terenie Powiatu Krośnieńskiego prężnie działają podmioty zajmujące się hodowlą

ryb. Największym podmiotem w tym zakresie działalności na terenie Powiatu jest Gospodarstwo Rybackie „Karp” w Osiecznicy, które swoją działalność prowadzi na 450 ha stawów i 200 ha jezior. Liczącym się gospodarstwem jest również Gospodarstwo Rybackie Hodowla Pstrąga Pliszka. Ponadto na terenie powiatu zlokalizowane są liczne łowiska ryb oferujące możliwość połowu i zakupu ryb.

W latach 2014-2020 zaobserwowany został spadek liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego ze 131 w 2014 r. do 76 w 2020 r. Pozytywne trendy dotyczą jednak wzrostu liczby rodzimych, nowo zarejestrowanych firm w Powiecie. Jak wskazują dane zawarte w Tabeli 27 w 2020 roku znacząco spadła liczba firm wykreślonych z rejestru REGON.

Niestety sytuacja związana z pandemią COVID-19 nie sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości. Na chwilę obecną trudno jest jeszcze wskazać jakie będą długotrwałe skutki dla krośnieńskich przedsiębiorców. Wiele wskazuje jednak na to, że ich sytuacja znacznie się pogorszy – można spodziewać się wielu upadłości i zamykania firm (szczególnie dotyczy to branży hotelarskiej i gastronomicznej).

Tabela 27 Firmy nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2020

Podmioty wg liczby zatrudnionych	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Nowo zarejestrowane	482	522	502	503	541	545	458
Wykreślone	509	487	473	440	456	308	261

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W Powiecie Krośnieńskim 3,7% podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 25,3% podmiotów, a 71,1% podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Powiecie Krośnieńskim najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (26.8%) oraz budownictwo (23.0%).

2.7.2 ROLNICTWO

Pomimo dość dużej liczby wsi oraz faktu zamieszkiwania terenów wiejskich przez znaczny odsetek mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego, rolnictwo nie stanowi dominującej gałęzi gospodarki Powiatu. W produkcji roślinnej nie ma głównego – znaczącego kierunku, natomiast rolnicy głównie posiadają bydło, trzodę, drób na własne potrzeby. Całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosi 43.164 ha co stanowi 31,02% powierzchni Powiatu. Największy udział

w powierzchni użytków rolnych stanowią grunty orne (58,55%), łąki (22,35%) i pastwiska (8,99%). Na terenie powiatu dominują gleby o niskiej klasie bonitacji. Powiat jest częścią rejonu dolnośląskiego, który charakteryzuje się różnorodnymi glebami jak: bielcowe, gliniaste, mady, czarne ziemie. W gminie Gubin występują gleby torfowe, które zajmują jeden z największych obszarów w województwie lubuskim.

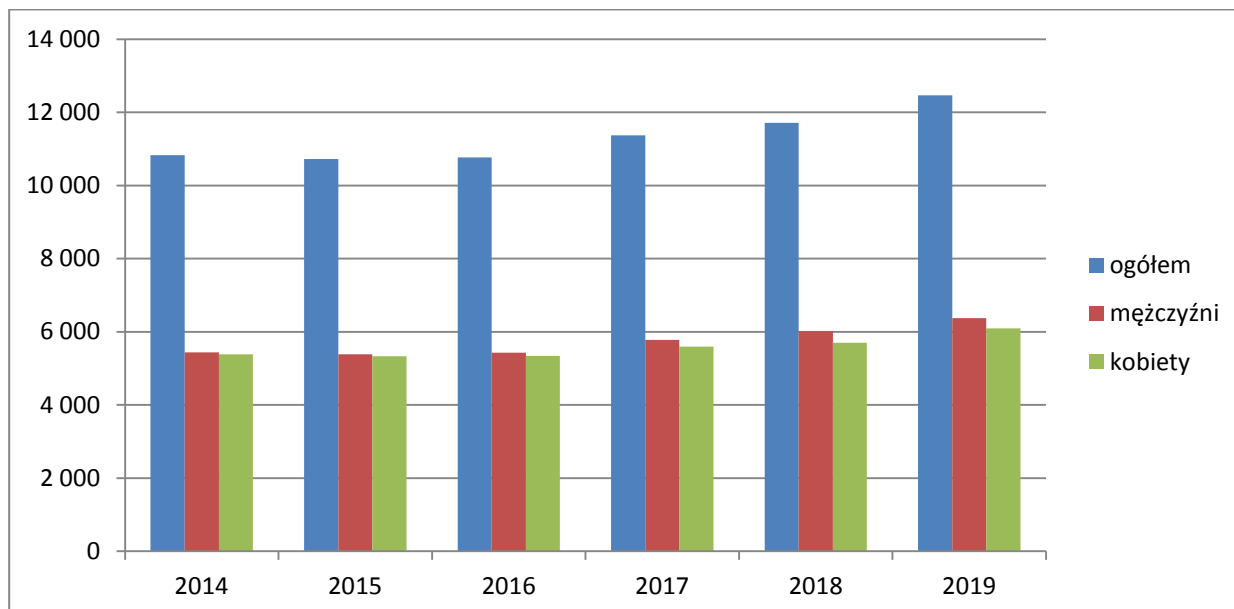
W miejsce działalności rolnej na terenach wiejskich rozwijają się gospodarstwa agroturystyczne. Ze względu na brak dużego przemysłu teren Powiatu Krośnieńskiego jest atrakcyjny dla ludzi lubiących czynny wypoczynek, zbieraczy runa leśnego, wędkarzy i myśliwych. W okolicach lasów oraz na terenach wiejskich panują cisza i spokój. Czyste jeziora zachęcają do spędzania wolnego czasu. Ze względu na walory turystyczne Powiatu wskazany byłby na tym obszarze rozwój rolnictwa ekologicznego, które może być mechanizmem umożliwiającym rozwój agroturystyki.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. (ostatni Powszechny Spis Rolny prowadzony był w całej Polsce od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. – pełne wyniki będą dostępne między wrześniem 2021 r. a sierpniem 2022 r.) średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego na terenie Powiatu wynosi ok. 13 ha. Gospodarstwa o areale do 5 ha stanowią około 80% ogólnej ilości gospodarstw.

Należy zauważyć, że walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną (głównie dla zaopatrzenia chłonnego rynku zbytu). Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

2.7.3 RYNEK PRACY

Liczba osób pracujących w Powiecie Krośnieńskim wzrosła w 2019 roku do 12.468 osób i w porównaniu z 2014 rokiem była wyższa o 1.643 osoby (jest to dobry wynik świadczący o poprawie na rynku pracy, należy wziąć także pod uwagę fakt zmniejszającej się populacji Powiatu).

Wykres 3 Liczba osób pracujących w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wśród gmin Powiatu Krośnieńskiego najwyższy wskaźnik liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców odnotowany został w mieście Krosno Odrzańskie i wyniósł 300 osób.

Najwięcej osób zatrudnionych jest w przemyśle, budownictwie oraz rolnictwie. Ponad 54% wszystkich osób aktywnych zawodowo w Powiecie pracuje w tych branżach. Największa dynamika zmiany liczby osób pracujących w Powiecie w latach 2014-2019 dotyczyła przemysłu i budownictwa, w których odnotowano 39% przyrost pracujących.

Tabela 28 Pracujący w Powiecie Krośnieńskim wg sektorów gospodarki w latach 2014-2019

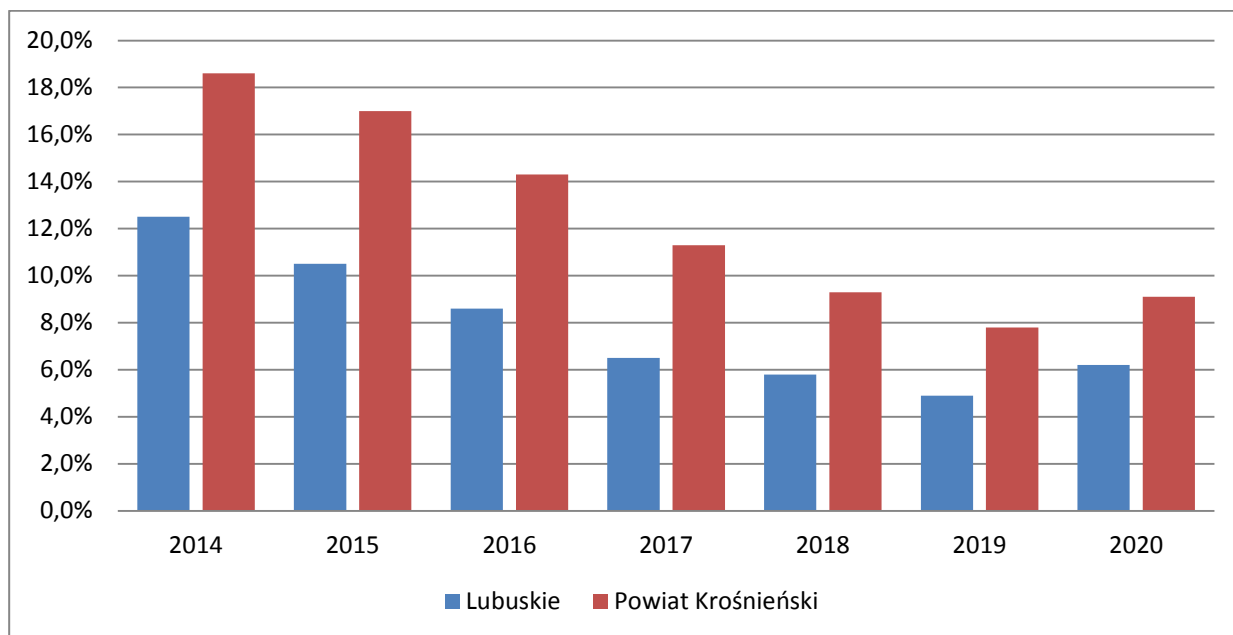
Sektory gospodarki	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3 061	3 057	3 025	3 088	3 074	3 048
Przemysł i budownictwo	2 720	2 789	2 629	2 879	3 326	3 784
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	1 816	1 746	1 813	1 808	2 011	2 326
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	232	216	211	207	196	192
Pozostałe usługi	2 996	2 913	3 093	3 392	3 108	3 118

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.7.4 POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA

W Powiecie Krośnieńskim występuje stosunkowo większe bezrobocie w porównaniu z tym rejestrowanym w kraju i województwie. Na koniec 2020 r. stopa bezrobocia wynosiła 9,1%. Do 2019 roku utrzymywała się tendencja spadkowa poziomu bezrobocia. Jest to zapewne wynik rozwoju społeczno-gospodarczego Powiatu jak i poprawiającej się sytuacji w kraju. Rok 2019 przyniósł dalszą poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią

2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Od tego czasu widoczny jest już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 5,2% (XII 2019), w województwie lubuskim z 15,7% (2013) do 4,9% (XII 2019), a w Powiecie Krośnieńskim z 24,1% (2013) do 7,8% (XII 2019). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia są również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie między innymi w rejestrowanym bezrobociu osób do 30 roku życia. Niestety dane za 2020 rok wskazują na odwrócenie pozytywnej tendencji. Stopa bezrobocia wzrosła zarówno w Powiecie Krośnieńskim, województwie lubuskim i kraju. Jest to z pewnością spowodowane trwającą pandemią COVID-19 i wprowadzanymi obostrzeniami (kolejne lockdowny, zamykanie poszczególnych branż, niewystarczająca pomoc państwa).

Wykres 4 Stopa bezrobocia w Powiecie Krośnieńskim na tle województwa lubuskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wynika ze sprawozdania Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim (2020), aktualną sytuację na rynku pracy w Powiecie należy uznać za pozytywną, a przede wszystkim w miarę stabilną. Na koniec 2020 roku w Powiecie Krośnieńskim pozostawało zarejestrowanych 1.660 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebnie grupą były kobiety (949) – 57% ogółu zarejestrowanych osób. W porównaniu do danych z końca 2014 r., liczba osób bezrobotnych uległa wyraźnemu zmniejszeniu. Spadek liczby bezrobotnych

w liczbach bezwzględnych wyniósł aż 1.590 co stanowi spadek na poziomie 48%. Poprawiająca się sytuacja na rynku pracy niestety została wstrzymana przez wybuch pandemii COVID-19. Przypuszcza się, że sytuacja przedsiębiorców znacznie się pogorszy (już uwidaczniają się efekty zamykania poszczególnych branż). Jednakże trudno jest na chwilę obecną przewidzieć dokładne skutki spowodowane zamrożeniem gospodarki.

Tabela 29 Ewidencja osób bezrobotnych w Powiecie Krośnieńskim

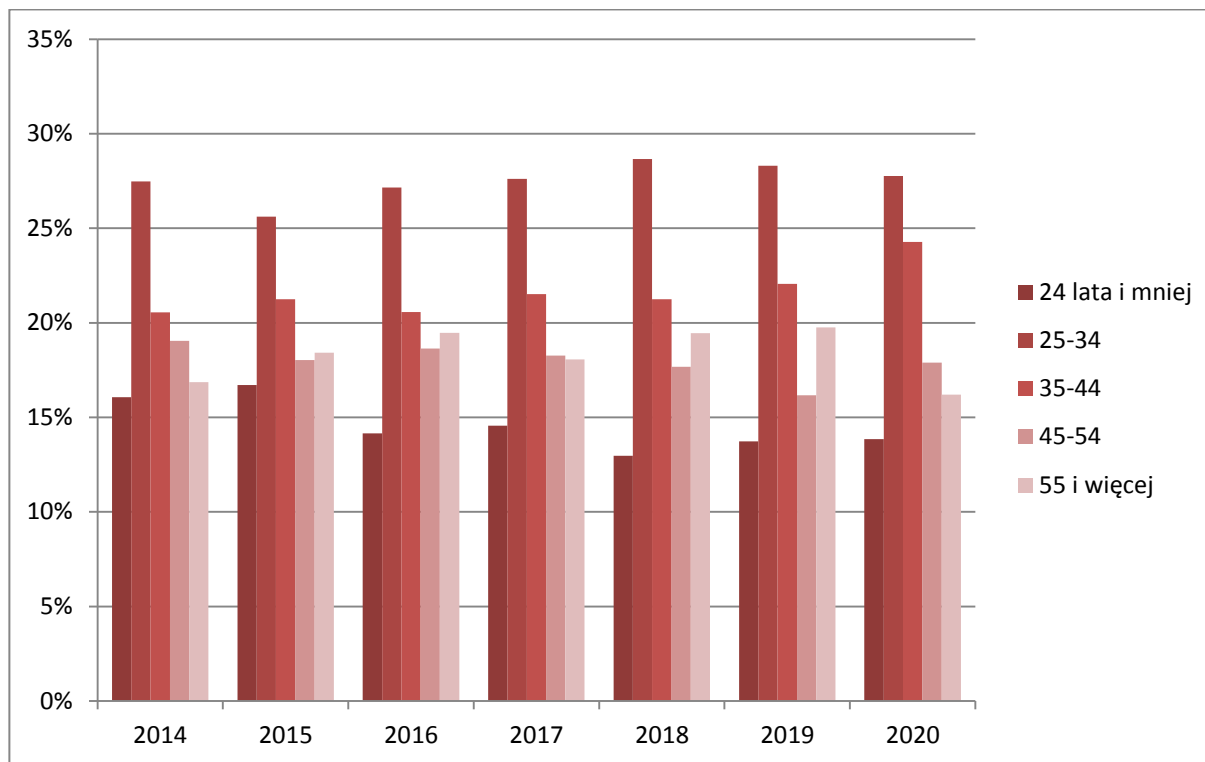
Bezrobotni zarejestrowani w Powiecie Krośnieńskim	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób bezrobotnych ogółem	3 250	2 933	2 430	1 938	1 619	1 392	1 660
W tym kobiety	1 764	1 601	1 365	1 146	941	838	949
Z prawem do zasiłku	523	522	481	332	334	314	376
Zamieszkali na wsi	1 697	1 481	1 236	996	840	734	869
Bez kwalifikacji zawodowych	916	902	786	636	587	480	593
Bez doświadczenia zawodowego	725	667	509	377	293	237	185
Do 25 roku życia	522	490	344	282	210	191	230
Długotrwale bezrobotni	1 860	1 545	1 289	1 038	827	679	757
Powyżej 50 roku życia	910	821	714	533	463	389	412
Niepełnosprawni	350	283	222	173	157	129	126

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Krosno Odrzańskie

Mimo poprawiającej się, na przestrzeni lat, sytuacji na rynku pracy w Powiecie Krośnieńskim, szczegółowe dane dotyczące bezrobocia wykazują, iż od kilku lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne. W grudniu 2020 roku stanowili oni ponad 45% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie.

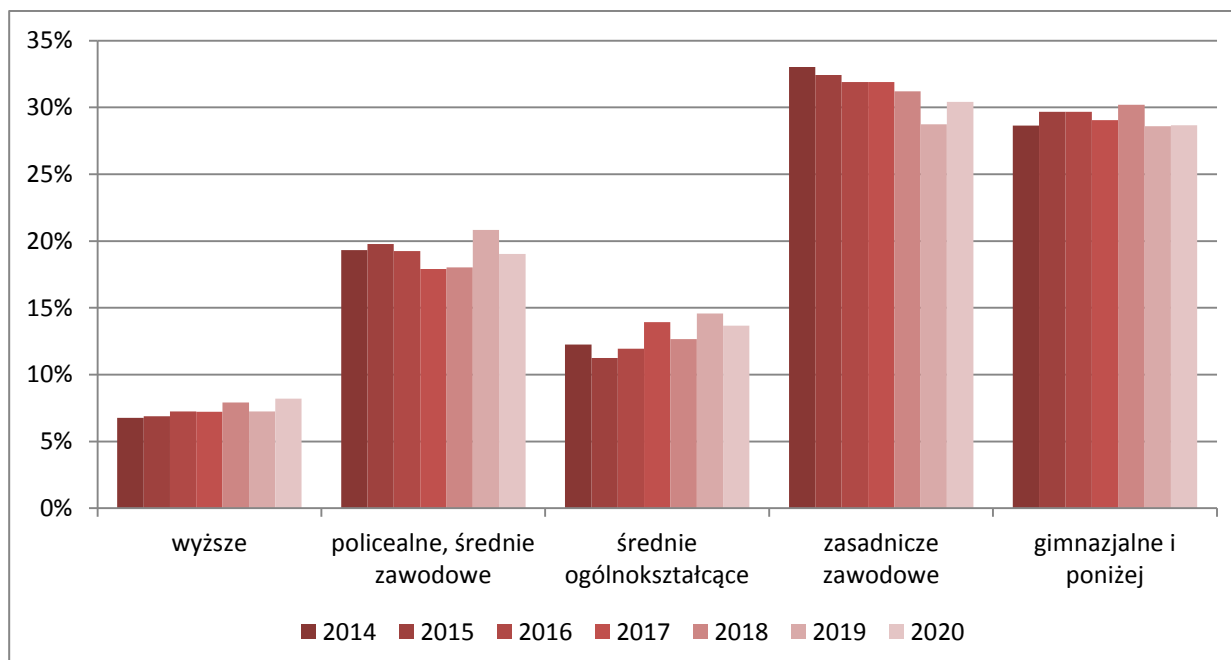
Problem bezrobocia najbardziej dotyka mieszkańców gminy Gubin. W grudniu 2019 roku wskaźnik bezrobocia (liczba bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym) dla poszczególnych gmin wynosił:

- miasto Gubin: 4,9%;
- gmina Bobrowice: 3,9%;
- gmina Bytnica: 4,7%;
- gmina Dąbie: 3,8%;
- gmina Gubin: 5,6%;
- gmina Krosno Odrzańskie: 2,9%;
- gmina Maszewo: 3,8%.

Wykres 5 Udział osób bezrobotnych według grup wieku w latach 2014-2020 w Powiecie Krośnieńskim
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Od kilku lat najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi, w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat. Stanowią oni około 28% ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie. Osoby w wieku 35-44, stanowią średnio około 24% ogółu bezrobotnych.

Wykres 6 Osoby bezrobotne według wykształcenia w latach 2014-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2020 r. w strukturze bezrobotnych w Powiecie według wykształcenia, dominowały osoby zasadniczym zawodowym z (30%), następnie wykształceniem gimnazjalnym oraz niższym

(29%) oraz policealnym i średnim zawodnym (19%). Osoby z wykształceniem średnim stanowiły 14%, a wyższym 8% wszystkich bezrobotnych w Powiecie Krośnieńskim. W ostatnich latach można zauważyć wzrost udziału bezrobotnych z wykształceniem wyższym.

Ocenę stanu i struktury rynku pracy w Powiecie Krośnieńskim umożliwia analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych, dokonywana rokrocznie przez Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim. Celem monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym rynku pracy, a przede wszystkim:

- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych;
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy;
- korekta poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym;
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy;
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Jak wynika z Raportu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w 2019 r. dla Powiatu Krośnieńskiego istnieje szeroka grupa zawodów, które z punktu widzenia pracodawców są szczególnie pożądane, a w których występują wyraźne deficyty. Zawody deficytowe charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy, niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero

Tabela 30 Zawody deficytowe w Powiecie Krośnieńskim w 2019 roku

Zawody deficytowe	
Zawody maksymalnie deficytowe	Zawody deficytowe
<ul style="list-style-type: none"> • Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych; • Urzędnicy do spraw świadczeń społecznych; • Policjanci; • Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani; 	<ul style="list-style-type: none"> • Robotnicy wykonujący proste prace polowe; • Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji; • Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani; • Pracownicy usług domowych;

<ul style="list-style-type: none"> • Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej; • Agenci sprzedaży bezpośredniej; • Rybacy i zbieracze pracujący na własne potrzeby; • Rolnicy upraw mieszanych; • Agenci ubezpieczeniowi; • Ankieterzy; • Ładowacze nieczystości; • Kierownicy do spraw finansowych; • Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych; • Psycholodzy i pokrewni; • Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniami; • Lektorzy języków obcych; • Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych; • Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do pakowania butelek; • Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani; • Mistrzowie produkcji w budownictwie; • Sekretarze medyczni i pokrewni; • Operatorzy wprowadzania danych; • Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów; • Rybacy śródlądowi; • Gońcy, багаżowi i pokrewni. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia; • Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym; • Kierownicy do spraw budownictwa; • Właściciele sklepów; • Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi; • Asystenci nauczycieli; • Specjaliści do spraw reklamy i marketingu; • Magazynierzy i pokrewni; • Tynkarze i pokrewni; • Czyściciele pojazdów; • Specjaliści do spraw rynku nieruchomości.
---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Krosno Odrzańskie

Drugą grupę analizowanych zawodów stanowią zawody nadwyżkowe, czyli takie, gdzie istnieje przewaga osób bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy. Zawody maksymalnie nadwyżkowe charakteryzują się całkowitym brakiem ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Tabela 31 Zawody nadwyżkowe w Powiecie Krośnieńskim w 2019 roku

Zawody nadwyżkowe	
Zawody maksymalnie nadwyżkowe	Zawody nadwyżkowe
<ul style="list-style-type: none"> • Praczniki ręczne i prasowacze; • Blacharze; • Inżynierowie inżynierii środowiska; • Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych gdzie indziej niesklasyfikowani; • Pielęgniarki z tytułem specjalisty; • Obuwnicy i pokrewni; • Takielarze i monterzy konstrukcji linowych; • Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Recepcjoniści hotelowi; • Technicy rolnictwa i pokrewni; • Fryzjerzy; • Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych; • Monterzy izolacji; • Spawacze i pokrewni; • Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani; • Sprzedawcy w stacji paliw.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Krosno Odrzańskie

Tempo przemian ekonomicznych i technologicznych w Polsce i na świecie sprawia, iż często kwalifikacje zawodowe zdobyte w procesie kształcenia nie odpowiadają zapotrzebowaniu zgłaszanym przez pracodawców. Kluczowym problemem jest określenie najbardziej pożądanych kierunków kształcenia i przygotowanie właściwej oferty edukacyjnej, co wymaga

prognozowania, monitorowania rynku pracy, a następnie właściwego wykorzystania zdobytych w ten sposób informacji statystycznych. W przypadku dużej liczby uczniów kształcących się w zawodach nadwyżkowych należałoby sformułować zalecenia ograniczenia naboru na te specjalności, zaś w przypadku zawodów deficytowych jest to sygnał, w jakich zawodach należałoby kształcić.

Całościowe wyniki badania pozwalają wnioskować, że w najbliższych latach nadal będzie spadać znaczenie formalnego wykształcenia. Pracodawcy znacznie większą wagę przywiązywać będą do doświadczenia zawodowego i kompetencji miękkich jako najbardziej istotnych w procesie rekrutacji. W kolejnych latach dużą rolę ogrywać będzie mobilność zawodowa kandydatów do pracy, staranny dobór szkoleń dla osób bezrobotnych oraz nauka w szkołach, uzupełniona o kursy pozwalające zdobyć w trakcie nauki dodatkowe kwalifikacje i umiejętności poparte certyfikatami.

Kluczową instytucją rynku pracy na terenie Powiatu Krośnieńskiego jest Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim oraz jego filia w Gubinie. Jest to wspólna jednostka Powiatu odpowiedzialna za realizację zadań, określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim odpowiedzialny jest za realizację działań z zakresu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku. Działania Urzędu koncentrują się, zarówno na bezpośrednim wsparciu bezrobotnych poszukujących pracy jak i na udzielaniu pomocy pracodawcom w pozyskiwaniu pracowników. Do podstawowych form wsparcia, realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim zaliczyć należy: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz świadczenia pieniężne. Poza tym, istotną grupę działań pomocowych stanowi podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych poprzez szeroki katalog działań, tj. staże i bony stażowe, szkolenia i bony szkoleniowe, trójstronne umowy szkoleniowe, przygotowanie zawodowe dorosłych, stypendia z tytułu podjęcia dalszej nauki, dofinansowania studiów podyplomowych, finansowanie kosztów egzaminów i licencji a także pożyczki szkoleniowe.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego działa Powiatowa Rada Rynku Pracy. Jest to organ opiniotawczo-doradczy Starosty w sprawach polityki rynku pracy. W skład Powiatowej Rady Rynku Pracy wchodzi osoby powoływane przez Starostę spośród działających na terenie Powiatu, terenowych struktur każdej organizacji związkowej i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Radzie Dialogu Społecznego, społeczno-

zawodowych organizacji rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy. Do zakresu działania Powiatowej Rady Rynku Pracy należy w szczególności:

- Opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy na sfinansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i sfinansowania innych fakultatywnych zadań oraz opiniowanie opracowanych przez PUP propozycji przeznaczenia środków Funduszu Pracy;
- Składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w Powiecie;
- Opiniowanie celowości realizacji programów specjalnych;
- Opiniowanie proponowanych przez Starostę zmian w realizacji programów specjalnych;
- Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia w Powiecie;
- Ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy.

W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia PRRP.

2.7.5 ANALIZA SWOT

Tabela 32 Analiza SWOT

Gospodarka i rynek pracy	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • rosnący poziom rozwoju gospodarczego Powiatu; • sprzyjające warunki dla rozwoju gospodarczego; • systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych; • struktura gospodarki oparta na małej i średniej przedsiębiorczości; • duży zasób terenów inwestycyjnych w gminach Powiatu; • proinwestycyjne działania samorządów lokalnych i samorządu powiatowego; • sprawne funkcjonowanie instytucji wspierających rynek pracy (m.in. PUP). 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zasoby pracy; • relatywnie duża liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych; • niewystarczające nasycenie instytucjami otoczenia biznesu (tj. inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne), których celem jest rozwój lokalnych innowacyjnych firm i tworzenie korzystnych warunków dla ich powstawania.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie nowych inwestorów w wyniku intensywnych działań w zakresie promocji gospodarczej Powiatu; • tworzenie warunków do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, m.in. poprzez tworzenie odpowiednich instytucji otoczenia biznesu. 	<ul style="list-style-type: none"> • spowolnienie tempa rozwoju gospodarczego w wyniku niewystarczającej podaży zasobów rynku pracy; • niedostosowanie profilu kształcenia na różnych poziomach edukacji do bieżących potrzeb rynku pracy; • deficyty zasobów pracy, w szczególności pracowników o niższych kwalifikacjach

	zawodowych;
• Pandemia COVID-19. |
|--|-------------------------------------|

Źródło: opracowanie własne

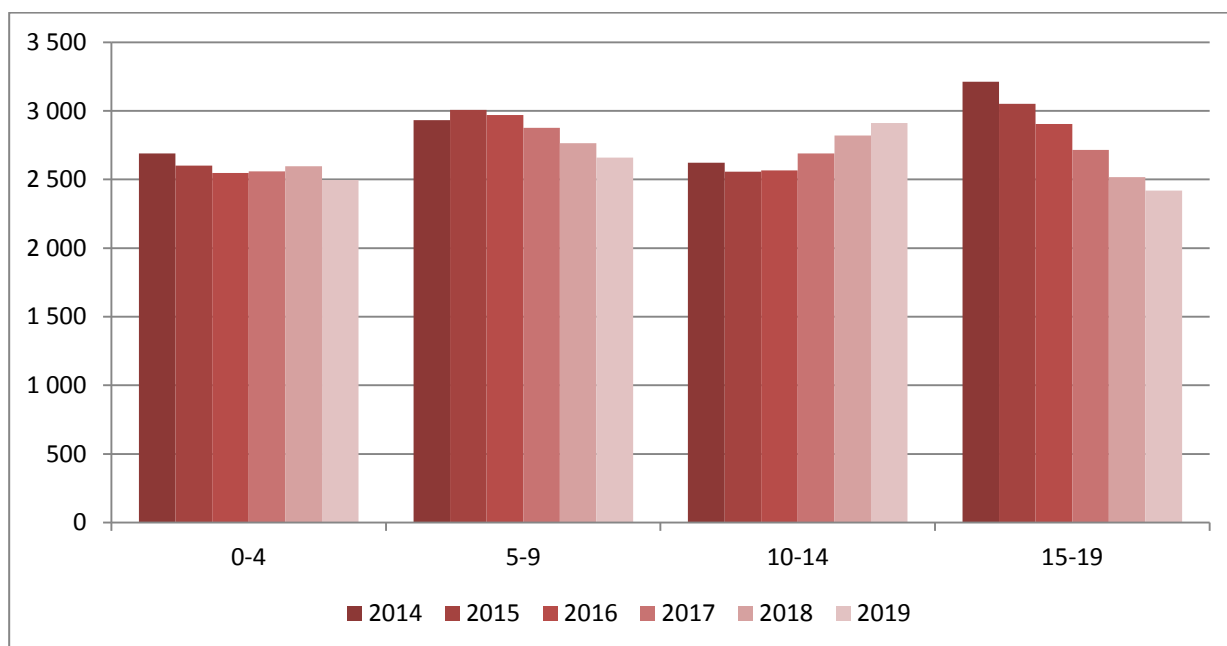
2.7.6 GŁÓWNE WYZWANIA

- Intensyfikowanie działań z zakresu promocji gospodarczej Powiatu Krośnieńskiego, zarówno na arenie krajowej, jak i międzynarodowej.
- Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarki innowacyjnej, poprzez tworzenie (współtworzenie) proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu, takich jak inkubatory przedsiębiorczości i parki technologiczne.
- Promowanie i upowszechnianie idei lokalnej przedsiębiorczości, w szczególności na obszarach wiejskich.
- Dostosowywanie profilu kształcenia młodzieży i dorosłych do aktualnych potrzeb rynku pracy.
- Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia, w szczególności wśród grup społecznych wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

2.8 EDUKACJA

Jednym z najważniejszych zadań Powiatu jest zakładanie i prowadzenie publicznych szkół podstawowych specjalnych, szkół ponadpodstawowych, w tym z oddziałami integracyjnymi, szkół sportowych i mistrzostwa sportowego, a także placówek oświatowo-wychowawczych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Rada Powiatu, zgodnie z ustawą o systemie oświaty, ustala plan sieci publicznych szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych, z uwzględnieniem szkół ponadpodstawowych i specjalnych mających siedzibę na obszarze Powiatu prowadzonych przez inne organy prowadzące, tak aby umożliwić dzieciom i młodzieży zamieszkującym na obszarze Powiatu lub przebywającym w zakładach i jednostkach, o których mowa w art. 3 pkt. 1a lit. b, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki (art. 17 ustawy).

Przemiany demograficzne były w ostatnich latach są główną determinantą dla rozwoju i planowania usług edukacyjnych na obszarze Powiatu Krośnieńskiego, w szczególności – utrzymujące się od wielu lat ujemne saldo migracji i ujemny przyrost naturalny oraz związany z nimi spadek liczby dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Wykres 7 Zmiany liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Z uwagi na malejącą liczbę mieszkańców, na obszarze Powiatu Krośnieńskiego od wielu lat dynamicznie zmniejsza się liczba dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. W latach 2014-2019 liczba dzieci i młodzieży w Powiecie Krośnieńskim w wieku 0-19 lat zmniejszyła się z 11.457 do 10.485, czyli o 972 osoby, tj. 8,5%. Największy spadek liczby dzieci nastąpił w grupie wiekowej

15-19 lat, czyli w wieku edukacji ponadpodstawowej (z 3.211 do 2.420 czyli o 791 osób, tj. 24,6%), a następnie 5-9 lat (z 2.933 do 2.659 czyli o 274 osoby tj. 9,3%. Pozytywnym jest wzrost liczby dzieci w wieku 10-14 lat (o 288 osób tj. 10,9%). Podsumowując w latach 2014-2019 nastąpił spadek liczby młodzieży w wieku 15-19 lat, co spowodowało zmniejszenie liczby uczniów w szkołach prowadzonych przez Powiat Krośnieński. Jak wynika z prognoz demograficznych GUS tendencja ta w przyszłości nie zostanie zahamowana.

Tabela 33 Stan i prognoza ludności według edukacyjnych grup wieku w Powiecie Krośnieńskim w 2030 r.

Wiek w latach	2019	2030	Dynamika zmian [%]
0-4	2 495	1 849	-25,89
5-9	2 659	2 032	-23,58
10-14	2 911	2 165	-25,61
15-19	2 420	2 381	-1,61

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W Tabeli 33. przedstawiono wyniki prognozy demograficznej dla Powiatu Krośnieńskiego opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny. Do 2030 r. spodziewany jest spadek liczby dzieci i młodzieży we wszystkich badanych grupach wieku. Taka sytuacja może spowodować poważne problemy dla szkół między innymi ponadpodstawowych w Powiecie Krośnieńskim w przyszłości.

Placówki oświatowe prowadzone przez Powiat Krośnieński:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Władysława Broniewskiego w Krośnie Odrzańskim:
 - Liceum Ogólnokształcące;
 - Technikum;
 - Branżowa Szkoła I Stopnia (z oddziałami Zasadniczej Szkoły Zawodowej);
- Zespół Szkół Licealnych i Technicznych im. Stanisława Staszica w Gubinie:
 - Liceum Ogólnokształcące;
 - Technikum;
 - Branżowa Szkoła I Stopnia (z oddziałami Zasadniczej Szkoły Zawodowej);
- Europejskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie:
 - Liceum Ogólnokształcące;
 - Technikum;
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Konopnickiej w Gubinie:
 - Szkoła Podstawowa Specjalna;
 - Szkoła Specjalna Przystosobająca do Pracy;
 - Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka;

- Zespół Szkół Specjalnych w Krośnie Odrzańskim:
 - Szkoła Podstawowa Specjalna;
 - Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy;
 - Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krośnie Odrzańskim;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gubinie.

Obsługą szkół i placówek oświatowych zajmuje się Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Krośnie Odrzańskim, działający w formie powiatowej jednostki organizacyjnej. Celem działalności ZEAS-u jest zapewnienie wspólnej obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej szkół oraz realizacja zadań w zakresie edukacji publicznej.

W roku szkolnym 2019/2020 w klasach pierwszych naukę rozpoczął tzw. podwójny roczni, tj. ostatni roczni absolwentów gimnazjalistów i pierwszy rocznik absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej. To kolejny etap zmian w strukturze szkolnictwa w Polsce. W trzech szkołach ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Krośnieński, w roku szkolnym 2019/2020, funkcjonowało 51 oddziałów, do których uczęszczało 1.156 uczniów. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34 Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w roku 2019/2020

Lp.	Nazwa zespołu szkół	Liczba uczniów	W tym klasy pierwsze	Liczba oddziałów	W tym klasy pierwsze	Średnia liczba uczniów w oddziale
1.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych – Krosno Odrzańskie	516	292	23	12	22,43
2.	Zespół Szkół Licealnych i Technicznych - Gubin	412	195	18	7	22,89
3.	Europejskie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego - Gubin	228	103	10	4	22,80
Razem		1 156	590	51	23	22,66

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Krośnieńskiego za rok 2019

Powiat Krośnieński jest także podmiotem tworzącym dla Zespołu Szkół Specjalnych w Krośnie Odrzańskim oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Gubinie. Opieką, wychowaniem i kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawną na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej lub publicznej poradni specjalistycznej.

Tabela 35 Liczba uczniów w szkołach specjalnych w roku 2019/2020

Nazwa szkoły	Liczba uczniów
Zespół Szkół Specjalnych – Krosno Odrzańskie	18+16 WWRD ¹⁴
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy - Gubin	66+28 WWRD
Razem	114+44 WWRD

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Krośnieńskiego za rok 2019

Cechą charakterystyczną szkół ponadpodstawowych, dla których podmiotem tworzącym jest Powiat Krośnieński jest szeroki wachlarz oferowanych kierunków kształcenia. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 36 Kierunki kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020

Typ szkoły	Kierunki kształcenia
Technikum	Technik ekonomista, technik informatyk, technik hotelarstwa, technik fotografii i multimedii, technik logistyki, technik usług fryzjerskich, technik pojazdów samochodowych, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik obsługi reklamy, technik rachunkowości
Zasadnicza Szkoła Zawodowa/Branżowa Szkoła I Stopnia	Mechanik pojazdów samochodowych / pojazdów rolniczych, sprzedawca, kucharz, cukiernik, piekarz, fryzjer, stolarz, murarz-tylnik, monter sieci instalacji sanitarnych, elektryk, ślusarz, monter zabudowy i robót wykończeniowych, tapicer, lakiernik

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Krośnieńskiego za rok 2019

Celem działania poradni psychologiczno-pedagogicznych prowadzonych przez Powiat Krośnieński jest diagnozowanie dzieci i młodzieży, udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych. Z wszelkich oferowanych przez poradnie form pomocy dla dzieci i młodzieży oraz nauczycieli można korzystać bezpłatnie. Dwie funkcjonujące na terenie powiatu jednostki obejmują swoim działaniem:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krośnie Odrzańskim:
 - w rejonie działania Poradni funkcjonuje 37 placówek oświatowych. Celem działalności Poradni jest udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, a także udzielanie rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Siedziba placówki mieści się w budynku Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gubinie:
 - w rejonie działania Poradni znajduje się 20 placówek oświatowo-wychowawczych. Klientami Poradni są dzieci nieobjęte obowiązkiem szkolnym,

¹⁴ Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka

uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadpodstawowych oraz rodzice i nauczyciele. Poradnia w Gubinie funkcjonuje w budynku wchodzącym w skład siedziby Europejskiego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gubinie.

W Powiecie Krośnieńskim funkcjonuje także Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Krośnie Odrzańskim.

2.8.1 ANALIZA SWOT

Tabela 37 Analiza SWOT

Edukacja	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • szeroka oferta kształcenia; • dobra baza dydaktyczna i infrastrukturalna; • wysoka zdawalność matur w szkołach ogólnokształcących; • wspieranie szkół przez organ prowadzący; • małe i bezpieczne szkoły; • system wsparcia i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak nauczycieli specjalistów. • wypalenie zawodowe nauczycieli. • praca nauczycieli w kilku placówkach oświatowych. • obniżający się poziom wymagań. • brak współpracy na linii pracodawca-szkoła.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków zewnętrznych i udział w projektach unijnych; • rozbudowa i modernizacja bazy szkolnej; • wspomaganie szkół i placówek w celu podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów; • współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i uczelniami wyższymi; • prowadzenie skoordynowanego doradztwa zawodowego i metodycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • niż demograficzny i starzejące się społeczeństwo, • brak miejsc pracy dla absolwentów, • emigracja młodych i wykształconych ludzi, • zmiany przepisów oświatowych i konieczność szybkiego dostosowania, • zwiększenie wydatków w szkołach na wynagrodzenia i koszty utrzymania budynków, • nie realizowanie zajęć w szkołach z powodu nieprzewidzianych zdarzeń.

Źródło: opracowanie własne

2.8.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Podstawowym zagrożeniem stabilnego funkcjonowania oświaty jest wciąż zmniejszający się poziom finansów przy rosnących wydatkach osobowych oraz związanych z bieżącym utrzymaniem infrastruktury. Zastój rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie powoduje ubożenie społeczeństwa i migracje ludności, a efektem tego jest m. in. powstawanie niżu demograficznego. Słaby nabór do szkół zawodowych może być wynikiem preferencji uczniów (wybór liceum, większych miast, prestiżowych szkół), niewystarczającej infrastruktury komunikacyjnej, brakiem stabilizacji polityczno-społecznej.

- System kształcenia zawodowego powinien odpowiadać wymaganiom rynku pracy, nadążać za zmianami technologicznymi zachodzącymi w gospodarce i zapewniać należytą jakość oferty edukacyjnej.
- Kształcenie zawodowe wymaga znacznych nakładów inwestycyjnych, zwłaszcza dotyczących tworzenia i unowocześnienia bazy techniczno-dydaktycznej.
- Motywowanie nauczycieli do podnoszenia kompetencji zawodowych i stosowania nowych metod nauczania.

2.9 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna to według ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej instytucja polityki społecznej, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Pomoc społeczną w Polsce organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując na zasadzie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Zadania dotyczące pomocy społecznej w Powiecie Krośnieńskim realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez PCPR określa ustawa o pomocy społecznej, a szczegółowo Regulamin Organizacyjny. Są to m in.:

- kierowanie osób do Domu Pomocy Społecznej w Szczawnie,
- kierowanie dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- kierowanie osób do Powiatowego Ośrodka Wsparcia „Integracja”,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej,
- rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych, w tym:
 - finansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej,
 - dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
 - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
 - dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i technicznych,
 - współpraca ze Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych,
- współpraca z Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności,
- nadzór nad działalnością Domu Pomocy Społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia „Integracja”, Warsztatami Terapii Zajęciowej, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na: przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń, pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijaniu nowych form

pomocy społecznej i samopomocy. Na poziomie Powiatu zadania własne i zadania z zakresu administracji rządowej zapisane w ustawach m.in. o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zadania Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej realizuje PCPR. Środki finansowe na realizację tych zadań pochodzą przede wszystkim ze środków własnych Powiatu, z dochodów własnych gmin, z dotacji wojewódzkiej oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Skuteczność wykonywania zadań przez te jednostki zależy w dużym stopniu od współpracy z różnymi jednostkami pomocy społecznej oraz partnerami społecznymi, a także od wielkości środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań i od ilości zatrudnionej i wykwalifikowanej kadry.

Tabela 38 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	2 197	2 021	1 915	1 815	1 662	1 553
Osoby w gospodarstwach domowych korzystające z pomocy społecznej	5 288	4 641	4 091	3 660	3 349	2 995

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W Powiecie liczba osób korzystających z pomocy społecznej systematycznie maleje. Jednak wciąż jest to bardzo duża grupa potrzebujących. Sytuację w poszczególnych gminach prezentuje poniższa tabela.

Tabela 39 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w poszczególnych gminach Powiatu

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gubin Miasto	1 536	1 306	1 145	1 002	899	762
Bobrowice	216	166	120	125	107	148
Bytnica	400	395	366	367	348	307
Dąbie	508	474	423	393	338	330
Gubin	1 012	830	784	705	659	559
Krosno Odrzańskie	1 387	1 227	1 059	902	861	765
Maszewo	229	243	194	166	137	124

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Najwięcej osób korzysta z pomocy w gminie Krosno Odrzańskie i Gubinie a najmniej w gminie Maszewo.

Tabela 40 Powody przyznania pomocy rodzinie w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019

Powód przyznania pomocy	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ubóstwo	1 715	1 613	1 498	1 374	1 165	1 006
Sieroctwo	1	1	1	1	1	0
Bezdomność	47	67	52	41	40	40
Potrzeba ochrony macierzyństwa	161	166	170	155	148	138
Bezrobocie	1 273	1 081	925	811	709	576
Niepełnosprawność	868	855	868	842	781	728
Długotrwała lub ciężka choroba	601	608	632	796	754	739
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i	509	431	398	385	348	343

prowadzenia gospodarstwa domowego						
Przemoc w rodzinie	15	23	18	19	11	5
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	1
Alkoholizm	243	225	263	283	261	230
Narkomania	8	4	5	9	12	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	33	32	26	21	19	13
Zdarzenie losowe	7	17	11	8	12	13
Sytuacja kryzysowa	5	6	4	11	3	2
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	2	1	47	1	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podstawowym powodem przyznawania pomocy społecznej w Polsce jest ubóstwo. Podobnie jest w Powiecie Krośnieńskim. Kolejnymi najczęstszymi powodami udzielenia pomocy społecznej są długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i bezrobocie. Od wielu lat są to cztery dominujące powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej. Warto zwrócić uwagę na fakt, że osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej i ciężkiej choroby przybywa. Wydaje się, że jest to związane z rosnącą liczbą seniorów.

2.9.1 POMOC OSOBOM STARSZYM

Pomoc osobom starszym określona jest jako jedno z zadań w ustawie z 2004 r. o pomocy społecznej, gdzie Powiat zobligowany jest m.in. do prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem charakterystycznym dla przemian demograficznych w Polsce. W roku 2019 Powiat Krośnieński zamieszkiwały 11.692 osoby w wieku poprodukcyjnym, co stanowi 21,32% ogółu ludności. Ta wysoka wartość wskaźnika mówi o niekorzystnej sytuacji Powiatu pod względem demograficznym. Z uwagi na wysoką dynamikę wzrostu grupy osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku w porównaniu do roku 2014, można spodziewać się w przyszłości zwiększonego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze nad osobami starszymi.

W Powiecie Krośnieńskim na terenie miasta Krosno Odrzańskie działa Uniwersytet Trzeciego Wieku. Oferta UTW zakłada uczestnictwo w różnorodnych formach aktywności takich jak nauka języków obcych, cykl wykładów i prelekcji medycznych, spotkania literackie, teatralne, zajęcia sportowo-lecznicze itp.

W Gubinie funkcjonuje Dom Dziennego Pobytu dla 25 uczestników. Cele realizowane przez placówkę to przede wszystkim aktywizacja osób starszych poprzez ich uczestnictwo w życiu

społecznym oraz tworzenie warunków umożliwiających zachowanie jak najdłużej sprawności psychofizycznej przez seniorów. W Krośnie Odrzańskim także funkcjonuje Dzienny Dom Pobytu dla seniorów. Prowadzi go na zlecenie miasta Fundacja na rzecz Collegium Polonicum. Prężnie działa tu także Klub Seniora oraz świadczone są usługi opiekuńcze dla osób starszych.

2.9.2 POMOC DZIECKU I RODZINIE

Na rozwijanie i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego nastawiona jest pomoc dziecku i rodzinie. Wynika to wprost z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W związku z tym rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej (Rodziny Domy Dziecka, rodziny zastępcze: spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe), rozszerzenie działań wspierających istniejące rodziny zastępcze (np. pomoc prawna, socjalna, poradnictwo psychologiczne), jak i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego są zadaniami Powiatu.

Jedną z najbardziej istotnych ról w opiece nad dziećmi pełnią rodziny zastępcze. Powiat Krośnieński aktywnie wspiera funkcjonowanie tych rodzin, głównie poprzez organizowanie grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.

W 2019 roku w Powiecie Krośnieńskim utworzono 12 nowych rodzin zastępczych (natomiast 8 rozwiązano). Do nowych i już istniejących rodzin przyjęto 23 dzieci.

Tabela 41 Piecza zastępcza w Powiecie Krośnieńskim (2019 rok)

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Rodziny zastępcze spokrewnione	60	94
Rodziny zastępcze niezawodowe	23	33
Rodziny zastępcze zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	6	32
Razem	89	159

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Krośnieńskiego za rok 2019

Obserwuje się zatem trend pozytywny, polegający na zwiększeniu liczby rodzin zastępczych, również zawodowych. Poza wsparciem finansowym i specjalistycznym rodzin zastępczych, PCPR w Krośnie Odrzańskim organizuje wspólne imprezy okolicznościowe, wyjazdy, zajęcia terapeutyczne oraz wypoczynek letni.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego w 2019 r. objętych pomocą zostało 89 rodzin zastępczych (w tym 6 rodzin zawodowych), w których przebywało 159 dzieci. Wzmacnianie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem widoczne jest we wzroście w analizowanym okresie liczby rodzin zastępczych (o 8 w porównaniu z rokiem 2017). Zwiększenie liczby dzieci w rodzinach zastępczych (128 w 2017 r.) może oznaczać podniesienie standardu i jakości pracy w tych rodzinach.

W 2019 roku na terenie Powiatu Krośnieńskiego funkcjonowały dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzone w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej – jedna w Krośnie Odrzańskim, a druga w Gubinie. Są to placówki całodobowe przeznaczone dla dzieci pozbawionych częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Są przeznaczone dla dzieci powyżej 10 roku życia. Placówki te zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie odpowiednią do ich potrzeb, warunków rozwojowych, a także niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne i społeczne. W placówkach w 2019 roku przebywało 37 dzieci (w systemie rotacyjnym).

Od marca 2014 Powiat zleca realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej „Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego. W 2019 roku prowadziło je „Stowarzyszenie SUBSIDIUM”. Zadaniem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych, kryzysowych sytuacji, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Ośrodek jest przeznaczony przede wszystkim dla osób doznających przemocy w rodzinie ale także dla osób będących w stanie kryzysu spowodowanego np. zdarzeniem losowym (np. pożar, powódź itp.).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim prowadzi program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc. Poddając osobę stosującą przemoc odpowiednim oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, można doprowadzić do redukcji jej nieprawidłowych zachowań, ukształtowania postawy partnerstwa i szacunku wobec drugiego człowieka oraz odpowiedzialności za popełnione czyny. Program kierowany jest do osób stosujących przemoc, zarówno kobiet, jak i mężczyzn.

2.9.3 DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zapisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych determinują podejmowanie przez Powiat Krośnieński działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Na podstawie zapisów ustawy, Powiat zobowiązany jest m.in. do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności, współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej (sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych), dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych oraz ponoszenia kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Zadania są realizowane poprzez Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym PCPR.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Wsparcia „Integracja” z filią w Gubinie. Ośrodek oferuje swoim podopiecznym różnorodne formy terapii zajęciowej, dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych oraz indywidualnych zainteresowań. Prowadzi się tam następujące treningi:

- umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej,
- umiejętności społecznych i interpersonalnych,
- umiejętności spędzania wolnego czasu,
- psychoedukacja,
- rehabilitacja,
- zawodowe,
- zajęcia manualno-plastyczne,
- metopoznawczy.

Uczestnicy wraz z rodzinami mogą również skorzystać z pomocy psychologa.

Tabela 42 Uczestnicy Powiatowego Ośrodka Wsparcia „Integracja”

Typ domu	Przeznaczenie domu	Ilość osób	
		OIS Krosno Odrzańskie	OIS Gubin
A	Osoby przewlekle psychicznie chore	6	14
B	Osoby z niepełnosprawnością intelektualną	11	7
C	Osoby wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych	6	-
D	Osoby ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi	12	10
Razem		35	31

Źródło: Raport o Stanie Powiatu Krośnieńskiego za rok 2019

Uczestnicy Ośrodka oprócz zajęć terapeutycznych biorą udział w szeregu spotkań tematycznych o charakterze edukacyjnym i integracyjnym, a sam Ośrodek współpracuje z rodzinami i opiekunami uczestników oraz wieloma podmiotami, w tym m. in. OPS, PCPR, poradnia zdrowia psychicznego, organizacjami pozarządowymi czy ośrodkami kultury i placówkami oświatowymi.

W Powiecie Krośnieńskim funkcjonuje także Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych. Jest to organ działający przy Staroście Krośnieńskim. Pełni funkcje opiniotawczo-doradczą.

Na podstawie umowy zawartej pomiędzy Powiatem Krośnieńskim a Miastem Zielona Góra Powiat Krośnieński obsługiwany jest przez Miejski Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Zielonej Górze. Zespół wykonuje zadania rządowe wynikające

z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim w ramach zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w Powiecie Krośnieńskim dofinansowało uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych, sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych oraz koszty działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej. Dofinansowuje się także zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych. Wspiera się także likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego funkcjonuje 1 Dom Pomocy Społecznej w Szczawnie. Dysponuje on 99 miejscami dla przewlekle psychicznie chorych mężczyzn. Zapewnia on całodobową opiekę nad osobami dorosłymi, które z różnych względów nie mogą funkcjonować w swoich środowiskach rodzinnych. Dom pomocy społecznej zaspokaja potrzeby bytowe, terapeutyczne, społeczne i religijne swoich mieszkańców.

Warsztaty Terapii Zajęciowej są jednostkami organizacyjnymi gmin, realizującymi swoje zadania na podstawie umów zawartych pomiędzy nimi a Powiatem. Na obszarze Powiatu Krośnieńskiego działają dwie placówki pobytu dziennego przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością:

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Krośnie Odrzańskim (organ prowadzący gmina Krosno Odrzańskie);
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Gubinie (organ prowadzący miasto Gubin),.

Warsztaty Terapii Zajęciowej zalicza się do podstawowych form aktywności wspomagającej proces rehabilitacji zawodowej i społecznej. Stwarzają one osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

2.9.4 ANALIZA SWOT

Tabela 43 Analiza SWOT

Pomoc społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dość bogate zasoby instytucjonalne pomocy społecznej w Powiecie; • duża aktywność w organizacji akcji skierowanych na pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym; • wspieranie pieczy zastępczej, rosnąca liczba rodzin zastępczych; • dostępność poradnictwa prawnego i psychologicznego dla mieszkańców Powiatu; • realizacja programów w obszarze pomocy/polityki 	<ul style="list-style-type: none"> • dość wysoki poziom ubóstwa w Powiecie; • niewystarczająca dostępność pracy socjalnej (liczba asystentów rodziny w gminach); • duży odsetek osób korzystających z pomocy społecznej • wyuczona bezradność i roszczeniowość postaw klientów pomocy społecznej; • zjawisko starzejącego się społeczeństwa, ujemne wskaźniki demograficzne;

społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • brak mieszkań socjalnych dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych; • brak mieszkań chronionych
<ul style="list-style-type: none"> • funkcjonowanie Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • możliwości finansowania programów lokalnych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego; • dobre praktyki współpracy PCPR z organizacjami pozarządowymi, rozwój wolontariatu; • powszechny rządowy program wsparcia rodziny (Program 500+). 	<ul style="list-style-type: none"> • duży stopień uzależnienia pomocy społecznej od sytuacji gospodarczej; • małe kwoty na realizację zadań zleconych Powiatowi (np. niewystarczające zasoby finansowe PFRON).

Źródło: opracowanie własne

2.9.5 GŁÓWNE WYZWANIA

- Wobec wysokiej dynamiki wzrostu grupy osób starszych, istnieje potrzeba rozszerzenia oferty pomocy społecznej osobom starszym i chorym.
- Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz programu psychologiczno-terapeutycznego.
- Promocja idei rodzicielstwa zastępczego.
- Organizowanie sieci rodzinnej pieczy zastępczej.
- Pozyskiwanie środków na rozwój działań profilaktycznych mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie;
- Tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Rozwijanie współpracy z gminami celem tworzenia różnorodnych form wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych;
- Szkolenie i doskonalenie kadr;
- Promowanie i tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej.

2.10 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Wartościami, które gwarantuje Konstytucja są porządek publiczny i bezpieczeństwo. Państwo jest zobowiązane do ochrony tych wartości poprzez swoje instytucje i formacje (w tym uzbrojone, np. policja, straż pożarna i cywilne, np. inspekcje weterynaryjne, sanitarne). Realizuje swoje zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Realizacja tych działań obejmuje zapobieganie występowania zagrożeń oraz przeciwdziałanie skutkom zdarzeń już zaistniałych. Do zadań własnych Powiatu należą między innymi zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, a także ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. Zakres tych działań nie jest rozłączny. Starosta jako zwierzchnik powiatowych służb, inspekcji i straży realizuje swe kompetencje przy pomocy komisji bezpieczeństwa i porządku. Jest też organem właściwym dla zarządzania kryzysowego w Powiecie. Rada Powiatu uchwała powiatowy program zapobiegania przestępczości, ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego oraz dokonuje oceny stanu bezpieczeństwa na terenie Powiatu.

Na poziom bezpieczeństwa w Powiecie znaczący wpływ ma współpraca służb z Nadodrzańskim Oddziałem Straży Granicznej, jednostkami wojskowymi, Strażą Miejską w Krośnie Odrzańskim i ochotniczymi strażami pożarnymi, strażami leśnymi i rybacką, a także z jednostkami niemieckimi (np. Policja).

2.10.1 ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE I BEZPIECZEŃSTWO

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na obszarze Powiatu jest Starosta, jako przewodniczący Zarządu Powiatu. Zadania z zakresu zarządzania kryzysowego Starosta wykonuje przy pomocy powiatowej administracji (Referat Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich) i jednostek organizacyjnych Powiatu. Spoczywa na nim szereg zadań z tego zakresu m.in.:

- realizacja zadań Powiatu w zakresie obrony cywilnej;
- obsługa Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego;
- organizacja Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego;
- ustalanie procedur reagowania kryzysowego;
- opracowanie i realizacja Powiatowego Planu Obrony Cywilnej;

- prowadzenie spraw wynikających z wykonywania przez Starostę zadań
- w zakresie utrzymania porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;
- koordynacja działań jednostek organizacyjnych w zakresie zapobiegania klęskom żywiołowym
- i innym nadzwyczajnym zagrożeniom, a także w zakresie zwalczania i usuwania ich skutków;
- przygotowywanie projektu planu operacyjnego ochrony Powiatu przed powodzią, składanie wniosków do Starosty o ogłoszenie i odwołanie pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego;
- analizowanie i prognozowanie lokalnych zagrożeń;
- współpraca z Komendą Powiatową Policji, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Powiatowym Lekarzem Weterynarii oraz Powiatowym Inspektoratem Nadzoru Budowlanego.

Należy jednak pamiętać, że ustawowy obowiązek podjęcia działań w zakresie zarządzania kryzysowego spoczywa na tym organie, który pierwszy otrzymał informację o wystąpieniu zagrożenia. Organ ten powinien niezwłocznie poinformować o zaistniałym zdarzeniu organy odpowiednio wyższego i niższego szczebla.

2.10.2 POLICJA

Jednym z głównych celów istnienia i funkcjonowania Policji jest zapewnienie bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Realizuje ona te cele w ramach służby społeczeństwu. Przez bezpieczeństwo publiczne rozumie się taki stan faktyczny, w którym wszyscy obywatele są wolni od jakiegokolwiek niebezpieczeństwa, które wynika z nieprzestrzegania przepisów prawa. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego to narażenie na uszczerbek jakichkolwiek dóbr chronionych prawnie. Porządek publiczny obejmuje natomiast możliwość normalnego rozwoju życia społecznego, przestrzeganie określonych zasad współżycia społecznego, norm moralnych, zachowania się w miejscach publicznych, przestrzeganie przepisów dotyczących użyteczności publicznej itd. Zagwarantowanie porządku publicznego przez Policję sprowadza się w głównej mierze do przeciwdziałania i zwalczania wszelkich działań o charakterze przestępczym.

W ramach Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim funkcjonuje Komisariat Policji w Gubinie. Struktura organizacyjna KPP przedstawia się następująco:

- Wydział Kryminalny;
- Wydział Prewencji;
- Wydział Ruchu Drogowego;
- Jednoosobowe stanowisko ds. Prasowo- Informacyjnych;
- Zespół Prezydialny;
- Zespół Kadr i Szkolenia;
- Zespół Łączności i Informatyki;
- Zespół ds. Ochrony Informacji Niejawnych;
- Zespół ds. Finansowo-Gospodarczych;
- Inspektor BHP
- Komisariat Policji w Gubinie.

W Powiecie Krośnieńskim zauważyć można wzrost ogólnej liczby przestępstw w porównaniu z 2015 r. Obszar Powiatu z uwagi na wyższą przestępczość niż średnio w województwie może być postrzegany, jako w miarę bezpieczny. Dotyczy to przede wszystkim przestępczości kryminalnej, której udział w ogólnej liczbie wszczętych postępowań policyjnych jest dominujący, ale z tendencją spadkową. W ostatnich latach widać zdecydowany wzrost liczby przestępstw o charakterze gospodarczym.

Tabela 44 Struktura przestępczości w Powiecie Krośnieńskim na tle województwa lubuskiego w latach 2015 i 2020

Obszar	Liczba przestępstw		Poziom przestępczości na 1000 ludności		Struktura przestępstw					
					Kryminalne		Gospodarcze		Drogowe	
	2015	2020	2015	2020	2015	2020	2015	2020	2015	2020
Powiat Krośnieński	1 206	1 477	21,48	27,00	833	786	167	442	134	168
Województwo lubuskie	26 949	24 531	26,43	24,28	16 441	16 315	6 760	4 709	2 568	2 396

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2019 roku na terenie Powiatu Krośnieńskiego zanotowano 47 wypadków (32 w 2014 roku) drogowych, w których śmierć poniosło 9 osób (3 w 2014 roku) a 49 zostało rannych (43 w 2014 roku). Ponadto zanotowano 510 kolizji drogowych (liczba ta nie odbiega znacząco od ilości rejestrowanych kolizji na przestrzeni ostatnich lat).

Policja w ramach profilaktyki społecznej organizuje spotkania profilaktyczne z dziećmi, z młodzieżą i z seniorami (9.467 uczestników w 2019 roku). Ponadto Dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim współpracują z placówkami oświatowo-wychowawczymi, jak również z poszczególnymi organami administracji samorządowej jak np. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ośrodki pomocy społecznej

w poszczególnych gminach Powiatu Krośnieńskiego. Podejmowane są działania w celu ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń w szkołach oraz w bezpośrednim otoczeniu szkół. Zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli polegają głównie na prewencji. Głównymi odbiorcami są dzieci i młodzież.

2.10.3 STRAŻ POŻARNA

Obszar Powiatu zabezpiecza również działalność Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim. Jako jednostka Państwowej Straży Pożarnej realizuje szeroko pojęte zagadnienia ratownictwa, min. zwalczanie pożarów i miejscowych zagrożeń, ratownictwo techniczne, chemiczno-ekologiczne, medyczne, przeciwpowodziowe. W 2019 roku na terenie Powiatu wystąpiło 999 zdarzeń:

- Pożary: 377;
- Miejscowe zagrożenia: 543;
- Alarmy fałszywe: 79.

Tradycyjnie już, najwięcej wyjazdów straży pożarnej dotyczy zagrożeń miejscowych, związanych m.in. z wypadkami drogowymi, silnymi wiatrami. Stanowiły one na terenie Powiatu w 2019 r. ponad 54% wszystkich interwencji.

Szczególne miejsce w systemie ochrony przeciwpożarowej przeznaczone jest dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie Powiatu funkcjonuje 26 jednostek OSP:

- OSP Bobrowice;
- OSP Bronków;
- OSP Wełmice;
- OSP Strużka;
- OSP Bytnica;
- OSP Budachów;
- OSP Dobrosułów;
- OSP Gryżyna;
- OSP Ciemnice;
- OSP Dąbie;
- OSP Kosierz;
- OSP Nowy Zagór;
- OSP Szczawno;

- OSP Drzeńsk Wielki;
- OSP Chlebowo;
- OSP Markosice;
- OSP Strzegów;
- OSP Starosiedle;
- OSP Połęczko;
- OSP Radomicko;
- OSP Rybaki;
- OSP Osiecznica;
- OSP Radnica;
- OSP Gostchorze;
- OSP Czarnowo;
- OSP Wężyska.

Dziesięć z nich jest włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

2.10.4 POWIATOWY RZECZNIK KONSUMENTÓW

W Powiecie Krośnieńskim od początku jego funkcjonowania działa Powiatowy Rzecznik Konsumentów. Jego działalność regulują art. 37 - 44 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie z powyższymi przepisami Powiatowy Rzecznik Konsumentów zapewnia konsumentom na terenie Powiatu bezpłatne poradnictwo i informację prawną w zakresie ochrony ich interesów, a także:

- prowadzi edukację konsumencką, w szczególności poprzez wprowadzanie elementów wiedzy konsumenckiej do programów nauczania w szkołach publicznych;
- występuje do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
- składa wnioski w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów jest oskarżycielem publicznym w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia;
- może wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz w sprawach nieuczciwych praktyk rynkowych.

2.10.5 POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W KROŚNIE ODRZAŃSKIM

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w całości służy utrzymaniu oraz wzmocnieniu stanu zdrowia oraz chorób, zarówno zakaźnych, jak i zawodowych. Zapisy ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985 r. pozwalają na rozwiązywanie problemów zdrowia publicznego w sposób kompleksowy, polegający nie tylko na przeprowadzaniu w ramach nadzoru bieżącego i zapobiegawczego kontroli stanowiących podstawę wydawanych decyzji, ale również na powszechnej edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia realizowanej we współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Państwa, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną. Organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na szczeblu powiatowym jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krośnie Odrzańskim, który jest jednocześnie dyrektorem Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej, finansowanej z budżetu państwa. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, stacja prowadzi gospodarkę pozabudżetową w ramach dochodów własnych, a za wykonane usługi pobiera opłaty. Uprawnienia podmiotu tworzącego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej posiada Wojewoda Lubuski. Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Krośnie Odrzańskim swoim obszarem działania obejmuje Powiat Krośnieński.

2.10.6 POWIATOWY INSPEKTORAT WETERYNARII W KROŚNIE ODRZAŃSKIM

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Krośnie Odrzańskim wypełnia zadania w zakresie zapewniania bezpieczeństwa zdrowia publicznego poprzez prawidłowe działania w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, badanie zwierząt rzeźnych i mięsa oraz stosowanie wymagań weterynaryjnych dotyczących produkcji towarów, w tym środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, materiału biologicznego, pasz, niejadalnych produktów zwierzęcych i obrotu nimi, także w zakresie ochrony zwierząt.

W skład Inspektoratu wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt,
- zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz oraz ubocznych produktów zwierzęcych,
- zespół do spraw finansowo- księgowych i administracyjnych,

- samodzielne stanowisko do spraw obsługi prawnej.

Dla bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu równie ważna jest współpraca wszystkich zainteresowanych instytucji w sytuacjach kryzysowych.

2.10.7 ANALIZA SWOT

Tabela 45 Analiza SWOT

Bezpieczeństwo publiczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby przestępstw kryminalnych w Powiecie; • niski udział pożarów w ogólnej liczbie interwencji straży pożarnej; • wysoka dostępność JRG; • funkcjonowanie powiatowych instytucji i obiektów gwarantujących sprawność działań w przypadku sytuacji kryzysowych; • wsparcie merytoryczne i prawne konsumentów na terenie Powiatu; • funkcjonowanie powiatowych instytucji i obiektów gwarantujących sprawność działań w przypadku sytuacji kryzysowych; • bogate powiatowe wsparcie finansowe działań i programów prewencyjnych służb policyjnych i straży pożarnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • duża liczbę wypadków (w tym w śmiertelnych), duża liczba odcinków dróg na terenie Powiatu, które należy uznać za niebezpieczne; • braki finansowe; • wzrastający poziom przestępczości ogółem.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • spadek bezrobocia i wysoka przedsiębiorczość w Powiecie; • większa świadomość społeczna i wrażliwość na obserwowane zjawiska patologiczne oraz dostępność Internetu umożliwia zgłoszenie służbom niebezpieczeństwa i skuteczną interwencję; • kampanie i programy społeczne dotyczące rodzajów zagrożeń, ich skutków oraz przeciwdziałaniu wzmacniające bezpieczeństwo indywidualne mieszkańców; • możliwości korzystania z programów UE. 	<ul style="list-style-type: none"> • niedobory w podstawowym finansowaniu przez państwo służb mundurowych (głównie policji i straży pożarnej); • sytuacja międzynarodowa, działania wojenne w Europie, problemy uchodźstwa i zagrożenia terroryzmem; • niepewność dotycząca funkcjonowania programów wsparcia UE w przyszłości; • zwiększająca się cyber-przestępczość.

Źródło: opracowanie własne

2.10.8 GŁÓWNE WYZWANIA

Istnienie różnego rodzaju zagrożeń społecznych i ekologicznych wymaga integracji działań służb odpowiedzialnych za porządek publiczny oraz usprawnienia systemu bezpieczeństwa w Powiecie dla mieszkańców i turystów.

2.11 OPIEKA ZDROWOTNA

W projekcie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, dobry stan zdrowia społeczeństwa jest istotną determinantą wzrostu gospodarczego, stąd zdrowie publiczne jest przedmiotem aktywnej polityki społecznej państwa. Światowa Organizacja Zdrowia definiuje podstawowe funkcje zdrowia publicznego (ang. Essential public health functions) jako funkcje władz zdrowia w zakresie (1) monitoringu, ewaluacji i analizy stanu zdrowia, (2) nadzoru epidemiologicznego, badania i zwalczania zagrożeń dla zdrowia publicznego, (3) promocji zdrowia, (4) udziału społeczeństwa w rozwiązywaniu zagadnień zdrowia, (5) rozwoju polityki zdrowotnej i bazy instytucjonalnej dla planowania i zarządzania zdrowiem publicznym, (6) umacniania prawodawstwa zdrowotnego i możliwości jego wdrażania, (7) ewaluacji i promocji równego dostępu do świadczeń zdrowotnych, (8) rozwoju kadr i szkolenia w dziedzinie zdrowia publicznego, (9) zapewnienia jakości świadczeń zdrowotnych indywidualnych i w środowisku, (10) badań naukowych w zakresie zdrowia publicznego, (11) zmniejszenia niekorzystnego wpływu na zdrowie sytuacji nagłych i katastrof. Zadania te stanowią kompetencje działań władz państwowych i jednostek samorządu terytorialnego. Ustawowe zadania Powiatu dotyczące ochrony zdrowia i jego promocji (art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o samorządzie powiatowym) obejmują: profilaktykę zdrowia – zapobieganie chorobom, urazom i zatruciom, promocję zdrowia – edukacja zdrowotna i realizacja prozdrowotnej polityki społecznej oraz leczenie chorób i rehabilitację.

Tabela 46 Najważniejsze przyczyny zgonów w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014 i 2019 na tle województwa lubuskiego

Przyczyny zgonów	Powiat Krośnieński		Województwo Lubuskie	
	2014	2019	2014	2019
Choroby układu krążenia ogółem	43,2%	32,2%	39,3%	32,6%
Nowotwory ogółem	24,4%	21,2%	26,8%	26,4%
Choroby układu oddechowego ogółem	1,4%	4,5%	3,3%	5,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jak wynika z danych GUS, główną przyczyną zgonów w Polsce są choroby układu krążenia. Podobnie w Powiecie Krośnieńskim, gdzie w 2019 r. najwięcej, bo aż 32,2% zgonów było spowodowanych właśnie chorobami sercowo-naczyniowymi. Udział tych chorób w statystkach przyczyn zgonów w Powiecie jest minimalnie niższy niż przeciętnie w województwie i w dalszym ciągu systematycznie maleje. Śmiertelność z powodu chorób nowotworowych, których udział w Powiecie wynosi 21,2% również ma tendencje spadkową.

Tabela 47 Zgony w latach 2014 i 2018 w Powiecie Krośnieńskim ze względu na najczęstsze jednostki chorobowe

Jednostka chorobowa	2014	2018
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	0	1
Nowotwory ogółem	142	143
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	0	0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej ogółem	19	18
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów ogółem	6	9
Choroby układu krążenia ogółem	252	221
Choroby układu oddechowego ogółem	8	30
Choroby układu trawiennego ogółem	16	30
Choroby układu kostnowstawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	0	0
Choroby układu moczowo-płciowego	1	9
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	1	1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	93	92
Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu - ogółem	44	27
Pozostałe przyczyny	0	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2018 roku w Powiecie Krośnieńskim głównymi przyczynami zgonów były choroby określane jako cywilizacyjne, czyli choroby układu krążenia, nowotwory, choroby układu oddechowego i układu trawiennego. Najbardziej aktualne dane dostępne w GUS na moment tworzenia niniejszego dokumentu dotyczyły 2018 r. Wybuch pandemii COVID-19 z pewnością wiele zmienił jeśli chodzi o przyczyny i liczbę zgonów zarówno w kraju, jak i w Powiecie Krośnieńskim. Szczegóły (przyczyny, powody, możliwości pomocy i zapobiegania itp.) dotyczące „kosztów” pandemii będą zapewne badane, analizowane i omawiane na przestrzeni następujących lat.

Dostępność usług zdrowotnych w Powiecie Krośnieńskim nie jest wysoka na tle województwa lubuskiego. W 2019 r. liczba kadry medycznej przypadająca na 10 tys. mieszkańców wynosiła 25,5 lekarzy i 38,1 pielęgniarek, a w województwie 45,2 lekarzy i 65,8 pielęgniarek. W województwie lubuskim przeliczeniu na liczbę ludności liczba łóżek na 10 tys. mieszkańców wynosiła 39,32.

Powiat Krośnieński jest podmiotem tworzącym Zachodniego Centrum Medycznego Sp. z o.o. Zarząd Powiatu przywiązuje szczególną wagę do opracowania i wdrażania działań mających na celu rozszerzenie oraz podniesienie standardu usług wykonywanych przez szpital. Szpital w Krośnie Odrzańskim dysponuje następującymi komórkami działalności medycznej:

- Izba Przyjęć;
- Ratownictwo Medyczne/Transport Medyczny;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy;
- Blok Operacyjny;

- Oddział Chirurgii Ogólnej;
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy;
- Oddział Wewnętrzny;
- Poradnia Anestezjologiczna;
- Nocna i Świąteczna Opieka Zdrowotna;
- Poradnia Ortopedyczna;
- Poradnia Chirurgiczna;
- Poradnia Ginekologiczna;
- Poradnia Urologiczna;
- Poradnia Pulmonologiczna;
- Pracownia endoskopowa;
- Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej;
- Pracownia USG;
- Pracownia Rentgenodiagnostyki Ogólnej.

Poza zadaniami wynikającymi z nadzoru nad Zachodnim Centrum Medycznym Sp. z o.o. Powiat Krośnieński skupia uwagę między innymi na ochronie zdrowia psychicznego oraz profilaktyce i promocji zdrowia wśród mieszkańców Powiatu.

Podstawową opiekę zdrowotną zapewniają mieszkańcom przychodnie zlokalizowane na terenie poszczególnych gmin. Na terenie Powiatu znajduje się 12 aptek (8 w gminie miejskiej Gubin i 4 w gminie Krosno Odrzańskie)¹⁵ oraz 4 punkty apteczne (po jednym w gminach: Bobrowice, Bytnica, Dąbie i Maszewo).

Stan infrastruktury w ochronie zdrowia w Powiecie nie jest w pełni zadowalający, jednakże na bieżąco monitorowany, czego efektem są podejmowane działania mające na celu jego ciągłą poprawę. Poniesione zostały duże nakłady finansowe przeznaczone na rozwój infrastruktury w ochronie zdrowia: remonty, modernizację, zakupy aparatury i sprzętu medycznego. W efekcie usprawnione zostały stosowne procedury medyczne. Łączna kwota środków finansowych wydatkowanych na dofinansowanie Spółki wyniosła w 2019 r. 2.438.632,50 zł.

Zarówno samorządy gmin znajdujących się na terenie Powiatu, jak i samorząd Powiatu czynią starania w zakresie promocji zdrowia oraz realizacji projektów i profilaktycznych programów

¹⁵ Źródło: <https://powiatkrosnienski.pl/dyzury-apteki/>

zdrowotnych, mających na celu m.in. poprawę dostępności i jakości usług medycznych w zakresie profilaktyki chorób (poprzez m.in. wykonywanie bezpłatnych badań) czy edukacji prozdrowotnej (np. dla najmłodszych mieszkańców gminy). Profilaktyka w obszarze zdrowia wsparta przez Powiat przyczynia się do kształtowania prozdrowotnego stylu życia oraz zmiany jakości życia mieszkańców. Duże znaczenie ma również działalność organizacji pozarządowych w obszarze ochrony zdrowia, mające na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów mieszkańców.

2.11.1 ANALIZA SWOT

Tabela 48 Analiza SWOT

Opieka zdrowotna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> niskie wskaźniki zapadalności na choroby układu trawiennego i zakaźne oraz psychiczne i uzależnienia; aktywne programy edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego trybu życia; inwestycje w sprzęt dla szpitali; potencjał szpitala. 	<ul style="list-style-type: none"> starzejące się społeczeństwo Powiatu; niskie wskaźniki liczby kadry medycznej przypadającej na 10 tys. mieszkańców; wysokie zagrożenie zachorowaniem na nowotwór; dotychczasowa słaba dostępność mieszkańców Powiatu do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych; deficyt kadry medycznej; braki w infrastrukturze; dostęp do poradni specjalistycznych – brak szerszego zakresu w szpitalu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> społeczny trend skierowany na zdrowy aktywny tryb życia, coraz bardziej popularny wśród mieszkańców Powiatu; bezpieczne środowisko przyrodnicze gmin Powiatu; rozwój e-zdrowia i telemedycyny. 	<ul style="list-style-type: none"> słabo funkcjonujący państwowy system opieki zdrowotnej generujący system kolejkowy do lekarzy POZ i wręcz wieloletnie oczekiwanie na wizyty u specjalistów medycznych; COVID-19; niestabilność przepisów w ochronie zdrowia odpływ wykwalifikowanego personelu medycznego; wycena świadczeń zdrowotnych rozliczanych przez NFZ.

Źródło: opracowanie własne

2.11.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Z uwagi na tendencje wzrostu chorobowości (szczególnie nowotworowej) i demograficznego starzenia się społeczeństwa, istnieje konieczność zwiększenia dostępności do świadczeń zdrowotnych, w tym dostosowanie ich do potrzeb osób starszych. W celu poprawy dostępności do świadczeń zdrowotnych wskazana jest realizacja programów polityki zdrowotnej obejmująca jak największą liczbę osób. Jednocześnie należy rozwijać infrastrukturę i wyposażenie powiatowego szpitala w celu zapewnienia pełnej realizacji potrzeb leczniczych mieszkańców Powiatu;

- Profilaktyka zdrowotna;
- Opieka nad osobami starszymi;
- Rozwój infrastruktury Zachodniego Centrum Medycznego Sp. z o.o.

2.12 KULTURA

Powiat realizuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie kultury zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Wspomaganie działalności kulturalnej jest bardzo ważne dla rozwoju człowieka jako jednostki, a także dla rozwoju całego społeczeństwa. Dobra dostępność do instytucji kultury oraz wydarzeń kulturalnych pozwala mieszkańcom Powiatu Krośnieńskiego na poznawanie tradycji i historii swojej małej ojczyzny, przez co wzrasta ich poczucie przynależności do lokalnej społeczności oraz umacniają się więzi między mieszkańcami.

Materialny potencjał kulturalny Powiatu Krośnieńskiego stanowią w szczególności: instytucje kultury (domy kultury i biblioteki), izby muzealne, świetlice wiejskie oraz bogactwo zabytków architektury. Ogromnym bogactwem kulturalnym Powiatu są lokalni twórcy, artyści, animatorzy i propagatorzy kultury. Szczególne osiągnięcia mieszkańców Powiatu w zakresie twórczości artystycznej, upowszechniania lub ochrony kultury oraz opieki nad zabytkami są corocznie honorowane poprzez przyznawanie nagród i stypendiów.

O rozwijanie i zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców powiatu dbają dwie instytucje Centrum Artystyczno-Kulturalne „Zamek” w Krośnie Odrzańskim oraz Gubiński Dom Kultury. Instytucje te prowadzą wielokierunkową działalność na rzecz upowszechniania i promocji kultury.

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego usytuowanych jest łącznie 15 bibliotek z czego 2 to biblioteki miejskie, 4 to biblioteki gminne, 8 filii bibliotecznych i 1 punkt biblioteczny. Mediateka Biblioteka Publiczna w Krośnie Odrzańskim realizuje zadania biblioteki powiatowej. Na koniec 2019 roku księgozbiór wszystkich bibliotek wynosił 188.072 woluminów. W 2019 roku zarejestrowano 6.311 użytkowników aktywnie wypożyczających.

Tabela 49 Biblioteka Publiczna w Powiecie Krośnieńskim

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Biblioteki i filie	15	15	15	15	15	15
Pracownicy	40	40	37	38	42	33
Księgozbiór	204 052	202 593	202 593	203 473	190 899	188 072
Czytelnicy w ciągu roku	7 768	7 431	6 777	7 257	7 066	6 311

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W 2019 roku Powiat Krośnieński był współorganizatorem wielu wydarzeń kulturalnych m. in.:

- Festiwal Piosenki „Poetyckie Rubieże 2019”;
- Zawody „Grand Prix Polski w Karate Japan Karate Association”;
- Konkurs ekologiczny ‘Skowronki”;

- Konkurs „Odśmie(R)camy Wzgórza Gubińskie”;
- Gra Miejska „Postaw na przyszłość”;
- Cykl rajdowy „Grand Prix amatorów na szosie: Rowerem przez Polskę”;
- Grand Prix Kaczmarek Elektric MTB;
- Zawody Sportowo-Pożarnicze Drużyn OSP;
- Zawody wędkarskie „Otwarte Mistrzostwa Miasta i Gminy Gubin”;
- Festiwal Kultury Łowieckiej w Bytnicy;
- Międzyregionalny konkurs altówkowo-wiolonczelowy radosnego muzykowania;
- Powiatowe Święto Plonów w Kamieniu.

Na terenach wiejskich rolę swoistych ośrodków kultury pełnią świetlice wiejskie, które od wielu lat zmieniają swoje oblicze, stając się nie tylko nowoczesnymi miejscami spotkań, ale także centrami kultury, przy których podejmowane są różnorodne formy aktywności kulturalnej mieszkańców Powiatu. Odbywają się tam takie formy aktywności, jak: zajęcia muzyczne, gry na instrumentach, zajęcia ruchowe, zajęcia plastyczne i kreatywne (fotograficzne, rękodzieło), wydarzenia kulturalne, ogniska muzyczne, zespoły artystyczne, Koła Gospodyń Wiejskich, Kluby Seniora, zajęcia teatralne dla dzieci i młodzieży, nauka języka angielskiego dla dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych, zajęcia kulinarne, zajęcia ceramiczne, szkoła tańca, zajęcia wokalne, zajęcia komputerowe i wiele innych. Gminy wraz z partnerami organizują czas wolny dzieciom i młodzieży, jak i pomagają rozwijać indywidualne zainteresowania przez prowadzenie różnorodnych zajęć. Dodatkowo kształtują otwartość i szczerą w nawiązywaniu nowych przyjaźni, współpracy i współdziałaniu.

Na obszarze Powiatu Krośnieńskiego działają liczne instytucje kultury, zarówno prywatne jak i publiczne, grupy artystyczne oraz koła (kluby).

Tabela 50 Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r.

Jednostka terytorialna	Instytucje kultury	Grupy artystyczne	Koła (kluby)
Powiat Krośnieński	2	16	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez instytucje kultury oraz udział w grupach artystycznych i kołach, mieszkańcy mają możliwość rozwijania swoich uzdolnień muzycznych, plastycznych, tanecznych itd.

Należy również podkreślić, że Powiat Krośnieński wspiera działalność kulturalną prowadzoną przez organizacje pozarządowe w ramach realizacji Rocznego Programu Współpracy

z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

2.12.1 ANALIZA SWOT

Tabela 51 Analiza SWOT

Kultura	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • stałe wspieranie działalności kulturalnej organizacji przez władze Powiatu; • cykliczne wydarzenia kulturalne o zasięgu krajowym, regionalnym i lokalnym; • aktywność mieszkańców oraz organizacji pozarządowych w zakresie upowszechniania kultury; • rozwinięta sieć bibliotek. 	<ul style="list-style-type: none"> • niedofinansowanie kultury; • brak kina.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • umacnianie i promowanie działalności kulturalnej oraz historii i kultury lokalnej na szczeblu krajowym jako kierunkowskaz dla działań lokalnych; • współpraca z gminami Powiatu w ramach tworzenia spójnej oferty kulturalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • zagrożenie dla tradycyjnych instytucji kultury, zwłaszcza bibliotek, związane z szybkim rozwojem masowych środków komunikacji.

Źródło: opracowanie własne

2.12.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Wyzwaniem dla władz Powiatu w sferze kultury w przyszłości może być zapewnienie równego dostępu do wydarzeń i obiektów kulturalnych dla wszystkich mieszkańców i turystów;
- Poszerzenie oferty kulturalnej;
- Zmiany organizacyjne jednostek kultury.

2.13 SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym między innymi w zakresie kultury fizycznej zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Celem samorządu powiatowego jest tworzenie możliwości, w tym organizacyjnych, wspierających rozwój sportu. Powiat Krośnieński wspiera działalność sportową poprzez: udzielanie dotacji, pakiety promocyjne, wsparcie rzeczowe i organizacyjne, nagrody sportowe oraz działalność medialną. Powiat Krośnieński czynnie wspiera aktywność sportową swoich mieszkańców, poprzez różnorodne działania, m. in. polepszanie dostępu do infrastruktury sportowej, organizację wydarzeń czy prowadzenie oraz dotowanie działalności klubów sportowych. Celem tych działań jest promocja zdrowego stylu życia oraz utrzymywanie dobrego stanu zdrowia mieszkańców Powiatu, a także aktywizacja mieszkańców.

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznym takim jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Działalność sportowo-rekreacyjną Powiat Krośnieński prowadzi w oparciu o bazę sportowo-rekreacyjną. Liczba obiektów sportowych w poszczególnych gminach Powiatu Krośnieńskiego jest bardzo zróżnicowana. Stale rozwijana, szeroka baza sportowo-rekreacyjna pozwala zarówno mieszkańcom, jak i turystom aktywnie spędzać czas wolny. Zaplecze sportowo-rekreacyjne stanowią aktualnie kompleksy rekreacyjno-sportowe, boiska sportowe, sale gimnastyczne, a także trasy rowerowe. Większość obiektów zlokalizowana jest wokół szkół –

bazę stanowią sale gimnastyczne, boiska do koszykówki, siatkówki i piłki nożnej basen i siłownię.

Tabela 52 Kluby sportowe, ich członkowie oraz ćwiczący w Powiecie Krośnieńskim w 2018

Jednostka terytorialna	Kluby	Członkowie	Ćwiczący
Gubin Miasto	8	606	581
Bobrowice	4	172	172
Bytnica	1	34	66
Dąbie	1	102	102
Gubin	5	210	188
Krosno Odrzańskie	9	319	310
Maszewo	2	54	54
Powiat Krośnieński	30	1 497	1 473

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Liczba klubów sportowych zwiększyła się o 3 w porównaniu z rokiem 2014. Wzrosła także liczba członków (z 1.248) oraz ćwiczących w klubach (z 1.139). Silną stroną Powiatu jest wrastająca aktywność fizyczna jego mieszkańców oraz przeprowadzane w ostatnich latach inwestycje mające na celu poprawę stanu infrastruktury sportowej na tym obszarze. Ponadto, władze Powiatu wspierają działalność sportową mieszkańców poprzez organizację wielu imprez o charakterze sportowym.

W ramach realizacji „Rocznego Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” Powiat Krośnieński udziela dotacji realizację zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i turystyki. Dzięki realizacji programu możliwe jest wspieranie działalności organizacji pozarządowych, co przyczynia się do zaspokajania potrzeb mieszkańców oraz wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego. Działania sportowe mają znaczenie również dla integracji społeczeństwa lokalnego, wspierają promocję Powiatu, współkreują rozwój turystyki w duchu zdrowia fizycznego i w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

Wśród cyklicznych przedsięwzięć odbywających się na terenie powiatu można wymienić w szczególności:

- Walentynkowy Turniej Piłki Nożnej;
- Walentynkowy Turniej Par w Kręgle;
- Zimowa Przedszkoliada;
- Finał Krośnieńskiej Ligii Szachowej;
- Mistrzostwa Krosna Odrzańskiego w siatkonogę;
- Otwarte Mistrzostwa Krosna Odrzańskiego w tenisie stołowym;
- Festiwal Gier Umysłowych dla dzieci i dorosłych;

- Maraton Kręgli;
- Trio Basket Liga;
- Bieg Złotego Dębu;
- Rodzinne zawody w rowerowej jeździe na orientację;
- Grand Prix Gubina – charytatywny turniej piłki nożnej dla dzieci chorych, niepełnosprawnych oraz z rodzin ubogich;
- Rodzinne Igrzyska Sportowe;
- KO Streetball Summer Cup;
- Wieczorny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Dyrektora OSiR w Krośnie Odrzańskim;
- Krośnieńska Dziesiątka – bieg uliczny na dystansie 10 km;
- Gubin Biega bo Lubi – Bieg bez granic.

Na terenie powiatu w warunkach naturalnych uprawiana jest turystyka kajakowa. Działają przedsiębiorstwa turystyczne, które organizują spływy kajakowe dla turystów preferujących wysiłek na wolnym powietrzu. Spływy organizuje się na rzekach: Pliszce, Bobrze, Lubszy, Odrze i Nysie Łużyckiej m. in.:

- Rzeka Nysa Łużycka (trasa bardzo łatwa, czas ok.3 godz.) Gubin – Kosarzyn;
- Rzeka Nysa Łużycka (trasa bardzo łatwa, czas ok.5 godz.) Markosice – Gubin;
- Rzeka Lubsza (trasa łatwa, czas ok.9 godz.) Lubsko – Gubin (kilka przeszkód w postaci jazów, zwalonych drzew itp.);
- Rzeka Lubsza (trasa łatwa, czas ok.4 godz.) Gębice – Gubin (kilka przeszkód w postaci jazów, zwalonych drzew itp.);
- Rzeka Pliszka (trasa średnio trudna, czas ok.8-9 godz.) Gądków Wlk. - Sądów (okol. Torzymia) (dużo przeszkód w postaci jazów, zwalonych drzew itp.);
- Rzeka Odra: Nietkowice – Radnica - Krosno Odrzańskie – Osiecznica – Połęcko - Szydłowo (60 km);
- Rzeka Bóbr: Nowogród Bobrz. - Krzystkowice - Podgórzyce - Żarków - Tarnawa Krośnieńska– Bobrowice (52 km);
- Kanał Dychowski: Krzywaniec - Krzywa - Łagoda - Dachów - Bobrowice - Dychów (22 km);
- Pliszka: Kosobudki - Drzewce (5 km) Drzewce - Pliszka (10,5 km);
- Pliszka: Kosobudki, Pliszka, Gądków Wielki, Sądów, Koziczyn, Urad (80 km).

Dla amatorów turystyki wodnej organizowane są rejsy statkami po Odrze. Jest to okazja do wypoczynku i podziwiania urokliwych widoków, które są niedostępne z perspektywy lądu.

Ponadto przez teren Powiatu biegnie wiele szlaków turystycznych (piesze – nordic walking, rowerowe, konne, samochodowe). Między innymi są to:

- Mały Szlak Zapory: Pensjonat Dychów – wokół zbiornika – Pensjonat Dychów;
- Wielki Szlak Zapory i Stawów: Pensjonat Dychów – przejście u podnóża zapory wzdłuż Bobru – Dychów – Pensjonat Dychów;
- Szlak Doliny Dolnego Bobru: Brzeźnica – wzdłuż Bobru – Stary Zagór – Nowy Zagór – Brzeźnica;
- Trasa Dębowy Las: Krzyż w okolicach Bytomca, polder Krzesin, Bytomiec – Krzyż;
- Wodne Podkowy – Bronków – lasami wokół jeziora Błeszno – Błeszno;
- Kosarzyńskie Krajobrazy – trasa wokół jeziora Borek;
- Stary Las i Kuźnia: Budachów – pętla leśnymi ścieżkami - rezerwat „Stary Las” – Budachów;
- Rybakówka: Trzebiechów – wokół stawów rybnych – Trzebiechów;
- Szlak Naftowy: Maszewo – Połęczko – (Krzesiński Park Krajobrazowy) – Maszewo;
- Trasa Nadodrzańska: Zamek Piastowski w Krośnie Odrz. – Marcinowice – Osiecznica – Krosno Odrz.;
- Szlak Piastowski: Grodzisko – Gostchorze – Morsko – Grodzisko;
- Gubin - Budoradz - Żytowań (5 km)
- Osiecznica - Jezioro Moczydło (1,7 km)
- Krosno Odrzańskie - Łochowice (2,8 km)
- Marcinowice - Osiecznica (2,2 km)
- Gronów - Pław (1,5 km)
- Gubin/Guben (euromiasto)
- zielony szlak (strona polska): w obrębie ul. Piastowskiej - 1. Wyspa Teatralna, 2. mały ogród botaniczny, 3. amfiteatr, 4. park Waszkiewicza i Willa Wolfa; ul. Piastowska i ul. Kunickiego, 5. plac Króla Bolesława Chrobrego, 6. park Mickiewicza; ul. Dąbrowskiego, ul. Westerplatte, ul. Kopernika - 7. Brama Pseudoromantyczna i Baszta Dziewicy, 8. Baszta Ostrowska, 9. Eurodeptak i fara.
- zielony szlak (strona niemiecka): 1. Kirch Str. (kościół klasztorny), 2. Straupitz Str. (Kościół Dobrego Pasterza), 3. Mittelstrasse (Muzeum Przemysłu i miasta), 4.

Grunstrasse (rezerwat przyrody), 5. Kastanienstrasse (Panorama), 6. Klaus-Hermann-Strasse (pomnik Wilhelma Piecka), 7. Hugo-Jentsch-Strasse (park Przy Ścianie Wspinaczkowej), 8. Cottbuser Strasse (Europejska Szkoła im. Marii i Pierra Curie), 9. Cottbuser Strasse (Czarny Strumyk), 10. Carl-Mark-Strasse, 11. Berliner Strasse (centrum młodzieży i spotkań).

Na szlakach oprócz malowniczych pejzaży, znajdują się liczne atrakcje turystyczne, miejsca z unikalną historią, punkty widokowe oraz przystanki postojowe dla rowerzystów.

Popularną formą wypoczynku na terenie Powiatu jest jeździectwo. Stadnina koni z Wałowic gm. Gubin osiągała kilkakrotnie mistrzostwo Polski w wybranych kategoriach tej dyscypliny. W Powiecie działa wiele ośrodków jazdy konnej.

Warunki naturalne w Powiecie sprzyjają rozwojowi wędkarstwa. Polski Związek Wędkarski na terenie powiatu liczy ponad 3.500 członków, jest to najliczniejsza organizacja społeczna w Powiecie. Wędkarze zrzeszeni są w 5 kołach PZW na terenie gminy Krosno Odrzańskie i 5 kołach na terenie miasta i gminy wiejskiej Gubin.

Pozwolenie wodnoprawne posiada kąpielisko w Łochowicach prowadzone przez krośnieński Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łochowicach. Ponadto na terenie powiatu funkcjonują liczne nieformalne kąpieliska nad jeziorami: Kałek, Gli Biel, Graniczne, Moczydło, Borek, Błeszno, Piaszno, Dąbie Wielkie, Ciche, Osiecznica.

Bardzo istotnym elementem wspierania przez Powiat rozwoju turystyki są dotacje dla organizacji pozarządowych działających w sektorze turystyki w ramach otwartych konkursów ofert. Corocznie dofinansowanych jest w ten sposób kilkanaście różnorodnych przedsięwzięć, których wspólnym motywem jest wykorzystanie potencjału turystycznego Powiatu. Transparentna i powszechnie dostępna procedura przyznawania dotacji gwarantuje możliwość aktywizacji środowisk lokalnych oraz pasjonatów turystyki. Kwoty przeznaczane przez Powiat na tego rodzaju działalność wydają się adekwatne do zgłaszanego zapotrzebowania, choć wraz z rozwojem oddolnych inicjatyw wskazany byłby ich systematyczny wzrost.

W zakresie wspierania rozwoju infrastruktury turystycznej niezbędne wydaje się przededefiniowanie roli Powiatu w kolejnym okresie programowania strategicznego. Z uwagi na strukturę własności nieruchomości istotnych z punktu widzenia rozwoju turystyki (dominacja własności gminnej oraz Skarbu Państwa), Powiat nie może spełniać roli głównego

inwestora w dziedzinie infrastruktury turystycznej. Działania związane z utrzymaniem, konserwacją i modernizacją własnej infrastruktury drogowej, własnych obiektów, w dużym stopniu wyczerpują zasoby finansowe, które można przeznaczyć na ten cel. Stąd też rekomenduje się przyjęcie przez Powiat roli integracyjno-koordynacyjnej w dziedzinie rozwoju infrastruktury turystycznej („jednoczyć przez informację”), przy zachowaniu dominującej roli w zakresie inwestycji i utrzymania infrastruktury przez samorządy gminne.

2.13.1 OBIEKTY SPORTOWE NA TERENIE POWIATU

Na terenie Powiatu Krośnieńskiego działa wiele instytucji zapewniających mieszkańcom możliwość uprawiania sportu i rekreacji. Organizacją zajęć sportowych, imprez oraz utrzymaniem bazy sportowo-rekreacyjnej zajmują się prowadzone przez samorządy gminne ośrodki sportu, a także kluby i stowarzyszenia sportowe. Baza sportowo-rekreacyjna dostępna dla mieszkańców Powiatu to m.in.: stadiony, basen, hale sportowe, boiska, sale gimnastyczne, korty tenisowe, centra sportowo-rekreacyjne, wielofunkcyjne boiska, siłownie czy place zabaw. Istotnymi obiektami infrastruktury sportowej na terenie Powiatu Krośnieńskiego są:

- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnie Odrzańskim, w skład którego wchodzi takie obiekty jak:
 - stadion,
 - centrum rekreacyjne z kręgielnią, kortem do squasha, dwoma profesjonalnymi stołami bilardowymi, polem namiotowym i wypożyczalnią rowerów,
 - hala sportowo-widowiskowa o wymiarach 30x48 m, z wytyczonymi boiskami do gry w piłkę ręczną, siatkówkę (3 boiska), badmintona, tenisa ziemnego, koszykówkę. W budynku hali sportowo-widowiskowej znajduje się siłownia, sala taneczna i fitness oraz sauna, w sąsiedztwie hali - boisko do siatkówki, koszykówki i piłki ręcznej, skatepark, bieżnia 60 m, rzutnia i skocznia w dal,
 - siłownie plenerowe,
 - port rzeczny,
 - kąpielisko w Łochowicach;
- Miejski Ośrodek Sportu w Gubinie, w skład którego wchodzi takie obiekty jak:
 - kryta pływalnia (basen sportowy, basen do nauki pływania, zjeżdżalnia o długości 60 m oraz hydromasaże),
 - stadion,

- obiekty rekreacyjno-sportowe m.in.: skatepark, place zabaw dla dzieci z urządzeniami zabawowymi, teren do nauki jazdy na rowerkach, boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią do piłki nożnej, piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki siatkowej plażowej i tenisa ziemnego;
- sieć boisk sportowych znajdujących się na terenach gmin, w tym boiska wielofunkcyjne wybudowane w ramach rządowego programu ORLIK;
- hale i boiska sportowe przy szkołach.

2.13.2 BAZA NOCLEGOWA

Dane o strukturze i dynamice rozwoju bazy noclegowej Powiatu Krośnieńskiego pochodzą przede wszystkim z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego. W celach porównawczych przy części danych podano również wartości dla województwa lubuskiego.

Według danych z 2019 r., na terenie Powiatu Krośnieńskiego znajdowało się łącznie 11 obiektów noclegowych, dysponujących 261 całorocznymi miejscami noclegowymi. Należy zauważyć, że nie jest to z pewnością pełna liczba obiektów i miejsc noclegowych. W statystyce GUS nie są uwzględniane obiekty dysponujące mniej niż 10 miejscami, stąd też duża liczba kwater agroturystycznych i pokoi gościnnych nie jest umieszczona w zestawieniu. Największą grupę wśród obiektów stanowią ośrodki wczasowe skupiające ok 55% wszystkich całorocznych miejsc noclegowych. Rozmieszczenie obiektów noclegowych w Powiecie zależy od wielu czynników, m.in. atrakcji turystycznych w okolicy, miejsc wypoczynku, rekreacji i sportu, głównych tras komunikacyjnych (tranzyt).

Tabela 53 Struktura obiektów noclegowych w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r.

Typ obiektu	Liczba obiektów	Liczba całorocznych miejsc noclegowych
Ogółem	11	261
Obiekty hotelowe razem	2	81
Hotele	2	81
Motele	0	0
Pensjonaty	0	0
Inne obiekty hotelowe	0	0
Domy wycieczkowe	0	0
Szkolne schroniska młodzieżowe	0	0
Ośrodki wczasowe	3	145
Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	0	0
Domy pracy twórczej	0	0
Zespoły domków turystycznych	3	0
Kempingi	0	0
Pola biwakowe	0	0
Pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne	3	35
Pozostałe obiekty niesklasyfikowane	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W latach 2014-2019 liczba obiektów noclegowych w Powiecie zmalała o 26%, w przeciwieństwie do całego województwa, gdzie liczba obiektów wzrosła o 7%. Spadła także liczba miejsc noclegowych (o 1,5%). Wskaźnik nasycenia obiektami noclegowymi w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców jest w Powiecie znacznie niższy od średniej wojewódzkiej.

Tabela 54 Liczba turystów w obiektach noclegowych w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat Krośnieński	16 099	18 434	22 888	21 168	23 422	23 122	143,6
Woj. lubuskie	595 301	615 913	641 323	661 590	687 751	720 799	121,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie liczby turystów przenocowanych w obiektach noclegowych, a także liczby udzielonych im noclegów, dynamika jest dodatnia. Świadczy to o rozwoju turystyki w regionie.

Tabela 55 Liczba udzielonych noclegów w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat Krośnieński	55 758	49 759	65 219	59 871	68 457	61 337	110,0
Woj. lubuskie	1 201 907	1 289 145	1 387 945	1 361 214	1 429 521	1 480 010	123,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Jeżeli w zakresie liczby turystów oraz udzielonych im noclegów weźmie się pod uwagę wyłącznie gości zagranicznych, to pozycja Powiatu Krośnieńskiego wyraźnie się pogarsza.

Tabela 56 Liczba turystów zagranicznych w obiektach noclegowych w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat Krośnieński	1 868	1 602	1 868	1 548	1 204	2 225	119,1
Woj. lubuskie	168 840	153 841	154 096	171 966	177 639	190 339	112,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Tabela 57 Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Dynamika 2019/2014 (2014=100)
Powiat Krośnieński	11 010	7 885	10 420	5 301	4 625	5 583	50,7
Woj. lubuskie	249 056	270 801	300 484	331 764	327 190	322 623	129,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Zauważone wyżej trendy w zakresie liczby turystów i udzielanych im noclegów przekładają się także na inny parametr obliczany w ramach statystyki GUS tj. wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych. W Powiecie Krośnieńskim w ostatnim badanym roku wynosił on 36,5% i był wyższy niż w przypadku wskaźnika dla województwa lubuskiego.

Tabela 58 Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych (w %) w latach 2014-2019

Jednostka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Powiat Krośnieński	28,9	25,6	30,5	29,7	37,1	36,5
Woj. lubuskie	25,7	27,2	28,8	28,8	29,8	29,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Podsumowując „turystyczną” część diagnozy należy podkreślić, iż w okresie 2014-2019ł baza noclegowa w Powiecie Krośnieńskim pozostaje na podobnym poziomie. Wskaźniki dotyczące bazy noclegowej, liczby turystów i udzielonych noclegów prezentują się w przypadku Powiatu w miarę optymistycznie.

2.13.3 ANALIZA SWOT

Tabela 59 Analiza SWOT

Sport, rekreacja i turystyka	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> stałe wspieranie działalności sportowej przez Powiat Krośnieński; aktywizowanie dzieci i młodzieży oraz seniorów; systematyczna poprawa stanu infrastruktury sportowej; duża różnorodność odbywających się imprez sportowych na obszarze Powiatu; szlaki turystyczne; bogactwo i różnorodność krajobrazu naturalnego i kulturowego na terenie Powiatu; duża liczba obiektów zabytkowych, niejednokrotnie o ponadregionalnym znaczeniu; rosnąca aktywność sportowa mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> trudności z zapewnieniem równomiernego dostępu mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego do organizowanych lokalnie imprez i wydarzeń sportowych; stosunkowo niski stopień wykorzystania bazy noclegowej; niewielki udział turystów zagranicznych wśród gości obiektów noclegowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> rosnąca świadomość zdrowotna mieszkańców; współpraca z gminami w zakresie sportu i rekreacji; powiązanie oferty turystycznej gmin Powiatu w synergiczne produkty turystyczne; tworzenie zintegrowanej sieci dróg rowerowych; rozwój inicjatyw lokalnych i inicjatyw organizacji pozarządowych działających na polu ochrony zabytków; rozwój mediów i nowych systemów informacji; wzrost świadomości krajobrazu kulturowego i obiektów zabytkowych jako produktu turystycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> szybkie tempo życia mogące wpłynąć na obniżenie aktywności sportowej mieszkańców Powiatu; niszczenie bazy sportowej; ograniczenie turystyki międzynarodowej w związku z sytuacją polityczną i zagrożeniami bezpieczeństwa; niekontrolowana urbanizacja i chaos przestrzenny; trudności z pozyskaniem funduszy europejskich; niestabilność przepisów finansowych.

Źródło: opracowanie własne

2.13.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Wyzwaniem na kolejne lata będzie zatem dalsze polepszanie dostępności i stanu infrastruktury sportowej, a także promocja zdrowego stylu życia, w kontekście prognozowanego do 2030 r. spadku liczby ludności w Powiecie Krośnieńskim oraz starzenia się

społeczeństwa. Istotną rolę odgrywać będzie także dalsze aktywizowanie organizacji pozarządowych w działania na rzecz promocji kultury fizycznej.

2.14 WIZERUNEK I PROMOCJA

Zjawisko konkurencji coraz częściej dotyczy sektora publicznego. Konkurencja we współczesnym świecie nie ogranicza się już tylko do środowiska biznesowego, będącego tradycyjnym obszarem rywalizacji podmiotów gospodarczych (głównie przedsiębiorstw). Jednostki samorządu terytorialnego poświęcają coraz więcej uwagi zagadnieniom związanym z marketingiem terytorialnym, który polega głównie na tworzeniu strategii komunikowania się jednostki administracji terytorialnej ze swym otoczeniem (wewnętrznym i zewnętrznym) oraz przyciąganiem potencjalnych inwestorów lub klientów. Jednym z najważniejszych celów marketingu terytorialnego jest kształtowanie pozytywnego wizerunku. Należy zauważyć, iż właściwy wizerunek nie kształtuje się samoistnie, istotne jest podjęcie zaplanowanych, ukierunkowanych i kompleksowych działań. Stworzony we właściwy sposób wizerunek stanowi obecnie jeden z najistotniejszych instrumentów planowania strategicznego i zarządzania jednostką terytorialną. Przemyślane, zaplanowane i systematycznie realizowane działania wizerunkowe samorządów terytorialnych mogą być ponadto traktowane jako miernik skuteczności zarządzania jednostką terytorialną, świadczącym jednocześnie o kulturze jej zarządzania.

Działania Powiatu Krośnieńskiego wpisują się w powyższe założenia poprzez realizowanie spójnego i jednolitego systemu kreowania wizerunku Powiatu i utrwalania jego marki w otoczeniu społeczno-gospodarczym.

Podstawowym narzędziem budowania wizerunku Powiatu Krośnieńskiego jest portal internetowy www.powiatkrosnienski.pl, zawierający wszystkie najważniejsze i aktualne informacje o Powiecie oraz stanowiący bazę wiedzy na temat działalności. W portalu odnaleźć można informacje na temat działalności organizacji pozarządowych, aktywności społecznej Powiatu, wydarzeń objętych patronatem Starosty Krośnieńskiego, nagród i podziękowań, współpracy, projektów finansowanych z zewnętrznych źródeł oraz szeroki dział obejmujący walory turystyczne Powiatu. Powiat Krośnieński komunikuje się z mieszkańcami także za pośrednictwem profili na portalach społecznościowych Facebook, Instagram. Publikowane są tu najważniejsze informacje z portalu internetowego oraz audycje realizowane przez Powiat. Dzięki wykorzystywaniu tych nowoczesnych kanałów informacyjnych w bieżących działaniach promocyjnych, poszerzany jest zasięg oddziaływania Powiatu.

Obsługa i działania medialne związane są mocno z niemal wszystkimi aspektami promocji i budowy dobrego wizerunku. Oprócz bezpośredniej komunikacji z otoczeniem, w Internecie za pomocą portalu internetowego oraz portali społecznościowych Facebook, Instagram Powiat prowadzi ścisłą współpracę z lokalnymi mediami. Współpraca ta jest gwarancją realizacji głównego celu promocji, jakim jest szerokie informowanie o działaniach samorządu Powiatu.

Ważną formą budowy wizerunku Powiatu Krośnieńskiego jest dotychczasowa współpraca z podmiotami prowadzącymi inicjatywy z zakresu aktywności społecznej. Organizatorzy imprez, o ile jest to przewidziane, zobowiązani są do prowadzenia działań informacyjnych na rzecz Powiatu, informowania o uzyskanym wsparciu oraz do dokumentowania swoich działań poprzez pisemne i fotograficzne relacje z wydarzeń. Zapowiedzi oraz opisy zrealizowanych już wydarzeń publikowane są na portalu internetowym Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim, wpisując się tym samym w kalendarium aktywności społecznej.

Działania wizerunkowe to także obsługa imprez, odbywających się na terenie Powiatu. Do najważniejszych działań w tym zakresie należą zarówno kwestie formalno-prawne, przygotowanie niezbędnej dokumentacji, przygotowanie materiałów i wyposażenia promocyjnego oraz zabezpieczenie właściwej prezentacji form identyfikacji wizualnej.

Wizerunek Powiatu Krośnieńskiego kształtowany jest poprzez szeroką aktywność we wszystkich obszarach swojej działalności.

Miejsce Powiatu Krośnieńskiego w ogólnopolskich rankingach przedstawia poniższa tabela.

Tabela 60 Miejsce Powiatu Krośnieńskiego w poszczególnych rankingach

Ranking	Miejsce
Ranking dochodów JST per capita w 2019	241
Ranking wydatków inwestycyjnych samorządów 2017-2019	172
Ranking wykorzystania środków europejskich na inwestycje transportowe 2014-2018	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://wspolnota.org.pl>

2.14.1 ANALIZA SWOT

Tabela 61 Analiza SWOT

Wizerunek i promocja	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie różnorodnych narzędzi komunikacji społecznej, w tym także mediów społecznościowych. 	<ul style="list-style-type: none"> brak wyspecjalizowanej jednostki zajmującej się promocją Powiatu, relatywnie niska rozpoznawalność struktur powiatowych, w tym Starostwa Powiatowego w gminach Powiatu;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie rozpoznawalności marki „Powiatu Krośnieńskiego”, zarówno wśród jego mieszkańców jak i mieszkańców regionu i kraju; 	<ul style="list-style-type: none"> niska efektywność działań promocyjnych w stosunku do poniesionych nakładów; nieznaczny wzrost poziomu wiedzy na temat

<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie pozytywnego wizerunku Powiatu, zarówno wewnątrz jego struktur, jak i na arenie krajowej; • podnoszenie pozycji konkurencyjnej powiatu poprzez promocję swojej działalności, w tym także promocję osiągniętych sukcesów; • zwiększenie liczby odbiorców działań promocyjnych i marketingowych. 	<p>Powiatu Krośnieńskiego wśród jego mieszkańców.</p>
---	---

Źródło: opracowanie własne

2.14.2 GŁÓWNE WYZWANIA

- Zwiększenie rozpoznawalności marki „Powiatu Krośnieńskiego” w skali lokalnej, regionalnej i krajowej.
- Działania promocyjne jako nośnik wiedzy i informacji o działaniach Powiatu.
- Poszerzenie grona odbiorców przekazów medialnych i działań promocyjnych Powiatu.
- Budowa trwałych relacji z gminami z Powiatu poprzez realizację wspólnych inicjatyw na rzecz społeczeństwa.
- Bieżące reagowanie na kwestie zmieniających się uwarunkowań rozwojowych i umiejętne dostosowywanie działań wizerunkowych.

2.15 USŁUGI ADMINISTRACYJNE

Powiatowe usługi administracyjne realizowane są przez Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim. W jego skład wchodzi:

- Wydział Organizacyjny;
- Referat ds. Obsługi Rady i Zarządu Powiatu oraz Spraw Technicznych;
- Wydział Inwestycji i Rozwoju;
- Wydział Finansowy;
- Referat Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obywatelskich;
- Wydział Komunikacji, Transportu i Dróg;
- Wydział Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami;
- Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa;
- Powiatowy Rzecznik Konsumentów;
- Zespół Radców Prawnych.

Lista kart usług administracyjnych świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, zamieszczona jest w Biuletynie Informacji Publicznej. Usługi administracyjne dla mieszkańców świadczą także takie jednostki jak m.in. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W okresie realizacji dotychczasowej strategii wykonano wiele zadań mających na celu unowocześnienie funkcjonowania administracji powiatowej, przede wszystkim poprzez rozwój technologii teleinformatycznych (m.in. tradycyjny system obiegu dokumentów wspomagany elektronicznie, Elektroniczna Skrzynka Podawcza, część usług dostępna na ePUAP, elektroniczny systemy kolejkowy, geoportal).

Podnoszenie poziomu usług administracyjnych, zarówno w zakresie bezpośredniej obsługi klientów, jak i organizacji pracy jednostek Powiatu, jest w obecnych czasach nierozdzielnie związane z pojęciem e-administracji.

Do najważniejszych silnych stron e-administracji w Powiecie Krośnieńskim należy wysoki poziom informatyzacji urzędu, przejawiający się m.in. zastosowaniem wielu rozwiązań opartych na technologii informacyjno-komunikacyjnej (m.in. Geoportal Powiatu Krośnieńskiego, ePUAP itp.), dostępnością wielu e-usług publicznych oraz szerokim wachlarzem informacji, także informacji przestrzennej. Dodatkowym atutem jest wysoka świadomość władz uchwałodawczych i wykonawczych Powiatu w zakresie konieczności

intensyfikacji informatyzacji i rozwijania systemu e-administracji. Pozytywnym elementem sprzyjającym rozwojowi e-administracji jest wysoki poziom wiedzy i umiejętności informatycznych urzędników, którzy dostrzegają korzyści płynące z informatyzacji i w coraz mniejszym stopniu negują ten proces. Wszystko to skutkuje poprawą jakości obsługi klientów i poprawą efektywności funkcjonowania.

Geoportal Powiatu Krośnieńskiego umożliwi elektroniczną obsługę: mieszkańców Powiatu, jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, inwestorów, projektantów, geodetów, komorników i rzeczoznawców majątkowych, poprzez wyszukiwanie, przeglądanie, pobieranie danych z zakresu geodezji i kartografii wraz z dokonaniem ewentualnej opłaty za pobrane dane bezpośrednio poprzez płatność elektroniczną.

W Starostwie Powiatowym w Krośnie Odrzańskim został wyznaczony Koordynator do spraw dostępności oraz powołany zespół do spraw dostępności. Do jego zadań należy przede wszystkim:

- wspieranie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim,
- przygotowanie i nadzorowanie wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

2.15.1 ANALIZA SWOT

Tabela 62 Analiza SWOT

Usługi administracyjne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wysoki stopień informatyzacji urzędu; • czytelne i funkcjonalne strony internetowe Powiatu: BIP i oficjalna; • szeroki zasób udostępnianych informacji; • dostępność wybranych e-usług publicznych; • wysoki poziom umiejętności informatycznych urzędników. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak badań satysfakcji klientów i ich potrzeb w zakresie e-usług publicznych; • ograniczony zasób usług publicznych dostępnych na platformie ePUAP.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • świadomość władz i wola polityczna do rozwoju e-administracji; • rosnący stopień informatyzacji jednostek sektora publicznego oraz przedsiębiorców i obywateli • dostępność funduszy europejskich ukierunkowanych na rozwój e-administracji; • działalność instytucji i organizacji pozarządowych oraz naukowo-badawczych wspierających proces budowy e-administracji. 	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom zaufania mieszkańców do e-usług publicznych; • nieuporządkowane i niejednoznaczne prawo; • zbyt skomplikowane procedury administracyjne utrudniające informatyzację; • opieszałość władz centralnych w zakresie przygotowywanych projektów informatycznych; • ograniczone rozwiązania horyzontalne w publicznych systemach e-administracji.

Źródło: opracowanie własne

2.15.2 GŁÓWNE WYZWANIA

Najważniejszym wyzwaniem będzie bardziej intensywna promocja e-usług oraz zachęcanie obywateli i przedsiębiorców do kontaktów ze Starostwem Powiatowym w Krośnie Odrzańskim drogą elektroniczną. Oczywiście należy pamiętać, że nawet najlepsza promocja nie zastąpi opinii wielu zadowolonych klientów z dobrze i sprawnie działających e-usług. Stąd też należy tworzyć takie e-usługi i w takiej formie, aby były dopasowane do potrzeb i oczekiwań klientów sektora publicznego.

2.16 WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA

Powiat Krośnieński uczestniczy w różnych formach współpracy samorządowej na szczeblu międzynarodowym (Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr), krajowym (Związek Powiatów Polskich) czy regionalnym (Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna, LGD Zielone Światło, Związek Powiatów Lubuskich).

Na forum międzynarodowym Powiat łączy długoletnie partnerstwo z:

- Powiat Sprewa – Nysa – umowa partnerska z 2000 r;
- Powiat Odra- Sprewa – umowa partnerska z 2007 r.

Współpraca samorządowa Powiatu Krośnieńskiego w zakresie realizacji zadań publicznych odbywa się przede wszystkim w formie porozumień. Zdecydowaną większość z nich stanowią porozumienia pionowe z gminami, które mają na celu przekazanie na szczebel gminny niektórych zadań w zakresie zarządzania publicznymi drogami powiatowymi. Tego rodzaju współpraca gminno-powiatowa istotnie ułatwia organizację utrzymania tych dróg oraz procesy inwestycyjne związane z ich modernizacją. Znacznie rzadziej zawierane były porozumienia z gminami w innych dziedzinach. Powiat Krośnieński współpracuje także w formie porozumień z instytucjami administracji rządowej (Komenda Wojewódzka Policji, Komenda Powiatowa Policji, Straż Graniczna) oraz samorządem województwa lubuskiego. Duże znaczenie mają porozumienia w takich dziedzinach jak rynek pracy i wspieranie przedsiębiorczości, ochrona przeciwpożarowa i ratownictwo medyczne. Współpraca, którą regulują umowy polega przede wszystkim na wymianie doświadczeń oraz wzajemnym wspieraniu i promocji powiatów. Dziedziny, w jakich występuje współdziałanie to: ochrona środowiska, rozwój przedsiębiorczości, opieki społecznej, edukacji, kultury, sportu i turystyki, rolnictwa oraz bezpieczeństwa publicznego.

2.16.1 ANALIZA SWOT

Tabela 63 Analiza SWOT

Współpraca samorządowa	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• porozumienia z innymi JST;• aktywne działania Powiatu na arenie międzynarodowej.	<ul style="list-style-type: none">• ograniczone środki finansowe na realizację niektórych projektów w ramach współpracy;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none">• rozwój i pogłębienie współpracy międzynarodowej, zarówno w formie bilateralnych kontaktów jaki i nawiązanie współpracy sieciowej.	<ul style="list-style-type: none">• niedostateczne prawne i finansowe wsparcie form współpracy samorządowej ze strony kraju i UE;• wzrost nastrojów nacjonalistycznych w Europie utrudniające nawiązywanie kontaktów

2.16.2 GŁÓWNE WYZWANIA

W zakresie współpracy ważnym będzie podtrzymywanie dobrych kontaktów z obecnymi partnerami, jak i poszukiwanie nowych obszarów i dziedzin współpracy.

2.17 ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Realizacja zadań publicznych poprzez organizacje pozarządowe jest jednym z efektów decentralizacji państwa oraz ważnym narzędziem wspierania aktywności społecznej mieszkańców. Podstawą prawną dla działań Powiatu Krośnieńskiego w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi są zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Władze samorządowe corocznie opracowują Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy. Głównym celem programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Powiatem a organizacjami społecznymi..

W Powiecie Krośnieńskim funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych. Są to m. in. fundacje, stowarzyszenia w tym stowarzyszenia zwykłe i po nowelizacji ustawy, klubów sportowych, w tym Uczniowskie Kluby Sportowe, Stowarzyszenia Kultury Fizycznej Nieprowadzące Działalności Gospodarczej, Koła Gospodyń Wiejskich czy Ochotnicze Straże Pożarne.

Tabela 64 Organizacje społeczne w Powiecie Krośnieńskim

Sfera działalności	Liczba organizacji
Kultura fizyczna	84
Kultura i sztuka	28
Ochrona zdrowia/ Pomoc społeczna	29
Rozwój przedsiębiorczości	24
Koło Gospodyń Wiejskich	4
Działalność osób na rzecz osób niepełnosprawnych	10
Ochotnicza Straż Pożarna	25
Ochrona Środowiska	8
Fundacje	19

Źródło: Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim

Współpracę samorządów terytorialnych z organizacjami pozarządowymi należy uznać za jeden z nieodzownych komponentów budowania silnego społeczeństwa obywatelskiego. Powiat Krośnieński sukcesywnie wzmacnia aktywność organizacji pozarządowych poprzez zlecanie im zadań publicznych w różnych obszarach współpracy. Tego typu działanie przyczynia się do wzmocnienia postaw obywatelskich mieszkańców oraz angażowania ich w sprawy lokalne.

2.17.1 ANALIZA SWOT

Tabela 65 Analiza SWOT

Organizacje pozarządowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">duża liczba organizacji pozarządowych na terenie Powiatu;	<ul style="list-style-type: none">słaby stopień integracji i znajomości siebie nawzajem w środowisku organizacji

<ul style="list-style-type: none"> stała liczba zleczanych przez Powiat Krośnieński zadań publicznych oraz środków wydatkowanych na ten cel; zwiększająca się liczba obszarów współpracy Powiatu Krośnieńskiego z organizacjami pozarządowymi; aktywna społeczność lokalna (np. Koła Gospodyń Wiejskich). 	<p>pozarządowych.</p>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> aktywizacja społeczności lokalnych; angażowanie w działalność społeczną dzieci i młodzieży oraz środowisk senioralnych. 	<ul style="list-style-type: none"> często zmieniające się przepisy prawne w zakresie wymagań stawianych organizacjom pozarządowym ubiegającym się o realizację zadań publicznych; brak czasu mieszkańców na działalność społeczną, związany z szybkim tempem życia.

Źródło: opracowanie własne

2.17.2 GŁÓWNE WYZWANIA

Wyzwaniem dla Powiatu Krośnieńskiego na najbliższe lata będzie dalsza aktywizacja organizacji pozarządowych w realizację licznych zadań publicznych, w tym dzieci i młodzieży oraz seniorów, a także utrzymywanie przeznaczanych na ten cel co najmniej takich samych środków rocznie.

2.18 SYTUACJA FINANSOWA POWIATU

Możliwości realizacji działań przewidzianych w strategii rozwoju są w przypadku każdej jednostki terytorialnej bezpośrednio związane z jej aktualną i przyszłą sytuacją finansową.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego podstawowymi dochodami Powiatu są:

- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa w wysokości 10,25% podatku PIT i 1,40% podatku CIT;
- subwencje z budżetu państwa na zadania realizowane przez Powiat;
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania realizowane przez powiatowe służby, inspekcje i straże;
- dochody powiatowych jednostek budżetowych oraz wpłaty innych powiatowych jednostek organizacyjnych;
- dochody z majątku Powiatu;
- odsetki za nieterminowe przekazywanie udziałów, dotacji i subwencji.

Dochodami Powiatu mogą również być:

- subwencja wyrównawcza z budżetu państwa;
- dotacje celowe z budżetu państwa przekazywane na wykonanie czynności;
- dotacje z państwowych funduszy celowych;
- dotacje celowe z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez Powiat na mocy porozumień zawartych z organami administracji rządowej;
- dotacje celowe z budżetu województwa na zadania z zakresu samorządu województwa wykonywane przez Powiat na mocy porozumień zawartych z województwem;
- spadki, zapisy i darowizny;
- odsetki od środków finansowych Powiatu gromadzonych na rachunkach bankowych;
- odsetki i dywidendy od wniesionego kapitału;
- inne wpływy uzyskiwane na podstawie odrębnych przepisów.

Powiaty nie uzyskują dochodów z podatków i opłat lokalnych, które zasilają budżety gmin.

2.18.1 DYNAMIKA DOCHODÓW I WYDATKÓW W LATACH 2014-2019

Dochody ogółem Powiatu Krośnieńskiego w 2019 r. wyniosły 62.095.444,15 zł i były o 13,8% wyższe niż w 2014 r. Jest to niższa dynamika niż w przypadku uśrednionych wartości dla województwa lubuskiego.

Tabela 66 Dochody ogółem Powiatu Krośnieńskiego w latach 2014 i 2019

Jednostka	2014	2019	Dochody w 2019 r. (2014=100)
Powiat Krośnieński	54 526 042,18 zł	62 095 444,15 zł	113,8
Powiaty ziemskie (lubuskie)	704 596 598,14 zł	868 771 580,15 zł	123,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Surowe dane dotyczące globalnej wielkości dochodów nie są jednak najbardziej odpowiednim narzędziem analizy sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego. W szczególności dotyczy to powiatów ziemskich, uzyskujących dużą część swoich dochodów z transferów z budżetu państwa (subwencje i dotacje), których wysokość i przeznaczenie jest w przeważającej mierze uwarunkowane regulacjami centralnymi. Stąd też znacznie lepszym miernikiem zamożności powiatów, także w ujęciu czasowym, są dane przeliczone na jednego mieszkańca i dotyczące przede wszystkim dochodów własnych, spośród których kluczową rolę odgrywają udziały w podatkach PIT i CIT.

Tabela 67 Dochody ogółem i dochody własne Powiatu Krośnieńskiego na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody ogółem			Dochody własne		
	2014	2019	2019 r. (2014=100)	2014	2019	2019 r. (2014=100)
Powiat Krośnieński	965,78 zł	1 128,64 zł	116,9	278,88 zł	412,57 zł	147,9
Powiaty ziemskie (lubuskie)	905,90 zł	1 160,74 zł	128,1	291,40 zł	456,73 zł	156,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie dochodów ogółem na 1 mieszkańca, Powiat Krośnieński (1.128,64 zł w 2019 r.) nie odbiega istotnie od wskaźników średnich wartości dla powiatów w województwie lubuskim (1.160,74 zł). Podobnie sytuacja wygląda jeżeli pod uwagę brane są wyłącznie dochody własne powiatów. Cieszyć może wysoka dynamika wzrostu dochodów ogółem i własnych na przestrzeni ostatnich lat. Może to jednak oznaczać, iż demografia (jej spadek) Powiatu Krośnieńskiego w ten sposób odzwierciedlana jest we wskaźnikach przeliczanych na 1 mieszkańca.

Tabela 68 Dochody Powiatu Krośnieńskiego z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody z PIT			Dochody z CIT		
	2014	2019	2019 r. (2014=100)	2014	2019	2019 r. (2014=100)
Powiat Krośnieński	133,91 zł	209,35 zł	156,3	3,92 zł	3,54 zł	90,3
Powiaty ziemskie (lubuskie)	137,38 zł	226,68 zł	165,0	5,65 zł	6,99 zł	123,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Analizując najważniejsze źródło dochodów własnych powiatów, tj. udział w podatku PIT, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, zauważyć można zbliżoną pozycję Powiatu Krośnieńskiego do sytuacji w województwie. Dynamika dochodów z tytułu udziału w PIT jest zbliżona do średniej wojewódzkiej. W zakresie podatku CIT dynamika Powiatu Krośnieńskiego jest ujemna, a tym samym posiada w tym ujęciu niskie dochody na 1 mieszkańca z tego tytułu. Rola tego źródła dochodów jest jednak bardzo ograniczona w porównaniu z PIT.

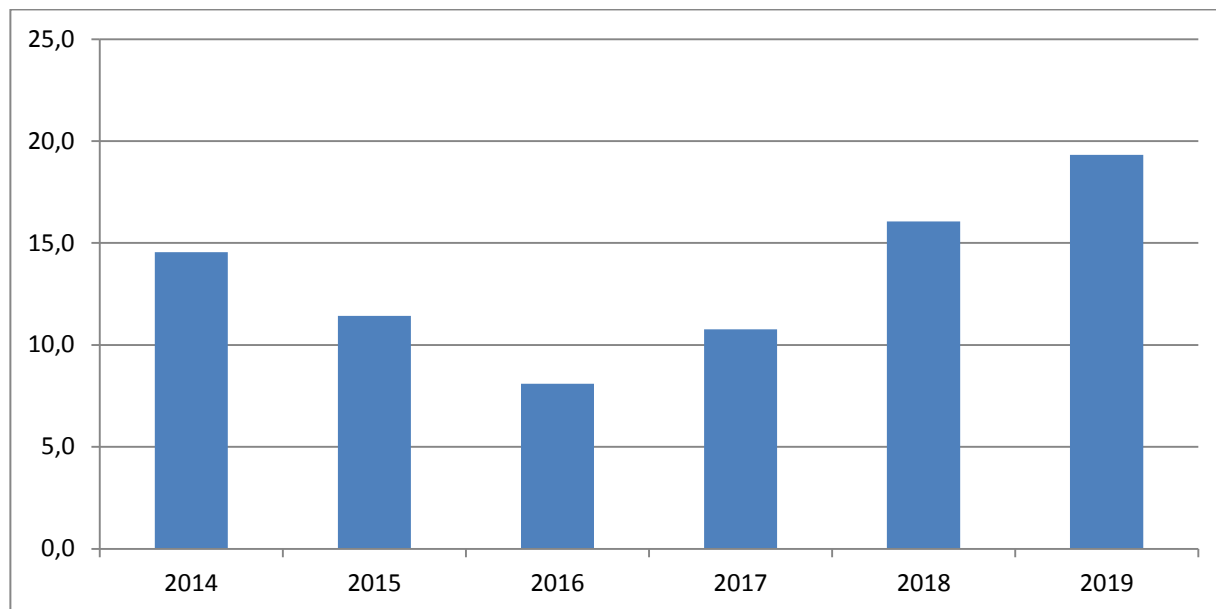
Globalna kwota wydatków w budżetach powiatów, podobnie jak jej przeliczenie na 1 mieszkańca jest w zasadniczym stopniu uwarunkowana wysokością uzyskiwanych dochodów. Istotnym wskaźnikiem, który daje wyobrażenie o polityce danego samorządu, jest natomiast udział wydatków majątkowych (przede wszystkim inwestycyjnych) w wydatkach ogółem. W latach 2014-2019 Powiat Krośnieński przeznaczył na cele inwestycyjne oraz inne wydatki majątkowe łącznie 13,4% swoich wydatków ogółem. Jest to wskaźnik wyższy od średniej wojewódzkiej (11,9%).

Tabela 69 Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem Powiatu Krośnieńskiego w latach 2014-2019 na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Udział wydatków majątkowych w % (globalnie za lata 2014-2019)
Powiat Krośnieński	13,4
Gubin Miasto	9,9
Bobrowice	16,5
Bytnica	6,4
Dąbie	12,7
Gubin	9,8
Krosno Odrzańskie	15,2
Maszewo	15,5
Powiaty ziemskie (lubuskie)	11,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Należy zauważyć, że w analizowanym okresie wskaźnik dla Powiatu Krośnieńskiego ulegał istotnym wahaniom. W latach 2014-2016 malał aż do poziomu 8%, natomiast szczyt aktywności inwestycyjnej przypadł na rok 2019 (ponad 19,3% wydatków).

Wykres 8 Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem Powiatu Krośnieńskiego w latach 2014-2019 w %
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie struktury dochodów budżetowych Powiat Krośnieński nie wyróżnia się na tle przeciętnych wartości dla powiatów ziemskich w skali regionalnej. Najniższy udział w dochodach Powiatu odgrywają źródła o charakterze dotacyjnym.

Tabela 70 Struktura dochodów Powiatu Krośnieńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Dochody własne	Udział w PIT	Udział w CIT	Dochody z majątku	Dotacje ogółem	Dotacje z budżetu państwa	Subwencja ogółem	Część oświatowa	Część wyrównawcza
Powiat Krośnieński	36,6	18,5	0,3	0,3	26,0	21,9	37,5	22,0	10,3
Powiaty ziemskie (lubuskie)	39,3	19,5	0,6	0,7	25,0	15,5	35,6	25,6	7,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

W zakresie dochodów własnych należy zauważyć niewielkie znaczenie dochodów z majątku Powiatu. Powiaty ziemskie w zasadzie nie dysponują majątkiem, w tym przede wszystkim nieruchomościami, które mogłyby być znaczącymi źródłami środków na inne zadania. Ich własnością są, w większości przypadków, nieruchomości zajęte na potrzeby świadczenia usług z zakresu użyteczności publicznej (np. pod drogami, budynki placówek oświatowych, urzędów administracji), które same często wymagają znacznych nakładów finansowych.

Wśród wydatków Powiatu Krośnieńskiego największe kwoty przeznaczone są na dziedziny takie jak: oświata i wychowanie (23,4%), transport i łączność (19,5%), bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (10,8%). Większość wartości jest zbliżona do średnich wartości w województwie lubuskim. Warto zwrócić uwagę, na wyższy niż średnia w województwie, udział wydatków w pozycji „Transport i łączność”.

Tabela 71 Struktura wydatków Powiatu Krośnieńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek

Jednostka	Transport i łączność	Administracja publiczna	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	Oświata i wychowanie	Ochrona zdrowia	Pomoc społeczna	Rodzina	Edukacyjna opieka wychowawcza
Powiat Krośnieński	19,5	9,1	10,8	23,4	4,9	10,5	7,7	4,9
Powiaty ziemskie (lubuskie)	13,2	10,6	7,1	27,9	3,0	12,1	8,1	6,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS

2.18.2 PROGNOZA FINANSOWA

Na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2032 ustalić można podstawowe wielkości określające możliwości budżetowe Powiatu w najbliższych latach. W zakresie dochodów bieżących zakłada się ich systematyczny wzrost. Na globalną kwotę dochodów i jej przewidywane wahania w analizowanym okresie istotny wpływ mają także dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dotacje inwestycyjne z funduszy unijnych. Pozyskanie kolejnych środków z tej puli w istotnym stopniu powinno zwiększyć zasób dochodów Powiatu.

Tabela 72 Prognozowane dochody Powiatu Krośnieńskiego w latach 2021-2030 w mln zł

Rok	Dochody ogółem	Dochody bieżące	Udziały z PIT	Udziały z CIT	Z subwencji ogólnej	Z dotacji środków przeznaczonych na cele bieżące	Pozostałe dochody bieżące	Dochody majątkowe	Z dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje
2021	73,9	62,3	11,3	0,19	27,0	17,0	6,7	11,6	9,9
2022	67,8	63,2	12,4	0,20	27,9	16,0	6,6	4,5	4,4
2023	64,3	64,3	12,9	0,21	28,4	16,0	6,7	0,05	0,0
2024	65,7	65,7	13,3	0,22	29,0	16,3	6,8	0,05	0,0
2025	67,2	67,1	13,6	0,22	29,6	16,9	6,9	0,05	0,0
2026	68,6	68,6	14,0	0,23	30,2	16,9	7,1	0,0	0,0
2027	70,1	70,1	14,5	0,24	30,8	17,3	7,2	0,0	0,0
2028	71,7	71,6	14,9	0,24	31,4	17,6	7,4	0,0	0,0
2029	73,2	73,3	15,4	0,25	32,0	18,0	7,5	0,0	0,0
2030	74,8	74,8	15,8	0,26	32,6	18,3	7,7	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2032 (stan na 17 grudnia 2020 r.)

Wydatki bieżące Powiatu do 2030 r. powinny utrzymać się na aktualnym stabilnym poziomie, co wydaje się niezbędnym założeniem dla realizacji ambitnego programu inwestycyjnego w tym okresie i jednoczesnego osiągnięcia dodatniego wyniku budżetowego w latach 2021-2030.

Tabela 73 Prognozowane wydatki oraz wynik budżetu Powiatu Krośnieńskiego w latach 2021-2030 w mln zł

Rok	Wydatki ogółem	Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe	Wynik budżetu
2021	72,7	62,4	10,2	1,2
2022	65,0	61,1	3,9	2,7
2023	62,3	61,5	0,7	2,0
2024	64,5	62,0	2,5	1,2
2025	65,7	62,7	3,0	1,4
2026	67,2	63,4	3,8	1,4
2027	68,8	64,1	4,6	1,3
2028	70,3	65,9	4,3	1,3
2029	71,9	66,6	5,3	1,3
2030	73,8	67,0	6,8	1,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2032 (stan na 17 grudnia 2020 r.)

Deficyt budżetowy na koniec 2019 roku wyniósł 6.148.242,70, natomiast Wieloletnia Prognoza Finansowa opracowana do końca 2032 roku zakłada od 2021 roku w poszczególnych latach nadwyżkę budżetową. Zaplanowana nadwyżka każdorazowo przeznaczona będzie na spłatę kredytów. Na przestrzeni lata 2022-2030 nie planuje się zaciągania kredytów. Kwota długu Powiatu Krośnieńskiego na koniec 2019 roku osiągnęła wysokość 24.996.880 zł. Aktualny stan zadłużenia Powiatu w stosunku do dochodów ogółem (37,9%) pozostawia pewne możliwości w zakresie zaciągania kolejnych zobowiązań. Wskaźnik obsługi długu obliczany jest jako wskaźnik procentowy relacji: kwota spłaty rat kredytów + kwota odsetek od kredytów + kwota potencjalnej spłaty kwoty wynikającej z udzielonego poręczenia do dochodów ogółem. W roku 2021 wskaźnik ten wynosi 4,32%, w roku 2022 2,84% i jest malejący do 1,47% w roku 2032. Został także spełniony warunek, którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych zarówno dla roku 2021 jak i dla kolejnych lat prognozy finansowej.

Generalnie, sytuację finansową Powiatu Krośnieńskiego ocenić należy jako dobrą i stabilną. W perspektywie roku 2030 umożliwiała realizację wyznaczonych zadań strategicznych, przy utrzymaniu wszystkich podstawowych funkcji Powiatu związanych z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców.

2.18.3 ANALIZA SWOT

Tabela 74 Analiza SWOT

Sytuacja finansowa Powiatu	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych, • rezerwa w zakresie dopuszczalnych wskaźników obsługi zadłużenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • skromny zasób majątku własnego, mogącego generować dodatkowe dochody; • brak bezpośredniego przełożenia aktywności inwestycyjnej w zakresie produkcyjno-usługowym na dochody budżetu (brak udziału w podatku od nieruchomości, niewielki udział w podatku CIT).
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie dodatkowych funduszy zewnętrznych, w tym przede wszystkim z funduszy unijnych oraz w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego; • możliwość uruchomienia rezerwy zadłużenia w celu sfinansowania nowych inwestycji; • przekazanie samorządom dodatkowych dochodów z tytułu udziału w podatku VAT. 	<ul style="list-style-type: none"> • zmiany prawne w zakresie konstrukcji podatku PIT; • pojawienie się nowych wydatków w wyniku przekazania samorządom kolejnych zadań przez administrację rządową; • COVID-19.
---	---

Zródło: opracowanie własne

2.18.4 GŁÓWNE WYZWANIA

Przy stosunkowo stabilnej sytuacji finansowej Powiatu Krośnieńskiego kluczowe wyzwania w tym zakresie w perspektywie strategicznej można sformułować następująco:

- Utrzymanie systematycznego wzrostu dochodów podatkowych.
- Skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie zadań, w tym przede wszystkim z funduszy unijnych oraz w ramach partnerstwa publiczno- prywatnego.
- Limitowanie wzrostu wydatków bieżących w granicach pozwalających na równoległą wysoką aktywność inwestycyjną.
- Umiejętne zarządzanie zadłużeniem w celu optymalizacji kosztów jego obsługi.

3. WYZWANIA I PRIORYTETY ROZWOJU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO

Powyższa diagnoza wybranych obszarów rozwoju Powiatu Krośnieńskiego determinuje określenie najważniejszych czynników i trendów jego rozwoju oraz wskazanie istotnych wyzwań w perspektywie 2030 r. Cele rozwoju Powiatu wynikają z potrzeb społecznych, a z drugiej strony są związane z ustawowymi zadaniami i kompetencjami powiatowego szczebla samorządu terytorialnego.

3.1 TRENDY I WYZWANIA ROZWOJU POWIATU

Rozwój demograficzny, społeczny, gospodarczy i przestrzenny Powiatu Krośnieńskiego związany będzie w perspektywie 2030 r. przede wszystkim z czynnikami geograficznymi, ekonomicznymi, ekologicznymi, społecznymi, technologicznymi i politycznymi.

- Czynniki geograficzne: sprowadzające się do korzystnego położenia fizycznogeograficznego, osadniczego, administracyjnego i transportowego Powiatu Krośnieńskiego na obszarze o wybitnych w skali kraju walorach przyrodniczych i kulturowych.
- Czynniki ekonomiczne, wyrażające się konkurencyjnością preferującej lokalizację miejsc zamieszkania i inwestycji gospodarczych na terenach wiejskich oraz miejskich. Ich znaczenie powiązane jest ściśle z procesami globalizacji gospodarki,
- Czynniki społeczne, przejawiające się w zmianach stylu życia oraz we wzroście zamożności i wykształcenia większej grupy mieszkańców, która realizować będzie potrzebę poprawy warunków życia, w tym zamieszkania, poprzez osiedlanie się w Powiecie Krośnieńskim. Trend ten związany jest ze zmianami stylu życia oraz poprawą dostępności miejsc pracy i usług na obszarze gmin Powiatu Krośnieńskiego.
- Czynniki technologiczne, umożliwiające coraz łatwiejszy i szybszy kontakt z odległymi przestrzennie terenami, co wynika z rozwoju środków łączności (telefon, komputer, Internet). Nowe technologie pozwalają także na bardziej inteligentny (smart) i energooszczędny rozwój takich dziedzin jak: transport, usługi komunalne, mieszkalnictwo a także bezpieczeństwo publiczne, tworzenie środowiska informacyjnego (open data) itp., ważnych z punktu widzenia jakości życia mieszkańców.

- Czynniki ekologiczne, które są pochodną rozwoju przestrzennego, skutkującego rosnącą antropopresją na środowisko przyrodnicze i ograniczaniem dostępu do jego najcenniejszych zasobów na terenie Powiatu, (szczególnie leśnych i wodnych). Ich działanie będzie się zmieniać wraz z przyjmowaniem przez gminy Powiatu Krośnieńskiego energo- i oszczędniejszego modelu rozwoju przestrzennego.
- Czynniki polityczne, związane z prowadzeniem lokalnej polityki rozwoju wg zasad ciągłości, adaptacji do zmieniających się warunków oraz współpracy z szeroko rozumianym otoczeniem. Polityczne czynniki rozwoju związane są ściśle z wyznaczanymi politykami rozwoju na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim. Powinny one sprzyjać procesom decentralizacji zarządzania i finansów publicznych.

Ważnym problemem rozwoju Powiatu Krośnieńskiego jest wzrost poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego w obecnej sytuacji, a także w okresie słabszej koniunktury gospodarczej oraz po zapowiedziach zmniejszenia się funduszy wsparcia Unii Europejskiej (perspektywa 2021-2027). Realizacja Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 powinna iść w kierunku wzmocnienia więzi przestrzenno-funkcjonalnych pomiędzy Powiatem a jego otoczeniem.

Przedstawione w diagnozie strategicznej tendencje, uwarunkowania i czynniki rozwoju Powiatu Krośnieńskiego oraz projekcja trendów rozwojowych, pozwalają na sformułowanie katalogu najważniejszych wyzwań, przed jakimi stoi Powiat Krośnieński w perspektywie 2030 r.

3.1.1 WYZWANIA POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO W PERSPEKTYWIE 2030 ROKU

- Zapewnienie przestrzennie zrównoważonego rozwoju Powiatu, w myśl europejskich zasad środowiskowych, krajobrazowych i urbanistycznych.
- Ochrona, rewitalizacja i popularyzacja zasobów dziedzictwa historycznego oraz kultury materialnej i niematerialnej Powiatu.
- Modernizowanie i rozwijanie infrastruktury drogowej i technicznej Powiatu, zapewnienie dobrej organizacji usług komunalnych oraz transportu publicznego, który będzie konkurencyjny w stosunku do transportu indywidualnego.
- Modernizowanie i rozwijanie infrastruktury społecznej oraz podnoszenie dostępności i jakości usług publicznych (szczególnie edukacyjnych i zdrowotnych, kulturalnych

i sportowo-rekreacyjnych) na terenie Powiatu Krośnieńskiego, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców.

- Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie rynku pracy, wspieranie rozwoju gospodarczego i lokalnych przedsiębiorców.
- Wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań organizacyjnych w obszarze świadczenia usług administracyjnych dla ludności.
- Aktywne współdziałanie z instytucjami sektora publicznego i komercyjnego, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Powiatu Krośnieńskiego.
- Współpraca terytorialna z gminami Powiatu a także samorządem województwa lubuskiego w rozwiązywaniu problemów: środowiskowych, infrastrukturalnych, gospodarczych i społecznych Powiatu.
- Promowanie Powiatu jako dobrego miejsca do zamieszkania, edukacji, pracy, inwestowania oraz wypoczynku.
- Współpraca transgraniczna.

Skala i dynamika zjawisk (szczególnie demograficznych), stawia przed samorządem Powiatu ponadprzeciętne wyzwania. Od władz i administracji należy wymagać zdwojonych wysiłków, które powinny wspierać innowacyjne rozwiązania organizacyjne. Wyżej wymienione wyzwania upoważniają do sformułowania nadrzędnego celu rozwoju Powiatu Krośnieńskiego.

POWIAT KROŚNIEŃSKI – SPRZYJAJĄCY MIESZKAŃCOM, INWESTOROM I TURYSTOM, TROSZCZĄCY SIĘ O ŚRODOWISKO NATURALNE I TRADYCJE KULTUROWE

3.1.2 WYZWANIA STRATEGICZNE W ŚWIETLE ZADAŃ SAMORZĄDU POWIATOWEGO

Do zakresu działania samorządu powiatowego w myśl ustawy z 8 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym należą przede wszystkim: sprawy edukacji publicznej, promocji i ochrony zdrowia, pomocy społecznej, dróg publicznych, ochrony środowiska i przyrody, porządku publicznego i bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Z punktu widzenia obywatela ważne są także decyzje i dokumenty, których wydawanie należy do kompetencji administracji powiatowej. Dotyczą one m.in. sfery

komunikacji (prawa jazdy, rejestracja pojazdów), budownictwa (pozwolenia na budowę) i gospodarki nieruchomościami (podziały nieruchomości).

Wobec powyższego podstawowa funkcja jaką pełni Powiat wobec mieszkańców to zaspokojenie ich potrzeb w ramach określonych ustawowo zadań i kompetencji. Zakres ten należy jednak poszerzać o działania o charakterze inicjującym, koordynującym i wspierającym.

Do szeroko rozumianych zadań Powiatu należą także:

- świadczenie usług publicznych o charakterze ponadgminnym;
- rozwój infrastruktury międzygminnej, dbanie o środowisko przyrodnicze na terenie Powiatu;
- kooperacja z gminami Powiatu w zakresie usług;
- współdziałanie z samorządem regionalnym województwa lubuskiego w zakresie realizacji zadań o charakterze ponadlokalnym i regionalnym;
- wspieranie działań infrastrukturalnych i społecznych samorządów gminnych;
- inicjowanie i koordynowanie współpracy międzygminnej, w tym tworzenia związków komunalnych i stowarzyszeń.

Dynamika zjawisk wymaga, aby administracja publiczna zmieniała zarówno zakres działań, jak i metody ich realizacji w relacji do rozwoju procesów ekologicznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych. Wzrost efektywności zarządzania publicznego rodzi konieczność racjonalizacji struktur zarządzania, większej elastyczności (np. w zakresie współdziałania jednostek samorządowych) i tworzenia ram, odpowiadających nowym realiom przestrzenno-funkcjonalnym. Wyżej wymieniona racjonalizacja nie musi być związana z kolejną reformą terytorialno-administracyjną, łączeniem czy też znoszeniem powiatów jak to postulują niektórzy eksperci. Jednym z podstawowych warunków dobrego funkcjonowania układu terytorialnego jest bowiem jego stabilność.

4. MISJA I WIZJA ROZWOJU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO

MISJA

Misja samorządu w zwięzły sposób precyzuje istotę jego działań i podstawowe funkcje do spełnienia na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców Powiatu.

Rozwój potencjału społeczno-gospodarczego i kulturowego Powiatu dla dobra mieszkańców, dbając o zasoby środowiskowe poprzez zrównoważony rozwój.

WIZJA

Tak określona misja pozwala na wyznaczenie wizji Powiatu, rozumianej jako projekcja stanu, do którego dąży społeczność lokalna i reprezentująca ją władza samorządowa w perspektywie 2030 r. Ze względu na nadrzędny cel rozwoju Powiatu realizowana będzie następująca wizja rozwoju Powiatu Krośnieńskiego:

„Powiat Krośnieński dynamicznie czyni postępy, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju. Ludność Powiatu ma dostęp do miejsc pracy, edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i wypoczynku oraz zapewnione czyste środowisko i poczucie bezpieczeństwa. Gospodarka Powiatu, lokalny kapitał społeczny i coraz wyższy poziom usług społecznych gwarantują rozwój Powiatu”.

Realizacji wizji rozwoju towarzyszy ścisła współpraca władz Powiatu i jednostek organizacyjnych z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie Powiatu, wsparcie i zaangażowanie mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych, wreszcie współpraca z samorządami gmin. Tylko efektywne wykorzystanie potencjałów i aktywności wszystkich interesariuszy daje szansę na pomyślny i trwały rozwój Powiatu Krośnieńskiego.

5. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I DZIAŁANIA POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO

„Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030” wyznacza pięć celów strategicznych, rozwiniętych w szesnastu celów operacyjnych. Realizacja celów następuje na poziomie konkretnych działań, które opisano uwzględniając ich uzasadnienie, zakres, realizatorów, partnerów, źródła finansowania, oczekiwane efekty oraz sposoby ich opomiarowania.

Cele strategiczne i odpowiadające im cele operacyjne realizowane przez samorząd Powiatu Krośnieńskiego są następujące:

1. Ochrona środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego Powiatu Krośnieńskiego.
 - 1.1 Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.
 - 1.2 Ochrona i rewaloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego.
 - 1.3 Rozwój potencjału turystycznego Powiatu i tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych.
 - 1.4 Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej.
2. Ochrona zdrowia, włączenie społeczne, porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.
 - 2.1 Ochrona zdrowia i związanej z nim jakości życia oraz zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej.
 - 2.2 Wzmocnienie integracji społecznej.
 - 2.3 Współpraca z organizacjami pozarządowymi i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
 - 2.4 Rozwój działalności kulturalnej.
 - 2.5 Podwyższenie stanu i poczucia bezpieczeństwa.
3. Wsparcie edukacji i rynku pracy.
 - 3.1 Rozwój edukacji ponadpodstawowej, podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców.
 - 3.2 Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu.
 - 3.3 Wpieranie rozwoju gospodarczego Powiatu.
4. Spójność komunikacyjna Powiatu.
 - 4.1 Rozbudowa i przebudowa sieci drogowej.

4.2 Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego.

5. Innowacyjna i sprawna administracja, współpraca samorządowa i kształtowanie pozytywnego wizerunku Powiatu Krośnieńskiego.

5.1 Doskonalenie usług administracyjnych.

5.2 Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu.

5.3 Współpraca samorządowa.

5.1 CEL STRATEGICZNY 1 - OCHRONA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO

Tabela 75 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.1

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.1	Zwiększenie efektywności energetycznej oraz zmniejszenie energochłonności budynków użyteczności publicznej zarządzanych przez powiat
Opis działania	Działanie zakłada termomodernizację, wymianę urządzeń elektrycznych i oświetlenia pomieszczeń na energooszczędne oświetlenie typu LED, wymianę baterii i urządzeń na wodooszczędne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (np. poprzez wykonanie instalacji solarnej do ogrzania wody czy pozyskania energii elektrycznej), rekuperację – odzysk ciepła z powietrza wywiewanego. Ponadto każdy nowo projektowany, remontowany lub modernizowany budynek będzie wyposażony w urządzenia o wysokiej klasie energooszczędności tak by jego efektywność energetyczna była możliwie najwyższa.
Efekty działania	Działanie to zapewnia poprawę bilansu energetycznego budynków poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię niezbędną do ich ogrzania, przygotowania ciepłej wody użytkowej i ich oświetlenia. Skutkiem zmniejszenia zużycia energii będzie redukcja emisji zanieczyszczeń oraz zmniejszenie kosztów bieżących utrzymania budynków. Brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska. • Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030), Cel szczegółowy: osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu drobnego PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, osiągnięcie w perspektywie do 2030 r. stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, Wyzwanie 1: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Krośnieńskiego
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba obiektów, w których dokonano wymiany urządzeń elektrycznych i oświetlenia w roku, • liczba obiektów poddanych termomodernizacji w roku, • liczba instalacji wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych instalowanych w obiektach zarządzanych przez Powiat w roku, • wielkość nakładów finansowych w roku.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu Krośnieńskiego, • Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, • Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, • Budżet Państwa,

	<ul style="list-style-type: none">• Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 76 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.2

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.2	Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych oraz edukacja ekologiczna
Opis działania	Działanie to obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> • Aktywizację mieszkańców Powiatu w działania mające na celu właściwe gospodarowanie odpadami, • Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu (konkursy z zakresu ochrony środowiska dla dzieci i młodzieży, udział pracowników Starostwa w szkoleniach i konferencjach, działania informacyjne skierowane do przedsiębiorców, pogłębianie świadomości społecznej o negatywnym wpływie hałasu na człowieka, projekty edukacyjno-ekologiczne, • Promocję walorów przyrodniczych Powiatu Krośnieńskiego.
Efekty działania	Celem działania jest uwrażliwienie mieszkańców Powiatu na problemy środowiskowe jak również edukacja w tym zakresie. Realizacja zakładanych form edukacji i promocji ekologicznej czyni proekologiczne idee przystępnymi dla każdego mieszkańca Powiatu i w perspektywie podnosi warunki życia mieszkańców w zakresie jakości środowiska przyrodniczego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska m.in. poprzez edukację ekologiczną, • Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 Działanie: edukacja społeczeństwa w zakresie spodziewanych zmian klimatu i ograniczenia ich skutków, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego, Wyzwanie 1: Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Krośnieńskiego
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj organizowanych imprez, • Wielkość nakładów finansowych w roku, • Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konkursach, wykładach, itp.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 77 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.3

Cel operacyjny 1.1	POPRAWA STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO
Działanie 1.1.3	Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny poziom hałasu
Opis działania	Działanie to obejmuje m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu z dróg powiatowych, • Wykonanie dróg rowerowych wzdłuż dróg powiatowych.
Efekty działania	Celem działania jest zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na odczuwanie ponadnormatywnego poziomu hałasu. Działanie to ma podnieść komfort życia mieszkańców Powiatu.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), Cel szczegółowy 4. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Krośnieńskiego
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań podjętych w celu redukcji ponadnormatywnej emisji hałasu, • Długość wybudowanych ścieżek rowerowych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 78 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.1

Cel operacyjny 1.2	OCHRONA I REWALORYZACJA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
Działanie 1.2.1	Zapewnienie właściwej opieki nad obiektami zabytkowymi oraz sprawnej administracji w zakresie dóbr kultury
Opis działania	Opieka nad obiektami zabytkowymi będącymi własnością Powiatu poprzez prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i budowlanych przy obiektach zabytkowych nieruchomości będących własnością powiatu; zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystanie z nich w sposób zapewniający trwałe zachowanie ich wartości; zapewnienie warunków do naukowego badania i dokumentowania obiektów zabytkowych. Rzetelne wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
Efekty działania	W wyniku realizacji strategii wszystkie obiekty zabytkowe będące własnością Powiatu zostaną w pełni odrestaurowane i przystosowane do współczesnych funkcji. Standardy ich konserwacji i adaptacji staną się wzorcem dla działań innych podmiotów publicznych i prywatnych w podobnym zakresie. Skutecznie działająca administracja ochrony zabytków zapewni efektywne wykonywanie zadań Powiatu w tej dziedzinie.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022, • Program opieki nad zabytkami województwa lubuskiego, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami w Powiecie Krośnieńskim na lata 2021-2024
Realizatorzy działania	Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokość nakładów finansowych na prace konserwatorskie przy obiektach zabytkowych będących własnością Powiatu, • Liczba wydanych decyzji – pozwoleń konserwatorskich, postanowień i przeprowadzonych kontroli.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Fundusze europejskie, • Środki ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego oraz wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków, • Granty na działalność naukowo-badawczą, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 79 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.2

Cel operacyjny 1.2	OCHRONA I REWALORYZACJA ZASOBÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO
Działanie 1.2.2	Rozwój współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami
Opis działania	<p>Rozwój sieci współpracy na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i opieki nad zabytkami. Uspójnienie programów działania i mechanizmów współpracy pomiędzy poszczególnymi rodzajami i szczeblami administracji oraz włączenie organizacji pozarządowych w realizację zadań w przedmiotowym zakresie, w tym między innymi zadania szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie inicjatyw tworzenia parków kulturowych przez zainteresowane gminy, • wspieranie inicjatyw społecznych w sprawie ustanawiania Pomników Historii, • współpraca z Urzędem Marszałkowskim oraz poszczególnymi gminami w zakresie utrzymania istniejących i wytyczania nowych szlaków kulturowych, • współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz ochrony zasobów kulturowych i przyrodniczych w ramach uchwalanego corocznie Roczno programu współpracy Powiatu Krośnieńskiego z organizacjami pozarządowymi, • dofinansowywanie prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu, • udzielanie na wnioski zainteresowanych podmiotów dotacji celowych na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych z terenu Powiatu Krośnieńskiego wpisanych do rejestru zabytków (niebędących własnością Powiatu Krośnieńskiego), w szczególności obiektów architektury i budownictwa, zabytków ruchomych i zabytków archeologicznych, • popularyzacja zagadnień związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego na terenie Powiatu, • upowszechnianie wiedzy o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych Powiatu oraz jego walorach turystycznych poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wspieranie wydawania niekomercyjnych niskonakładowych wydawnictw (drukowanych: przewodników, albumów, widokówek, folderów itp. lub wykorzystujących inne techniki zapisu, np. płyty CD) popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych Powiatu oraz jego walorach turystycznych, ▪ wydawanie map, przewodników, leksykonów, kronik itp. popularyzujących wiedzę o zabytkach, zasobach kulturowych i przyrodniczych Powiatu oraz o jego walorach turystycznych., ▪ współpracę z mediami mającą na celu zakorzenienie wiedzy o dziedzictwie kulturowym, a także wzmocnienie poczucia tożsamości terytorialnej, kulturowej i społecznej Powiatu, ▪ współpracę w zakresie upowszechniania kultury i wiedzy o działaniach konserwatorskich z organami samorządowymi, placówkami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorach edukacji, kultury i sztuki, poprzez m.in. organizację programów edukacyjnych, wycieczek i konkursów dla uczniów szkół z terenu Powiatu Krośnieńskiego.
Efekty działania	<p>W wyniku realizacji strategii stworzona zostanie rozległa i spójnie działająca sieć podmiotów działających na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego Powiatu, obejmująca zarówno wszystkie szczeble administracji samorządowej i rządowej, jak i prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych oraz organizacje tzw. trzeciego sektora. Dzięki dotacjom na prace konserwatorskie udzielanym z budżetu Powiatu Krośnieńskiego poprawie ulegnie stan pozostałych obiektów zabytkowych na terenie Powiatu. Bogactwo dziedzictwa kulturowego Powiatu zostanie szeroko rozpowszechnione w świadomości społecznej dzięki podjętym działaniom edukacyjnym</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022, • Program opieki nad zabytkami województwa lubuskiego, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami w Powiecie Krośnieńskim na lata 2021-2024
Realizatorzy działania	<p>Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa</p>

	Wydział Inwestycji i Rozwoju Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przedsięwzięć i wysokość dofinansowania w ramach dotacji na prowadzenie prac konserwatorskich na terenie Powiatu, • liczba utworzonych parków kulturowych na terenie Powiatu, • liczba zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjnych w zakresie dziedzictwa kulturowego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Fundusze europejskie, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Środki ministerstwa kultury i dziedzictwa narodowego oraz wojewódzkiego urzędu ochrony zabytków, • Środki własne prywatnych właścicieli obiektów zabytkowych, • Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji, kościelnych osób prawnych, • Granty na działalność naukowo-badawczą, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 80 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.1

Cel operacyjny 1.3	ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO POWIATU I TWORZENIE ZINTEGROWANYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH
Działanie 1.3.1	Aktualizacja produktów turystycznych i integracja oferty turystycznej
Opis działania	Aktualizacja i ujednoczenie produktów turystycznych Powiatu Krośnieńskiego. Rozpowszechnianie informacji dotyczących walorów oraz usług turystycznych dostępnych na terenie Powiatu, poprzez wspólny kalendarz wydarzeń, certyfikację obiektów i atrakcji turystycznych, budowę wspólnych inicjatyw międzygminnych, np. bazujących na szlakach rowerowych lub tematycznych. Przygotowanie niskokosztowej wersji przewodnika o charakterze bezpłatnego folderu w wysokim nakładzie.
Efekty działania	W wyniku realizacji strategii oferta turystyczna Powiatu zostanie powiązana w synergiczne produkty turystyczne. Włączenie lokalnych atrakcji i imprez turystycznych do pakietów powiatowych będzie z jednej strony gwarancją ich odpowiedniej jakości, z drugiej zaś przyczyni się do poszerzenia zasięgu ich oddziaływania. Zintegrowana informacja o ofercie turystycznej Powiatu będzie solidną merytoryczną podstawą do dalszych działań promocyjnych w tym zakresie.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. • Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami w Powiecie Krośnieńskim na lata 2021-2024
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim • Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa • Wydział Inwestycji i Rozwoju • Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Stopień wykorzystania bazy noclegowej Powiatu • Liczba osób uczestniczących w imprezach w ramach zintegrowanej oferty turystycznej Powiatu
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu • Budżety gmin Powiatu Krośnieńskiego • Budżet województwa • Fundusze europejskie • Środki własne przedsiębiorców działających w branży turystycznej • Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 81 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.2

Cel operacyjny 1.3	ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO POWIATU I TWORZENIE ZINTEGROWANYCH PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH
Działanie 1.3.2	Rozwój współpracy z partnerami pozarządowymi i regionalnymi na rzecz efektywnej promocji zewnętrznej i popularyzacji turystyki wśród mieszkańców
Opis działania	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój współpracy w dziedzinie turystyki z otoczeniem regionalnym. • Wypracowanie efektywnych mechanizmów promocji zewnętrznej: Tworzenie atrakcyjnego dla turystów wizerunku Powiatu Krośnieńskiego, jako miejsca wypoczynku i rekreacji. Promowanie najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym obiektów zabytkowych, w tym m.in. szkolenia i warsztaty dla branży turystycznej, prezentacja oferty turystycznej na targach, opracowywanie gier turystycznych i wydawnictw • Popularyzacja turystyki wśród mieszkańców Powiatu: Rozpowszechnianie wśród mieszkańców informacji na temat możliwości spędzenia wolnego czasu w najbliższym otoczeniu miejsca zamieszkania. Rozwój turystyki weekendowej poprzez promocję wydarzeń cyklicznych o charakterze lokalnym, adresowane do szerokiej grupy odbiorców: dzieci, młodzieży, osób starszych, rodzin. Wspieranie przez Powiat inicjatyw organizacji pozarządowych działających w sektorze turystyki w ramach otwartych konkursów ofert. • Współpraca z operatorami transportu publicznego w celu polepszenia dostępności komunikacyjnej najważniejszych atrakcji Powiatu
Efekty działania	Walory przyrodnicze i kulturowe Powiatu Krośnieńskiego zostaną szeroko wypromowane w różnych segmentach rynku turystycznego. Rozwój turystyki weekendowej, która promowana będzie także za pomocą nowoczesnych mediów i systemów informacji. Nastąpi rozwój inicjatyw lokalnych i aktywności organizacji pozarządowych działających na polu ochrony zabytków oraz wspierania turystyki.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. • Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Program Opieki nad Zabytkami w Powiecie Krośnieńskim na lata 2021-2024
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim • Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa • Wydział Inwestycji i Rozwoju • Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Stopień wykorzystania bazy noclegowej Powiatu, • Wysokość nakładów finansowych na promocję turystyczną, • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć promocyjnych w zakresie turystyki, • Liczba przedsięwzięć i wysokość dofinansowania w ramach dotacji Powiatu dla inicjatyw organizacji pozarządowych w otwartych konkursach ofert.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu i gmin Powiatu Krośnieńskiego, • Budżet województwa, • Fundusze europejskie, • Środki własne przedsiębiorców działających w branży turystycznej, • Środki organizacji pozarządowych - stowarzyszeń, fundacji, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 82 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.1

Cel operacyjny 1.4	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ
Działanie 1.4.1	Poprawa stanu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz aktywizacja fizyczna mieszkańców
Opis działania	Działanie realizowane będzie poprzez budowę i utrzymywanie w należyłym stanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych zlokalizowanych przy placówkach oświatowych, a także organizowanie wydarzeń o charakterze sportowym, m. in. dla dzieci, młodzieży i środowisk senioralnych. Ponadto, realizacja działania będzie możliwa dzięki działalności organizacji pozarządowych, poprzez zlecenie im zadań publicznych w zakresie sportu i rekreacji przez Powiat Krośnieński
Efekty działania	Poprawie ulegnie stan infrastruktury sportowej i ich dostępność dla mieszkańców. Mieszkańcom zapewniona zostanie stała oferta sportowo-rekreacyjna, również dzięki działalności organizacji pozarządowych. Wzrośnie poziom aktywności fizycznej mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego, szczególnie dzieci i młodzieży oraz seniorów.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, Kierunek interwencji: Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa, • Narodowy Program Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024.
Spójność z dokumentami Powiatu	Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2021-2032
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim • Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa • Wydział Inwestycji i Rozwoju • Jednostki Organizacyjne Powiatu
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowo wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych, • Nakłady na konserwację obiektów i urządzeń sportowych, • Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom pozarządowym z zakresu kultury fizycznej, • Liczba nagrodzonych osób fizycznych i trenerów oraz suma kwotowa przyznanych nagród.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 83 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.2

Cel operacyjny 1.4	ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ
Działanie 1.4.2	Wsparcie działalności sportowej prowadzonej przez organizacje społeczne oraz nagradzanie zawodników i trenerów za osiągnięte wysokie wyniki sportowe
Opis działania	Działanie realizowane jest poprzez udzielanie dotacji na organizację imprez sportowych i rekreacyjnych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z Powiatu Krośnieńskiego. Ponadto w ramach działania został wprowadzony system nagród dla sportowców za osiągnięte wyniki sportowe i trenerów prowadzących szkolenie zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe w międzynarodowym lub krajowym współzawodnictwie sportowym. Wsparcie udzielane przez Powiat Krośnieński będzie mieć zatem charakter finansowy jak i organizacyjny.
Efekty działania	Realizacja działania przyczyni się do wzrostu aktywności organizacji społecznych i osób fizycznych działających na rzecz rozwoju aktywności fizycznej mieszkańców. Zwiększy się również zainteresowanie aktywnością sportowo-rekreacyjną wśród dzieci i młodzieży oraz osób angażujących się w sport w roli trenera
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”, Kierunek interwencji: Wzrost poziomu aktywności fizycznej społeczeństwa poprzez poprawę warunków umożliwiających jej uprawianie na każdym etapie życia, • Narodowy Program Rozwoju Sportu - Polski Sport 2024.
Spójność z dokumentami Powiatu	Roczny Program Współpracy Powiatu Krośnieńskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim • Wydział Inwestycji i Rozwoju • Jednostki Organizacyjne Powiatu • Organizacje pozarządowe, • Kluby sportowe z terenu Powiatu Krośnieńskiego.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zadań publicznych zleconych organizacjom prowadzącym działalność w zakresie kultury fizycznej, • Liczba osób, którym przyznano Nagrody Sportowe Starosty Krośnieńskiego za osiągnięte wyniki sportowe, • Liczba imprez sportowych zrealizowanych przy wsparciu finansowym i organizacyjnym Powiatu Krośnieńskiego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

5.2 CEL STRATEGICZNY 2 - OCHRONA ZDROWIA, WŁĄCZENIE SPOŁECZNE, PORZĄDEK PUBLICZNY I BEZPIECZEŃSTWO OBYWATELI

Tabela 84 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.1

Cel operacyjny 2.1	OCHRONA ZDROWIA I ZWIĄZANEJ Z NIM JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO OPIEKI ZDROWOTNEJ
Działanie 2.1.1	Zwiększenie troski o własne zdrowie oraz kształtowanie prozdrowotnego stylu życia wśród mieszkańców
Opis działania	Działanie to dotyczy realizacji przedsięwzięć prozdrowotnych adresowanych do różnych środowisk i grup wiekowych w zakresie promocji zdrowia (w tym zdrowia psychicznego) i popularyzacji zdrowego stylu życia. Działanie realizowane będzie poprzez prowadzenie m.in.: - kampanii społecznych, konferencji i innych wydarzeń z zakresu promocji zdrowia (np. Koperta życia) - imprez plenerowych o charakterze prozdrowotnymi i sportowym, - działań edukacyjnych takich jak: prelekcje, warsztaty, szkolenia i konkursy.
Efekty działania	Poprzez współpracę z różnymi podmiotami, działającymi w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej, wzrasta stan wiedzy o zdrowiu i kultura zdrowotna społeczeństwa, co przekłada się na poprawę stanu zdrowia i jakości życia.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Narodowy Program Zdrowia 2021-2025.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego 2018-2022.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Krośnieński.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych • Liczba uczestników zorganizowanych przedsięwzięć prozdrowotnych • Wysokość środków finansowych poniesionych przez Powiat na realizację zadań z zakresu promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Narodowy Fundusz Zdrowia, • PFRON, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 85 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.2

Cel operacyjny 2.1	OCHRONA ZDROWIA I ZWIĄZANEJ Z NIM JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO OPIEKI ZDROWOTNEJ
Działanie 2.1.2	Ograniczenie występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych wśród mieszkańców
Opis działania	Działanie dotyczy ograniczenia występowania najpoważniejszych problemów zdrowotnych, zmniejszenie zachorowalności, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób układu krążenia, nowotworów złośliwych, chorób zakaźnych, zakażeń i innych chorób społecznych i cywilizacyjnych. Jest to możliwe poprzez kontrolę czynników ryzyka, wczesne wykrywanie oraz zahamowanie postępu choroby, a także ograniczenie powikłań tych chorób.
Efekty działania	Realizowane przedsięwzięcia profilaktyczne (w tym realizowane programy polityki zdrowotnej) przyczyniają się do zmniejszenia zachorowań, umieralności i inwalidztwa z powodu chorób najczęściej identyfikowanych wśród mieszkańców Powiatu i tym samym wpływają na poprawę ich zdrowia oraz jakości życia.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Narodowy Program Zdrowia 2021-2025
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Programy działań Powiatu Krośnieńskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Powiat Krośnieński.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym programów polityki zdrowotnej • Liczba osób uczestniczących w zrealizowanych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym w programach polityki zdrowotnej • Wysokość środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięć w zakresie profilaktyki chorób, w tym programów polityki zdrowotnej
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Środki budżetu państwa, • Środki innych jednostek samorządu terytorialnego, • Środki NFZ, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 86 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.3

Cel operacyjny 2.1	OCHRONA ZDROWIA I ZWIĄZANEJ Z NIM JAKOŚCI ŻYCIA ORAZ ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI DO OPIEKI ZDROWOTNEJ
Działanie 2.1.3	Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia i zmniejszenie nierówności społecznych w dostępie do opieki zdrowotnej.
Opis działania	Głównym celem działania Powiatu jest rozszerzenie zakresu usług medycznych świadczonych przez szpital i tym samym zwiększenie dostępności do specjalistycznej opieki zdrowotnej, poprawa efektywności gospodarowania majątkiem i dostosowanie standardów funkcjonowania szpitala do obowiązujących przepisów. Planuje się go osiągnąć m.in. poprzez wspieranie inwestycji i zakupów sprzętu medycznego dla Szpitala. Tworzone i realizowane przez samorzady gmin i Powiatu programy polityki zdrowotnej sprzyjają zwiększeniu dostępności mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego do specjalistycznej opieki zdrowotnej.
Efekty działania	Poprzez wspieranie rozwoju i modernizacji szpitala oraz realizację programów polityki zdrowotnej następuje poprawa jakości i dostępności do świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Narodowy Program Zdrowia 2021-2025
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Programy działań Powiatu Krośnieńskiego w zakresie promocji i ochrony zdrowia
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Podmioty Wykonujące Działalność Leczniczą w Powiecie.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zrealizowanych projektów inwestycyjnych, • Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez Powiat Krośnieński na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, • Wielkość pozyskanych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, • Liczba zrealizowanych programów polityki zdrowotnej zwiększających dostęp do świadczeń opieki zdrowotnej, • Liczba mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego, którzy skorzystali z programów polityki zdrowotnej.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Środki własne Powiatu, • Środki własne szpitali, • Środki inne pochodzące w szczególności z UE, Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy NFZ, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 87 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.1

Cel operacyjny 2.2	WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
Działanie 2.2.1	Pomoc rodzinom w sytuacji kryzysowej, wsparcie funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
Opis działania	Działanie to ma charakter dwuelementowy. Dotyczy rozwijania powiatowego systemu interwencji kryzysowej i form wsparcia osób doświadczających przeżyć traumatycznych oraz kiedy dotyczy to dzieci, wzmocnienie powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ze szczególnym uwzględnieniem promocji idei rodzicielstwa zastępczego. W ramach rozwijania powiatowego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zakłada się tworzenie warunków do powstawania i działania rodzinnych form opieki zastępczej (rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe, pomocowe, zaprzyjaźnione). Działania te dotyczą również organizowania wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez grupy wsparcia oraz specjalistyczne poradnictwo, a także organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia tych funkcji. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim prowadzi działania związane z promocją idei rodzicielstwa zastępczego.
Efekty działania	W efekcie działania nastąpi zwiększenie poziomu bezpieczeństwa społecznego i socjalnego mieszkańców Powiatu oraz stopnia zabezpieczenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i emocjonalnych dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. Promocja wartości rodzin zastępczych jako formy sprawowania opieki nad dziećmi przyczyni się do przybliżenia idei rodzicielstwa zastępczego mieszkańcom Powiatu, a co za tym idzie – zwiększeniu ulegnie liczba osób zgłaszających się na szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze, którzy uzyskując kwalifikacje, będą mogli objąć te dzieci opieką rodzinną, zapewniając im pomoc w rozwoju
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Krośnieńskim na lata 2018-2022, • Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Krośnieńskim, • Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Krośnieńskim, • Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018-2022 .
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Jednostki Organizacyjne Powiatu • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba interwencji domowych policji dotyczących przemocy (w ramach tzw. Niebieskiej Karty), • Liczba osób doświadczających przemocy, • Liczba sprawców przemocy objętych programami edukacyjno-korekcyjnymi, • Liczba akcji rozpowszechniania informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania temu zjawisku, • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje do pełnienia różnych form rodzinnej pieczy zastępczej, • Liczba rodzin zastępczych, • Liczba dzieci w rodzinach zastępczych, • Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach dla rodzin zastępczych, • Liczba porad i konsultacji psychologicznych oraz prawnych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Dotacje z budżetu państwa,

	<ul style="list-style-type: none">• Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 88 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.2

Cel operacyjny 2.2	WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
Działanie 2.2.2	Wzmocnienie integracji osób niepełnosprawnych – podniesienie standardów usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych
Opis działania	<p>Działanie to dotyczy organizacyjnego i finansowego wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. Działanie w zakresie rehabilitacji społecznej dotyczy wspierania rozwoju warsztatów terapii zajęciowej dla osób niepełnosprawnych oraz tworzenia nowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, dofinansowanie likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych: architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych.</p> <p>W ramach rehabilitacji zawodowej zakłada się wspieranie działań na rzecz pobudzania aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez finansowanie szkoleń zawodowych osób niepełnosprawnych oraz rozpoczęcia przez nich własnej działalności gospodarczej. Priorytetem powinno tu stać się wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej.</p>
Efekty działania	<p>Głównym efektem działania jest wzmocnienie integracji społecznej osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie Powiatu. Działanie to odnosi się do wspierania rehabilitacji społecznej i zawodowej. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym, a realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej, pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych. Rehabilitacja zawodowa natomiast ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. W ten sposób zwiększa się odsetek osób niepełnosprawnych funkcjonujących na rynku pracy, w tym podejmujących samozatrudnienie, a także uczestniczących w inicjatywach ekonomii społecznej</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Jednostki Organizacyjne Powiatu • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, dla których w wyniku uczestnictwa w programie zlikwidowane lub zmniejszone zostały bariery umożliwiające uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, • Liczba osób niepełnosprawnych, których aktywność społeczna lub zawodowa wzrosła w wyniku uczestnictwa w programie, • Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie na poszczególne formy wsparcia, • Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach, • Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych podejmujących pracę, • Liczba osób niepełnosprawnych podejmujących własną działalność gospodarczą, • Liczba uczestników różnych form rehabilitacji zawodowej organizowanych przez PUP.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Wojewódzki Urząd Pracy, • Inne dostępne środki zewnętrzne.

Termin realizacji	2021-2030
-------------------	-----------

Źródło: opracowanie własne

Tabela 89 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.3

Cel operacyjny 2.2	WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
Działanie 2.2.3	Aktywizacja środowiska seniorów
Opis działania	Głównym celem działania jest aktywizacja środowiska seniorów Powiatu Krośnieńskiego. Aby nie doprowadzić do marginalizacji osób starszych oraz rozwijać i podnosić jakość usług świadczonych na ich rzecz, niezbędne jest podjęcie działań w kierunku edukacji społeczności lokalnych, jak i aktywizacji samych osób starszych.
Efekty działania	Integracja środowiska osób starszych, aktywizacja społeczna poprzez realizację usług dla seniorów i przez seniorów, poprawa ich stanu zdrowia oraz kondycji fizycznej i psychicznej, poprawa wizerunku osób starszych w społeczeństwie, integracja międzypokoleniowa
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 •
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Krośnieńskiego
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba imprez i inicjatyw integracyjnych dla osób starszych, • Liczba seniorów uczestniczących w programach integracyjnych, • Liczba mieszkańców DPS.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 90 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.1

Cel operacyjny 2.3	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
Działanie 2.3.1	Wsparcie aktywności społecznej mieszkańców
Opis działania	Celem działania jest wspieranie aktywności społecznej mieszkańców. Z jednej strony działanie realizowane będzie poprzez angażowanie osób już współpracujących na rzecz organizacji pozarządowych, z drugiej strony zachęcanie mieszkańców do rozpoczęcia takiej współpracy. Działanie skierowane będzie również na zaspokojenie zróżnicowanych potrzeb społeczności lokalnych, co odbywać się będzie dzięki realizacji projektów poprzez organizacje pozarządowe w wyznaczonych obszarach współpracy. Podstawą realizacji działania jest Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, opracowywany corocznie.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie systematyczne angażowanie organizacji pozarządowych w działalność pożytku publicznego. Dzięki realizacji działania wzmocnione zostaną postawy obywatelskie mieszkańców oraz aktywność trzeciego sektora. W efekcie współpracy organizacji pozarządowych z Powiatem Krośnieńskim, realizacja zadań publicznych w obszarach współpracy będzie monitorowana, a w miarę pojawiania się nowych potrzeb społecznych, tworzone będą nowe pola współpracy.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym, • Liczba uczestników wydarzeń realizowanych przez sektor pozarządowy.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 91 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.2

Cel operacyjny 2.3	WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
Działanie 2.3.2	Wsparcie aktywności wolontariatu
Opis działania	Celem działania jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz upowszechnianie idei wolontariatu, który poprzez niesienie pomocy potrzebującym stwarza jednocześnie szansę młodym ludziom na wykorzystanie własnych umiejętności, zdobywanie nowych doświadczeń i rozwijanie zainteresowań. Wolontariat uczy wrażliwości społecznej i korzystnie wpływa na kształtowanie świadomości obywatelskiej młodego człowieka dając możliwość zaangażowania się w sprawy społeczne. Realizacja działania opierać się będzie na zachęcaniu wolontariuszy do pracy w domach dziecka, w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, w szkołach
Efekty działania	W wyniku realizacji działania wzmocnione zostaną postawy obywatelskie mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego oraz ich zaangażowanie w wolontariat. W szczególności zaktywizowane zostaną młodzież oraz organizacje społeczne.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) , • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, • Jednostki organizacyjne Powiatu, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w zakresie promocji idei wolontariatu, • Nakłady poniesione przez Powiat Krośnieński na ich realizację.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 92 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.1

Cel operacyjny 2.4	ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ
Działanie 2.4.1	Organizowanie wydarzeń mających znaczenie dla rozwoju i upowszechniania kultury
Opis działania	Działanie realizowane będzie m. in. poprzez organizację i wsparcie finansowe imprez o charakterze lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Powiat Krośnieński dążyć będzie do dalszej organizacji wydarzeń o charakterze regionalnym i krajowym, na których goszczą zespoły zagraniczne z różnych zakątków świata m.in. dziecięce i młodzieżowe grupy artystyczne. Ponadto, w ramach zlecenia organizacjom pozarządowym zadań publicznych, Powiat Krośnieński będzie nadal przekazywał do realizacji zadania z zakresu kultury. Ważną rolę odgrywać będzie Mediateka Biblioteka Publiczna w Krośnie Odrzańskim, która stanowić będzie miejsce promocji czytelnictwa, jak i punkt kontaktowy dla bibliotekarzy z całego Powiatu Krośnieńskiego
Efekty działania	Na terenie Powiatu Krośnieńskiego utrzymywana będzie stała i powtarzalna oferta wydarzeń kulturalnych dla mieszkańców. Dzięki biblioteki powiatowej oraz bibliotek gminnych, poprawie ulegnie stan czytelnictwa na obszarze Powiatu Krośnieńskiego oraz kontynuowane będzie uzupełnianie księgozbioru bibliotek o nowości wydawnicze.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) , • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Narodowego Program Rozwoju Czytelnictwa.
Spójność z dokumentami Powiatu	
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Instytucje kultury, • Organizacje pozarządowe.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań, konkursów, prelekcji, koncertów, wystaw z zakresu kultury, • Liczba zleczanych zadań publicznych w obszarze współpracy: kultura, • Liczba nowych czytelników bibliotek oraz zakupionych nowości wydawniczych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Promocji Kultury, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 93 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.2

Cel operacyjny 2.4	ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI KULTURALNEJ
Działanie 2.4.2	Wsparcie działalności kulturalnej prowadzonej przez organizacje społeczne
Opis działania	<p>Działanie realizowane jest poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansowe wspieranie organizacji pozarządowych i organizowanych przez nie wydarzeń kulturalnych w ramach działań priorytetowych, określonych w Rocznym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, • nagradzanie osób lub podmiotów za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, <p>organizacyjne wsparcie organizacji - promocję i rozpowszechnianie informacji o imprezach kulturalnych i artystycznych odbywających się na terenie Powiatu Krośnieńskiego oraz patronat Starosty Krośnieńskiego.</p>
Efekty działania	Powiat Krośnieński czynnie wspiera działalność kulturalną organizacji pozarządowych, osób fizycznych i podmiotów poprzez udzielanie wsparcia o charakterze finansowym jak i organizacyjnym. Dzięki realizacji działania, wzmocnieniu ulegnie aktywność społeczna i trzeciego sektora, skierowana na upowszechnianie kultury
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim • Instytucje kultury, • Organizacje pozarządowe
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dofinansowanych wydarzeń kulturalnych, • Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację zadań publicznych w obszarze współpracy: kultura, • Liczba osób nagrodzonych za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Promocji Kultury, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 94 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.1

Cel operacyjny 2.5	PODWYŻSZENIE STANU I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
Działanie 2.5.1	Poprawa warunków pracy policji
Opis działania	Działanie polega na wspieraniu Komendy Powiatowej Policji w Krośnie Odrzańskim w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz w zakresie remontów, wyposażenia komisariatów. Działania te mają charakter ciągły i są realizowane w każdym roku obowiązywania strategii.
Efekty działania	Poprzez wsparcie finansowe inwestycji remontowych komisariatów oraz zakupy sprzętu i wyposażenia dla policji następuje poprawa warunków jej pracy, co sprzyja zwiększeniu skuteczności działań służb policyjnych w zakresie bezpieczeństwa w Powiecie
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2021-2032
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Komenda Powiatowa Policji w Krośnie Odrzańskim.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wielkość wydatków przeznaczonych na pomoc w wyposażeniu policji, • Wielkość wydatków przeznaczonych na prace remontowo-budowlane, • Dynamika wykrywalności przestępstw.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu Krośnieńskiego, • Środki budżetowe policji, • Budżety gmin Powiatu Krośnieńskiego. • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 95 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.2

Cel operacyjny 2.5	PODWYŻSZENIE STANU I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
Działanie 2.5.2	Poprawa funkcjonowania jednostek ochrony przeciwpożarowej
Opis działania	Działanie polega na wspieraniu Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim i jednostek OSP w zakupie niezbędnego sprzętu i wyposażenia oraz wspieraniu ich działań w zakresie remontów lub budowy nowych strażnic
Efekty działania	Poprzez wsparcie finansowe zakupu niezbędnego sprzętu i wyposażenia wzrasta sprawność funkcjonowania jednostek ratowniczo-gaśniczych. Dofinansowanie funkcjonowania PSP i OSP stanowi bardzo ważny element wspierania systemu bezpieczeństwa w Powiecie.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2021-2032, • Roczny Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krośnie Odrzańskim, • Ochotnicze Straże Pożarne.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • wielkość wydatków przeznaczonych na zakup sprzętu i wyposażenia, • wielkość wydatków przeznaczonych na remonty i budowę nowych strażnic, • liczba i rodzaj przeprowadzonych imprez i zawodów,
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Środki budżetowe straży pożarnej, • Budżety gmin, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 96 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.3

Cel operacyjny 2.5	PODWYŻSZENIE STANU I POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA
Działanie 2.5.3	Ochrona praw konsumenckich
Opis działania	Działanie polega na ochronie praw konsumentów-mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego poprzez działalność Powiatowego Rzecznika Konsumentów Powiatu Krośnieńskiego. Kompetencje Rzecznika mają charakter doradczo-procesowy i jego zadania obejmują m.in.: udzielanie bezpłatnych porad i informacji prawnych, obrona interesów konsumentów, podejmowanie w ich imieniu interwencji, udzielanie pomocy w kierowaniu spraw na drogę sądową oraz w ich prowadzeniu, występowanie do przedsiębiorcy w przypadku podejrzeń o stosowanie niedozwolonych czy nieuczciwych praktyk rynkowych, w celu uzyskania wyjaśnień i info
Efekty działania	Zapewnienie przez działalność Powiatowego Rzecznika Konsumentów wysokiego poziomu ochrony konsumenckiej przyczynia się do ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i interesów gospodarczych konsumentów – mieszkańców Powiatu
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2021-2032
Realizatorzy działania	Powiatowy Rzecznik Konsumentów Powiatu Krośnieńskiego
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba udzielonych porad, • Liczba zgłoszonych wniosków, • Liczba spraw procesowych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Inne dostępne środki zewnętrzne,
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

5.3 CEL STRATEGICZNY 3 – WSPARCIE EDUKACJI I RYNKU PRACY

Tabela 97 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.1

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.1	Budowa, remonty i modernizacje budynków oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
Opis działania	W ramach działania planuje się bieżące prace remontowe i modernizacyjne obiektów oświatowych i przyszkolnych obiektów sportowych
Efekty działania	Efektem realizacji działań będzie poprawa stanu infrastruktury oświatowej na terenie Powiatu Krośnieńskiego. Polepszeniu ulegną również warunki kształcenia w szkołach Powiatu. Zrewitalizowane zostaną zabytkowe obiekty oświatowe na terenie Powiatu Krośnieńskiego, a tym samym poprawią się warunki pracy nauczycieli i uczniów. Poprawie ulegną warunki dla rozwoju kształcenia praktycznego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2020-2035
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Wydział Budownictwa, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, • Wydział Inwestycji i Rozwoju, • Jednostki Organizacyjne Powiatu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych placówek oświatowych, • Liczba uczniów, którym w wyniku przeprowadzonych remontów polepszyły się warunki kształcenia.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 98 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.2

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.2	Systematyczne unowocześnianie, wymiana sprzętu, pomocy naukowych i wyposażenia szkół
Opis działania	Zakupy trwałe służące unowocześnianiu wyposażenia szkół dokonywane będą systematycznie, zgodnie z aktualnymi potrzebami. Wymianę sprzętu i pomocy dydaktycznych można uznać za zadanie ciągłe, którego realizacja opierać się będzie w dużej mierze na dostępnych źródłach finansowania (w tym ze środków unijnych). Wyposażanie szkół w najnowszy sprzęt jest działaniem trwałym, służącym uczniom danej szkoły przez wiele lat.
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie poprawa wyposażenia szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny i służący nauce zawodu (pracownie językowe, zawodowe i komputerowe, w tym oprogramowanie). Systematyczne unowocześnianie i wymiana sprzętu przyczyni się do poprawy warunków kształcenia. Dzięki zakupowi nowoczesnych pomocy dydaktycznych i specjalistycznego oprogramowania zwiększą się kompetencje uczniów oraz nabędą oni dodatkowych kwalifikacji wymaganych na rynku pracy. Wzmocnieniu ulegnie potencjał gospodarczy Powiatu Krośnieńskiego, co wpłynie na zmniejszenie bezrobocia, szczególnie wśród młodych absolwentów szkół ponadpodstawowych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Wydział Inwestycji i Rozwoju, • Jednostki Organizacyjne Powiatu.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowo powstałych pracowni językowych i komputerowych, • Liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania, • Nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół prowadzonych przez Powiat Krośnieński.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Darowizny przedsiębiorców i osób prywatnych, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 99 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.3

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.3	Doskonalenie kwalifikacji pracowników placówek oświatowych oraz podnoszenie kompetencji uczniów
Opis działania	<p>Celem działania jest podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników, nauczycieli szkół prowadzonych przez Powiat Krośnieński oraz uczniów kształcących się w różnych typach szkół ponadpodstawowych w Powiecie. W zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników oświaty specjalny nacisk zostanie położony na projekty i kursy dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nowoczesnych metod kształcenia w tym metod aktywizujących pracę uczniów, • pokonywania trudności w zdobywaniu wiedzy, • umiejętności pracy w stresie: radzenie sobie w sytuacjach kryzysowych oraz w sytuacji wypalenia zawodowego. <p>Projekty adresowane do uczniów będą miały charakter interdyscyplinarny i wynikać będą z aktualnych potrzeb uczniów. W ramach realizowanych działań uczniowie będą m. in. zwiedzali szkoły za granicą oraz poznawali nowe metody prowadzenia zajęć.</p>
Efekty działania	<p>Efektom realizacji działania będzie zwiększenie umiejętności i kompetencji pracowników oświaty w szkołach prowadzonych przez Powiat Krośnieński. Uczniowie będący beneficjentami programów i projektów edukacyjnych, poszerzą swoje umiejętności i zainteresowania. W wyniku przeprowadzonych działań poprawią się kompetencje uczniów na rynku pracy. Nauczyciele naberą nowe umiejętności związane z rozwojem zawodowym.</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2021-2032
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Wydział Oświaty i Zdrowia, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Dyrektorzy placówek oświatowych, • Uczniowie.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj zrealizowanych projektów, • Liczba pracowników oświaty i uczniów uczestniczących w projektach, których celem jest podniesienie kompetencji nauczycieli i uczniów, • Nakłady finansowe poniesione na realizację działania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na finansowanie zewnętrzne.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Darowizny przedsiębiorców i osób prywatnych.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 100 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.4

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.4	Dostosowanie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych
Opis działania	Celem działania jest dostosowywanie ofert kształcenia szkół prowadzonych przez Powiat Krośnieński do aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy pod względem podaży i popytu na pracowników danych branż. Bazą dla podejmowanych działań w zakresie racjonalizacji kierunków kształcenia są i będą wyniki opracowań i raportów Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim dotyczące lokalnego rynku pracy np. Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Ważną rolę przy realizacji tego działania pełnić będą właściwie przygotowani doradcy zawodowi. Kluczową rolę pełnić będą dyrektorzy szkół, przygotowując w oparciu o dane PUP, nowe kierunki kształcenia..
Efekty działania	Efektem realizacji działania będą nowe kierunki kształcenia oraz racjonalizacja kierunków kształcenia, których otwarcie nastąpi w oparciu o przeprowadzone analizy lokalnego rynku pracy oraz zapotrzebowanie uczniów na kształcenie w danym zawodzie. Działanie będzie użyteczne dla instytucji publicznych, które osiągną ekonomiczne korzyści – oszczędności, które być może musiałyby zostać poniesione na przygotowanie do pracy lub przekwalifikowanie młodych bezrobotnych absolwentów. Dzięki stworzeniu nowych kierunków kształcenia, nastąpi dostosowanie kompetencji i wykształcenia uczniów do lokalnych warunków gospodarczych.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Dyrektorzy placówek oświatowych, • Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim, • Instytucje rynku pracy.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia w szkołach prowadzonych przez Powiat Krośnieński • Liczba uczniów podejmujących naukę w nowych zawodach
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Europejski Fundusz Społeczny, • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 101 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.5

Cel operacyjny 3.1	ROZWÓJ EDUKACJI PONADPODSTAWOWEJ, PODNOSZENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH MIESZKAŃCÓW
Działanie 3.1.5	Wprowadzenie do szkół ponadpodstawowych nowych kierunków i profilów kształcenia dla osób dorosłych oraz rozwijanie nowoczesnych metod kształcenia e-learning
Opis działania	Celem działania jest stworzenie osobom dorosłym możliwości kształcenia w wybranym przez siebie zawodzie lub podnoszenie kompetencji poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach i warsztatach. Nowoczesne formy kształcenia „na odległość” są alternatywą dla osób, chcących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe bez konieczności wychodzenia z domu.
Efekty działania	Efektom realizacji działania będą nowo uruchamiane kierunki kształcenia dla osób dorosłych oraz szkolenia e-learningowe. Rozwijanie tych form kształcenia pozytywnie wpłynie na kształtowanie kapitału społecznego, wzrost wiedzy i kwalifikacji przyszłych pracowników na lokalnym rynku pracy.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030, Trzecia fala nowoczesności, Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, • Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), • Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnieńskim, • Jednostki Organizacyjne Powiatu, • Dyrektorzy placówek oświatowych, • Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim, • Instytucje rynku pracy
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia • Liczba kursów i szkoleń e-learningowych oraz uczestników tych szkoleń
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu • Europejski Fundusz Społeczny • Fundusze norweskie i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 102 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.1

Cel operacyjny 3.2	Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu
Działanie 3.2.1	Aktywizacja osób szczególnie zagrożonych bezrobociem
Opis działania	<p>Akty prawne wskazują na konieczność realizacji zadań, z których najważniejszymi są: udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe. Ponadto instytucje rynku pracy odpowiedzialne są za inicjowanie, organizowanie i finansowanie usług i instrumentów rynku pracy oraz projektów lokalnych i innych działań na rzecz aktywizacji bezrobotnych. Przeciwdziałanie bezrobociu to podstawowy element działalności PUP w Krośnie Odrzańskim na rzecz mieszkańców Powiatu. Mimo koncentracji uwagi PUP w Krośnie Odrzańskim na osobach szczególnie zagrożonych bezrobociem, działaniem pomocowym objęte są wszystkie osoby pozostające w rejestrze Urzędu. W stosunku do osób szczególnie zagrożonych bezrobociem podejmowane są ukierunkowane działania. Uzyskanie kwalifikacji zawodowych lub ich uaktualnienie możliwe jest poprzez uczestnictwo w szkoleniach lub kursach, a udział w szkoleniach z zakresu umiejętności poszukiwania pracy pozwala poznać zasady funkcjonowania lokalnego rynku zatrudnienia oraz metody poszukiwania pracy. Szansą na zdobycie doświadczenia zawodowego są staże lub przygotowanie zawodowe dorosłych organizowane u pracodawców. Pośrednictwo pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych, oraz współpraca z doradcami zawodowymi jest szansą na ponowne odnalezienie się na rynku pracy. Każda osoba zarejestrowana zostaje objęta indywidualną pomocą doradcy klienta, który prowadzi bezrobotnego lub poszukującego pracy przedstawiając dostępne formy aktywizacji zawodowej, aż do momentu podjęcia pracy. Istotną formą aktywizującą, skłaniającą do samodzielnego działania na rynku pracy jest pomoc finansowa oraz wsparcie merytoryczne przy rozpoczynaniu działalności gospodarczej. Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim pozyskuje dodatkowe środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego, programów Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, w tym programów specjalnych dedykowanych grupom osób będących w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy.</p>
Efekty działania	<p>Podstawowym efektem realizacji działania będzie zmniejszenie liczby bezrobotnych, poprzez pomoc w znalezieniu zatrudnienia osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem z rynku pracy, w szczególności: osobom młodym w wieku do 30 roku życia, po 50 roku życia, długotrwale bezrobotnym, pozostającym bez zatrudnienia, po urodzeniu dziecka, niepełnosprawnym, osobom bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, samotnie wychowującym dzieci</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowania i analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób korzystających z form wsparcia organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim, • Liczba osób zatrudnionych dzięki wsparciu Powiatowego Urzędu Pracy, • Wskaźnik stopy bezrobocia.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Fundusz Pracy, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 103 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.2

Cel operacyjny 3.2	Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu
Działanie 3.2.2	Monitoring rynku pracy i dostosowywanie form pomocy do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych
Opis działania	Monitoring rynku pracy jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim. Ciągłe analizowanie potrzeb lokalnego rynku prowadzone jest w postaci comiesięcznej statystyki, sporządzanej na potrzeby Urzędu oraz Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii. Statystyki są powszechnie dostępne i umieszczone na stronie internetowej. Między innymi w oparciu o analizę danych statystycznych planowane są działania Urzędu. Plan szkoleń organizowanych dla osób bezrobotnych zawsze uwzględnia aktualną sytuację na rynku pracy, w tym potrzeby pracodawców, także dodatkowo tworzone projekty poparte są szeroką analizą lokalnego rynku pracy. Monitorowanie potrzeb rynku pracy ma na celu także efektywne dopasowywanie popytu i podaży kwalifikacji na rynku zatrudnienia.
Efekty działania	Efektem realizacji działania jest rozwijanie i utrzymanie skutecznych narzędzi monitoringu lokalnego rynku pracy
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowania i analizy Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Powiatowy Urząd Pracy w Krośnie Odrzańskim.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wykonanych badań rynku pracy w ciągu roku, • Nakłady na badania rynku pracy Powiatu Krośnieńskiego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Fundusz Pracy, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 104 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.3/Działanie 3.3.1

Cel operacyjny 3.3	Wpieranie rozwoju gospodarczego Powiatu
Działanie 3.3.1	Promocja gospodarcza Powiatu Krośnieńskiego i lokalnej przedsiębiorczości
Opis działania	<p>Działanie ma na celu współpracę Powiatu Krośnieńskiego z mediami, ośrodkami wspierania przedsiębiorczości i ośrodkami doradztwa gospodarczego (organizacjami i izbami gospodarczymi). Celem działania jest prezentacja potencjału gospodarczego Powiatu Krośnieńskiego, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • udział oraz współorganizowanie imprez, • organizację forów, targów i konferencji, będących źródłem wiedzy i doświadczeń dla przedsiębiorców, • współorganizację ważnych wydarzeń gospodarczych. <p>Poza tym Powiat realizuje współpracę z przedstawicielami instytucji, urzędów i firm w zakresie działań zmierzających do tworzenia i utrzymania klimatu proinwestycyjnego w regionie, udziela przedsiębiorcom i przedsiębiorstwom informacji dotyczących możliwości inwestowania na terenie Powiatu Krośnieńskiego oraz procedur związanych z tym procesem. W ramach działania planowana jest realizacja przedsięwzięć ukierunkowanych na promocję Powiatu Krośnieńskiego w środowisku biznesowym, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych i zagranicznych konferencji, targów i forów</p>
Efekty działania	Poprawa wizerunku Powiatu Krośnieńskiego jako rozwijającego się ośrodka gospodarczego, przyciągającego zarówno nowe podmioty gospodarcze, jak również osoby chcące podjąć pracę.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych przez Powiat Krośnieński wydarzeń promujących gospodarkę Powiatu (konferencje, konkursy, plebiscyty), • uczestnictwo w zagranicznych targach inwestycyjnych i przedsiębiorczości, • liczba uczestników współorganizowanych przez Powiat najważniejszych konferencji i konkursów, • udział w krajowych forach i konferencjach gospodarczych, • miejsce Powiatu w rankingach.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

5.4 CEL STRATEGICZNY 4 – SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA POWIATU

Tabela 105 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.1

Cel operacyjny 4.1	ROZBUDOWA I PRZEBUDOWA SIECI DROGOWEJ
Działanie 4.1.1	Remonty dróg powiatowych
Opis działania	<p>W ramach działania przewiduje się remonty i niewielkie przebudowy dróg powiatowych, przebudowy obiektów mostowych w ciągach dróg powiatowych oraz prace mające na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.</p> <p>Jednym z podstawowych zadań realizowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim jest prowadzenie remontów na ciągach drogowych Powiatu. Lokalizacja remontów określana będzie w oparciu o kryterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stanu technicznego (preferowane będą ciągi w stanie złym i bardzo złym), • natężenia ruchu na drodze i poziomu bezpieczeństwa na danym ciągu, • stanu zaawansowania prac (preferencja dla kolejnych etapów projektów wcześniej realizowanych), • możliwości uzyskania dofinansowania zewnętrznego, w tym ze środków pomocowych gmin. <p>Przy realizacji remontów dróg w postaci nakładek bitumicznych rozważane będzie poszerzenie nawierzchni jezdni do szerokości normatywnej. Lokalizacja prac naprawczych na drogach powiatowych będzie ustalana rokrocznie w zależności od aktualnego stanu technicznego ciągów oraz możliwości finansowych Powiatu.</p> <p>Istotnym elementem poprawy stanu technicznego dróg powiatowych będą również działania polegające na utwardzeniu dróg gruntowych. W pierwszej kolejności realizowane będą odcinki podnoszące spójność sieci drogowej, stanowiące połączenia międzygminne i spełniające definicję dróg powiatowych zawartą w ustawie.</p> <p>W ramach działania przewiduje się również realizację prac na rzecz poprawy bezpieczeństwa na drogach powiatowych. Powyższe zadanie będzie realizowane zarówno ze środków własnych Powiatu jak i w ramach współpracy z samorządami gminnymi. Główne prace związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu na drogach powiatowych będą zasadniczo polegały na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydzielaniu i wygradzaniu ciągów dla ruchu pieszego i rowerowego, • oznakowaniu przejść i azyli dla pieszych, • spowolnieniu ruchu na obszarach zabudowanych, • korekcie geometrii skrzyżowań, • budowie zatok autobusowych i postojowych. <p>Zakłada się, że przy opracowaniu dokumentacji na przebudowy skrzyżowań związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego, rowerowego i pieszych uwzględniane zostaną potrzeby ruchowe i możliwości finansowe Powiatu. Wskazuje się na konieczność realizacji skrzyżowań drogowych w formie: skrzyżowań skanalizowanych z ruchem okrężnym typu rondo, skrzyżowań z dodatkowymi pasami ruchu i wyspami dzielącymi kierunki ruchu, oraz skrzyżowań z sygnalizacją świetlną. Ponadto w ramach przebudów dróg powiatowych powstawać będą nowe chodniki i ścieżki rowerowe. Ciągi pieszo-rowerowe realizowane będą w pierwszej kolejności na drogach o największym natężeniu ruchu oraz na ciągach położonych na obszarach zurbanizowanych. Realizacja powyższych założeń będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu.</p>
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie poprawa jakości dróg, podniesienie parametrów technicznych, oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach Powiatu Krośnieńskiego.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Plan Rozwoju Sieci Dróg Powiatowych w Powiecie Krośnieńskim
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim, • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kilometrów wyremontowanych i przebudowanych dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, • poprawa dostępności czasowej miejscowości, • poprawa przepustowości odcinków dróg, • spadek liczby zdarzeń drogowych na drogach powiatowych.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 106 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.2

Cel operacyjny 4.1	ROZBUDOWA I PRZEBUDOWA SIECI DROGOWEJ
Działanie 4.1.2	Rozbudowa sieci dróg powiatowych
Opis działania	W ramach działania przewiduje się rozbudowę sieci dróg powiatowych poprzez budowę m.in. obwodnic miast. Jednym z najpilniejszych zadań realizowanych w ramach działania będzie budowa obwodnic w ciągach dróg powiatowych, które przebiegają przez obszary zabudowane oraz są w znacznym stopniu obciążone. Odcinki dróg do budowy będą wskazywane na bieżąco, a realizacja zadań będzie uzależniona od możliwości finansowych Powiatu i natężenia ruchu na drodze powiatowej
Efekty działania	Efektem realizacji działania będzie rozbudowa sieci dróg powiatowych. Realizacja działania przyczyni się do poprawy dostępności jednostek lokalizowanych na obszarze Powiatu, wpłynie na poprawę spójności sieci drogowej, pozwoli także na uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych na obszarze jednostek gminnych. Budowa nowych dróg powiatowych umożliwi sprawne przemieszczanie się po obszarze Powiatu
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku). • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Plan Rozwoju Sieci Dróg Powiatowych w Powiecie Krośnieńskim
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim, • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kilometrów wybudowanych dróg, • poprawa dostępności czasowej gmin leżących w ciągu drogi.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 107 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.3

Cel operacyjny 4.1	ROZBUDOWA I PRZEBUDOWA SIECI DROGOWEJ
Działanie 4.1.3	Rozwój infrastruktury i turystyki rowerowej
Opis działania	Budowa nowych i modernizacja istniejących tras rowerowych, budowa infrastruktury towarzyszącej (np. miejsca postoju, naprawy rowerów, wypożyczalni rowerów), odpowiednie oznakowanie szlaków i atrakcji turystycznych i widokowych. Poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych
Efekty działania	Efektem działania będzie poprawa infrastruktury turystycznej i komunikacyjnej regionu, poprawa bezpieczeństwa dla osób uprawiających sport i turystykę, promocja atrakcji turystycznych i przyrodniczych
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
Spójność z dokumentami Powiatu	
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim, • Starostwo Powiatowe w Odrzańskim
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kilometrów wybudowanych tras rowerowych
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 108 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.2/Działanie 4.2.1

Cel operacyjny 4.2	Rozwój systemu zintegrowanego transportu zbiorowego
Działanie 4.2.1	Integracja transportu zbiorowego
Opis działania	<p>Powiat Krośnieński zamierza prowadzić działania na rzecz budowy spójnego systemu transportu zbiorowego. Jednym z kluczowych zadań Powiatu w ramach niniejszego działania będzie współpraca z gminami. Powyższe działanie prowadzić będzie do poprawy integracji przestrzennej. Jednym z zadań Powiatu w ramach działania będzie prowadzenie monitoringu funkcjonowania systemu transportowego na terenie gmin wchodzących w jego skład. Powyższe działania pozwolą na optymalizację rozkładów jazdy w taki sposób, aby zapewnić skomunikowania w ramach węzłów przesiadkowych, a tym samym poprawę integracji czasowej poszczególnych środków transportu.</p> <p>Ważnym zadaniem z punktu widzenia funkcjonowania transportu zbiorowego będzie integracja organizacyjna podmiotów świadczących usługi transportowe.</p> <p>Jednym z działań w ramach integracji na obszarze Powiatu będzie również optymalizacja sieci połączeń transportu zbiorowego zgodnie z zapotrzebowaniem na usługi przewozowe. Integracja ofert przewozowych poszczególnych operatorów transportu publicznego prowadzić ma do poprawy dostępności Publicznego transportu zbiorowego w Powiecie.</p>
Efekty działania	<p>Efektom realizacji działania będzie utworzenie zintegrowanego systemu publicznego transportu zbiorowego w Powiecie. Na skutek realizacji działania nastąpi poszerzenie oferty przewozowej, przez co siatka połączeń stanie się bardziej klarowna i gęsta. W wyniku integracji taryfowej mieszkańcy Powiatu a także przyjezdni, otrzymają możliwość realizacji podróży różnymi środkami transportu w ramach jednego wspólnego biletu. Powyższe działania przełożą się na zwiększenie liczby podróży realizowanych transportem zbiorowym.</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia rozwoju transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku), • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim, • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • udział podróży realizowanych środkami transportu publicznego w ogólnej liczbie podróży nie pieszych na terenie Powiatu Krośnieńskiego [%], • roczna liczba pasażerów korzystających z publicznego transportu zbiorowego w Powiecie.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gmin, • Budżet Powiatu, • Budżet województwa, • Fundusze Europejskie, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

5.5 CEL STRATEGICZNY 5 – INNOWACYJNA I SPRAWNA ADMINISTRACJA, WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA I KSZTAŁTOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO

Tabela 109 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.1/Działanie 5.1.1

Cel operacyjny 5.1	DOSKONALENIE USŁUG ADMINISTRACYJNYCH
Działanie 5.1.1	Rozwój e-administracji i systemów informacji przestrzennej
Opis działania	<p>Rozwój e-administracji i e-usług publicznych będzie następować poprzez realizację zadań o charakterze wielopłaszczyznowym, obejmujących:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bieżącą modernizację zaplecza teleinformatycznego – systemy elektroniczne, sprzęt i oprogramowanie zapewniające stabilną i szybką pracę, kompatybilne z systemami krajowymi wraz z szybkim i bezpiecznym dostępem do szerokopasmowego Internetu, • zapewnienie interoperacyjności użytkowanych systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego zapewniających dostęp, gromadzenie i wymianę informacji niezbędnych do realizacji usług publicznych, • nawiązanie współpracy z gminami Powiatu Krośnieńskiego w zakresie wypracowania wspólnych standardów e-usług publicznych (procedury, formularze) – możliwość aplikowania o środki europejskiej w zakresie modernizacji sektora publicznego i rozwój e-administracji, • kontynuację współpracy z gminami Powiatu Krośnieńskiego w zakresie gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji przestrzennej (Wydział Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami) – usprawnienie udostępniania on-line (wraz z płatnością on-line) informacji z studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, • kontynuowanie i wzmocnienie współpracy z administracją rządową w celu aktywnego uczestnictwa w przygotowywaniu, testowaniu i wdrażaniu nowych e-usług publicznych i nowych rozwiązań e-administracji docelowo wdrażanych w całym kraju, • bieżący monitoring możliwości uzupełniania Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu Krośnieńskiego, stron podmiotowych na platformach PeUP i ePUAP kolejnymi nowymi usługami publicznymi, • sukcesywne udostępnianie edytowalnych formularzy niezbędnych do realizacji usług publicznych – traktowane jako minimalny standard informacji o każdej usłudze, • podjęcie na szeroką skalę (budynki użyteczności publicznej, prasa, telewizja, Internet – także portale społecznościowe) działań promocyjnych e-usług publicznych wśród mieszkańców i przedsiębiorców.
Efekty działania	<p>Efektom realizacji działania będzie modernizacja zaplecza teleinformatycznego zapewniająca tworzenie i implementację zaawansowanych systemów e-administracji. W szczególności powinna zapewniać interoperacyjność wykorzystywanych (i nowych) systemów z systemami innych jednostek sektora publicznego. W wyniku zacieśniania współpracy w obszarze modernizacji administracji publicznej Powiat Krośnieński i gminy Powiatu powinny wypracować wspólny standard e-usług publicznych i wspólny standard obsługi mieszkańca i przedsiębiorcy. Zaplanowane działania (przy dużej aktywności i sprzyjającej polityce władz centralnych) winny intensyfikować rozwój wybranych e-usług publicznych, w szczególności poprzez wzrost poziomu interaktywności ich świadczenia (m.in. edytowalne i interaktywne formularze, nowe usługi dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu Krośnieńskiego, na PeUP i ePUAP, udostępnianie informacji przestrzennej). Docelowym efektem tworzenia e-administracji w Powiecie Krośnieńskim powinien być wzrost zainteresowania obywateli i przedsiębiorców elektronicznymi kontaktami ze Starostwem Powiatowym w Krośnie Odrzańskim i powszechnym korzystaniem z jego e-usług publicznych.</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Spójność z dokumentami Powiatu	<ul style="list-style-type: none"> • Brak
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim, • Wydział Geodezji, Kartografii i Gospodarki Gruntami.
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba usług publicznych dostępnych elektronicznie na poszczególnych poziomach interaktywności, • odsetek spraw wpływających/wychodzących realizowanych elektronicznie – częściowo/w pełni, • odsetek obywateli realizujących usługi publiczne on-line (według spraw/wydziałów).
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Budżety gmin, • Budżet województwa, • Budżet państwa, • Budżet Unii Europejskiej, • Inne dostępne środki zewnętrzne
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 110 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.2/Działanie 5.2.1

Cel operacyjny 5.2	Kształtowanie dobrego wizerunku Powiatu
Działanie 5.2.1	Marketing Powiatu Krośnieńskiego poprzez działania informacyjno-promocyjne
Opis działania	<p>Zadania z zakresu promocji Powiatu Krośnieńskiego leżą w bezpośredniej kompetencji Starostwa Powiatowego, które inicjuje i koordynuje wszelkie działania promocyjne i wizerunkowe. W tym celu Powiat Krośnieński korzysta ze znaczących kanałów komunikacji w celu przekazywania informacji dotyczących wydarzeń własnych, a także organizowanych przez obywatelski sektor pozarządowy oraz animatorów aktywności społecznej. Realizowane przez Powiat Krośnieński przedsięwzięcia z zakresu promocji mają charakter ciągły i dotyczą przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opieki nad funkcjonowaniem strony internetowej Powiatu Krośnieńskiego stanowiącej najważniejszy kanał informacyjny, • utrzymania i redakcji powiatowego profilu na portalu społecznościowym Facebook, względnie innych w przypadku ich upowszechniania się, • organizacji patronatu, nagród i wyróżnień, • monitorowania wydarzeń w Powiecie i tworzenie kalendarium najważniejszych z nich, • współpracy z mediami lokalnymi i regionalnymi, • promocji Powiatu Krośnieńskiego wśród uczestników wydarzeń integrujących mieszkańców w gminach, za pomocą pakietów promocyjnych bądź w formie wsparcia materiałami informacyjno-promocyjnymi, • obsługi wydarzeń w Powiecie pod kątem formalno-prawnym, techniczno-organizacyjnym, kadrowym oraz medialnym, • koordynacji prac nad publikacjami na temat Powiatu Krośnieńskiego, • aktywności związanej z wydarzeniami z różnych obszarów zadań i usług publicznych.
Efekty działania	<p>Zasadniczym efektem działania jest kreowanie pozytywnego wizerunku i budowa rozpoznawalnej marki Powiatu Krośnieńskiego. Działania wizerunkowe i promocyjne tworzące jednolity system promocji będą mieć jeszcze bardziej spójny charakter, ale przede wszystkim będą się koncentrować na systematycznym i ciągłym procesie informacyjnym. Ważnym celem realizacji działania będzie znaczące i systematyczne zwiększenie rozpoznawalności Powiatu Krośnieńskiego wśród m.in. mieszkańców, inwestorów, turystów itp., a tym samym rosnąca rola w zakresie koordynacji działań w zakresie integracji mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego.</p>
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydarzeń (impres, spotkań, konkursów,) z udziałem Powiatu Krośnieńskiego (w różnych formach), • Liczba wejść na stronę internetową Powiatu Krośnieńskiego.
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu, • Środki własne organizatorów danych przedsięwzięć i wydarzeń promocyjnych, • Inne dostępne środki zewnętrzne.
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

Tabela 111 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.3/Działanie 5.3.1

Cel operacyjny 5.3	Współpraca samorządowa
Działanie 5.3.1	Intensyfikacja współpracy zagranicznej Powiatu
Opis działania	Działanie obejmuje trzy aktywności: <ul style="list-style-type: none"> • kontynuacja współpracy samorządowej i przekładanie jej na działania skierowane do mieszkańców w ramach istniejących kontaktów partnerskich, • poszukiwanie nowych regionów współpracy w Europie, na świecie, stosownie do potencjału demograficznego i gospodarczego Powiatu oraz podobieństw funkcjonalnych z potencjalnymi partnerami do wymiany kulturalnej i wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego, • nawiązanie współpracy w ramach sieci jednostek samorządowych o podobnym położeniu i problemach związanych z rozwojem.
Efekty działania	Powiat Krośnieński jako aktywny uczestnik współpracy międzynarodowej przyczyni się do zacieśniania więzów ze społecznościami lokalnymi innych krajów. Dzięki współpracy międzynarodowej wzrośnie rola powiatu na arenie międzynarodowej oraz przyczyni się ona do jego promocji poza granicami kraju. Dzięki działaniom Powiatu społeczności lokalne uzyskają lepszy kontakt ze światem zewnętrznym, szczególnie w takich dziedzinach jak edukacja, kultura, wymiana młodzieży, sport i turystyka, zdrowie, opieka społeczna i przedsiębiorczość.
Spójność ze strategiami wyższego rzędu	<ul style="list-style-type: none"> • Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.
Spójność z dokumentami Powiatu	
Realizatorzy działania	<ul style="list-style-type: none"> • Starostwo Powiatowe w Krośnie Odrzańskim • Gminy Powiatu Krośnieńskiego • Samorząd województwa lubuskiego
Mierniki rezultatu działania	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów, aktywności realizowanych w ramach współpracy międzynarodowej
Źródła finansowania	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Powiatu • Budżety jednostek partnerskich • Środki Unii Europejskiej
Termin realizacji	2021-2030

Źródło: opracowanie własne

6. PROCES REALIZACJI PROGRAMU: WDRAŻANIE, MONITORING I EWALUACJA

Proces realizacji Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 to sekwencja działań instytucjonalnych finansowanych przez budżet Powiatu oraz wspartych zewnętrznymi: gminnymi, wojewódzkimi, krajowymi i europejskimi środkami finansowymi. Wdrażaniu Programu towarzyszy jego monitoring oraz ewaluacja, zmierzająca do oceny stopnia realizacji Programu. W procesie strategicznym należy podkreślać wzajemne korzyści i równouprawnienie wszystkich partnerów. Władze Powiatu Krośnieńskiego będą z pełną determinacją i odpowiedzialnością tworzyć rozmaite płaszczyzny współpracy, motywując i wyzwalaając energię zarówno mieszkańców jak i różnych podmiotów życia społecznego i gospodarczego. Ich zaangażowanie i działania wypełnią treścią programy strategiczne, stając się ważnym elementem wdrażania Programu.

WDRAŻANIE PROGRAMU

Przy opracowywaniu Programu uwzględniono przesłanki wynikające z aktualnego stanu prawnego, istniejącego i perspektywicznego poziomu zaawansowania organizacyjnego i technologicznego oraz identyfikacji oczekiwań mieszkańców w zakresie poprawy warunków życia.

W aspekcie organizacyjnym za wdrażanie Programu odpowiedzialne są władze samorządu powiatowego a za ich sprawną realizację jednostki organizacyjne Powiatu. Pełnią one także rolę koordynującą lub wspierającą wobec organizacji pozarządowych oraz służb działających na terenie Powiatu. Sprawne zarządzanie programami strategicznymi wymagać będzie współdziałania z samorządami lokalnych gmin położonych na terenie Powiatu.

Poziom społeczny wdrażania Programu obejmuje działania mające na celu upowszechnianie zapisów Programu wśród mieszkańców Powiatu oraz cykliczne informowanie ich o realizowanych działaniach. W tym zakresie ważne jest:

- opublikowanie informacji o Programie, jego celach i działaniach w lokalnych i regionalnych mediach;
- przekazanie pełnego dokumentu Programu do gmin, jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, organizacji gospodarczych itp.;

- wykorzystywanie istniejących wydarzeń do promocji działań strategicznych; Wykorzystanie wszelkich form medialnego komunikowania się takich jak telewizja regionalna portale społecznościowe oraz lokalna prasa;
- wydawanie broszury dla wszystkich mieszkańców Powiatu Krośnieńskiego, informującej o działaniach strategicznych, ich celach, osiągniętych korzyściach, ale też kosztach i problemach związanych z realizacją Programu.

Skuteczna realizacja Programu zależy od wielu czynników merytorycznych, organizacyjnych i politycznych. Do najważniejszych należą:

- współpraca władz Powiatu i Starostwa Powiatowego z podmiotami zewnętrznymi w zakresie realizacji działań strategicznych, jego stymulowania a także promowania. Szczególnie istotne są częste kontakty gminami Powiatu Krośnieńskiego;
- pozyskiwanie partnerów działań strategicznych wśród różnych instytucji i organizacji na terenie Powiatu Krośnieńskiego: administracji samorządowej różnych szczebli, administracji rządowej i specjalnej, organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, przedsiębiorców itd.;
- sprawne działanie podmiotu koordynującego wdrażanie Programu, jego inicjatywa, kreatywność i determinacja w pozyskiwaniu środków finansowych, zdolność do kooperacji z różnymi podmiotami w aglomeracji, ścisła współpraca z partnerami w realizacji Programu;
- informowanie opinii publicznej o postępach w zakresie wdrażania Programu, którego celem jest z jednej strony promowanie dokumentu strategicznego, jego programów i działań strategicznych, a z drugiej budowanie poczucia spójności wśród mieszkańców Powiatu;
- zdobywanie doświadczeń i promowanie Programu na zewnątrz Powiatu Krośnieńskiego, w postaci udziału w konferencjach i debatach samorządowych i naukowych;
- elastyczność i reagowanie na bieżące wydarzenia społeczne, gospodarcze i polityczne w Powiecie oraz zmieniającą się sytuację np. prawną w kraju;
- Stałe wsparcie organizacyjne i finansowe wdrażania Programu, które zapewnia ciągłość działania i realizację całościowego procesu strategicznego.

MONITORING PROGRAMU

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych oraz jakościowych informacji, dotyczących postępów i efektów wdrażania realizacji Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030. Monitoring ma na celu zapewnienie zgodności realizacji działań z wyznaczonymi celami. Proces ten opiera się głównie na monitoringu rzeczowym (badaniu postępu realizacji działań) oraz monitoringu statystycznym (śledzeniu tendencji i zmian wskaźników). Celem systemu monitoringu jest dostarczenie informacji na temat stopnia zaspokajania potrzeb mieszkańców Powiatu, ogólnej kondycji społeczno-gospodarczej Powiatu i jego otoczenia, w tym pozycji konkurencyjnej w kraju jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych, alokacji środków finansowych oraz efektywności interwencji publicznej i właściwego wykorzystania narzędzi wspierających rozwój Powiatu.

Monitoring Programu będzie odbywać się w cyklu rocznym, co będzie skutkowało rocznymi sprawozdaniami poszczególnych wykonawców działań z ich realizacji. Będą one opierać się na danych i statystykach GUS, Starostwa Powiatowego w Krośnie Odrzańskim a także danych urzędów gmin Powiatu, jak też informacji pozyskiwanych od realizatorów i partnerów programów strategicznych.

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja Programu czyli ocena stopnia realizacji jej celów i efektów powinna być dokonana według metodologii Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to „ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/miała zaspokoić” (European Commission, Focus on Results: Strengthening Evaluation of Commission Activities, European Commission, 2000). Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską w badaniu ewaluacyjnym stosować należy pięć kryteriów ewaluacyjnych:

- **Trafność** - oznacza odwołanie do zadań Powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania;
- **Efektywność** - oznacza zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze;
- **Skuteczność** - określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).

- **Użyteczność (przydatność)** - określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne - beneficjenci realizacji Programu.
- **Trwałość** - określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tylko oceną działań w określonym czasie, ale także działaniem pozwalającym na stałe ich doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie procesu programowania strategicznego rozwoju Powiatu Krośnieńskiego.

W 2024 r. przewiduje się dokonanie okresowej ewaluacji stopnia realizacji Programu oraz, w razie konieczności, jego aktualizacji, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych, finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju Powiatu Krośnieńskiego. Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027). Zmiany w zapisach Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 mogą wynikać także z powstania nowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i Unii Europejskiej lub pojawienia się nowych, znaczących dla rozwoju Powiatu instrumentów prawnych, finansowych itp.

7. BADANIE ANKIETOWE I KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prace nad Programem realizowane były metodą partycypacyjno-ekspercką. Analizy SWOT dla poszczególnych obszarów zostały przeprowadzone na podstawie następujących źródeł:

- Dokumentów strategicznych Powiatu i poszczególnych gmin Powiatu;
- Ankiet;
- **Konsultacji społecznych.**

Ankiety (wzór ankiety znajduje się w załączniku nr ...) zbierano w terminie od 19.03.2021 r. do 02.04.2021 r. Uzyskano 267 odpowiedzi, które wskazały na wiele wartościowych informacji i wniosków. Informacje układały się w pewien wyraźny obraz potrzeb mieszkańców i zostały wykorzystane w przygotowanych Celach Strategicznych, Operacyjnych i Działaniach. Należy zauważyć, że Program ze swej istoty jest dokumentem o dużej skali ogólności, dlatego prezentuje złożone wnioski bez bardzo szczegółowego umiejscowienia. Ponadto należy zaznaczyć, że część wniosków wybiegała poza ustawowy zakres odpowiedzialności samorządu powiatowego. Są natomiast cenną informacją dla władz Powiatu pozwalającą prowadzić działania wspierające potrzeby mieszkańców.

Co interesujące, wydaje się, że dla Powiatu Krośnieńskiego bardzo duże znaczenia mają działania dotyczące partnerstwa lokalnego, integracji społeczeństwa itp. Te działania, nie zawsze wymagają wielkich środków. Na skutki trzeba poczekać, jednak tylko w ten sposób można pobudzić tkwiący w lokalnej społeczności potencjał. Dopiero potencjał społeczny może wykorzystać istniejące możliwości o charakterze materialnym.

Dużym wyzwaniem są też potrzeby dotyczące obszarów objętych jurysdykcją innych podmiotów samorządowych (drogi i inwestycje w pasie drogowym dróg wojewódzkich, krajowych). Tu też możliwości działania Powiatu są ograniczone, a partycypacja w kosztach oznacza wydatek bez podniesienia majątku Powiatu.

Szczegółowe wyniki ankiet można znaleźć w załączniku nr 1.

Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz prezentują obywatelom projekty przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne obywateli. Konsultacje nie ograniczają się jednak tylko do przedstawienia tych planów, ale także do wysłuchania opinii na ich temat, modyfikowania projektów i informowania o ostatecznej decyzji. Konsultacje społeczne są istotnym elementem demokratycznego państwa prawa.

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt „Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030”.

„Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030” został sporządzony jako dokument wieloletni, planistyczny zawierający zespół działań których celem jest zrównoważony rozwój pozwalający zarówno rozwiązywać problemy jak i tworzyć podstawy rozwoju w obszarach społecznym, gospodarczym, ekologicznym i przestrzennym. Program jest dokumentem zrealizowanym w celu osiągnięcia harmonijnego, wielostronnego rozwoju Powiatu. Program jest dokumentem nakreślającym główne cele i kierunki przyszłego rozwoju Powiatu, uwzględniającym potrzeby społeczności lokalnej. Program powinien być realizowany poprzez przygotowanie nowych i modyfikowanie już prowadzonych działań na terenie Powiatu Krośnieńskiego. Działania te porządkuje się w cele operacyjne odpowiadające celom strategicznym. Cele te łącznie składają się na uzupełniający się program rozwoju Powiatu. Realizacja Programu sprawi, że Powiat stanie się lepszym środowiskiem dla jej mieszkańców.

Konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w dniach r. do 2021 roku między innymi w trybie pisemnym poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego.

.....

8. PROGRAMU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU KROŚNIEŃSKIEGO Z HORYZONTEM CZASOWYM DO ROKU 2030 A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

8.1 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „**Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności**” – jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” – wolniejszego rozwoju gospodarczego niż w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu **Polska 2030** jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: **konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.**

Cele Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.

8.2 STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

Zarysowana w Strategii diagnoza uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego Polski opiera się w znacznym stopniu na wnioskach z Raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym,

regionalnym oraz przestrzennym, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 6 czerwca 2016 r. i obejmującego ocenę procesów społeczno-gospodarczych w różnych obszarach problemowych oraz w wymiarze terytorialnym, z uwzględnieniem zarówno uwarunkowań zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Strategia określa nowy model rozwoju – suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Ze względu na swoją rolę i przypisane jej zadania Strategia stanowi instrument elastycznego zarządzania głównymi procesami rozwojowymi w kraju. Łączy w sobie wymiar strategiczny z wymiarem operacyjnym: wskazuje niezbędne działania oraz instrumenty realizacyjne - projekty flagowe i strategiczne, zapewniające jej wdrożenie. Ustala również system koordynacji i realizacji, wyznaczając role poszczególnym podmiotom publicznym oraz sposoby współpracy ze światem biznesu, nauki oraz społeczeństwem. Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Ujęte w Strategii projekty strategiczne stanowią strategiczne zadania państwa. W części odnoszącej się do rozwoju zrównoważonego terytorialnie wskazane są również obszary strategicznej interwencji państwa.

Celem głównym projektowanych działań rozwojowych jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Odbywać się to będzie poprzez skoncentrowanie działań o charakterze prawnym, instytucjonalnym i inwestycyjnym na trzech celach: (I) trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną; (II) rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony; (III) skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Jednocześnie podejmowane będą interwencje w ramach tzw. obszarów horyzontalnych, wpływających na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał Ludzki i Społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

Realizacja celów określonych w Programie Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 przyczyni się do realizacji Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

8.3 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- wzrost i konkurencyjność;
- sytuacja demograficzna;
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy;
- odpowiedni potencjał infrastruktury;
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne;
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego;
- solidarność i spójność regionalna;
- poprawa spójności społecznej;
- sprawne państwo;
- wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Programie Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczego powiatu.

8.4 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi;
- tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami;
- rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe);

- poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych;
- wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami);
- systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Programie Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

8.5 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

- KSRR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.
- w strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).

- strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- w strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- w dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji;
- jak wykorzystać atuty regionu – w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju;
- mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju.

Koncepcje zawarte w Programie Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 są zbieżne z wyzwaniami określonymi w KSRR 2030.

8.6 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO 2030

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (SRWL 2030) jest dokumentem wyznaczającym strategiczne cele i kluczowe kierunki działań oraz przewidywane instrumenty ich realizacji w rozwoju województwa lubuskiego w kolejnej dekadzie. Należy także pamiętać, że istotne jest opracowanie regionalnego dokumentu strategicznego stanowiącego podstawę programową dla wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w perspektywie 2021-2027.

W SRWL 2030 sformułowano cztery cele strategiczne, które stanowią zmodyfikowaną i zweryfikowaną kontynuację celów strategicznych ze strategii przyjętej w 2012r. W ten sposób, zapewniając ciągłość procesu planowania strategicznego, wprowadzono niezbędne zmiany i uaktualnienia wynikające ze zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych szczegółowo przeanalizowanych na etapie diagnozy.

W Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 zaplanowano zawarcie czterech celów strategicznych:

- Cel główny: Inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców:
 - Cel strategiczny: Inteligentna, zielona gospodarka regionalna;
 - Cel strategiczny: Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi;
 - Cel strategiczny: Integracja przestrzenna regionu;
 - Cel strategiczny: Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę.

Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego.

8.7 PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubuskiego jest dokumentem uchwalanym przez Sejmik Województwa Lubuskiego, określającym politykę zagospodarowania przestrzennego samorządu województwa. Wraz ze strategią rozwoju województwa stanowi on podstawę prowadzenia polityki rozwoju.

Polityka przestrzenna stwarza warunki do racjonalnego organizowania i gospodarowania przestrzenią, kształtowania ładu przestrzennego i eliminowania konfliktów przestrzennych. Plan uwzględnia istniejące uwarunkowania rozwoju przestrzennego województwa, mając na uwadze wizję optymalnego kształtu przestrzeni regionu i poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, w perspektywie obowiązywania Planu województwa.

Określona wizja rozwoju regionu lubuskiego zakłada wielokierunkowy rozwój pod względem przestrzennym, społecznym oraz gospodarczym. Zrównoważony rozwój w obrębie wszystkich stref funkcjonalno-przestrzennych pozwoli na osiągnięcie wizji rozwoju, w której województwo lubuskie zapewni mieszkańcom utrzymanie wysokiego poziomu życia oraz zyska wysoką pozycję ekonomiczną na tle kraju. Wykorzystanie innowacyjnego potencjału, nowoczesnych technologii osiągnięć nauki pozwoli na wypromowanie obszaru jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania i rozwoju klasy kreatywnej, zapewniając dynamiczny wzrost gospodarczy, oparty na potencjale intelektualnym jego mieszkańców. Wyznaczone cele strategiczne i operacyjne rozwoju przestrzennego województwa lubuskiego służą realizacji wyznaczonych kierunków rozwoju.

Cele strategiczne Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego :

- Cel strategiczny 1. Spójność terytorialna;
- Cel strategiczny 2. Zrównoważony rozwój społeczny;
- Cel strategiczny 3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki.

Cele strategiczne i operacyjne Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030 są zbieżne z celami szczegółowymi Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa.

9. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1 – WZÓR ANKIETY

ANKIETA na potrzeby sporządzenia „Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030”

Szanowni Państwo, dla Powiatu Krośnieńskiego zostanie opracowany „Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030”.

Jeśli chcą Państwo mieć wpływ na działania rozwojowe naszego Powiatu, to prosimy o wypełnienie niniejszej ankiety. Dziękujemy!

1. Jak ocenia Pani/Pan poziom usług publicznych realizowanych na terenie Powiatu?

	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
Funkcjonowanie edukacji i poziom kształcenia					
Ochrona zdrowia i dostęp do opieki lekarskiej					
Bezpieczeństwo publiczne					
Dostępność komunikacyjna i infrastruktura drogowa					
Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości					
Przeciwdziałanie bezrobociu					
Dostęp do Internetu					
Dostęp do różnorodnych form rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu					
Pomoc społeczna i polityka prorodzinna					
Współpraca z organizacjami pozarządowymi					
Wsparcie osób niepełnosprawnych					
Promocja Powiatu (turystyczna, gospodarcza)					
Dostęp do informacji o działaniach władz Powiatu					

2. Jakie Pani/Pana zdaniem są główne obszary problemowe dla Powiatu Krośnieńskiego? (proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- Bezrobocie
- Słabo rozwinięta sfera przedsiębiorczości

- Ubóstwo i wykluczenie społeczne
- Wykluczenie cyfrowe
- Jakość oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży
- Jakość oferty sportowej
- Niewystarczająca oferta kulturalna
- Komunikacja w obrębie Powiatu i poza Powiatem
- Słabo rozwinięta oferta turystyczna
- Ograniczona oferta spędzania wolnego czasu
- Niski poziom bezpieczeństwa publicznego
- Niewystarczająca ochrona środowiska naturalnego
- Niska aktywność organizacji pozarządowych
- Niewystarczająca ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego
- Niewystarczająca promocja Powiatu (gospodarcza, turystyczna)
- Inne:

3. Proszę wymienić kluczowe wg Pani/Pana mocne strony (atuty) Powiatu

-
-
-

4. Jakie są Pani/Pana oczekiwania wobec działań władz lokalnych na terenie Powiatu?
(proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

- Stworzenie lepszych warunków do osiedlania na terenie Powiatu
- Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej (np. remonty i budowa dróg, chodników, oświetlenia)
- Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury rekreacyjnej i małej architektury (ścieżki rowerowe, boiska, tereny rekreacyjne, place zabaw)
- Realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury społecznej (remonty placówek oświatowych i kulturalnych)
- Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości (strefy ekonomiczne, tereny inwestycyjne, inkubator przedsiębiorczości)
- Stwarzanie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw społecznych
- Urozmaicenie oferty edukacyjnej i dostosowanie jej do wymagań rynku pracy
- Zwiększenie oferty i udziału mieszkańców w kulturze, sporcie i rekreacji
- Inne:.....

5. Czy na terenie Powiatu powinien funkcjonować szpital?

- Tak
- Nie

6. Na zakończenie prosimy o wskazanie Pani/Pana refleksji, uwag, spostrzeżeń, rekomendacji, pomysłów, propozycji projektów, które uważa Pan/ Pani za ważne w kontekście opracowywanego „Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030”

.....

.....

.....

.....

7. Metryczka

a) W jakim przedziale wiekowym się Pani/Pan znajduje?

- do 24 lat
- 25-35 lat
- 36-50 lat
- 51-70 lat
- powyżej 70 lat

b) Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

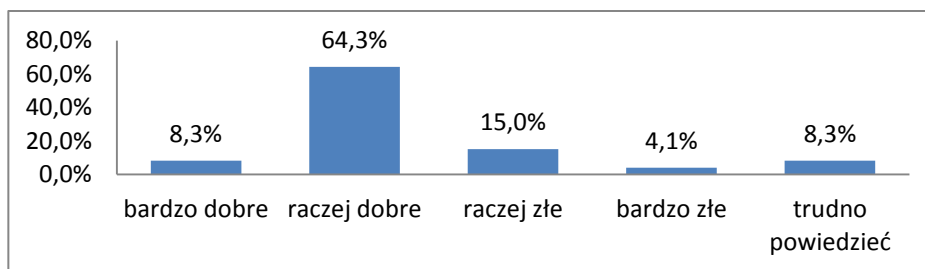
c) Gmina:

- Krosno Odrzańskie
- Gubin Miasto
- Gubin
- Bobrowice
- Bytnica
- Dąbie
- Maszewo

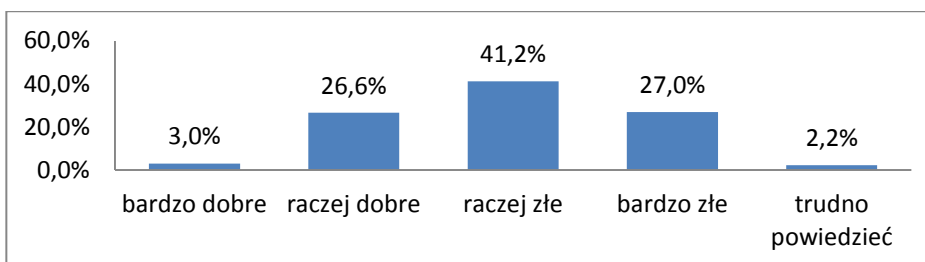
ZAŁĄCZNIK NR 2 – RAPORT Z BADANIA ANKIETOWEGO

1. Jak ocenia Pani/Pan poziom usług publicznych realizowanych na terenie Powiatu?

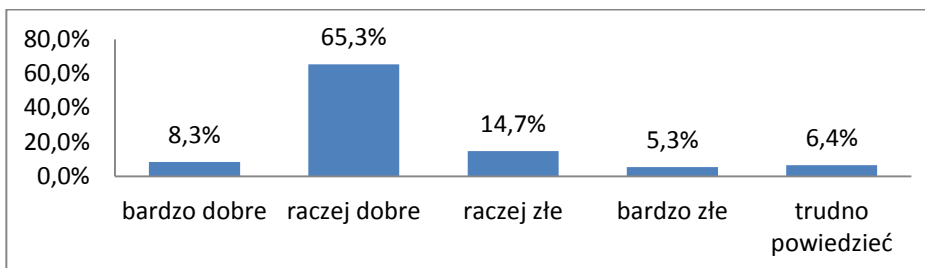
Funkcjonowanie edukacji i poziom kształcenia

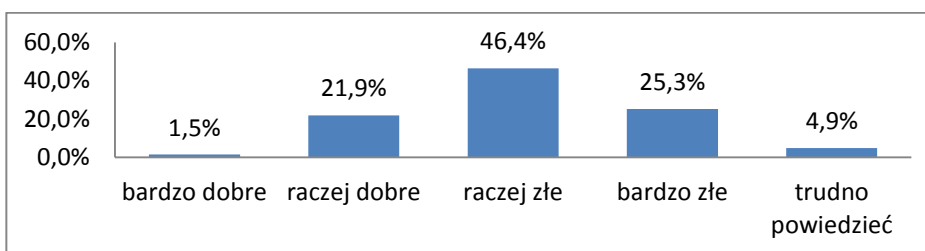
Ochrona zdrowia i dostęp do opieki lekarskiej

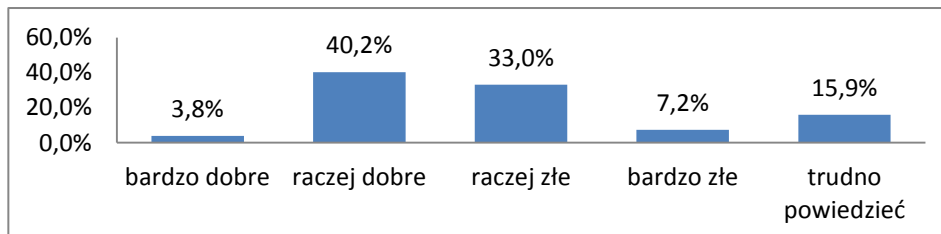
Bezpieczeństwo publiczne

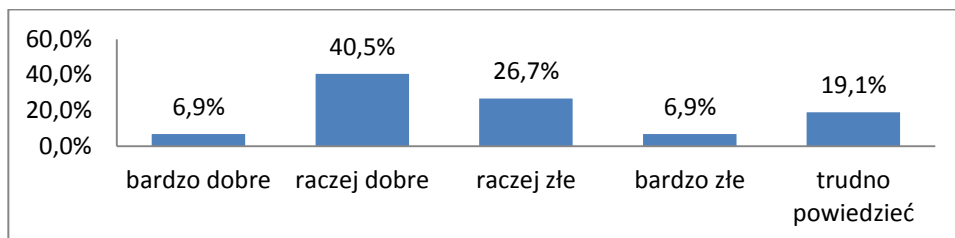
Dostępność komunikacyjna i infrastruktura drogowa

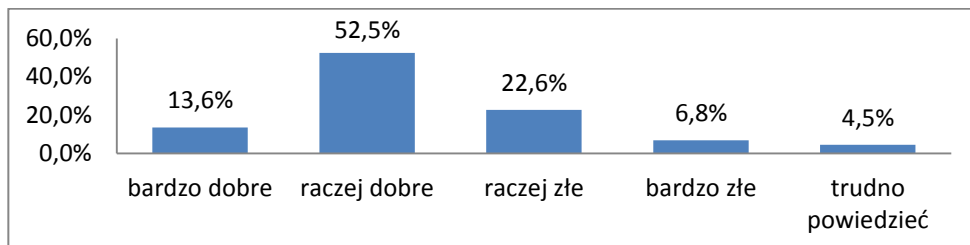
Warunki dla rozwoju przedsiębiorczości

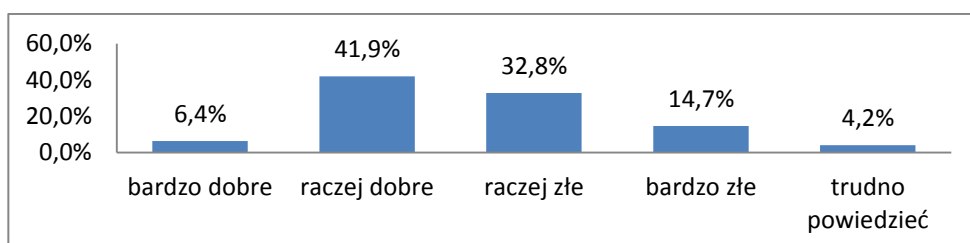
Przeciwdziałanie bezrobociu

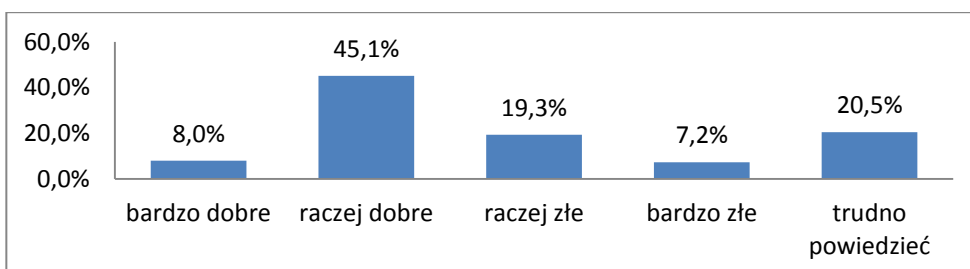
Dostęp do Internetu

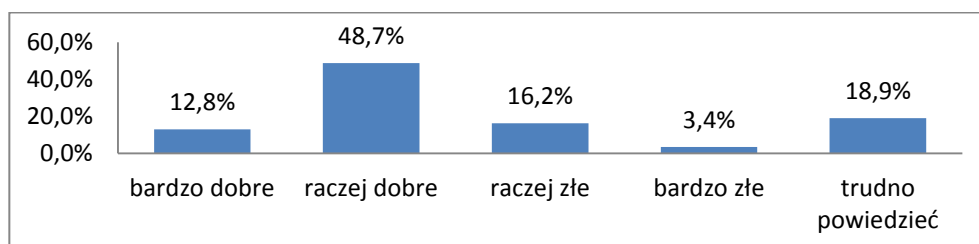
Dostęp do różnorodnych form rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu

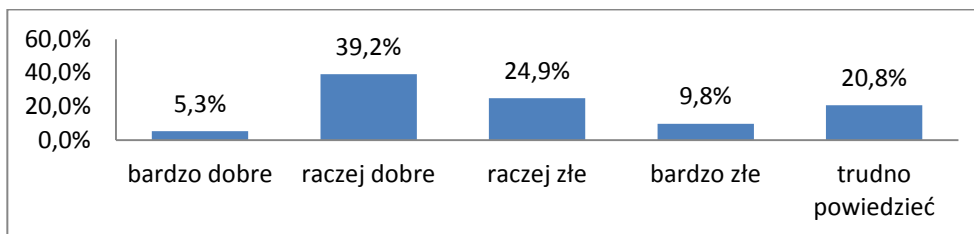
Pomoc społeczna i polityka prorodzinna

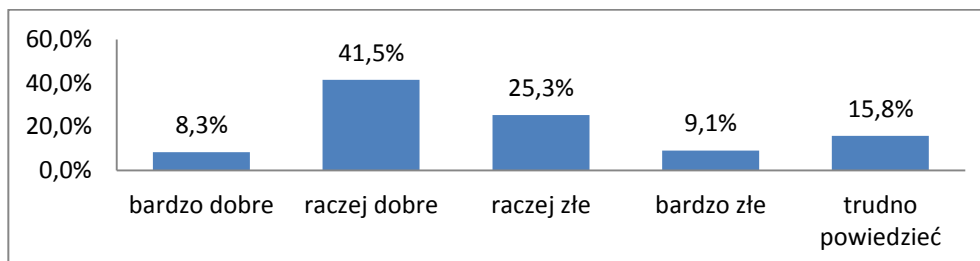
Współpraca z organizacjami pozarządowymi

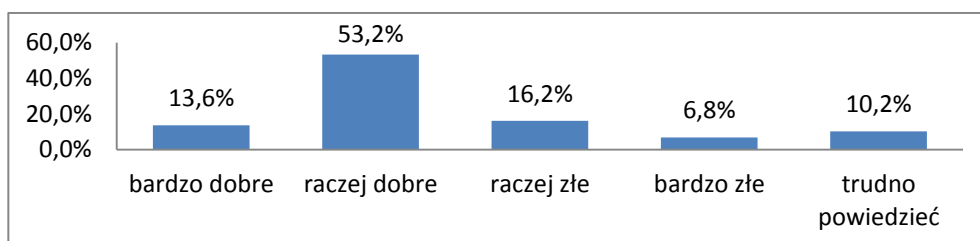
Wsparcie osób niepełnosprawnych

Promocja Powiatu (turystyczna, gospodarcza)

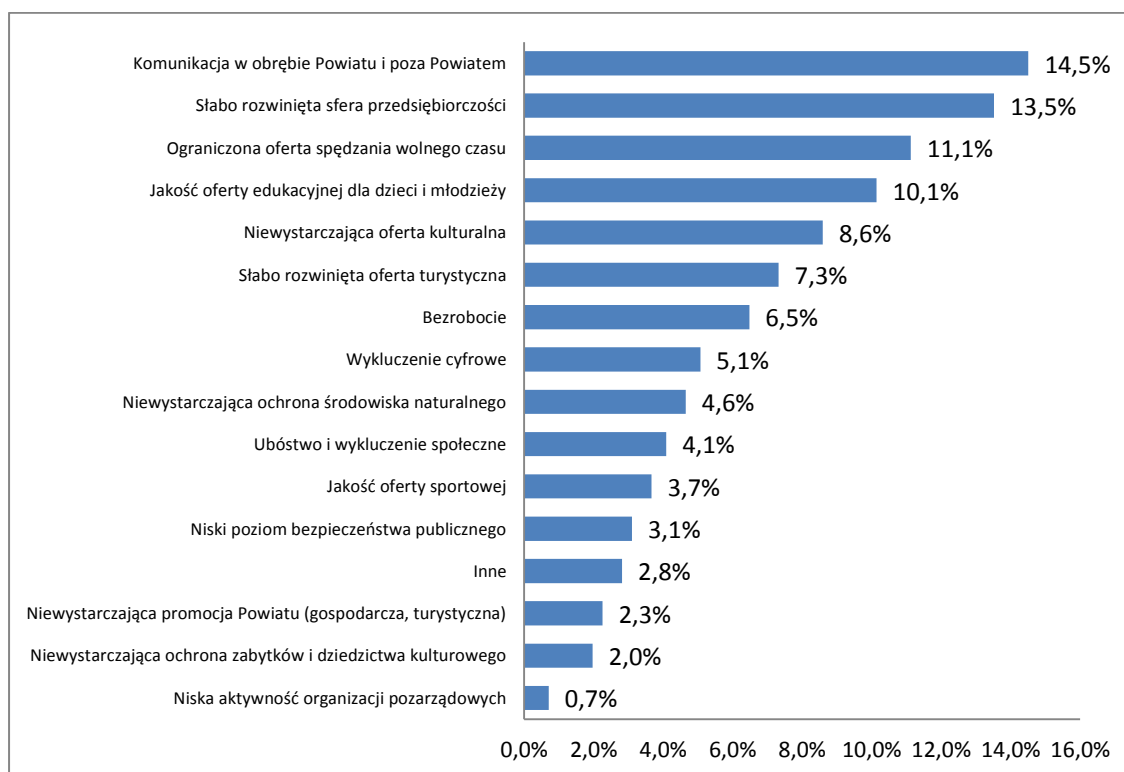

Dostęp do informacji o działaniach władz Powiatu

2. Jakie Pani/Pana zdaniem są główne obszary problemowe dla Powiatu Krośnieńskiego?

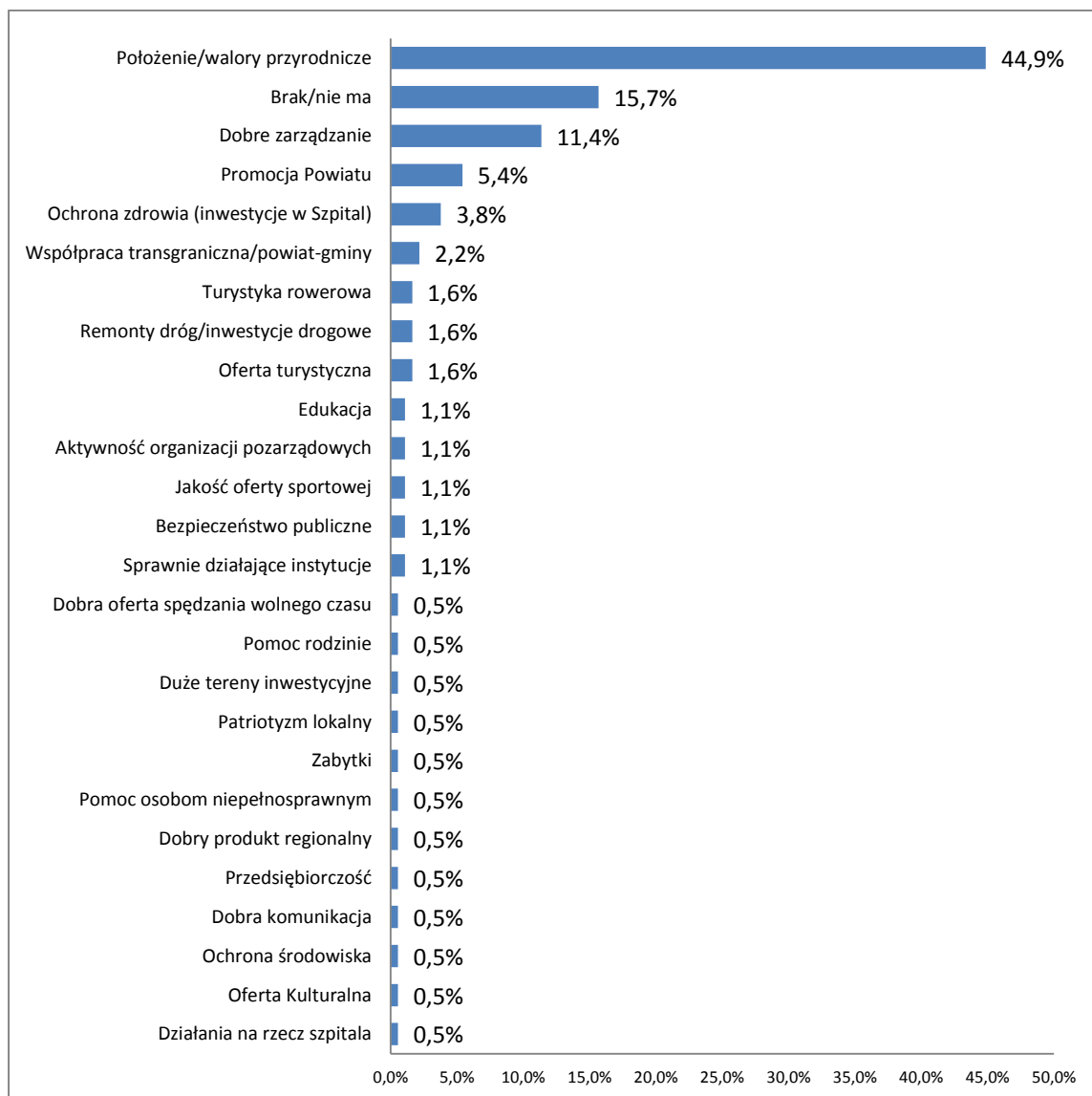
(proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

Inne: Szpital (0,7%), Zły stan dróg (0,6%), Słaby dostęp do opieki zdrowotnej (0,4%), Niewydolność działu geodezji (0,3%), Brak nasadzeń nowych drzew (0,1%), Służba zdrowia

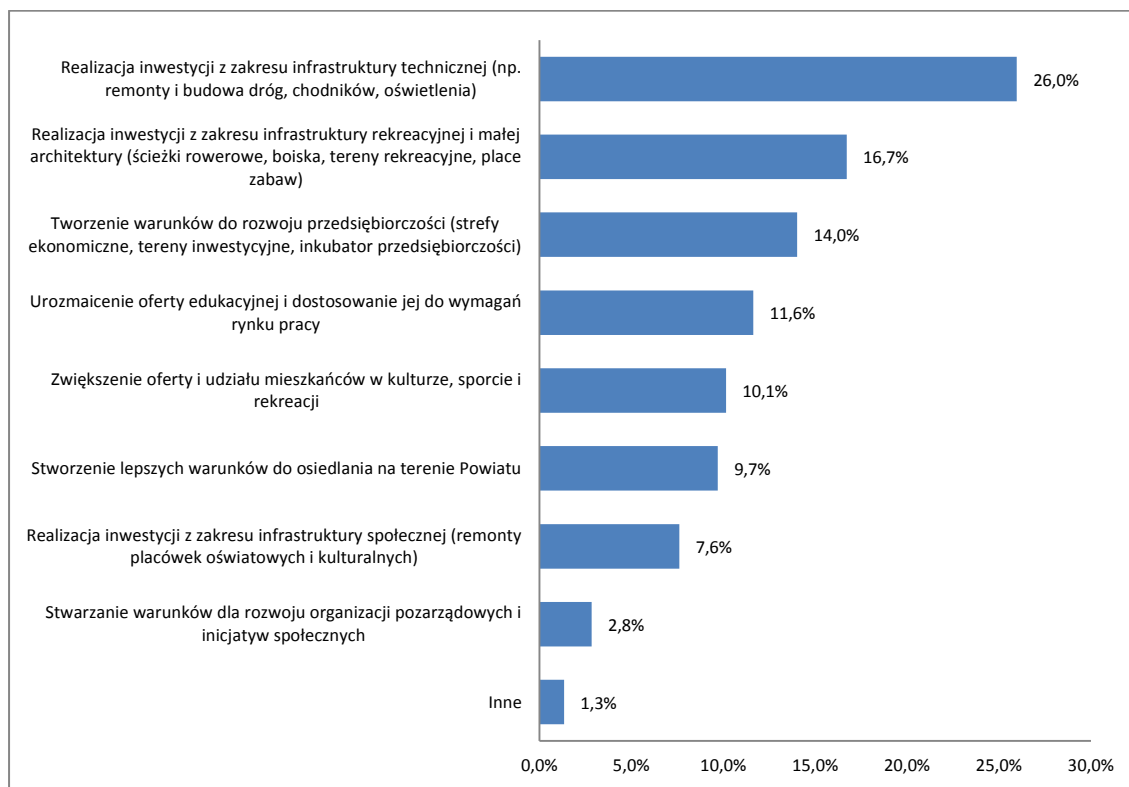
w gminie Gubin (0,1%), Brak obwodnicy Krosna Od. (0,1%), Podział Krosna na dolne i górne - widoczne różnice (0,1%), Złe warunki do nauki i rozrywki dla dzieci niepełnosprawnych (0,1%), Złe działanie OPS Krosno Odrzańskie (0,1%).

3. Proszę wymienić kluczowe wg Pani/Pana mocne strony (atuty) Powiatu

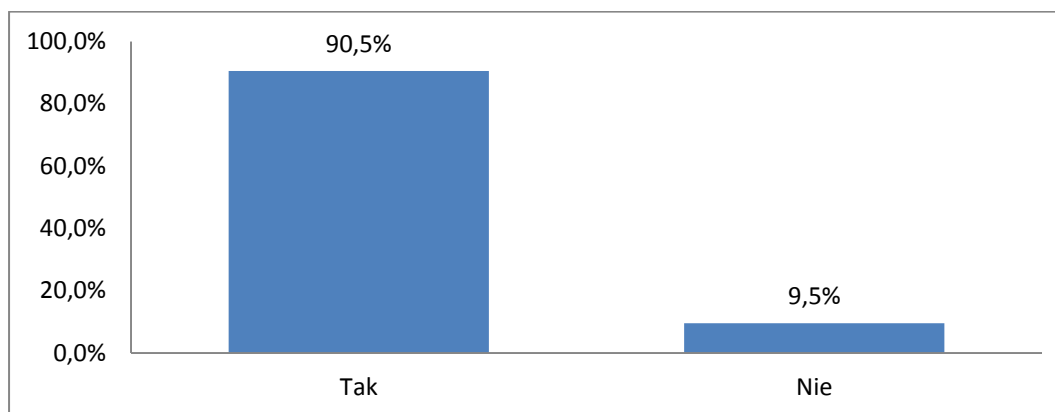
4. Jakie są Pani/Pana oczekiwania wobec działań władz lokalnych na terenie Powiatu?

(proszę wybrać maksymalnie 3 odpowiedzi)

Inne: Inwestycje w szpital (0,3%), Wzbogacenie Powiatu w zielen (0,1%), Pociągi do większych miast (0,1%), Poprawa jakości oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży (0,1%), Poprawa jakości opieki zdrowotnej (0,1%), Poprawa dostępu do Internetu (0,1%), Remonty kamienic (0,1%), Poprawa oświetlenia na przejściach dla pieszych (0,1%).

5. Czy na terenie Powiatu powinien funkcjonować szpital?

6. Na zakończenie prosimy o wskazanie Pani/Pana refleksji, uwag, spostrzeżeń, rekomendacji, pomysłów, propozycji projektów, które uważa Pan/ Pani za ważne w kontekście opracowywanego „Programu Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego z horyzontem czasowym do roku 2030”

Ze względu na dużą i bardzo rozbudowaną liczbą refleksji, uwag, spostrzeżeń, rekomendacji, pomysłów, propozycji projektów poniżej umieszczono najważniejsze sugestie mieszkańców:

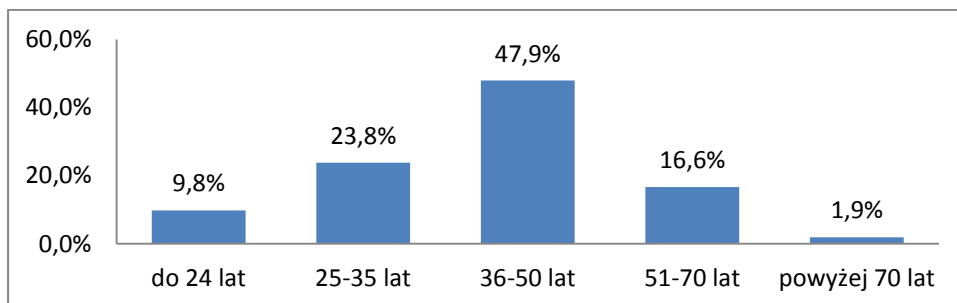
- Rozbudowa ścieżek rowerowych;
- Rozszerzenie oferty zajęć sportowych, kulturalnych;
- Rozszerzenie działań ekologicznych (np. w zakresie edukowania społeczeństwa);
- Pomoc psychologiczna w sytuacji „pocovidowej”;
- Rozszerzenie oferty dla osób niepełnosprawnych;
- Rozszerzenie oferty usług medycznych oraz poprawa ich jakości;
- Rozwój turystyki rekreacyjnej/wypoczynkowej (wykorzystanie potencjału położenia Powiatu – lasy rzeki, jeziora);
- Dbanie o zabytki i ich promowanie;
- Inwestycje w edukację (w tym remonty i wyposażenie szkół, dodatkowe zajęcia, stworzenie ciekawych kierunków, rozwój infrastruktury sportowej);
- Promocja terenów inwestycyjnych i na promocja Powiatu jako miejsca prowadzenia biznesu;
- Stworzenie aeroklubu – lotniska trawiastego;
- Remonty dróg, poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- Remonty chodników;
- Odnowa dworca PKP;
- Budowa obwodnicy Krosna Odrzańskiego;
- Otwarcie technikum budowlanego;
- Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży, dzieci i seniorów;
- Więcej eventów;
- Dbanie o czystość w Powiecie;
- Rozwój krośnieńskiej przystani;
- Pomost widokowy na promenadzie;
- Rozwój strefy ekonomicznej;
- Budowa parkingów w lasach;
- Więcej miejsc rekreacyjnych;
- Wzbogacenie oferty leczenia i opieki ambulatoryjnej;
- Dom dziennego pobytu dla osób starszych;

- Promocja i dopłaty do wymiany "kopciuchów";
- Więcej infrastruktury rowerowej + stacje naprawcze;
- Rozbudowa światłowodów we wszystkich miejscowościach;
- Więcej zieleni w miastach;
- Pociągi, lepsza/ekologiczna komunikacja autobusowa;
- Pomoc w zakładaniu firmy, doradztwo w prowadzeniu, tworzenie środowiska pobudzającego przedsiębiorczość;
- Dbłość o wygląd miejscowości - m.in właściwa kompozycja urbanistyczna, zagospodarowanie pustostanów i nieużytków z zachowaniem dbłości o ochronę środowiska(wpływ na władze lokalne);
- Stworzenie nowych i dbłość o istniejące obiekty dla młodzieży (dające m.in. możliwość jazdy na rolkach, deskorolce, hulajnodze, stworzenie klubów dyskusyjnych);
- Zabieganie o to, by odbywały się na terenie powiatu duże imprezy sportowe;
- Wzmocnienie edukacji ekologicznej, dbanie i informowanie o atrakcjach turystycznych (rzeki, lasy i jeziora oraz zabytki);
- Dowartościowanie kultury (Zamek, szkoła muzyczna);
- Weryfikacja planu zagospodarowania przestrzennego w celu realizacji taniego budownictwa wielorodzinnego lub jednorodzinnego w zabudowie szeregowej w formie partnerstwa z gminą. „Ziemia za mieszkania”;
- Budowa jadłodajni, miejsc gromadzenia ubrań oraz sprzętu kuchennego dla osób potrzebujących;
- Budowa schroniska dla zwierząt;
- Aktywizacja dzieci i młodzieży;
- Poprawa infrastruktury drogowej;
- Inwestycje w Szpital;
- Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców;
- Kontynuacja współpracy transgranicznej;
- Utrzymywanie zasobów leśnych;
- Ukierunkowanie współpracy z organizacjami poza samorządowymi;
- Transparentność Starostwa w swych działaniach;
- Odtwarzanie tradycji winiarskich;
- Rozwój służby zdrowia;

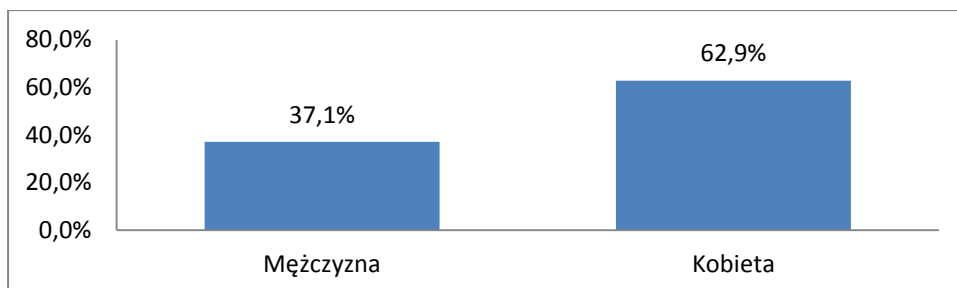
- Odbudowa transportu zbiorowego;
- Utworzenie oddziałów szpitala w Gubinie;
- Nowa siedziba szkoły specjalnej w Krośnie Odrzańskim;
- Rozszerzanie współpracy z gminami Powiatu;
- Rozszerzenie działań promujących Powiat;
- Poprawa komunikacji dla mieszkańców wsi;
- Dostęp do specjalistów z zakresu opieki zdrowotnej w Krośnie i Gubinie na jednakowym poziomie;
- Rozpowszechnienie kultury i sztuki – np. kino.

7. Metryczka

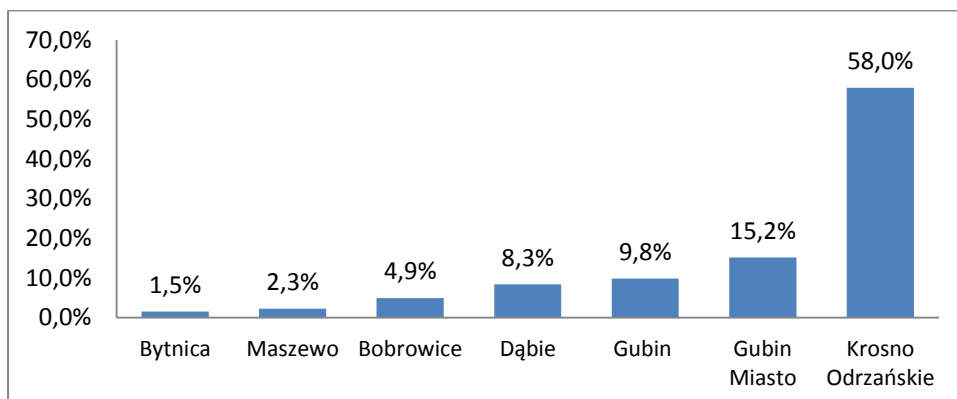
a) W jakim przedziale wiekowym się Pani/Pan znajduje?

b) Płeć:

c) Gmina:

10. SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

Tabela 1 Powierzchnia i ludność gmin Powiatu Krośnieńskiego w 2019 roku	13
Tabela 2 Sieć osadnicza w Powiecie Krośnieńskim (miasta i sołectwa)	13
Tabela 3 Podstawowe dane dla Powiatu Krośnieńskiego (2019 r.)	15
Tabela 4 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019	16
Tabela 5 Dynamika zmian zaludnienia w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019.....	16
Tabela 6 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019	17
Tabela 7 Migracje w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019.....	17
Tabela 8 Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019	20
Tabela 9 Liczba ludności ogółem oraz w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r. i 2030 r. (prognoza)	21
Tabela 10 Wykaz złóż na terenie Powiatu Krośnieńskiego.....	23
Tabela 11 Powierzchnia geodezyjna gruntów w Powiecie Krośnieńskim	25
Tabela 12 Ważniejsze jeziora w Powiecie Krośnieńskim	27
Tabela 13 Użytki ekologiczne w Powiecie Krośnieńskim.....	36
Tabela 14 Pomniki przyrody w Powiecie Krośnieńskim	38
Tabela 15 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – 2019 rok.....	44
Tabela 16 Analiza SWOT	46
Tabela 17 Zabytki wpisane do rejestru zabytków WUOZ w Zielonej Górze w podziale na gminy Powiatu.....	51
Tabela 18 Analiza SWOT	55
Tabela 19 Drogi administrowane przez Zarząd Dróg Powiatowych w Krośnie Odrzańskim.....	58
Tabela 20 Ocena stanu dróg	61
Tabela 21 Średniodobowe natężenie ruchu na drogach krajowych w Powiecie	64
Tabela 22 Analiza SWOT	65
Tabela 23 Analiza SWOT	70
Tabela 24 Podmioty gospodarcze w Powiecie w latach 2014-2020	72
Tabela 25 Liczba podmiotów gospodarczych w gminach Powiatu Krośnieńskiego	72

Tabela 26 Podmioty gospodarcze w Powiecie Krośnieńskim według wielkości w latach 2014-2020	72
Tabela 27 Firmy nowo zarejestrowane i wykreślone z rejestru REGON w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2020.....	74
Tabela 28 Pracujący w Powiecie Krośnieńskim wg sektorów gospodarki w latach 2014-2019.	76
Tabela 29 Ewidencja osób bezrobotnych w Powiecie Krośnieńskim	78
Tabela 30 Zawody deficytowe w Powiecie Krośnieńskim w 2019 roku	80
Tabela 31 Zawody nadwyżkowe w Powiecie Krośnieńskim w 2019 roku	81
Tabela 32 Analiza SWOT	83
Tabela 33 Stan i prognoza ludności według edukacyjnych grup wieku w Powiecie Krośnieńskim w 2030 r.	86
Tabela 34 Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w roku 2019/2020	87
Tabela 35 Liczba uczniów w szkołach specjalnych w roku 2019/2020.....	88
Tabela 36 Kierunki kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w roku szkolnym 2019/2020	88
Tabela 37 Analiza SWOT	89
Tabela 38 Wykaz gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej.....	92
Tabela 39 Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej z pomocy społecznej w poszczególnych gminach Powiatu	92
Tabela 40 Powody przyznania pomocy rodzinie w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019	92
Tabela 41 Piecza zastępcza w Powiecie Krośnieńskim (2019 rok)	94
Tabela 42 Uczestnicy Powiatowego Ośrodka Wsparcia „Integracja”	96
Tabela 43 Analiza SWOT	97
Tabela 44 Struktura przestępczości w Powiecie Krośnieńskim na tle województwa lubuskiego w latach 2015 i 2020.....	101
Tabela 45 Analiza SWOT	105
Tabela 46 Najważniejsze przyczyny zgonów w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014 i 2019 na tle województwa lubuskiego	106
Tabela 47 Zgony w latach 2014 i 2018 w Powiecie Krośnieńskim ze względu na najczęstsze jednostki chorobowe	107
Tabela 48 Analiza SWOT	109
Tabela 49 Biblioteka Publiczna w Powiecie Krośnieńskim	111

Tabela 50 Instytucje kultury, grupy artystyczne i koła (kluby) w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r.....	112
Tabela 51 Analiza SWOT	113
Tabela 52 Kluby sportowe, ich członkowie oraz ćwiczący w Powiecie Krośnieńskim w 2018.	115
Tabela 53 Struktura obiektów noclegowych w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r.	120
Tabela 54 Liczba turystów w obiektach noclegowych w latach 2014-2019.....	121
Tabela 55 Liczba udzielonych noclegów w latach 2014-2019.....	121
Tabela 56 Liczba turystów zagranicznych w obiektach noclegowych w latach 2014-2019.....	121
Tabela 57Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym w latach 2014-2019	121
Tabela 58 Wskaźnik wykorzystania miejsc noclegowych (w %) w latach 2014-2019	122
Tabela 59 Analiza SWOT	122
Tabela 60 Miejsce Powiatu Krośnieńskiego w poszczególnych rankingach.....	125
Tabela 61 Analiza SWOT	125
Tabela 62 Analiza SWOT	128
Tabela 63 Analiza SWOT	130
Tabela 64 Organizacje społeczne w Powiecie Krośnieńskim.....	132
Tabela 65 Analiza SWOT	132
Tabela 66 Dochody ogółem Powiatu Krośnieńskiego w latach 2014 i 2019	135
Tabela 67 Dochody ogółem i dochody własne Powiatu Krośnieńskiego na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek.....	135
Tabela 68 Dochody Powiatu Krośnieńskiego z tytułu udziałów w podatkach PIT i CIT na 1 mieszkańca w latach 2014 i 2019 na tle porównywanych jednostek	136
Tabela 69 Udział wydatków majątkowych w globalnych wydatkach ogółem Powiatu Krośnieńskiego w latach 2014-2019 na tle porównywanych jednostek	136
Tabela 70 Struktura dochodów Powiatu Krośnieńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek	137
Tabela 71 Struktura wydatków Powiatu Krośnieńskiego w 2019 r. w procentach na tle porównywanych jednostek	138
Tabela 72 Prognozowane dochody Powiatu Krośnieńskiego w latach 2021-2030 w mln zł....	138
Tabela 73 Prognozowane wydatki oraz wynik budżetu Powiatu Krośnieńskiego w latach 2021-2030 w mln zł.....	139
Tabela 74 Analiza SWOT	139
Tabela 75 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.1.....	148

Tabela 76 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.2.....	150
Tabela 77 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.1/Działanie 1.1.3.....	151
Tabela 78 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.1.....	152
Tabela 79 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.2/Działanie 1.2.2.....	153
Tabela 80 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.1.....	155
Tabela 81 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.3/Działanie 1.3.2.....	156
Tabela 82 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.1.....	157
Tabela 83 Cel strategiczny 1/Cel operacyjny 1.4/Działanie 1.4.2.....	158
Tabela 84 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.1.....	159
Tabela 85 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.2.....	160
Tabela 86 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.1/Działanie 2.1.3.....	161
Tabela 87 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.1.....	162
Tabela 88 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.2.....	164
Tabela 89 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.2/Działanie 2.2.3.....	166
Tabela 90 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.1.....	167
Tabela 91 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.3/Działanie 2.3.2.....	168
Tabela 92 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.1.....	169
Tabela 93 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.4/Działanie 2.4.2.....	170
Tabela 94 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.1.....	171
Tabela 95 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.2.....	172
Tabela 96 Cel strategiczny 2/Cel operacyjny 2.5/Działanie 2.5.3.....	173
Tabela 97 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.1.....	174
Tabela 98 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.2.....	175
Tabela 99 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.3.....	176
Tabela 100 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.4	177
Tabela 101 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.1/Działanie 3.1.5	178
Tabela 102 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.1	179
Tabela 103 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.2/Działanie 3.2.2	180
Tabela 104 Cel strategiczny 3/Cel operacyjny 3.3/Działanie 3.3.1	181
Tabela 105 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.1	182
Tabela 106 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.2	184
Tabela 107 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.1/Działanie 4.1.3	185
Tabela 108 Cel strategiczny 4/Cel operacyjny 4.2/Działanie 4.2.1	186

Tabela 109 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.1/Działanie 5.1.1	187
Tabela 110 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.2/Działanie 5.2.1	189
Tabela 111 Cel strategiczny 5/Cel operacyjny 5.3/Działanie 5.3.1	190
Wykres 1 Struktura ludności wg płci i wieku w Powiecie Krośnieńskim w 2019 r.	19
Wykres 2 Struktury wieku ludności według ekonomicznych grup wieku w Powiecie Krośnieńskim w 2014 r. i 2019 r.	20
Wykres 3 Liczba osób pracujących w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019.....	76
Wykres 4 Stopa bezrobocia w Powiecie Krośnieńskim na tle województwa lubuskiego	77
Wykres 5 Udział osób bezrobotnych według grup wieku w latach 2014-2020 w Powiecie Krośnieńskim	79
Wykres 6 Osoby bezrobotne według wykształcenia w latach 2014-2019	79
Wykres 7 Zmiany liczby dzieci i młodzieży według funkcjonalnych grup wieku w Powiecie Krośnieńskim w latach 2014-2019.....	85
Wykres 8 Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem Powiatu Krośnieńskiego w latach 2014-2019 w %	137
Rys. 1 Powiat Krośnieński na mapie województwa lubuskiego	12
Rys. 2 Powiat Krośnieński – gminy	14
Rys. 3 Sieć hydrograficzna Powiatu Krośnieńskiego.....	27
Rys. 4 Sieć dróg w Powiecie Krośnieńskim	61
Rys. 5 Sieć dróg (w tym powiatowych) w Gubinie.....	62
Rys. 6 Sieć dróg (w tym powiatowych) w Krośnie Odrzańskim	62
Rys. 7 Graficzne zobrazowanie potoków pojazdów w Powiecie Krośnieńskim	64